

Veiligheidsindex 2005

Meting van de veiligheid in Rotterdam

Rapportage bevolkingsenquête januari-februari 2005
feitelijke criminaliteitsgegevens en contextgegevens over 2004

mei 2005

Colofon

1^e druk mei 2005, oplage 1000

Uitgave van de Gemeente Rotterdam

© Programmabureau Veilig

telefoon 010 - 417 36 03

fax 010 - 417 31 63

email pbv@bsd.rotterdam.nl

Downloaden via: www.rotterdamveilig.nl

extra exemplaren kosten € 17,50 (inclusief verzendkosten)

De foto's in deze rapportage zijn gemaakt door: Joop Reyngoud, Jan van der Ploeg en Marcel de Hoog.

Rotterdam weer veiliger

Ook in 2004 is Rotterdam weer veiliger geworden. De Veiligheidsindex 2005 toont aan dat de vorig jaar ingezette trendbreuk doorzet. De collegedoelelstelling – geen onveilige wijken meer in 2006 – komt in zicht. Het aantal onveilige wijken is gedaald van vijf naar één. 28 wijken zijn er op vooruit gegaan en 34 zijn gelijk gebleven. Geen enkele wijk is gedaald op de Veiligheidsindex. Het stedelijke indexcijfer is omhoog gegaan van 6,2 naar 6,6.

De Veiligheidsindex 2005 toont aan dat we met de veiligheidsaanpak op de goede weg zitten. En het mooie is dat wij dat niet alleen zelf vinden, maar dat het merendeel van de Rotterdammers aangeeft hun stad veiliger te vinden. De combinatie van het oordeel van de bewoners met cijfers van onder meer de politie levert een veiligheidscore op voor alle 62 Rotterdamse wijken. Daarmee hebben we een uniek instrument in handen. Dankzij deze jaarlijkse graadmeter voor de veiligheid kan iedereen zien hoe de veiligheid zich ontwikkelt.

Een veiliger Rotterdam is het resultaat van intensieve samenwerking tussen politie, justitie, gemeentelijke diensten, deelgemeenten, ondernemers, externe veiligheidspartners en Rotterdammers. Onze aanpak kenmerkt zich door keuzes maken, resultaat voorop stellen, afspraken maken, meten van de voortgang en verantwoording afleggen. Juist de Veiligheidsindex is bij uitstek een instrument waaraan iedereen kan aflezen of we onze beloftes waarmaken.

Zichtbaarheid van de veiligheidsaanpak draagt bij aan een veiliger gevoel van bewoners. Zo is in 2004 de tevredenheid met de buurt weer toegenomen naar 75%. Dankzij het optreden van de politie, controles van panden, inzet van toezichthouders, extra schoonmaakploegen, herstel van straten en straatmeubilair en andere specifieke maatregelen gericht op onder meer verslaafden en overlastgevende en criminele jongeren voelen bewoners zich veiliger en dalen de criminaliteitscijfers. Inmiddels voelt bijna driekwart van de Rotterdammers zich veilig in de eigen buurt.

Op alle fronten zijn we bezig de stad veiliger te maken. Met het bestrijden van drugsoverlast, jeugdoverlast en geweld. Hierbij passen we zowel een persoonsgerichte aanpak als een groepsaanpak toe. En met resultaat. Bewoners geven aan steeds minder overlast van drugsverslaafden en jongeren te hebben. Opvang, zorg en indien nodig een strafrechtelijke aanpak staan hierbij centraal. Dat leidt ertoe dat overlastgevers van straat verdwijnen en wijken een stuk leefbaarder worden.

Ondanks de behaalde resultaten leunen we niet achterover. Rotterdam is veiliger en daar hebt u ook om gevraagd. Maar we zijn er nog niet. Volgend jaar moet blijken of we onze doelstellingen gehaald hebben. Als de trend zich doorzet laat de volgende Veiligheidsindex weer een positief resultaat zien. Wij gaan door met onze aanpak. We houden onze resultaten vast en versterken de veiligheidsaanpak waar nodig.

Ivo Opstelten
Burgemeester

Marianne van den Anker
Wethouder Veiligheid en Volksgezondheid

Inhoud

ROTTERDAM WEER VEILIGER.....	3
INHOUD	5
1 INLEIDING.....	9
2 VEILIGHEID IN ROTTERDAM.....	13
2.1 Analyse Rotterdam.....	13
2.2 Elementbeschrijvingen	16
2.3 Veilig Ondernemen	18
2.4 Veiligheid in het openbaar vervoer	18
3 ROTTERDAMSE VEILIGHEIDSAANPAK.....	21
3.1 Toezicht en handhaving	21
3.2 Beheer en onderhoud	23
3.3 Sociaal, economisch en fysiek investeren	23
3.4 Drugsoverlast	25
3.5 Geweld	26
3.6 Jeugd	27
3.7 Veilig ondernemen	28
3.8 Veiligheid in het openbaar vervoer	29
3.9 Communicatie	29
3.10 Stadsmariniers	29
4 OMGEVINGSKENMERKEN	33
4.1 Uitkeringsgerechtigden	33
4.2 Sociale structuur	34
4.3 Economische waarde van de woningen	35
4.4 Huurwoningen	36
4.5 Samenstelling van de bevolking	37
5 STADSCENTRUM.....	41
5.1 Samenvatting	41
5.2 Elementbeschrijvingen	42
5.3 Wijkveiligheidsaanpak.....	44
6 DELFSHAVEN	49
6.1 Samenvatting	49
6.2 Elementbeschrijvingen	50
6.3 Wijkveiligheidsaanpak.....	53
7 CHARLOIS	57
7.1 Samenvatting	57
7.2 Elementbeschrijvingen	58
7.3 Wijkveiligheidsaanpak.....	61

8	FEIJENOORD	65
8.1	Samenvatting	65
8.2	Elementbeschrijvingen	66
8.3	Wijkveiligheidsaanpak	68
9	NOORD	73
9.1	Samenvatting	73
9.2	Elementbeschrijvingen	74
9.3	Wijkveiligheidsaanpak	77
10	KRALINGEN-CROOSWIJK	81
10.1	Samenvatting	81
10.2	Elementbeschrijvingen	82
10.3	Wijkveiligheidsaanpak	84
11	IJSSELMONDE	87
11.1	Samenvatting	87
11.2	Elementbeschrijvingen	88
11.3	Wijkveiligheidsaanpak	90
12	HOOGVLIET	95
12.1	Samenvatting	95
12.2	Elementbeschrijvingen	96
12.3	Wijkveiligheidsaanpak	98
13	PRINS ALEXANDER	103
13.1	Samenvatting	103
13.2	Elementbeschrijvingen	104
13.3	Wijkveiligheidsaanpak	106
14	OVERSCHIE	109
14.1	Samenvatting	109
14.2	Elementbeschrijvingen	110
14.3	Wijkveiligheidsaanpak	112
15	HILLEGERSBERG-SCHIEBROEK	117
15.1	Samenvatting	117
15.2	Elementbeschrijvingen	118
15.3	Wijkveiligheidsaanpak	120
16	PERNIS	125
16.1	Samenvatting	125
16.2	Elementbeschrijvingen	126
16.3	Veiligheidsaanpak	128
17	HOEK VAN HOLLAND	133
17.1	Samenvatting	133
17.2	Elementbeschrijvingen	134
17.3	Wijkveiligheidsaanpak	136

18	VEILIG ONDERNEMEN	139
18.1	Inleiding en achtergrond	139
18.2	Stedelijke monitor.....	139
18.3	Ontwikkelingen in pilot- en mariniersgebieden	143
18.3.1	Ondernemers.....	144
18.3.2	Passanten.....	145
18.4	Vergelijking pilot- en mariniersgebieden met de rest van de deelgemeente.....	146
18.5	Aangiften	148
18.6	Samenvatting en conclusie	150
19	VEILIGHEID IN HET OPENBAAR VERVOER	153
19.1	Objectieve veiligheid	153
19.2	Beleving sociale veiligheid door reizigers	156
19.3	Concrete maatregelen	157
19.4	Samenvatting en conclusie	159
20	VEILIGHEID NADER BEKEKEN	161
20.1	Onveiligheidsgevoelens	161
20.2	Buurtproblemen en vervelende voorvallen	167
20.3	Slachtofferschap naar etniciteit.....	169
20.4	Bekendheid buurtagenten.....	170
BIJLAGE 1	SCORE VEILIGHEIDSINDEX 2001-2004.....	174
BIJLAGE 2	METHODOLOGISCHE VERANTWOORDING	176
BIJLAGE 3	METHODIEK VEILIG ONDERNEMEN	188
BIJLAGE 4	DEFINITIELIJST.....	190

1 Inleiding

Jaarlijks meet de gemeente Rotterdam de veiligheidssituatie in de stad. Met de Veiligheidsindex 2005 gebeurt dat voor de vierde opeenvolgende keer. De waarde van dit meetinstrument zit in het kunnen volgen van de ontwikkeling van de sociale veiligheid op wijk-, deelgemeentelijk en stedelijk niveau. Alle 62 wijken in de stad krijgen een cijfer variërend van 1 tot 10. Dit cijfer is een samenvoeging van de gegevens van politie, de gemeentelijke diensten en de mening van in totaal 13.000 Rotterdammers over de veiligheid in hun wijk. Het gaat dan om zaken als diefstal, drugs-overlast, geweld, inbraken, overlast, vandalisme, schoon en heel en verkeer. Het unieke van de Rotterdamse Veiligheidsindex is dat ze is samengesteld uit objectieve en subjectieve indicatoren. De Veiligheidsindex 2005 gaat over het jaar 2004. De methodiek van de Veiligheidsindex is ongewijzigd ten opzichte van voorgaande metingen en is daarmee volledig vergelijkbaar. De vorm van de rapportage is enigszins aangepast, dit mede naar aanleiding van vragen en aanbevelingen van de deelgemeenten en de Rekenkamer. Daarnaast wordt dit jaar niet alleen de ontwikkeling beschreven ten opzichte van het voorgaande jaar, ook wordt aandacht besteed aan de langetermijnontwikkeling. De vergelijking ten opzichte van de meting over het jaar 2001 maakt het mogelijk na te gaan in hoeverre de collegedoelstellingen gerealiseerd worden.

De index deelt wijken en deelgemeenten in 5 categorieën in: onveilig, probleem, bedreigd, aandacht en veilig. Deze indeling is gelijk aan voorgaande jaren. In tabel 1 staat aangegeven hoe de indeling er precies uitziet.

Tabel 1 Categorie-indeling Veiligheidsindex

Categorie	Bandbreedte index
Onveilige wijk	< 3,9
Probleemwijk	van 3,9 tot 5,0
Bedreigde wijk	van 5,0 tot 6,0
Aandachtswijk	van 6,0 tot 7,1
(Redelijk) veilige wijk	≥ 7,1

Doel

De Veiligheidsindex wordt voor verschillende doeleinden gebruikt:

- ▶ Meten: het in kaart brengen van de veiligheidssituatie op een bepaald moment;
- ▶ Analyseren: het vergelijken van de cijfers met voorgaande jaren;
- ▶ Sturen: het leveren van informatie waarbij -indien noodzakelijk- het beleid bijgestuurd kan worden.

De eerste Veiligheidsindex is in juni 2002 verschenen. Hierin werden de veiligheidssituatie in 2001 en de ontwikkelingen van de veiligheid in de periode 1999 tot en met 2001 beschreven. In de volgende indexen is alleen het jaar daarvoor beschreven.

Opbouw Veiligheidsindex

De Veiligheidsindex is opgebouwd uit verschillende soorten gegevens omdat het meten van veiligheid niet eenvoudig is. Als bijvoorbeeld alleen wordt gekeken naar de aangiften bij de politie in een wijk waar de aangiftebereidheid erg laag is, dan zou dit de suggestie kunnen wekken dat het in die wijk relatief veilig is. Aan de andere kant geeft het alleen opnemen van de meningen van bewoners ook geen juist beeld. De mening van mensen over veiligheid wordt namelijk sterk bepaald door incidenten en door de samenstelling van de bevolking. Om deze redenen is de index samengesteld uit zowel objectieve als subjectieve gegevens.

Bij de objectieve gegevens wordt gebruik gemaakt van registratiesystemen.

Deze feitelijke gegevens zijn uit diverse registratiesystemen afkomstig, waarin precies wordt vastgelegd wat er daadwerkelijk gebeurt. Hierbij moet gedacht worden aan de meldingen- en aangiftenregistratie van de politie, de brandenregistratie van de brandweer en de registraties met betrekking tot schoon en heel van Gemeentewerken en de Roteb.

Subjectieve gegevens zijn gegevens die afkomstig zijn uit de bevolkingsenquêtes. De vragen gaan over de eigen veiligheidsbeleving. Ook wordt gevraagd of men het afgelopen jaar zelf slachtoffer is geweest. Omdat het van belang is de mening van zowel autochtonen als allochtonen mee te nemen in het onderzoek worden de enquêtes afgenomen door twee onafhankelijke onderzoeksbureaus. Bureau Intomart ondervraagt met name het autochtone deel van de bevolking. Onderzoeksbureau Mediad richt zich uitsluitend op de 5 grootste minderheidsgroepen in Rotterdam: Turken, Marokkanen, Surinamers, Antillianen/Arubanen en Kaapverdianen. Op deze manier is het onderzoek representatief voor de totale Rotterdamse bevolking.

In totaal zijn 13.000 Rotterdammers ondervraagd. Per wijk zijn ongeveer 175 bewoners geïnterviewd, hetgeen een representatief aantal is voor sociologisch onderzoek. Doordat in elke wijk 175 respondenten zijn ondervraagd, bestaat een verschil met het werkelijke aantal inwoners in een wijk. De ene wijk is immers groter dan de andere. Om betrouwbare uitspraken voor deelgemeenten en de stad te kunnen doen, zijn daarom weegfactoren berekend die corrigeren voor het feitelijke inwoneraantal. Op deze manier tellen wijken met relatief weinig inwoners (zoals Wielewaal, Heijplaat en Zuidplein) minder zwaar mee dan wijken met relatief veel inwoners (zoals Ommoord, Hoogvliet Zuid en Groot IJsselmonde).

Tenslotte wordt ook gebruik gemaakt van contextgegevens. Deze worden aangeleverd door het Centrum voor Onderzoek en Statistiek (COS) en gaan onder andere over de economische waarde van woningen, het percentage allochtonen woonachtig in een wijk, het percentage huurwoningen en het totaal aantal inwoners.

Zie voor een uitgebreide toelichting op de samenstelling van de Veiligheidsindex en de gevolgde methode bijlage 2.

Uitbreiding

Om de indexscores in de tijd met elkaar te kunnen vergelijken, is het van belang zo weinig mogelijk te veranderen en de indicatoren zo veel mogelijk gelijk te houden. Aan de andere kant is de Veiligheidsindex een instrument dat de werkelijke veiligheidssituatie weer moet geven, het mag dus geen star instrument zijn.

De rapportage van de Veiligheidsindex 2005 is dit jaar uitgebreid met de stedelijke monitor Veilig Ondernemen. Met deze monitor is het mogelijk om op stedelijk en deelgemeentelijk niveau uitspraken te doen over de ervaren veiligheid door ondernemers. Tot nu toe werd uitsluitend de veiligheidsbeleving in de zogenaamde pilot- en mariniersgebieden gemeten.

Leeswijzer

In de Veiligheidsindex 2005 worden trends en ontwikkelingen zichtbaar gemaakt. Per deelgemeente worden de ontwikkelingen beschreven en wordt vanuit de wijkveiligheidsactieprogramma's gekeken naar de aandachtspunten en de extra inzet van de deelgemeente.

In hoofdstuk 2 worden de belangrijkste stedelijke uitkomsten beschreven en wordt een algemeen beeld geschetst van de veiligheidssituatie in de stad.

In hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op een groot aantal stedelijke en deelgemeentelijke maatregelen uit de Rotterdamse veiligheidsaanpak.

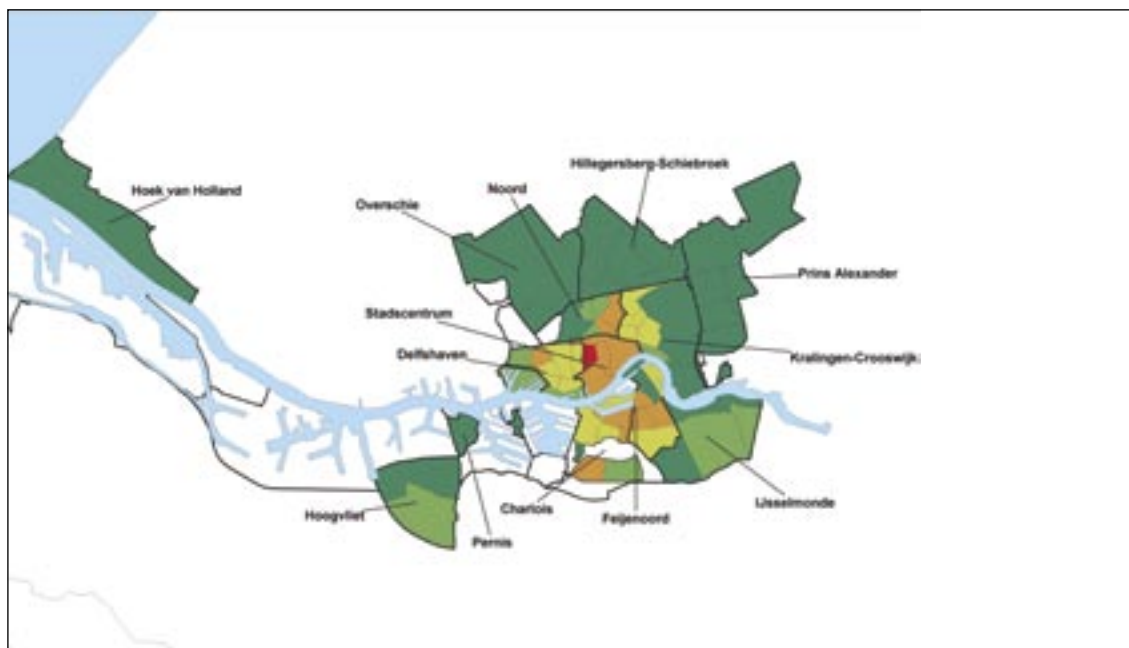
In hoofdstuk 4 worden de omgevingskenmerken van de deelgemeenten beschreven en worden vooral sociaal-geografische kenmerken besproken zoals woonduur en bevolkingskenmerken.

In de daaropvolgende hoofdstukken 5 t/m 17 komt de veiligheidsbeleving in de afzonderlijke deelgemeenten aan de orde.

Hoofdstuk 18 gaat over het onderwerp Veilig Ondernemen. In dit hoofdstuk worden de uitkomsten van de stedelijke monitor Veilig Ondernemen besproken, alsmede de veiligheidsbeleving van de ondernemers en passanten in de pilot- en mariniersgebieden.

In hoofdstuk 19 wordt ingegaan op de veiligheid in het openbaar vervoer. Daarbij komen cijfers met betrekking tot delicten in de metro, tram en bus aan de orde evenals de beleving van de gebruikers van het openbaar vervoer.

In hoofdstuk 20 ten slotte worden aanvullende onderwerpen met betrekking tot de subjectieve veiligheid behandeld. Dit zijn gegevens die niet worden meegewogen in de indexscores maar extra informatie leveren over de wijkveiligheid. Het betreffen voornamelijk gegevens over onveiligheidsgevoelens en vervelende voorvallen in de buurt, uitgesplitst naar leeftijd, geslacht en etniciteit.

Wijk

Oude Westen
Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt
Stadsdriehoek/C.S. Kwartier
Spangen
Middelland
Bospolder
Nieuwe Westen
Delfshaven
Tussendijken
Schiemond
Oud/Nieuw Math/Witte Dorp
Pendrecht
Tarwewijk
Zuidplein
Oud Charlois
Carisse
Zuidwijk
Heijplaat
Wielewaal
Bloemhof
Hillesluis
Afrikaanderwijk
Feijenoord
Vreewijk
Katendrecht
Kop van Zuid entrepot
Noordereiland
Oude Noorden
Agniesebuurt
Bergpolder
Liskwartier

'01 '02 '03 '04

Wijk

Provenierswijk
Blijdorp
Kralingen West
Nieuw Crooswijk
Oud Crooswijk
Rubroek
Struisenburg
Kralingen Oost/Kralingse Bos
De Esch
Beverwaard
Groot IJsselmonde
Lombardijen
Oud IJsselmonde
Hoogvliet Zuid
Hoogvliet Noord
Zevenkamp/Nesselande
Oosterflank
Ommoord
Het Lage Land
Prinsenland
's Gravenland
Kralingseveer
Kleinpolder
Overschie e.o.
Schiebroek
Hillegersberg Zuid
Hillegersberg Noord
Molenlaankwartier
Terbregge
Pernis
Hoek van Holland

'01 '02 '03 '04

- = veilig
- = aandacht
- = bedreigd
- = probleem
- = onveilig

2

Veiligheid in Rotterdam

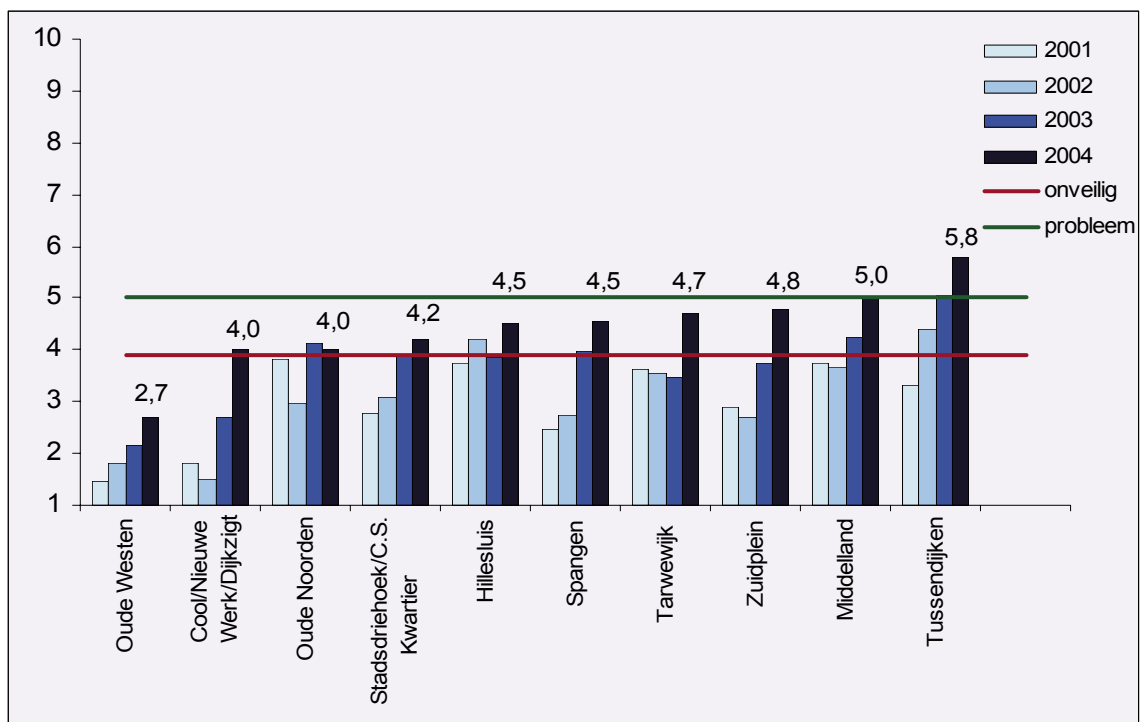
De positieve ontwikkeling van de Veiligheidsindex van vorig jaar zet ook dit jaar door. Rotterdam stijgt op de Veiligheidsindex van 6,2 in 2003 naar 6,6 in 2004. Net als in de voorgaande meting is sprake van een forse stijging.

Van de 62 Rotterdamse wijken scoren er 28 significant hoger, 34 wijken hebben in 2004 een vrijwel gelijke score als in 2003. Geen enkele wijk scoort significant slechter dan in 2003.

In alle onveilige wijken is de score op de Veiligheidsindex verbeterd ten opzichte van 2001. Uitgezonderd het Oude Westen is in alle onveilige wijken uit 2001 de indexscore zodanig verbeterd dat deze wijken niet langer meer onveilig zijn. In 2004 zijn de wijken Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt, Stadsdriehoek/C.S. Kwartier, Hillesluis, Tarwewijk en Zuidplein zodanig verbeterd dat ze niet langer onveilig zijn.

De wijken het Oude Noorden, Spangen, Middelland en Tussendijken behoorden al eerder niet meer tot de categorie onveilig.

Figuur 1 Ontwikkeling indexscores van de onveilige wijken van 2001 (2001-2004)

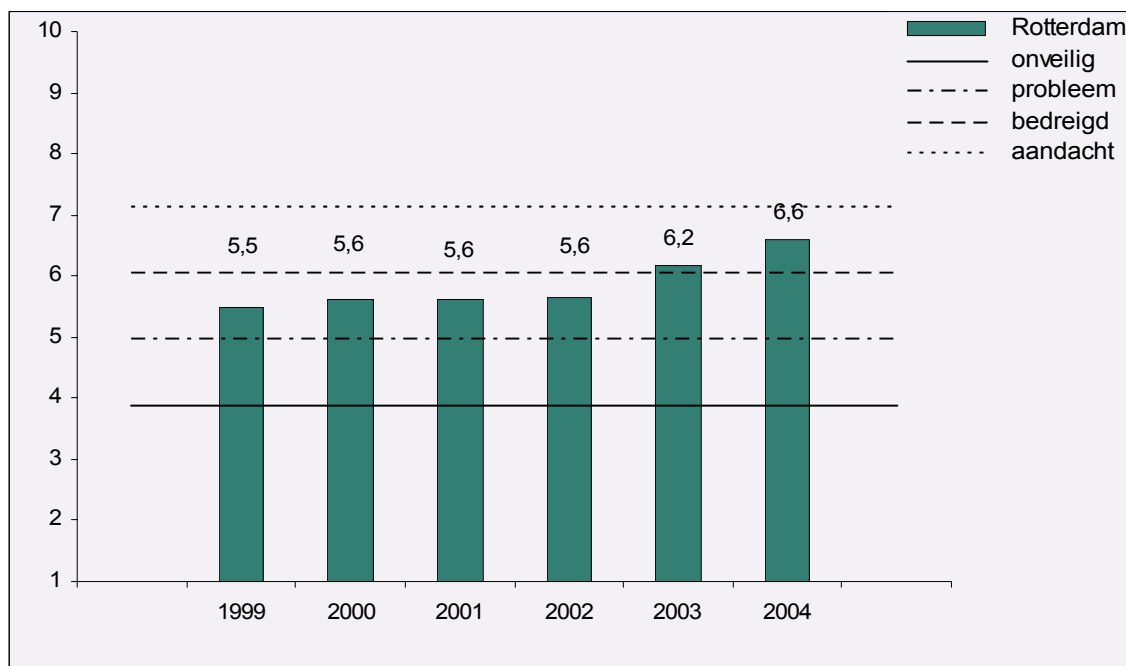
Bron: Programmabureau Veilig

De wijk Tussendijken is in de periode 2001-2004 verbeterd tot de categorie bedreigd. Het Oude Westen is ondanks een verbetering van 2,2 naar 2,7 de enige onveilige wijk in 2004.

2.1 ANALYSE ROTTERDAM

De Rotterdamse veiligheidsscore is gestegen van 6,2 naar 6,6.

In figuur 2 is de indexscore van Rotterdam weergegeven voor de periode 1999-2004. In de figuur is zichtbaar dat in de periode 1999-2002 de veiligheid vrijwel stabiel is gebleven, terwijl zowel in 2003 als in 2004 een verbetering zichtbaar is.

Figuur 2 Ontwikkeling indexscore Rotterdam van 1999 t/m 2004

Bron: Programmabureau Veilig

De score van de Veiligheidsindex stijgt zowel door een subjectieve als een objectieve verbetering. Bewoners oordelen in 2004 positiever over de veiligheid dan in 2003. Ook het aantal aangiften en meldingen is in 2004, net zoals in 2003, gedaald.

Als grootste buurtprobleem op het gebied van veiligheid noemen de Rotterdammers: vernield of kapot straatmeubilair (12% van de bevolking), overlast van groepen jongeren (9%) en vervuiling op straat (7%). Vorig jaar werd vuil naast de container als meest voorkomend buurtprobleem genoemd, terwijl dit probleem dit jaar niet meer in de top 3 voorkomt.

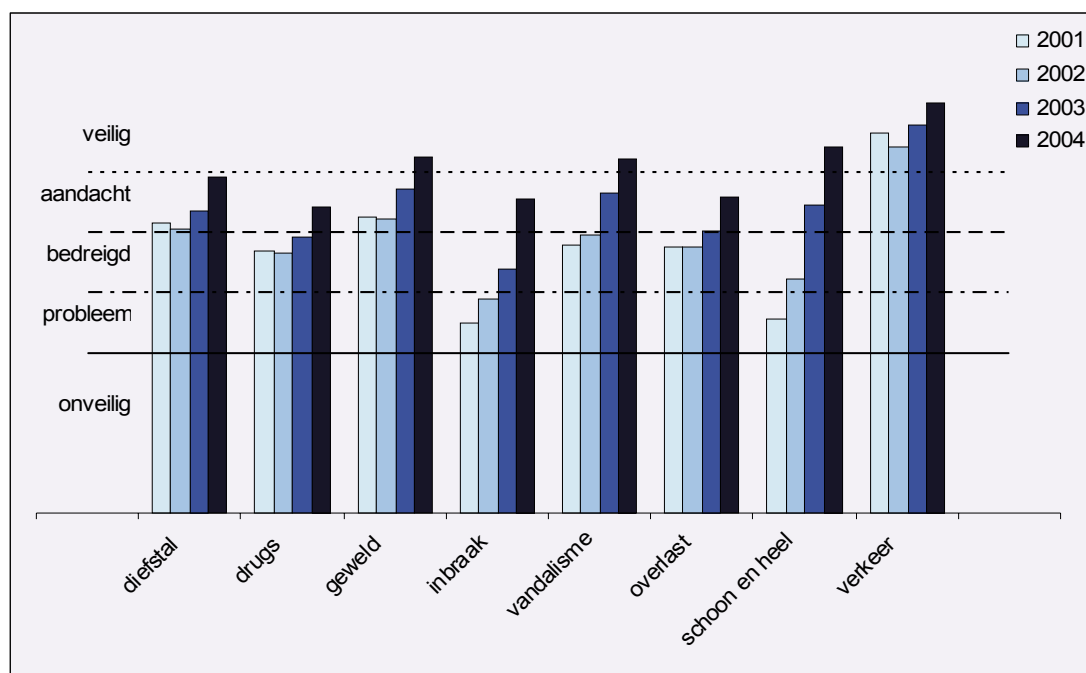
Ook de tevredenheid met het functioneren van de politie is toegenomen van 49% in 2003 naar 52% in 2004.

De Rotterdammers geven aan zich steeds minder vaak onveilig te voelen. Het percentage inwoners dat aangeeft zich in de eigen buurt nooit onveilig te voelen, is in de afgelopen jaren voortdurend toegenomen. In 2001 gaf 64% van de inwoners aan zich nooit onveilig te voelen in de eigen buurt, in 2004 is dit 72%. Het percentage inwoners dat zich vaak in de eigen buurt onveilig voelt, is juist afgenomen. In 2001 gaf 9% van de inwoners aan zich vaak onveilig te voelen, in 2004 is dit 4%.

In de deelgemeenten Charlois, Feijenoord en Kralingen-Crooswijk voelen de inwoners zich het vaakst onveilig in de eigen buurt; in Pernis, Hoek van Holland en Hillegersberg-Schiebroek voelen mensen zich het minst vaak onveilig.

Groepen jongeren, drugsgebruikers en criminaliteit zijn de meest genoemde redenen van onveiligheidsgevoelens.

Van de Rotterdamse bevolking is 89% bekend met het begrip buurtagent. Dit percentage is vergelijkbaar met vorig jaar. Bijna 60% van de ondervraagden vindt dat de buurtagent een bijdrage levert aan het verbeteren van de veiligheid in de buurt.

Figuur 3 Categorie-indeling naar element voor Rotterdam (2001-2004)

Bron: Programmabureau Veilig

In het afgelopen jaar is op alle elementen uit de Veiligheidsindex een verbetering zichtbaar. De sterkste verbetering doet zich voor op het gebied inbraak. Uit bovenstaande figuur komt naar voren dat Rotterdam veilig scoort op de elementen geweld, vandalisme, schoon en heel en verkeer. De laagste elementscore betreft het element drugs dat met de categorie aandacht in de op één na veiligste categorie valt.

Tevredenheid

De tevredenheid met de eigen buurt is vanaf 1999 gestaag gedaald. In 2003 is voor het eerst sprake van een positiever oordeel van de Rotterdammers. In 2004 zet deze verbetering door, zij het in lichte mate. Met 75% van de bewoners dat tevreden oordeelt over de eigen buurt is dit percentage weer op het niveau van 1999.

Jaar	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Tevredenheid met de eigen buurt	75%	74%	71%	68%	74%	75%

In Overschie en Hoek van Holland zijn de inwoners het meest tevreden over hun buurt (89%), gevolgd door de inwoners van Pernis (87%). In Feijenoord is 65% van de inwoners tevreden over het wonen in hun buurt. De inwoners van Charlois (67%) en Delfshaven (69%) oordelen iets positiever. In Charlois is ten opzichte van 2003 de grootste verbetering van de tevredenheid met de eigen buurt zichtbaar, in Hoogvliet de grootste verslechtering.

2.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN¹

Diefstal

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element diefstal scoort aandacht in 2004, net zoals in de voorgaande jaren.

Het aantal aangiften van diefstal is na een toename in 2002, in 2003 en 2004 afgenomen. In het bijzonder is het aantal aangiften van diefstal uit de auto en winkeldiefstal sterk afgenomen, evenals het aantal aangiften van overige vormen van diefstal.

Het bewonersoordeel is op alle gebieden verbeterd. Met name het percentage inwoners dat diefstal uit de auto als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen (van 25% in 2003 naar 20% in 2004). Ook het slachtofferschap van diefstal uit de auto is afgenomen. De overige vormen van slachtofferschap van diefstal zijn ongeveer stabiel gebleven.

Drugsoverlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element drugsoverlast laat een verbetering zien en stijgt van bedreigd (2001-2003) naar aandacht (2004).

Het aantal meldingen van drugsoverlast is in 2004 afgenomen ten opzichte van 2003. Het percentage inwoners dat drugsoverlast als een buurtprobleem ervaart, daalt van 15% in 2003 naar 13% in 2004.

Geweld

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Aantal meldingen	↔	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element geweld laat een verbetering zien en stijgt van aandacht (2001-2003) naar veilig (2004).

Het aantal aangiften van straatroof is afgenomen (van 4 per 1.000 inwoners in 2003 naar 3 in 2004). Het aantal aangiften van openlijke geweldpleging daarentegen is ten opzichte van 2001 toegenomen (van 0,4 per 1.000 inwoners in 2001, naar 0,8 in 2003 en 1,0 in 2004).

De Rotterdammers vinden de verschillende vormen van geweld steeds minder vaak voorkomen, terwijl het slachtofferschap van geweld ongeveer stabiel is gebleven.

Inbraak

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element inbraak is verbeterd van probleem in 2001 naar bedreigd in 2003 tot aandacht in 2004.

¹ ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

Het aantal aangiften van woninginbraak is afgenomen (van 21 per 1.000 adressen in 2003 naar 17 in 2004). Het aantal aangiften van inbraak in garages, schuren en tuinhuisen is licht toegenomen, net zoals het aantal aangiften van inbraak in bedrijfspanden.

Het percentage inwoners dat woninginbraak vaak vindt voorkomen, is afgenomen van 24% in 2001 naar 21% in 2003 en 15% in 2004. Het slachtofferschap van inbraak is afgenomen ten opzichte van 2001.

Vandalisme

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element vandalisme is verbeterd van bedreigd in 2001 en 2002 naar aandacht in 2003 tot veilig in 2004.

Het aantal meldingen van vandalisme is afgenomen ten opzichte van 2001 (van 8 per 1.000 inwoners in 2001 naar 7 in 2004). Ook het aantal meldingen van kleine buitenbranden is afgenomen.

Het percentage inwoners dat vernieling en bekladding als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen. Met name bekladding wordt door steeds minder Rotterdammers als een buurtprobleem ervaren (afgenomen van 21% in 2003 naar 17% in 2004). Het slachtofferschap van vernieling is gedaald van 8% in 2001 naar 6% in 2004.

Overlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element overlast is verbeterd van bedreigd in 2001 tot aandacht in de periode 2002-2004.

Het aantal meldingen van burengerucht is afgenomen (van 28 per 1.000 inwoners in 2001 naar 27 in 2003 en 25 in 2004). Het aantal meldingen van overige overlast is licht toegenomen ten opzichte van 2001.

Alle vormen van overlast, met uitzondering van dronken mensen op straat, worden in 2004 minder vaak als een buurtprobleem ervaren dan in 2003 en 2001. Met name het percentage Rotterdammers dat overlast van groepen jongeren als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen (van 20% in 2003 naar 17% in 2004).

Schoon en heel

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001 ²
Productnormering ³	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element schoon en heel is verbeterd van probleem in 2001 naar aandacht in 2003 tot veilig in 2004.

Met name de score op de productnormering schoon is sterk verbeterd (van 3,6 in 2002 naar 4,0 in 2004). Ook de score op de productnormering heel is verbeterd (van 3,3 in 2002 naar 3,6 in 2004). Hondenpoep en vervuiling op straat worden door steeds minder mensen als een buurtprobleem ervaren, evenals vernield of kapot straatmeubilair.

² De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen geldt 2001.

³ De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

Verkeer

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer scoort in alle jaren veilig.

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is afgenomen van 26 per 1.000 inwoners in 2001 naar 21 in 2003 tot 20 in 2004. Het percentage inwoners dat agressief verkeersgedrag als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 25% in 2003 naar 22% in 2004.

2.3 VEILIG ONDERNEMEN

Dit jaar is de eerste meting afgenomen van de stedelijke monitor Veilig Ondernemen. Uit de onderzoeksgegevens komt naar voren dat ondernemers zich in hun bedrijf over het algemeen veiliger voelen dan in de omgeving. Ondernemers in de pilot- en mariniersgebieden voelen zich onveiliger dan ondernemers in de rest van de deelgemeente. Wel is in de pilot- en mariniersgebieden een positieve ontwikkeling zichtbaar. Ondernemers voelen zich nu veiliger (zowel in de vestiging als in de omgeving van de vestiging) dan bij een eerdere meting.

Voorts is in Rotterdam een kwart van de ondervraagde ondernemers in het afgelopen jaar slachtoffer geworden van een misdrijf. In de pilot- en mariniersgebieden ligt dit percentage duidelijk hoger. Maar ook hier is een kentering waarneembaar. De aangiftebereidheid onder ondernemers is laag, slechts 10% van de ondernemers in de pilot- en mariniersgebieden doet altijd aangifte. Stedelijk is dit cijfer 44%. In sommige gebieden is een lichte stijging waarneembaar, in andere gebieden is dat nog niet het geval. Over het algemeen blijft de aangiftebereidheid laag.

2.4 VEILIGHEID IN HET OPENBAAR VERVOER

Het aantal geregistreerde betalingsproblemen is sinds 2002 verdubbeld. Het aantal overlastmeldingen van drugsgebruikers en zwervers is sinds 2002 gestegen met 43%.

In 2004 zijn er minder incidenten geregistreerd dan in 2003, namelijk 8.876 (tegen 9.950 in 2003). Het ging hierbij voornamelijk om betalingsproblemen (27%), overlast van drugsgebruikers en/of zwervers (27%) en meldingen van kattenkwaad en andere overlast (23%).

Medio 2004 lijkt het boeggolfeffect bij de tram, na een forse stijging in 2003 veroorzaakt door de invoering van de conducteur, voorbij. In totaal zijn er in 2004 op de tram 60% minder incidenten geregistreerd dan in 2003.

Het zwartrijderspercentage is in 2003 fors gedaald ten opzichte van 2002 door de maatregelen op de tram en metro. In 2004 heeft de daling zich op onderdelen voortgezet.

Het rapportcijfer van reizigers over sociale veiligheid in de tram is sinds 2002 met 0,7 gestegen (Kwaliteitsmonitor RET). Daar is de komst van de conducteur debet aan. Vanaf november 2003 kent het gehele tramnet een gesloten instapsysteem. Ook bij de metro is de waardering gestegen. Vanaf medio 2003 is de instapcontrole op vijftien metrostations ingevoerd. Dit ter voorbereiding van de indienststelling van de tourniquets, die in 2005 gepland is.

Alle diensten werken mee om de veiligheid in Rotterdam te verbeteren.

3

Rotterdamse Veiligheidsaanpak

Het jaar 2004 is het jaar waarin de Rotterdamse veiligheidsaanpak wegens gebleken succes is gecontinueerd en waarin inmiddels beproefde methodieken zijn 'vastgehouden en versterkt'. Verder zijn de wijkveiligheidsactieprogramma's van de onveilige wijken aangescherpt. Doordat deze zich nu met name focussen op de grootste veiligheidsproblemen vindt een effectievere aanpak plaats. Deelgemeenten en stadsbestuur koersen met deze insteek nog meer op maximale resultaten.

De Rotterdamse aanpak heeft in 2004 zichtbaar resultaat opgeleverd. Op veel plekken in de stad vinden toezichts- en handhavingsacties plaats, wordt de omgeving schoon en heel gehouden en wordt overlast teruggedrongen. Door samenbundeling van krachten ontstaat een effectieve en doelgerichte aanpak. Voorbeelden hiervan zijn de toezichtsmodellen – onder andere op het Centraal Station –, de interventieteams die verdachte panden controleren en de aanpak van overlastgevende jongeren via de Deelgemeentelijke Organisaties Sluitende Aanpak (DOSA). Kernpunt van het Rotterdamse veiligheidsbeleid is de systematische en methodische aanpak van problemen.

Dit hoofdstuk beschrijft de activiteiten die in het afgelopen jaar hebben plaatsgevonden, wie daaraan hebben bijgedragen en welke resultaten de aanpak heeft opgeleverd. De nu gepresenteerde cijfers over 2004 wijzen onomstotelijk uit dat Rotterdam weer veiliger is geworden, een ontwikkeling die een direct gevolg is van de forse inspanningen van iedereen op het gebied van veiligheid.

3.1 TOEZICHT EN HANDHAVING

Pilots Toezichtsmodel

Toezicht en handhaving zijn dé manieren om de veiligheid in een wijk te verbeteren. Ter ondersteuning van de wijkveiligheidsaanpak zijn daarom op tal van plaatsen in de stad pilots rond het toezichtsmodel actief. Dat is het geval in Spangen, Boulevard Zuid, Zuidplein, Noorderboulevard, centrumgebied, Centraal Station en Schiebroek-Zuid. Doel van de inzet van het toezichtsmodel is een betere en systematische uitvoering van toezicht en handhaving door een gecoördineerde inzet van alle toezichthouders en handhavers. Deelgemeente, politie, Stadstoezicht, RET, particuliere beveiligingsorganisaties en de hulpverlening stemmen in het toezichtsmodel hun inzet nauw op elkaar af. Door het uitwisselen van informatie en het inzetten van ieders ervaring en werkwijze ontstaat een zeer effectief optreden.

Dat blijkt bijvoorbeeld op het Centraal Station. Door de harde en consequente veiligheidsaanpak is hier de overlast van verslaafden, rondhangende jongeren, zwervers en bedelaars fors gereduceerd. Ook bezoekers en reizigers ervaren het station veiliger.

In de overige pilotgebieden is eveneens sprake van een afname van criminaliteit en overlast op straat. Bewoners in deze gebieden geven te kennen minder overlast te ervaren van verslaafden en groepen rondhangende jongeren. Juist in de onveilige wijken is dan ook een forse stijging van de indexscores zichtbaar. Ook met Veilig Ondernemen worden goede resultaten geboekt. Uit metingen onder passanten en ondernemers blijkt dat deze groepen zich veiliger zijn gaan voelen en minder vaak slachtoffer van criminaliteit zijn geworden.

In een van de subbuurten van Schiebroek-Zuid is medio oktober 2004 gestart met een gebiedsgerichte aanpak. Naar aanleiding van signalen dat een groep van circa 50 jongeren de buurt terroriseerde, is gekozen voor een tijdelijke intensieve aanpak bestaande uit extra toezicht en handhaving, inzet van een interventieteam, betere samenwerking tussen de politie, het welzijnswerk en de woningcorporaties en het tijdelijk aanstellen van een stadsmarinier. Het interventieteam is bij

alle probleemgezinnen langs geweest en heeft hulpvragen opgepakt. Een deel van de jongeren is in een PGA-traject geplaatst.

Eind 2004 is het toezichtsmodel ook geïntroduceerd in de wijken Bospolder-Tussendijken en Middelland in Delfshaven. Als onderdeel van het project Veilig Ondernemen zal het in 2005 in werking treden in Schiedamschen dijk en het Nieuwe Westen.

Horeca-acties

De veiligheid is ook toegenomen door een striktere toezicht en handhaving op het gebied van horeca. Zo zijn er in het Stadscentrum, Delfshaven en Feijenoord in 2004 een aantal malen horeca-acties gehouden waarbij verschillende diensten waren betrokken. In Feijenoord zijn in totaal 80 locaties gecontroleerd waarvan er 9 op last van de burgemeester zijn gesloten. In de deelgemeente Noord is een handhavingsadviseur voor horeca en coffeeshops aangewezen. Ook de drugspannen en belwinkels behoren tot zijn takenpakket. In dat kader zijn in 2004 in Noord 30 beluizen gecontroleerd.

In het centrumgebied en in Kralingen-Crooswijk zijn veelplegers en notoire overlastgevers aangepakt met behulp van het adoptie-systeem. Wijkagenten 'adopter' een veelpleger, wat inhoudt dat ze hem of haar nauwlettend in de gaten houden en voor ieder vergrijp oppakken maar daarnaast ook helpen bij het vinden van de juiste vorm van zorg.

Preventief fouilleren

Rotterdam maakt sinds september 2002 gebruik van de bevoegdheid tot preventief fouilleren. Dat levert direct resultaten op. Van 15 september 2002 tot en met 31 december 2004 zijn 1.700 wapens in beslag genomen, waaronder 64 vuurwapens, 1.121 steekwapens en 351 slagwapens.

In het afgelopen jaar hebben in Middelland/Nieuwe Westen, centrumgebied, het Oude Noorden, Hillesluis, Putsebocht en de Tarwewijk preventieve fouilleeracties plaatsgevonden. In deze periode zijn in totaal 132 controleacties uitgevoerd. Gemiddeld zijn bij 1 op de 87 gefouilleerde personen wapens aangetroffen.

Opvallend is dat bij een sterke stijging van het aantal preventieve fouilleren-acties het aantal inbeslaggenomen wapens sterk is gedaald. Dat geldt in het bijzonder voor vuurwapens.

De reacties van het publiek op de fouilleeracties getuigen van begrip. Er is nog steeds een grote bereidheid om mee te werken, verbaal en fysiek verzet is zeldzaam.

Alijda-aanpak

Drugsoverlast wordt onder andere bestreden met de Alijda-aanpak. Deze aanpak is vooral gericht op drugsrunners, drugsdealers en malafide huiseigenaren. Door een aantal instanties als justitie, politie, gemeente, belastingdienst en de FIOD wordt snel en direct opgetreden met inzet van alle ten dienste staande handhavings- en andere instrumenten. Speciale aandacht is daarbij gericht op 'kaalplukken'. Dat levert direct winst op.

Zo is in 2003 in Rotterdam door de Alijda-aanpak ruim € 1.000.000 rijksbelasting geïnd en € 200.000 gemeentebelasting. In 2004 is een inventarisatie van alle mogelijke overlastgevend panden gemaakt. Hieruit zijn 225 eigenaren (natuurlijke- en rechtspersonen) naar voren gekomen en is een lijst gemaakt van de top 20 van malafide eigenaren. Alleen al door het bekend worden van het bestaan van deze lijst met eigenaren is een preventief effect opgetreden. De aanpak van notarissen en hypotheekverstrekken als faciliteerders van malafide huiseigenaren is eveneens geslaagd. In toenemend aantal weigeren notarissen voor malafide eigenaren te werken.

Gemeentebelastingen Rotterdam geeft prioriteit aan het innen van achterstallige belastingtermijnen en het afdoen van bezwaarschriften van de top 20 van malafide eigenaren. De dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid zet uitkeringen stop waar die onterecht worden genoten.

3.2 BEHEER EN ONDERHOUD

Behalve veiliger is de stad de laatste jaren ook schoner en heler geworden. Dat blijkt niet alleen uit de verbeterde score op de productnormering voor schoon en heel maar ook uit het bewonersoordeel. Steeds minder Rotterdammers ervaren bijvoorbeeld vervuiling en hondenpoep als een vaak voorkomend buurtprobleem. Ook wordt in veel mindere mate dan voorheen bekladding van muren en gebouwen waargenomen. Het element schoon en heel is sinds de start van de Veiligheidsindex ieder jaar een categorie verbeterd. In 2004 bevindt het element zich in de categorie veilig.

Een effectieve manier om de vervuiling op straat aan te pakken is Resultaat op Straat. Dat is een gezamenlijke actie van Stadstoezicht, Roteb en Gemeentewerken om de verloederende in de onveilige wijken tegen te gaan. De actie bestaat uit extra onderhoud, schoonmaak, toezicht en handhaving boven op de normale werkzaamheden die de diensten al in de wijken uitvoeren. De acties zijn een succes, zo blijkt uit metingen. De cijfers tonen aan dat driekwart van de vuile plekken schoner is geworden.

In Feijenoord hebben in het kader van beheer en onderhoud in een aantal wijken soortgelijke acties plaatsgevonden onder de naam Acties Betere Buurt. In korte tijd (5 dagen) is op een voor iedereen zichtbare manier de buurt opgeknapt en de drugsproblematiek en overlast aangepakt. In het Stadscentrum zijn extra schoonmaakrondes gehouden. Bewoners waarderen dit positief, evenals de extra inzet van Topscore (uitzendbureau van verslaafden). Ook wordt in het centrum alle wildplak geregistreerd en binnen 3 werkdagen verwijderd. De top-25 van wildplakkers is aangeschreven en zit in een handhavingstraject. Ook in Charlois zijn de handhavingsacties, waarin milieucontroleurs, brede handhavers en parkeercontroleurs van Stadstoezicht samenwerken met politie en Roteb, een succes. Deze acties zijn in de jaarprogramma's van de partners opgenomen en krijgen in alle wijken een vervolg.

Dat het schoon en heel houden van de buitenruimte niet alleen een taak is van de overheid, wordt benadrukt in een voorlichtingscampagne gericht op gedragsbeïnvloeding. In het najaar van 2004 zijn Gemeentewerken, Stadstoezicht en Roteb in samenwerking met de deelgemeenten gestart met deze meerjarige campagne onder het motto "Rotterdam Schoon, Heel en Veilig. Waarom? Daarom!".

Ook in Delfshaven heeft een intensieve publiekscampagne Schoon plaatsgevonden. Door de Roteb en de deelgemeente zijn kleine afvalbakjes en -zakjes uitgedeeld aan bewoners om mensen te stimuleren kleinere vuilniszakken te gebruiken na de komst van de containers.

In onder andere Charlois en Hoogvliet is intensief actie ondernomen op het gebied van graffiti-verwijdering. Na het melden van graffiti wordt deze direct verwijderd. Beide deelgemeenten zijn inmiddels zo goed als vrij van graffiti en er komt nauwelijks nieuwe graffiti bij.

In Delfshaven en Charlois zijn voor alle sloop- en bouwlocaties beheerplannen opgesteld en uitgevoerd. De periode van leegstand van woningen is zoveel mogelijk ingekort en sloop vindt vrijwel overal versneld plaats. Braakliggende stukken grond krijgen in nauwe samenspraak met omwonenden een tijdelijke herinrichting. Een tiental slooplocaties in Spangen, Middelland en Tussendijken is opgeknapt en opnieuw ingericht. Een opvallende maatregel in dit kader is het blauw schilderen van een rij te slopen panden aan de Beukelsdijk door een kunstenaar.

3.3 SOCIAAL, ECONOMISCH EN FYSIEK INVESTEREN

In 2004 is het aantal lokale zorgnetwerken in Rotterdam uitgebreid, zodat nu bijna in de hele stad zorgnetwerken actief zijn. In lokale zorgnetwerken werken instellingen samen om juist met die zorgcliënten in contact te komen die door de organisaties afzonderlijk niet of nauwelijks worden bereikt. Op plaatsen waar nog geen 'reguliere' lokale zorgnetwerken zijn, zijn stedelijke voorzieningen gecreëerd. In 2005 zal de toestroom van verschillende bijzondere cliëntgroepen op gang

komen (zoals dak- en thuislozen, PGA-cliënten, mensen uit het souterrain van de woningmarkt en met complexe sociale problematiek als gevolg van schulden, slachtoffers van geweld achter de voordeur). Uit de registratie van de aard van de problematiek blijkt huisuitzetting (31%) een van de grootste problemen, naast verslavingsproblematiek (31%) en psychische en/of psychiatrische klachten (28%).

Ook is het aantal woningen voor het project (Z)Onder Dak (ambulante woonbegeleiding voor verslaafde dak- en thuislozen) met 64 woningen uitgebreid tot ruim 220 in totaal.

In 2004 is een woonvoorziening voor oudere dak- en thuislozen geopend, een sociaal pension voor 'uitgezworven zwervers'.

Om de door- en uitstroom in de opvang van dak- en thuislozen te bevorderen is eind 2004 het project doorstroommakelaars van start gegaan. De opzet hiervan is om dak- en thuislozen die bij het Centrum voor Dienstverlening of het Leger des Heils verblijven niet te lang in de opvang te laten zitten omdat de opvang anders dichtslibt. Uiteraard wordt dan passende zorg voor deze cliënten gezocht. Het project heeft een looptijd van twee jaar.

Nog een manier om de toeloop van cliënten te verminderen en de doorstroom te bevorderen is de aanscherping van het briefadressenbeleid. Wanneer iemand zonder vast adres in de gemeente Rotterdam bijstand aanvraagt, is de gemeente verplicht deze persoon een adres te verschaffen, tenzij hij/zij al over een (brief)adres in een andere gemeente beschikt. De gemeente Rotterdam wijst dan een zogenaamd briefadres aan, waarna de betreffende persoon zich bij de Dienst Burgerzaken moet laten inschrijven. Er zijn momenteel 9 dagopvangvoorzieningen in Rotterdam die met briefadressen werken. Het aanscherpen van het briefadressenbeleid heeft geleid tot een opschoning van de bestanden en een vermindering van de extra aanloop van cliënten bij de betreffende voorziening.

Pandenaanpak

Een succesvolle manier om de veiligheid in onveilige wijken te verbeteren is de pandenaanpak. Overlastgevende panden worden aangepakt door interventieteams en met behulp van de bestanden-aanpak. Interventieteams pakken problemen in een straat huis-voor-huis aan. Bij de bestanden-aanpak worden misstanden op de woningmarkt aangepakt. Controle is waar het om gaat in beide gevallen, met als doel veilige en schone straten en bevordering van de leefbaarheid.

In het interventieteam werken verschillende diensten en instellingen nauw met elkaar samen. Zij signaleren problemen bij bewoners en proberen die per direct aan te pakken, ondersteunen (repressieve) inzet in de buitenruimte, bestrijden onrechtmatige bewoning en inventariseren de staat van onderhoud van panden. Naast dit repressieve doel hebben de interventieteams een belangrijke preventieve en proactieve rol. Zij leiden mensen toe naar werk of verwijzen ze naar de hulpverlening, schakelen zorgnetwerken in en pakken bijstandsfraude aan. Sinds het optreden van interventieteams is de veiligheid vooral in de onveilige wijken er fors op vooruit gegaan. Overlast van omwonenden is verminderd, illegale kamerverhuur aangepakt, hennepkwekerijen zijn ontmanteld en er is minder vuil op straat. Interventieteams zijn actief in de deelgemeenten Feijenoord, Stadscentrum, Charlois, Delfshaven, IJsselmonde en Noord.

In 2004 zijn 2 interventieteams operationeel geworden in Delfshaven dankzij de steun van de stadsmarinier. Resultaten worden bereikt bij onder meer de bestrijding van illegale verblijfsinrichtingen, energiefraude, hennepkwekerijen en te hoge huurprijzen. Ook is in veel gevallen ondersteuning van bijvoorbeeld maatschappelijk werk ingeroepen. In de wijk Katendrecht is een zogeheten Huuroverlastteam werkzaam, dat zich voornamelijk richt op coöperatief woningbezit. In de Riederbuurt-Noord zijn vrijwel alle panden bezocht. Daarbij zijn 12 hennepkwekerijen aangetroffen, 34 illegalen, 1 bordeel, 13 maal illegale kamerverhuur en 16 maal onjuiste of onvolledige inschrijvingen bij Burgerzaken. In Bloemhof-Noord zijn 12 woningen bij Woningtoezicht aangemeld vanwege illegale kamerverhuur of achterstallig onderhoud, 11 uitkeringen zijn beëindigd en 2 uitkeringen stopgezet. Op de Strevelsweg zijn 11 panden doorgegeven aan Woningtoezicht, 2 overlastgevende panden ontruimd, 3 uitkeringen stopgezet en 3 personen doorgeleid naar het zorg-

netwerk. In de deelgemeente Charlois is samen met de woningcorporatie De Nieuwe Unie in een viertal complexen de structurele overlast beëindigd. Een aantal illegale logementen is gesloten, andere (106 gevallen) zijn door Woningtoezicht aangeschreven.

Bij de bestandenaanpak worden nieuwe inschrijvingen in de bevolkingsadministratie (GBA) door een team gecontroleerd. Doel is het voorkomen van illegale bewoning en onrechtmatige aanspraken op uitkeringen. Tegelijk worden hennepkwekerijen, onderhoudsklachten en ongediertebestrijding aangepakt. Iedere nieuwe huurder moet bij inschrijving eerst een aantal documenten overleggen, waarna door middel van huisbezoek de gegevens worden gecontroleerd. Tegelijkertijd worden de gegevens van de overige bewoners van het pand gecontroleerd en wordt de staat van het pand onderzocht. Deze controle wordt na enige tijd herhaald.

In de periode februari tot en met december 2004 zijn in de pilotgebieden waar met de pandenaanpak wordt gewerkt in totaal 1.837 verzoeken voor voorlopige inschrijving gecontroleerd. Hierbij zijn 108 illegale logementen aangetroffen. Bij 423 (van in totaal 2.840 personen) werd het verzoek tot inschrijving geweigerd. De pandenaanpak blijkt een ontmoedigende werking te hebben: het aantal verzoeken tot inschrijving is in de pilotgebieden drastisch gedaald. In de deelgemeente Feijenoord zelfs met 70%. Daarom wordt deze aanpak in deze deelgemeente uitgebreid. In het Oude Noorden zijn alle huurovereenkomsten van corporaties vergeleken met de bevolkingsadministratie. In totaal zijn op deze manier 200 gevallen van woonfraude ontdekt en aangepakt.

Om inbraken tegen te gaan en daarmee de veiligheid te verbeteren stimuleren de deelgemeenten de invoering van het Politiekeurmerk Veilig Wonen. In de deelgemeente Feijenoord zijn in dit kader inbraakgevoelige woonblokken voorzien van goed hang- en sluitwerk. Ook worden er, op basis van een analyse van de inbraakcijfers, preventieve maatregelen getroffen in de buitenruimte die niet perse hoeven te voldoen aan het Keurmerk, zoals extra verlichting, afsluiting van achterpaden, snoeien van groen e.d. In Kralingen-Crooswijk is gestart met het Verlichtingsplan, waarbij wijk voor wijk de gele lampen worden vervangen door witte hetgeen helderder licht geeft. In Charlois is in de wijken Zuidwijk en Pendrecht ook op een aantal plaatsen het Politiekeurmerk Veilig Wonen aangebracht. In Hoogvliet wordt bij nieuwbouwwoningen standaard voldaan aan het Politiekeurmerk. In Overschie kunnen bewoners een gratis preventieadvies krijgen, met als doel hun huis te laten beveiligen tot op het niveau van het Politiekeurmerk.

3.4 DRUGSOVERLAST

De krachtige aanpak van drugsoverlast is in het afgelopen jaar voortgezet en verder geïntensiveerd. In deze paragraaf wordt de gebundelde inzet van alle bij de aanpak betrokken partners besproken.

Bij de persoonsgerichte aanpak is de instroom van PGA700-cliënten in 2004 volgens planning verlopen. Per 1 januari 2005 telt de lijst van voor een PGA-traject in aanmerking komende personen 758 namen, inclusief de verslaafde prostituees van de Keileweg. Hiervan zijn 654 personen reeds in een van de 5 PGA-trajecten opgenomen dan wel aan een traject toegewezen. De gemeente heeft afspraken gemaakt met justitie, politie en zorginstellingen voor de behandeling en doorstroming van de PGA 700-cliënten.

SOV-Drang voert traject 3 uit van de PGA700-aanpak (gevangenisstraf voor een langere tijd, gekoppeld aan hulp en zorg). In 2004 is SOV-Drang fusiegesprekken aangegaan met BavoRNO en is de intentie tot fuseren in een document vastgelegd. Naar het zich laat aanzien zal de fusie dit jaar gerealiseerd worden. Hiermee ontstaat een nieuwe instelling met een unieke combinatie van kennis van verslavingszorg en van psychiatrie. In 2004 hebben in de SOV-drang 35 cliënten in fase 1 gezeten, 24 in fase 2 en 9 in fase 3. Aan 20 cliënten werd nazorg gegeven. SOV meldde in 2004 het ontstaan van wachtlijsten. Dit is voor de GGD aanleiding geweest om voor 2005 additionele (eenmalige) financiering te regelen. Hierdoor is voor 2005 voorzien in een (tijdelijke) uitbreiding van fase 1 naar 48 plaatsen en van fase 2 naar 36 plaatsen.

In Spangen heeft de PGA700-aanpak zeer intensief gedraaid. Het uitvoeringsteam heeft zich specifiek gericht op de aanpak van de 70 meest overlastgevende personen, van wie 61 afkomstig uit Spangen. De aanpak heeft geresulteerd in een forse afname van het aantal overlastgevende verslaafden. Van de lijst van 70 personen wordt 60% in Spangen niet meer gesignaleerd. Een tiental dealers is in de loop van het jaar veroordeeld tot stevige gevangenisstraffen. In de deelgemeente Noord staan 43 van de meest overlastgevende en zorgmijdende verslaafden op de PGA-lijst.

In het Stadscentrum blijken gebiedsontzeggingen en verblijfsontzeggingen een adequaat middel om overlastveroorzakers aan te pakken. Politie, Centrumraad, Gemeentewerken en Roteb voeren in nauwe samenwerking gerichte acties uit op plekken waar veel overlast is. Hierbij wordt veel winst geboekt. In Charlois is in 2004 een kleine honderd overlastgevende drugspanden met een stalen deur afgesloten en zijn 274 eigenaren wegens overlast aangeschreven. Het aantal panden dat structurele en ernstige (drugs)overlast veroorzaakt is hiermee teruggebracht tot circa 10. In de Tarwewijk is de straathandel en prostitutie succesvol bestreden.

In het Oude Westen is het project 'drugs in kleur' opgezet. Bewoners, ondersteund door professionals van politie en opbouwwerk, bepalen zelf aan de hand van schouwingen de mate van drugsoverlast en geven dit met een kleur aan. De kleur bepaalt welke overlast het eerst moet worden aangepakt. Het project versterkt de samenwerking tussen bewoners en overheid en het gevoel dat samen oplossingen kunnen worden gevonden.

In de deelgemeente Delfshaven is het aantal dealpanden aanzienlijk teruggebracht als gevolg van de informatie afkomstig uit het Meldpunt Drugsoverlast. Door de afname van het aantal panden vinden interventies steeds sneller plaats. In Feijenoord is vooral de omgevingsoverlast van coffeshops teruggedrongen en is de overlast van 85 overlastgevende panden beëindigd. In Bloemhof en Hillesluis zijn 15 panden afgesloten door middel van een stalen deur.

De tippelzone aan de Keileweg wordt uiterlijk per 31 december 2005 gesloten. In 2004 zijn de voorbereidingen voor de sluiting ter hand genomen. Zo is begonnen met de oprichting van Intensief Beschermd Wonen panden. Eind 2004 zijn de eerste 2 IBW-voorzieningen van start gegaan. Daarnaast is door de politie, in combinatie met de aanpak van de drugsoverlast in Spangen, in de omgeving van de tippelzone hard opgetreden tegen tippelen buiten de zone door prostituees.

De Zomeraanpak wordt sinds 2000 ingezet ter bestrijding van de toename van drugsgerelateerde overlast. Deze toename doet zich in de zomer voor omdat zich dan meer verslaafden ophouden in de publieke ruimte. Doel van de Zomeraanpak is om door middel van goede afstemming, voldoende capaciteit en een duidelijke regie drugsgerelateerde overlast te voorkomen en waar nodig te bestrijden. In de zomer van 2004 is het opvallend rustig geweest. Er was geen sprake van toename van overlast. De Zomeraanpak is in Delfshaven inmiddels opgenomen in de werkwijze van het Meldpunt Drugsoverlast.

3.5 GEWELD

Rotterdam pakt geweld achter de voordeur verscherpt aan. Uit onderzoek blijkt dat deze vorm van geweld vaak voorkomt. Zo'n 4.000 incidenten worden jaarlijks bij de politie gemeld. Per 1 april 2004 is een belangrijke vooruitgang geboekt in de aanpak doordat de politie ook zonder aangifte ambtshalve tot aanhouding en vervolging kan overgaan indien er vermoeden is van een strafbaar feit. In 2004 zijn in 4 deelgemeenten (Delfshaven, Overschie, Charlois en IJsselmonde) pilots met de aanpak van huiselijk geweld uitgevoerd. Op basis van de ervaring die hiermee is opgedaan zijn 5 trajecten uitgezet te weten:

- ▶ Kindermishandeling en het kind als getuige van geweld
- ▶ Strafrechtelijke plegeraanpak
- ▶ Niet strafrechtelijke plegeraanpak
- ▶ Vroegsignalering: huiselijk geweld via de eerstelijnszorg
- ▶ Ouderenmishandeling

In 2004 is een geweldsprotocol ingevoerd voor alle Rotterdamse gemeenteambtenaren. Met het protocol wil de gemeente als werkgever duidelijk maken dat geweld tegen ambtenaren niet wordt geaccepteerd. Als toch een geweldsincident plaatsvindt wordt het slachtoffer optimaal ondersteund. Door de invoering van het protocol hebben alle diensten thans een uniforme werkwijze met betrekking tot geweldsincidenten.

Geweld wordt in het Stadscentrum extra aangepakt. Straatroof wordt actief bestreden door een straatroofteam, tengevolge waarvan het aantal aanhoudingen is toegenomen en het aantal aangiften afgenomen. De actie Horecare richt zich op de controle van (bezoekers van) horecagelegenheden. De controle vindt in het Stadscentrum eenmaal per jaar plaats bij alle 800 horecagelegenheden in het centrum, overlastgevende horeca wordt vaker gecontroleerd. Verder zijn er horecakuizen geplaatst waar portiers wapens en drugs in kunnen deponeren in afwachting van de komst van de politie. Portiers worden getraind in het voorkomen en herkennen van conflicten.

Voorts heeft het Stadscentrum een publiekscampagne zakkenrollen en straatroof opgezet die erop gericht is mensen bewust te maken van hun eigen verantwoordelijkheid bij het voorkomen van deze vormen van diefstal. Acteurs zijn ingezet om mensen op ludieke wijze bewust te maken van het risico dat zij lopen.

3.6 JEUGD

Jeugd en veiligheid zijn belangrijke onderwerpen als het gaat om het verbeteren van de veiligheid. Het College heeft deze thema's dan ook tot speerpunt van beleid gemaakt, met als gevolg dat er ook in 2004 veel actie op dit terrein is geweest.

Om de aanpak van jeugd en veiligheid te versterken zijn er in de organisatie twee belangrijke wijzigingen aangebracht. Zo is opnieuw vorm gegeven aan het integrale Jeugdbeleid hetgeen heeft geleid tot 3 concrete Actieplannen voor 2004 waaronder een actieplan Jeugd en Overlast. Daarnaast is er een stadsmarinier Jeugd aangesteld die zich specifiek heeft beziggehouden met het realiseren van de collegetarget Jeugd.

Het jaar 2004 heeft voor het werkveld Jeugd en Veiligheid voor een groot deel in het teken gestaan van het sluitend maken van de keten. Dit sluitend maken van de keten heeft zich op verschillende niveaus afgespeeld. Zo is er sprake geweest van het creëren van een sluitende aanpak op het niveau van de individuele jongere maar ook op het niveau van de beleidsontwikkeling, dit laatste is vorm gegeven in het eerder genoemde Integrale Jeugdbeleid.

De belangrijkste stap hierin is dat heel Rotterdam nu beschikt over een tweetal organen die de Persoonsgerichte Aanpak (PGA) van jongeren op zich neemt. Zo was er reeds het Justitieel Casuïstiek Overleg (JCO) waarin de persoonsgerichte aanpak van criminele jongeren wordt uitgevoerd en is er in 2004 in iedere deelgemeente een Deelgemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak (DOSA) gekomen. De DOSA houdt zich bezig met de sluitende aanpak van risicojongeren en geeft uitvoering aan de PGA voor overlastgevende jongeren. Door het installeren van de DOSA's is nu ook vorm gegeven aan de preventieve aanpak van de doelgroep.

In 2004 zijn 701 overlastgevende jongeren via de DOSA's in een traject geplaatst en 401 criminele jongeren via de JCO's.

Ook op het curatieve deel van het werkveld is in 2004 – op deelgemeentelijk niveau – een duidelijk aanspreekpunt gekomen, de voorpostfunctionaris van bureau Jeugdzorg. Samen en in overleg met het JCO en de DOSA werkt de voorpostfunctionaris van bureau Jeugdzorg aan het in het juiste traject plaatsen van risicojongeren. Daardoor ontstaat op individueel niveau een sluitend netwerk.

Voorbeelden van activiteiten gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid zijn GAAP (Gezamenlijke Aansturing Aanpak Feijenoord) en de VIG (Vroegtijdige Interventie in criminele carrière

Gezinnen). Het ACT (Assertive Community Treatment) is een outreachende vorm van zorgverlening aan jongeren met meervoudige complexe problemen op onder andere het psychiatrische levensterrein.

Overlast op groepsniveau wordt bestreden door de groepsaankpak, een integrale aanpak van groepen jongeren die zich bezighouden met hinderlijke, overlastgevende of criminele activiteiten. Deze aanpak is in 2004 in de deelgemeenten Feijenoord, Charlois, Noord, Hillegersberg-Schiebroek en Kralingen-Crooswijk ingezet. In het Oude Noorden zijn als gevolg van de groepsaankpak enkele grote overlastgevende groepen geheel uit het straatbeeld verdwenen. In Kralingen-Crooswijk zijn 3 groepen aangepakt; een criminele groep in de Lusthofstraat, een overlastgevende groep en een hinderlijke groep. Verder is de groepsaankpak in alle wijken in Delfshaven toegepast, met name voor de hinderlijke en overlastgevende groepen.

Spijbelende leerlingen worden aangepakt met de loopacties van de afdeling Leerplicht van de Dienst Stedelijk Onderwijs. Bij deze acties worden op plekken waar zich – binnen de schooluren – veel jongeren ophouden controles uitgevoerd op ongeoorloofd verzuim. Bij constatering hiervan wordt direct gestraft, met andere woorden een lik-op-stuk-beleid.

In het Oude Noorden wordt de leerplicht gehandhaafd door een leerplichtambtenaar die dagelijks in de wijk actief is. Deze bezoekt elke school en gaat na wie er verzuimt. Diezelfde dag nog bezoekt hij de jongere en zijn ouders. Als gevolg van de positieve resultaten is dit experiment eind 2004 uitgebreid met wijken in Charlois en Kralingen-Crooswijk.

In veel deelgemeenten, waaronder Kralingen-Crooswijk, Charlois, Hoogvliet, Overschie en Feijenoord, wordt extra ingezet op de aanpak van scooteroverlast (ASO-project). Doel hiervan is het terugdringen van de verkeersonveiligheid en geluidsoverlast door scooters. De politie leidt en coördineert de acties, de dienst Stadstoezicht signaleert en geeft informatie door aan een meldpunt, waarna de politie optreedt.

In het Stadscentrum vindt ter bestrijding van jeugdoverlast elke vrijdagavond een afwisselende programmering op het Schouwburgplein plaats voor een breed jeugdpubliek. Om overlast te voorkomen wordt verder outreachend jongerenwerk ingezet, ondersteund door vrijwilligers. Ondernemers op de Lijnbaan krijgen een speciale training in het omgaan met overlastgevende jongeren.

Uiteraard zijn de andere activiteiten zoals onder andere Veilig op school, Communities that Care, School Adoptie Plan en Nieuwe Perspectieven in 2004 voortgezet.

3.7 VEILIG ONDERNEMEN

Op het gebied van Veilig Ondernemen, ook een speerpunt van beleid, zijn in de eerste helft van 2004 de 2 pilots van start gegaan zodat nu in Rotterdam in totaal 6 pilots in uitvoering zijn. Daarnaast worden in 40 winkelstraten of -gebieden maatregelen ingezet ter vergroting van veiligheid, waarvan 15 in de onveilige wijken.

Uit metingen blijkt dat in de gebieden waarin Veilig Ondernemen plaatsvindt ondernemers en passanten zich veiliger voelen en het aantal slachtoffers onder ondernemers daalt. Verder kan uit de stedelijke monitor en de onderzoeken in de pilot- en mariniersgebieden de conclusie getrokken worden dat de ondernemers in de gebieden die extra aandacht krijgen zich wel veiliger zijn gaan voelen maar nog niet zo veilig als de ondernemers in de rest van de deelgemeenten.

3.8 VEILIGHEID IN HET OPENBAAR VERVOER

Het beleid van de RET om de veiligheid in het openbaar vervoer te verbeteren is in 2004 met succes voortgezet. Op een groot aantal gebieden is vooruitgang geboekt. Het aantal geregistreerde incidenten is aanvankelijk toegenomen doordat veel beter gecontroleerd en geregistreerd wordt en mensen incidenten weer durven te melden. Inmiddels daalt het aantal incidenten. Het invoeren van conducteurs op de tram, instapcontrole bij de metrostations en het houden van cameratoezicht hebben de veiligheid eveneens doen toenemen. In 2004 zijn tourniquets op de metrostations geïnstalleerd, in 2005 worden deze in dienst genomen. Het in 2004 ingevoerde geweldsprotocol wordt bij incidenten gebruikt door de RET-medewerkers en de medewerkers van Securicor die ingehuurd zijn als conducteur.

Met de deelgemeenten wordt door de gebiedsmedewerkers van de RET structureel overlegd over verbetering van de veiligheid in het openbaar vervoer.

Graffiti op de metrostations worden dagelijks verwijderd door teams van Topscore. Verder worden de bus-, tram- en metrovoertuigen dagelijks gereinigd, hetgeen ook bijdraagt aan een veiliger beeld.

3.9 COMMUNICATIE

Het accent op de communicatie over veiligheid lag in 2004 op het informeren van de Rotterdammers over de resultaten van de veiligheidsaanpak. Hiervoor zijn verschillende middelen ingezet, zoals het tv-programma TV Veilig op TV Rijnmond, een serie redactionele artikelen in het Rotterdams Dagblad, een postercampagne op basis van de uitkomsten van de Veiligheidsindex 2004 en een maandelijkse pagina in de Stadskrant. In het huis-aan-huisblad Maasstad Weekbladen is in juni 2004 een redactionele rubriek Veilig van start gegaan. Daarnaast is veel geïnvesteerd in een goede relatie met de media, hetgeen geresulteerd heeft in een stroom van berichten over veiligheid. Op basis van een speciaal ontwikkelde media-analyse blijkt dat de toonzetting in de berichtgeving in 2004 steeds positiever is geworden.

3.10 STADSMARINIERS

Voor elke deelgemeente met onveilige wijken is een stadsmarinier aangesteld. In aanvulling op de deelgemeentelijke wijkveiligheidsaanpak hebben de stadsmariniers een belangrijke rol gespeeld in de verbetering van de veiligheid.

In Spangen wordt gericht ingezet op de aanpak van drugsoverlast, vervuiling en verloedering. In 2004 heeft een intensief programma geresulteerd in het opknappen van een aantal slooplocaties. Door inzet van het toezichtsmodel, extra inzet van de Roteb, een consequent optreden tegen verslaafden en een harde aanpak van dealers en drugspanen is de (drugs)overlast sterk teruggebracht.

In de Tarwewijk is door de stadsmarinier ingezet op het bestrijden van overlastgevende drugs-handel op straat. Middels de Aanpak Tarwewijk Bloemhof is met extra politiemensen gesurveilleerd. In deze periode zijn alle overlastgevende drugspanen in de Tarwewijk en Bloemhof gesloten. Tevens zijn middels de inzet van het interventieteam en laanmanagers op de Dordtselaan 350 panden gecontroleerd.

Op het Zuidplein is het toezichtsmodel – de samenwerking tussen politie, stadstoezicht, RET en particuliere beveiliging – geoptimaliseerd. Tevens is het collectief winkelvebod gekoppeld aan gebiedsontzeggingen in gang gezet. In het kader van het Keurmerk Veilig Ondernemen is in 2004 de eerste ster behaald.

In Feijenoord is op alle fronten actie, verschillend per hotspotgebied. Zo wordt gewerkt met de bestandenaanpak en de inzet van interventieteams, worden integrale horeca-acties uitgevoerd en

worden slooplocaties tijdelijk heringericht. De overlast rond en vanuit drugspanen is evenals overlastgevendende straathandel hard aangepakt. Het aantal overlastgevendende samenscholingen is teruggedrongen en drugshandel is minder zichtbaar voor omwonenden.

Ook in het centrumgebied vinden veel activiteiten plaats. In het Oude Westen gaat het met name om de bestrijding van overlast van verslaafden en jongeren. Coffeeshops worden meermalen per week door de politie bezocht. Ook op het gebied van schoon en heel wordt extra ingezet. Verder is er een interventieteam actief en vindt een intensieve aanpak van veelplegers plaats. Daarnaast wordt in het centrum ingezet op Veilig Ondernemen. De geregistreerde overlastplegers zijn verdwenen door een combinatie van intensief toezicht (door middel van een groot toezichtsmodel) en een persoonsgerichte aanpak.

In het Oude Noorden is de aanpak vooral gericht op de bestrijding van overlast. Regels worden strikt gehandhaafd en overtreders streng aangepakt. Er is speciale aandacht voor coffeeshops. De politie controleert regelmatig op vergunningen, sociale hygiëne en op leeftijd van de bezoekers. Verder vinden in de wijk voortdurend acties plaats in het kader van Resultaat op Straat waarbij ook graffiti gericht wordt aangepakt.

Rotterdam wordt jonger.

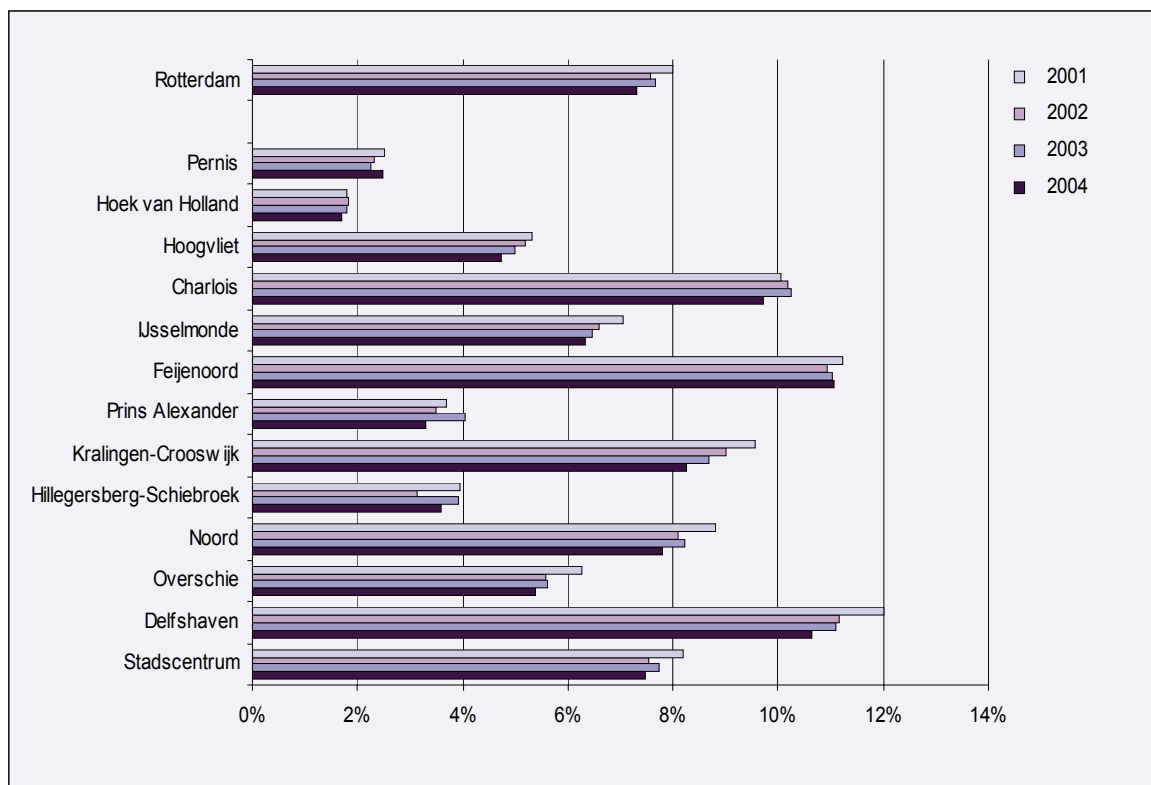
4 Omgevingskenmerken

In het in december 2003 door de gemeenteraad vastgestelde actieprogramma 'Rotterdam Zet Door', staat een aantal maatregelen die specifiek gericht zijn op het oplossen van de buitenmaatsse grootstedelijke problemen. Rotterdam heeft te maken met hoge concentraties van kansarme bevolkingsgroepen, illegale woningverhuur, overlast en criminaliteit. Hierdoor wordt het evenwicht in bepaalde wijken verstoord en trekken mensen – die het zich kunnen veroorloven – weg en verliezen op die manier de binding met de stad. Met het actieprogramma 'Rotterdam Zet Door' wil de gemeente Rotterdam deze negatieve trend keren en omzetten naar een positieve ontwikkeling. De veiligheid in de wijken wordt door bovenstaande ontwikkelingen beïnvloedt. In dat kader wordt in dit hoofdstuk stilgestaan bij een aantal indicatoren die hiermee verband houden. Concreet gaat het om het percentage uitkeringsgerechtigden, de sociale structuur van een wijk, het percentage huurwoningen, de economische waarde van woningen en de samenstelling van de bevolking.

4.1 UITKERINGSGERECHTIGDEN

Van de Rotterdamse bevolking ontvangt 7% een bijstandsuitkering (ABW) of een uitkering in het kader van de Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers dan wel Zelfstandigen (IOAW/IOAZ). Ten opzichte van het vorige jaar is er een lichte daling waarneembaar. In de meeste deelgemeenten is het aandeel uitkeringsgerechtigden gedaald of constant gebleven, waarbij in Delfshaven de grootste daling te zien is. In Pernis daarentegen is een lichte stijging waarneembaar (zie figuur 4). Op wijkniveau blijkt dat het percentage uitkeringsgerechtigden in Molenlaankwartier het laagst is (0,5%) en in Katendrecht het hoogst (16%).

Figuur 4 Percentage uitkeringsgerechtigden per deelgemeente 2001-2004

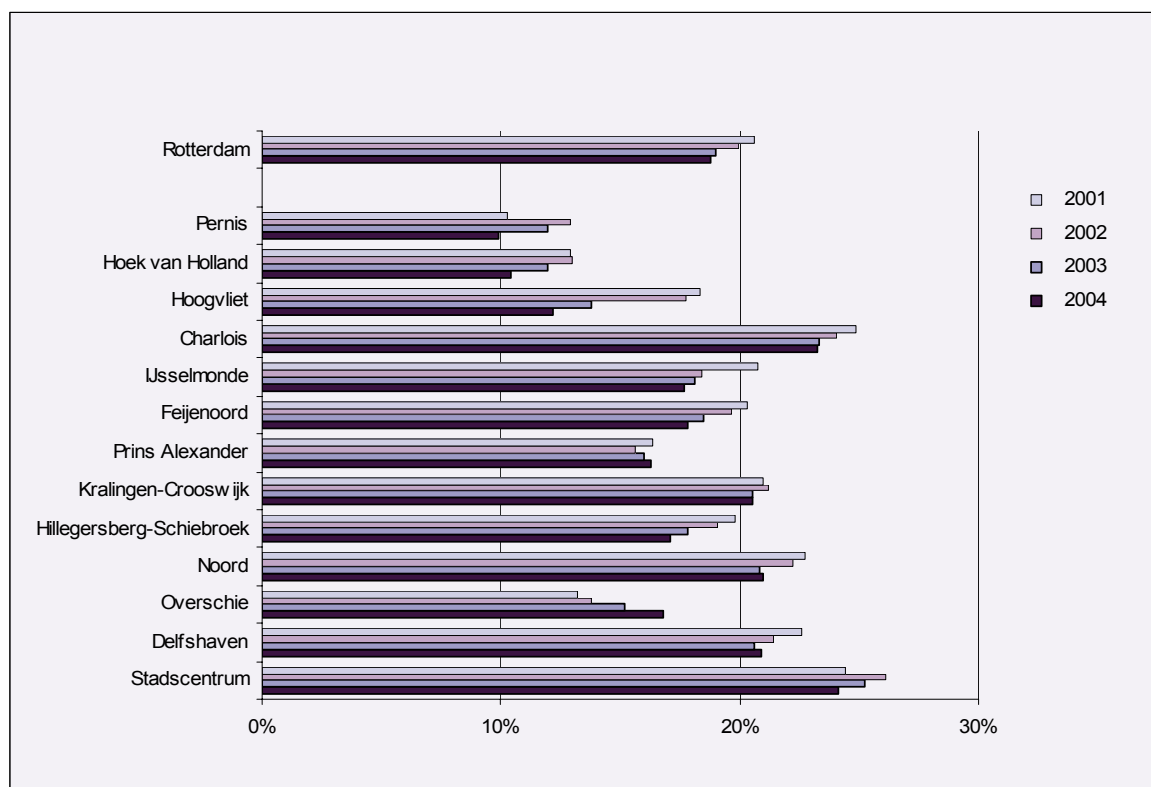

Bron: COS, Rotterdam

4.2 SOCIALE STRUCTUUR

De sociale structuur in een wijk wordt mede bepaald door het aantal verhuisbewegingen. Hoe langer mensen in een buurt wonen, hoe meer kans op een goede sociale structuur. Hoe meer mensen verhuizen, hoe minder contact. In deze paragraaf wordt gekeken hoeveel inwoners van Rotterdam korter dan 2 jaar op hetzelfde adres wonen. In 2004 werd in Rotterdam 19% van de adressen korter dan 2 jaar bewoond. Dit percentage vertoont al een aantal jaren een dalende lijn, wat inhoudt dat de sociale structuur hechter wordt. In vergelijking met de andere deelgemeenten is het verloop in het Stadscentrum het hoogst. Het percentage adresbezettingen korter dan 2 jaar bedraagt hier namelijk 24%. In vergelijking met 2003 wonen meer mensen in de meeste deelgemeenten langer dan 2 jaar op hetzelfde adres. Uitzonderingen zijn de deelgemeenten Overschie, Prins Alexander en Noord (zie figuur 5). In Terbregge zijn de meeste adressen te vinden die korter dan 2 jaar bewoond worden (30%). In Pernis worden de adressen het langst door eenzelfde inwoner bewoond, 10% van de bewoners woont korter dan 2 jaar op hetzelfde adres.

Figuur 5 Percentage adresbezetting < 2 jaar per deelgemeente, 2001-2004

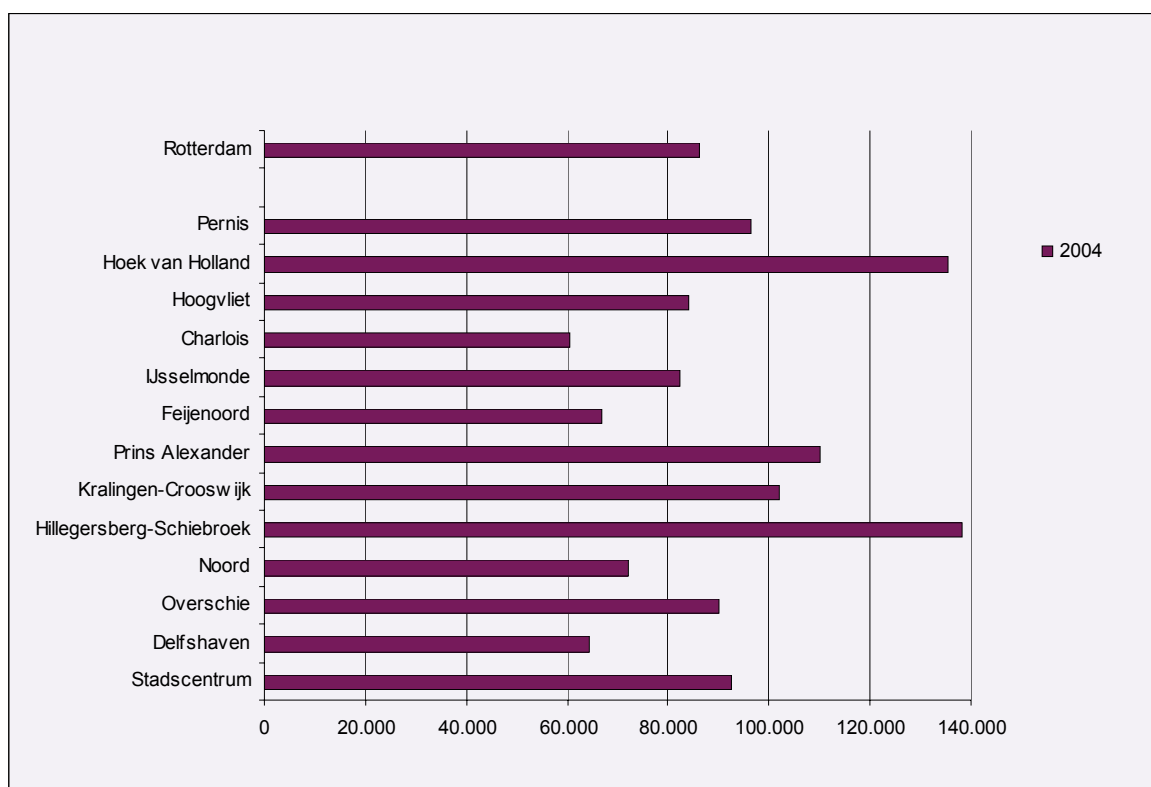

Bron: COS, Rotterdam

4.3 ECONOMISCHE WAARDE VAN DE WONINGEN

De economische waarde van huizen in Rotterdam ligt gemiddeld op € 86.000. De duurste huizen staan in Hillegersberg-Schiebroek en Hoek van Holland, de goedkoopste in Charlois, Delfshaven en Feijenoord (zie figuur 6). Bij de afzonderlijke wijken zijn ook verschillen waarneembaar. Zo staan de duurste huizen in Kralingen-Oost/Kralingse Bos (gemiddeld € 231.900) en de goedkoopste in de Tarwewijk (gemiddeld € 46.078).

Figuur 6 Gemiddelde waarde van de woningen per deelgemeente, 2004

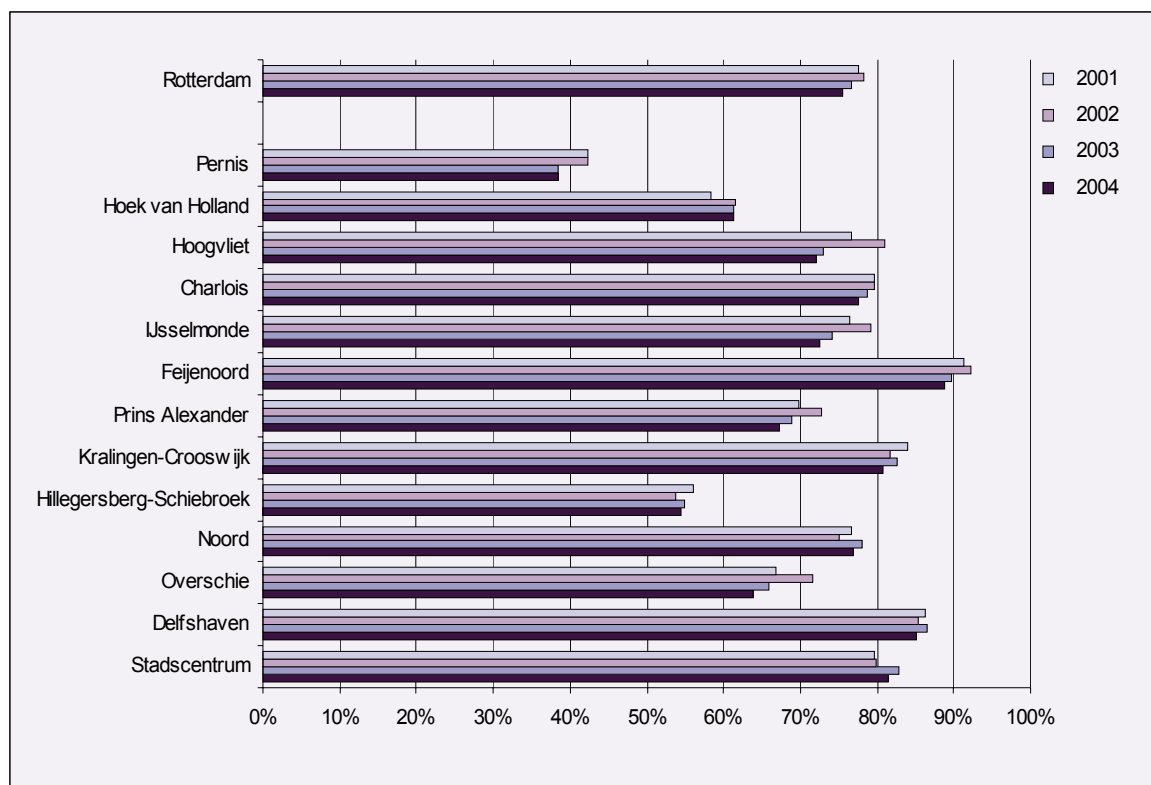

Bron: COS, Rotterdam

4.4 HUURWONINGEN

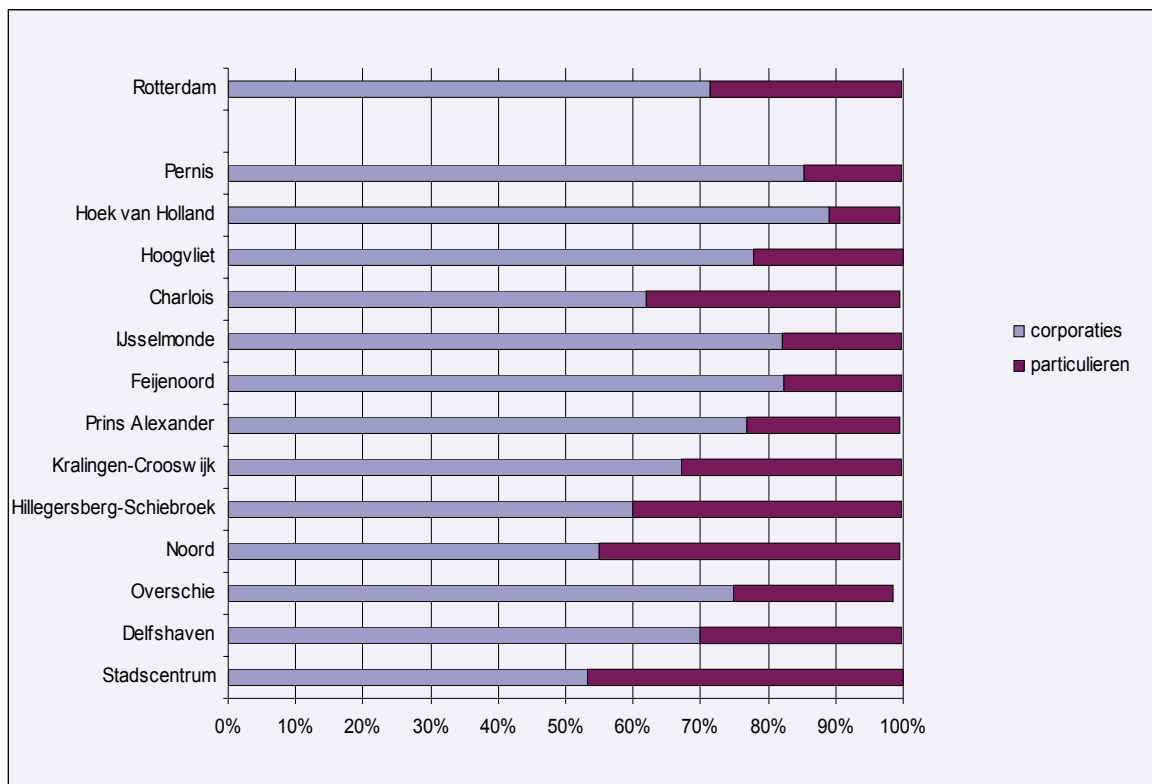
Rond driekwart van de woningen in Rotterdam bestaat uit huurwoningen. Het laagste percentage huurwoningen heeft Pernis (38%) en het hoogste percentage Feijenoord (89%). Het percentage huurwoningen neemt in alle deelgemeenten af, waarbij de sterkste daling in de deelgemeente Overschie is waar te nemen (zie figuur 7). Het laagste aantal huurwoningen staat in de wijk Molenlaankwartier (33%) en het hoogste in de wijk Feijenoord (99%).

Figuur 7 Percentage huurwoningen per deelgemeente, 2000-2004

Bron: COS, Rotterdam

Wanneer vervolgens een uitsplitsing gemaakt wordt naar eigenaren van de huurwoningen, blijkt het overgrote deel van de huurwoningen in handen te zijn van woningcorporaties. In Hoek van Holland en Pernis zijn de minste huurwoningen van particuliere eigenaren, in het Stadscentrum en Noord de meeste. Op wijkniveau zijn in Hillegersberg-Zuid bijna alle huurwoningen het bezit van particulieren (93%). Het omgekeerde is het geval in de wijk Feijenoord, waar 9% van de huurwoningen in particulier bezit is.

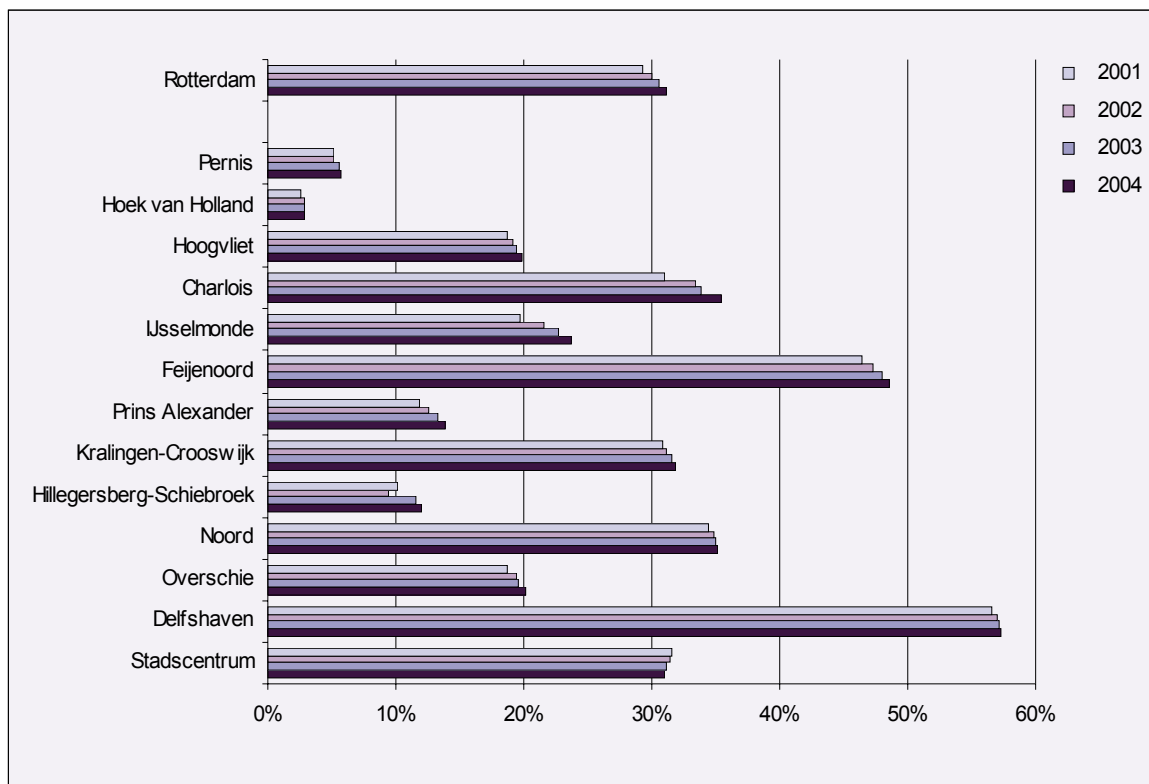
Figuur 8 Verhouding huurwoningen particulieren en corporaties per deelgemeente, 2004

Bron: COS, Rotterdam

4.5 SAMENSTELLING VAN DE BEVOLKING

In Rotterdam wonen ongeveer 160 nationaliteiten en de bevolkingssamenstelling per wijk is zeer divers. Het afgelopen jaar is het aantal autochtone Rotterdammers afgenomen en neemt het aantal etnische minderheden toe (zie figuur 9). Van de Rotterdamse bevolking behoort 31% tot een etnische minderheid, 45% van de bevolking bestaat uit inwoners van niet-Nederlandse komaf. In sommige deelgemeenten bestaat de helft van de bevolking uit personen van een etnische minderheid, in andere deelgemeenten ligt dit percentage onder de 10%. De meeste etnische minderheden wonen in de deelgemeente Delfshaven (57%), maar ook in de deelgemeente Feijenoord zijn veel inwoners met een etnische achtergrond (49%). In de deelgemeenten Hoek van Holland en Pernis wonen de minste etnische minderheden, respectievelijk 3% en 6%. In de meeste deelgemeenten stijgt het aandeel langzaam, met uitzondering van het Stadscentrum, waar het aandeel etnische minderheden juist langzaam afneemt. Op wijkniveau varieert het percentage etnische minderheden tussen 3% (Molenlaankwartier) en 75% (Spangen).

Figuur 9 Percentage etnische minderheden per deelgemeente 2001-2004

Bron: COS, Rotterdam

Veilig buiten spelen in het centrum van Rotterdam.

5 Stadscentrum

5.1 SAMENVATTING

De score op de Veiligheidsindex is voor het centrumgebied verbeterd van 3,0 in 2003 naar 3,6 in 2004. In het Stadscentrum wordt een groot deel van de aangiften door passanten gedaan. Wanneer alleen het aantal aangiften dat door bewoners is gedaan in de index wordt opgenomen, stijgt de indexscore van het Stadscentrum naar een 4,0. De wijk Cool/Nieuwe Werk/Dijkzicht krijgt een indexscore van 4,6 in plaats van 4,0. Stadsdriehoek/C.S.-Kwartier heeft dan een indexscore van 4,7 in plaats van 4,2.

Het bewonersoordeel is op alle terreinen positiever geworden. Met name op het gebied van vandalisme, schoon en heel en diefstal is een sterke verbetering zichtbaar. Het slachtofferschap van vandalisme is afgenomen.

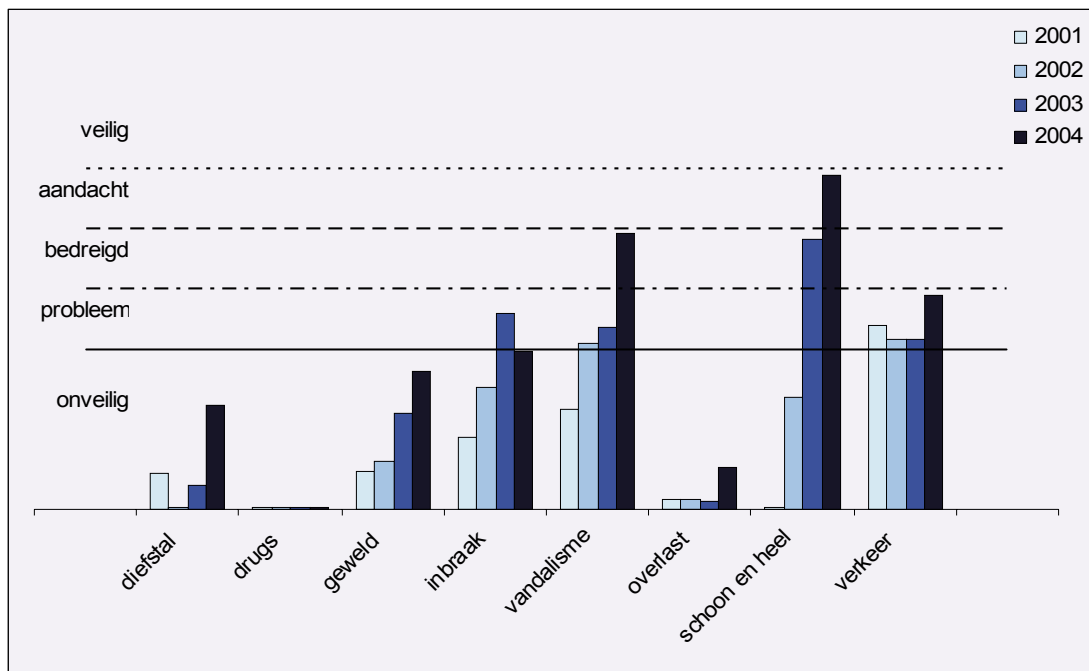
Het aantal aangiften en meldingen is voor bijna alle delicten afgenomen. Dat geldt met name voor het aantal aangiften van diefstal uit auto's, zakkenrollerij en straatroof. Het aantal aangiften van inbraak in garages, schuren en tuinhuisen is sterk toegenomen.

Als grootste buurtprobleem op het gebied van veiligheid noemt de bevolking: drugsoverlast (12% van de bevolking), vernield of kapot straatmeubilair (9%) en diefstal uit auto's (8%). Vorig jaar werd vuil naast de container als een van de grootste buurtproblemen gezien.

De tevredenheid met de eigen buurt is in het Stadscentrum stabiel gebleven met 76% in 2004 en is daarmee vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde. Op wijkniveau schommelt dit percentage tussen 62% (Oude Westen) en 83% (Cool/Nieuwe Werk/Dijkzicht).

Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is toegenomen van 50% in 2003 naar 58% in 2004. Dit percentage is nu hoger dan het stedelijke gemiddelde (52%). In de wijken van het Stadscentrum ligt dit percentage tussen 55% (Oude Westen) en 64% (Cool/Nieuwe Werk/Dijkzicht).

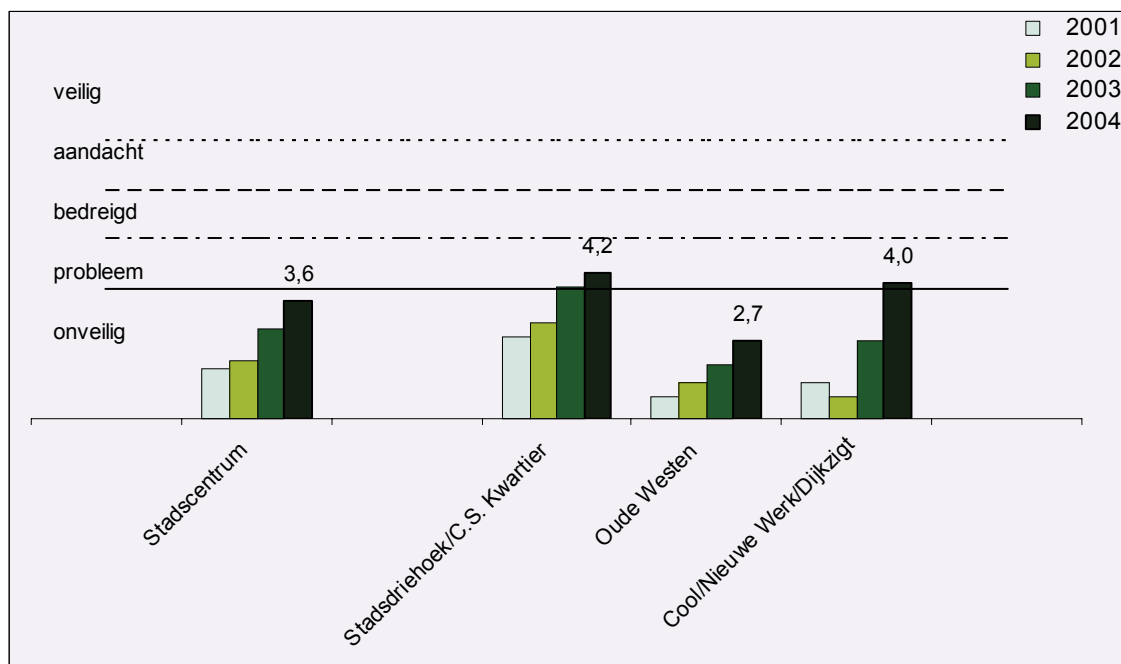
Figuur 10 Categorie-indeling naar element voor het Stadscentrum (2001-2004)

Bron: Programmabureau Veilig

Uit figuur 10 blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen van de Veiligheidsindex, het Stadscentrum het hoogst scoort op schoon en heel en het laagst op drugsoverlast. De sterkste verbetering is zichtbaar op het gebied van vandalisme. Op het gebied van inbraak is een verslechtering waar te nemen ten opzichte van vorig jaar.

Figuur 11 Trendontwikkeling wijken binnen Stadscentrum (2001-2004)

Bron: Programmabureau Veilig

Uit bovenstaande figuur blijkt dat met name de indexscore voor Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt verbeterd is (van 2,7 in 2003 naar 4,0 in 2004). Hierdoor valt de wijk voor het eerst buiten de categorie onveilig. Ook in het Oude Westen en Stadsdriehoek/C.S. Kwartier is in 2004 een verbetering van de indexscore zichtbaar. Ten opzichte van 2001 zijn de indexscores van alle wijken verbeterd. Het aantal aangiften en meldingen van delicten is in het Stadscentrum over het algemeen hoger dan het stedelijke gemiddelde. Gezien de centrumfunctie van het gebied is dit echter niet verwonderlijk.

5.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN⁴

Diefstal

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↓	↓

Het element diefstal scoort onveilig in 2004, net zoals in 2003 en 2001.

Het aantal aangiften van diefstal uit auto's, diefstal van fietsen (inclusief brom- en snorfietsen) en zakkenrollerij is afgenomen. Ook het aantal aangiften van de overige vormen van diefstal is afgenomen.

⁴ ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

Met name fietsdiefstal wordt in 2004 door een kleiner deel van de bewoners van het Stadscentrum als een buurtprobleem ervaren vergeleken met 2003 (afgenomen van 39% naar 29%). Ook diefstal uit de auto en diefstal vanaf de auto scoren als buurtprobleem lager dan in 2003. In alle wijken van het Stadscentrum is het element diefstal ten opzichte van 2003 verbeterd.

Drugsoverlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element drugsoverlast scoort onveilig in de periode 2001-2004.

Het aantal meldingen van drugsoverlast is sinds 2002 ieder jaar afgenomen. Het percentage inwoners dat drugsoverlast als een buurtprobleem ervaart, daalde van 34% in 2003 naar 28% in 2004.

In de wijk Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt is het element drugsoverlast ten opzichte van 2003 verbeterd, terwijl in Stadsdriehoek/C.S. Kwartier een verslechtering zichtbaar is.

Geweld

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Aantal meldingen	↑	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element geweld scoort in alle jaren onveilig op de Veiligheidsindex.

Het aantal aangiften van straatroof is echter sterk afgenomen (van 28 per 1.000 inwoners in 2003 naar 19 in 2004). Het aantal aangiften van openlijke geweldpleging is toegenomen (van 4 per 1.000 inwoners in 2003 naar 7 in 2004).

Het bewonersoordeel is op alle gebieden verbeterd en het slachtofferschap van tasjesroof zonder geweld is afgenomen.

In Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt is een sterke verbetering van het element geweld zichtbaar ten opzichte van 2003.

Inbraak

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element inbraak is verslechterd van probleem in 2003 naar onveilig in 2004.

Het aantal aangiften van inbraak in garages, schuren en tuinhuizen is sterk toegenomen (van 15 per 1.000 adressen in 2003 naar 29 in 2004). Het aantal aangiften van inbraak in bedrijfspanden daarentegen is afgenomen (van 211 per 1.000 bedrijfspanden in 2003 naar 174 in 2004). Het bewonersoordeel over woninginbraak is verbeterd in 2004.

In Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt en Stadsdriehoek/C.S. Kwartier is de inbraakproblematiek verslechterd, terwijl in het Oude Westen juist een verbetering zichtbaar is.

Vandalisme

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↓	↓

Het element vandalisme is verbeterd van onveilig in 2001 naar bedreigd in 2004.

Het percentage inwoners dat bekladding als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 40% in 2001, naar 37% in 2003 en 28% in 2004. Het slachtofferschap van vernieling is afgenomen van 7% in 2003 naar 5% in 2004.

In alle wijken, maar met name in Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt, is een verbetering van het element vandalisme zichtbaar.

Overlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element overlast scoort onveilig in de periode 2001-2004.

Het aantal meldingen van overige overlast is afgenomen (van 45 aangiften per 1.000 inwoners in 2003 naar 42 in 2004). Overlast van dronken mensen op straat wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (afgenomen van 31% in 2003 naar 25% in 2004). Ook de overige vormen van overlast worden minder als een buurtprobleem ervaren.

In Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt is de overlastproblematiek afgenomen, terwijl in het Oude Westen juist een lichte verslechtering zichtbaar is.

Schoon en heel

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001 ⁵
Productnormering ⁶	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element schoon en heel is verbeterd van onveilig (2001 en 2002), via bedreigd in 2003 naar aandacht in 2004.

De score op de productnormering heel is verbeterd van 3,7 in 2003 naar 3,9 in 2004. De score op de productnormering schoon is licht verslechterd van 3,8 naar 3,7.

Het bewonersoordeel is op alle gebieden, met uitzondering van wildplassen, verbeterd. Met name het percentage inwoners dat hondenpoep op straat als een buurtprobleem ervaart, is sterk afgenomen (van 55% in 2003 naar 41% in 2004).

Met name in het Oude Westen is het element schoon en heel sterk verbeterd.

Verkeer

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer scoort probleem op de Veiligheidsindex in de periode 2001-2004.

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is afgenomen (van 61 per 1.000 inwoners in 2003 naar 55 in 2004). Het percentage inwoners dat agressief verkeersgedrag als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 32% in 2003 naar 27% in 2004.

In Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt is een verbetering van het element verkeer zichtbaar.

5.3 WIJKVEILIGHEIDSAANPAK

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak genoemd, die mogelijk een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in het

⁵ De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen geldt 2001.

⁶ De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

Stadscentrum in het afgelopen jaar. Alle maatregelen hebben tot doel de veiligheid te verbeteren. Hieronder staan de meest in het oog springende genoemd.

Toezicht en handhaving

In het Stadscentrum is sinds enige tijd een straatroofteam actief. Daardoor is het aantal aanhoudingen toegenomen en zijn de aangiften afgenomen, waardoor het oplossingspercentage is toegenomen. Ook is een arrestantenbusje permanent beschikbaar voor een snelle afvoer van winkeldieven en andere arrestanten in het Centrum.

Op het Centraal Station gaat een preventieve werking uit van de nadrukkelijke aanwezigheid van toezichthouders, politie en camera's (als gevolg van het toezichtsmodel). In 2004 zijn er geen geregistreerde overlastplegers meer op het Centraal Station. De geregistreerde overlastplegers, bekend vanwege hun gedrag in en om het stationscomplex, worden niet meer gesignaleerd.

Criminaliteit wordt veel gericht dan voorheen aangepakt. Voorbeelden hiervan zijn de PGA-aanpak, daderprofilering en informatiegestuurde politieacties. Preventief fouilleren wordt met name in de zomermaanden ingezet.

Veelplegers en notoire overlastgevers worden aangepakt met behulp van het adoptiesysteem. Wijkagenten 'adopter' een veelpleger en werken hierbij twee kanten op. Aan de ene kant proberen ze de veelpleger te helpen bij het zoeken naar de juiste vorm van zorg, aan de andere kant wordt een veelpleger nauwlettend in de gaten gehouden en voor elke misstap, hoe gering ook, opgepakt.

Bij woninginbraken vindt er altijd een technisch en buurtonderzoek plaats. Om woninginbraak te voorkomen subsidieert de Centrumraad het Politiekeurmerk Veilig Wonen.

Ondernemers blijken moeilijk te organiseren en doen opvallend weinig aangifte. Ze geven echter wel vaker aan dat de veiligheid in de buurt van hun winkelpand is verbeterd. De Centrumraad probeert de aangiftebereidheid onder de winkeliers te verhogen.

Beheer en onderhoud

In het Stadscentrum worden extra schoonmaakrondes gehouden. Bewoners waarderen dit evenals de extra inzet van Topscore.

Verder zijn in het centrum extra uriliften geplaatst en is de veegfrequentie verhoogd. Ook op zondagen en na evenementen wordt het centrum nu schoongemaakt. Ook wordt op zondag een schoonmaakteam ingezet van verslaafden met container met een loeiende koeiendecksel (cow-containers).

Alle wildplak in de buitenruimte wordt geregistreerd en binnen 3 werkdagen verwijderd. De top-25 van wildplakkers is aangeschreven en zit in een handhavingstraject.

In het Oude Westen worden winkeliers bezocht en wordt gecontroleerd of er contracten zijn voor de afvoer van bedrijfsafval en of deze contracten worden nagekomen.

In het kader van de verkeersveiligheid zijn blackspots aangewezen en aangepakt.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

Het Stadscentrum heeft een publiekscampagne zakkenrollen en straatroof opgezet die erop gericht is mensen bewust te maken van hun eigen verantwoordelijkheid bij het voorkomen van deze vormen van diefstal. Ook zijn acteurs ingezet om mensen op ludieke wijze bewust te maken van het risico dat zij lopen.

De politie bezoekt parkeergarages en gaat na waar in het kader van de veiligheidsaanpak extra aandacht aan besteed moet worden. Als gevolg van deze extra aandacht is het aantal aangiften van diefstal van en uit auto's sterk afgenomen. Verder wordt auto-inbraak op straat tegengegaan door automobilisten te waarschuwen via informatieborden en flyers. Stadstoezicht let vooral op autodiefstal uit garages van bewoners. Daders hebben vaak een eigen signatuur. Met behulp van informatie gestuurde politieacties kunnen zij snel weer worden opgepakt.

Op het Schouwburgplein zijn gemeente en ondernemers een samenwerkingsverband aangegaan om de leefbaarheid te verhogen. De afspraken over de inzet van Stadstoezicht, politie en particuliere beveiligingsdiensten zijn vastgelegd in een toezichtsmodel.

Bij het Wijkveiligheidspunt Oude Westen op de Kruiskade kunnen bewoners terecht met hun klachten over de omgeving. 'Veilige straat' is een initiatief van de politie in samenwerking met de Centrumraad.

Jeugd en veiligheid

Een speerpunt bij jeugd en veiligheid in het centrum is het tegengaan van winkeldiefstal door minderjarigen.

Ter bestrijding van jeugdoverlast vindt elke vrijdagavond een afwisselende programmering op het Schouwburgplein plaats voor een breed jeugdpubliek.

Verder wordt de harde kern van overlastgevende jeugd door politie en toezichthouders aangepakt, worden criminele jongeren thuis bezocht en worden veelplegers uit de anonimiteit gehaald. Ter voorkoming van overlast wordt ook outreachend jongerenwerk ingezet, ondersteund door vrijwilligers. Ondernemers op de Lijnbaan krijgen een speciale training in het omgaan met overlastgevende jongeren.

De scholen van het voortgezet onderwijs binnen het Stadscentrum doen mee aan het stedelijke programma Veilig op School (VOS). Door middel van een scan worden RISICO-factoren van de school in kaart gebracht en wordt een plan van aanpak opgesteld. Tot slot heeft het centrum een Deelgemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak (DOSA) opgestart. RISICO-jongeren worden besproken en geholpen. Ook vindt afstemming met de justitieketen plaats.

Drugsoverlast

Het aantal overlastgevende drugsgebruikers, bedelaars en zwervers is afgenomen. Gebiedsontzeggingen en verblijfsontzeggingen blijken een adequaat middel om overlastveroorzakers aan te pakken.

Politie, Centrumraad, Gemeentewerken en Roteb voeren in nauwe samenwerking gerichte acties uit op plekken waar veel overlast is.

In het Oude Westen is het project 'Drugs in kleur' opgezet. Dit project geeft met behulp van kleuren de mate van drugsoverlast aan. Bewoners, ondersteund door professionals van politie en opbouwwerk, bepalen zelf aan de hand van schouwingen de mate van drugsoverlast en geven dit met een kleur aan. De kleur bepaalt welke overlast het eerst moet worden aangepakt. Het project versterkt de samenwerking tussen bewoners en overheid en het gevoel dat samen oplossingen kunnen worden gevonden.

Het aantal dealpanden is sterk afgenomen. In het kader van het pandenoverleg in het Oude Westen zegt de woningbouwvereniging, zodra er gedeald wordt vanuit een woning, het huurcontract op. De aanscherping van het coffeeshopbeleid leidt vooral bij de aanwezigheid van minderjarige jongeren tot sluiting van de coffeeshop. De veiligheidsbeleving op het Rode Zand is met sprongen vooruit gegaan sinds SoZaWe gestopt is met de uitbetaling van uitkeringen op donderdagochtend en is overgestapt op een pinpassysteem.

In de anti-bedelcampagne wordt onder de leus 'geef om hem, niet aan hem' opgeroepen geen geld aan bedelaars te geven. Een zorgmanager speciaal voor het centrum zorgt voor een onderlinge verbinding tussen alle veldwerkers, waarbij prioriteit wordt gegeven aan de top 100 overlastgevers.

Geweld

Geweld (dat varieert van woninginbraak tot moord en doodslag en van straatroof tot bedreiging) is in de meeste gevallen een zaak van politie en justitie. Het centrumbestuur is vooral gericht op preventieve maatregelen zoals een financiële bijdrage aan projecten, flyers en billboards. Twee prioriteiten zijn er in het beleid van het centrum: straatroof en veilig uitgaan.

In het Stadscentrum is een straatroofteam actief dat zich met name richt op het bestrijden waardoor het aantal aanhoudingen is toegenomen en het aantal aangiften is afgenomen.

Horecare en horecakluis zijn projecten waarmee overlast en geweld in en rond horecagelegenheden terug wordt gedrongen. Horecare is erop gericht horecagelegenheden en bezoekers van horecagelegenheden te controleren. De controle vindt eenmaal per jaar plaats bij alle 800 horecagelegenheden in het centrum, overlastgevende horeca wordt vaker gecontroleerd. Verder zijn er horecakluizen geplaatst waar portiers wapens en drugs in kunnen deponeren in afwachting van

de komst van de politie. Portiers worden getraind in het voorkomen en herkennen van conflicten. Ook is een convenant met de RET afgesloten waarin staat dat van geweldsincidenten aangifte moet worden gedaan. Verwacht wordt dat het aantal aangiften hierdoor stijgt.

Leegstand of drugspand, Delfshaven pakt verpaupering aan.

6 Delfshaven

6.1 SAMENVATTING

De deelgemeente Delfshaven is op het gebied van veiligheid vooruitgegaan. In 2001 was Delfshaven nog een onveilige deelgemeente. In 2002 en 2003 een probleemgebied en in 2004 valt de deelgemeente in de categorie bedreigd. De score op de Veiligheidsindex is verbeterd van 4,8 in 2003 naar 5,5 in 2004.

Over de hele linie is het bewonersoordeel verbeterd, dit geldt met name voor de elementen diefstal, drugsoverlast en vandalisme. Maar ook het oordeel over vervuiling op straat is sterk verbeterd. Het slachtofferschap van diefstal is afgenomen.

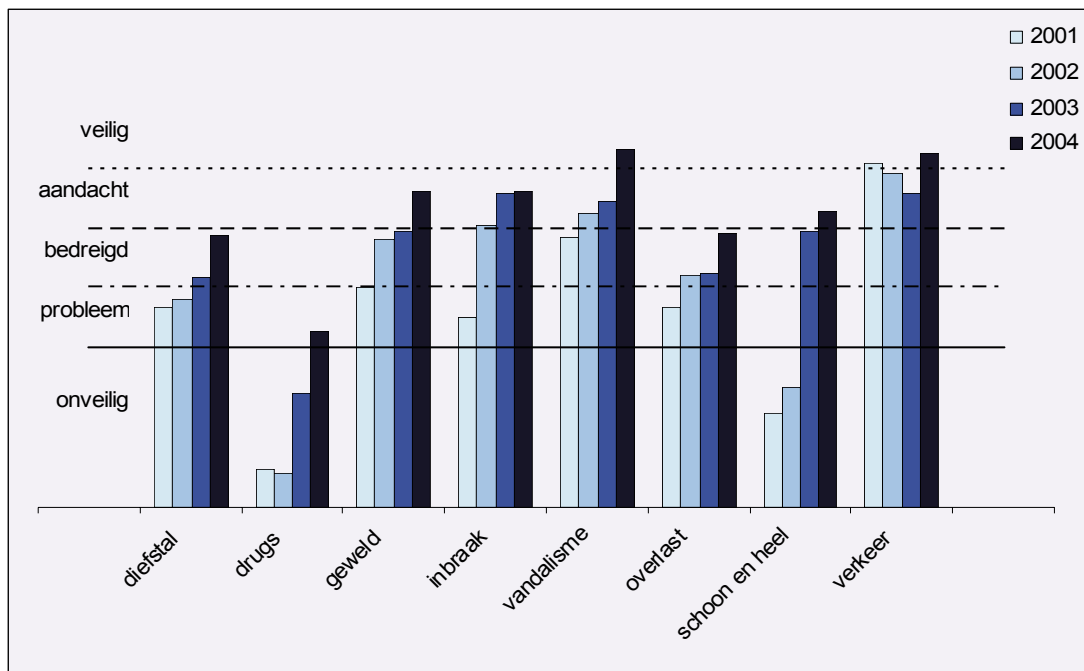
Het aantal aangiften van diefstal en van inbraak is toegenomen, evenals het aantal meldingen van overlast.

Vervuiling op straat wordt in Delfshaven als grootste buurtprobleem ervaren (11% van de wijkbewoners), gevolgd door overlast van groepen jongeren en drugsoverlast (beide 8%). Vorig jaar werd vuil naast de container nog gezien als een van de grootste buurtproblemen.

De tevredenheid met de eigen buurt is in de deelgemeente toegenomen van 64% in 2003 naar 69% in 2004 maar blijft lager dan het stedelijke gemiddelde (75%). Op wijkniveau schommelt dit percentage tussen 62% (Spangen) en 75% (Oud/ Nieuw Mathenesse /Witte Dorp).

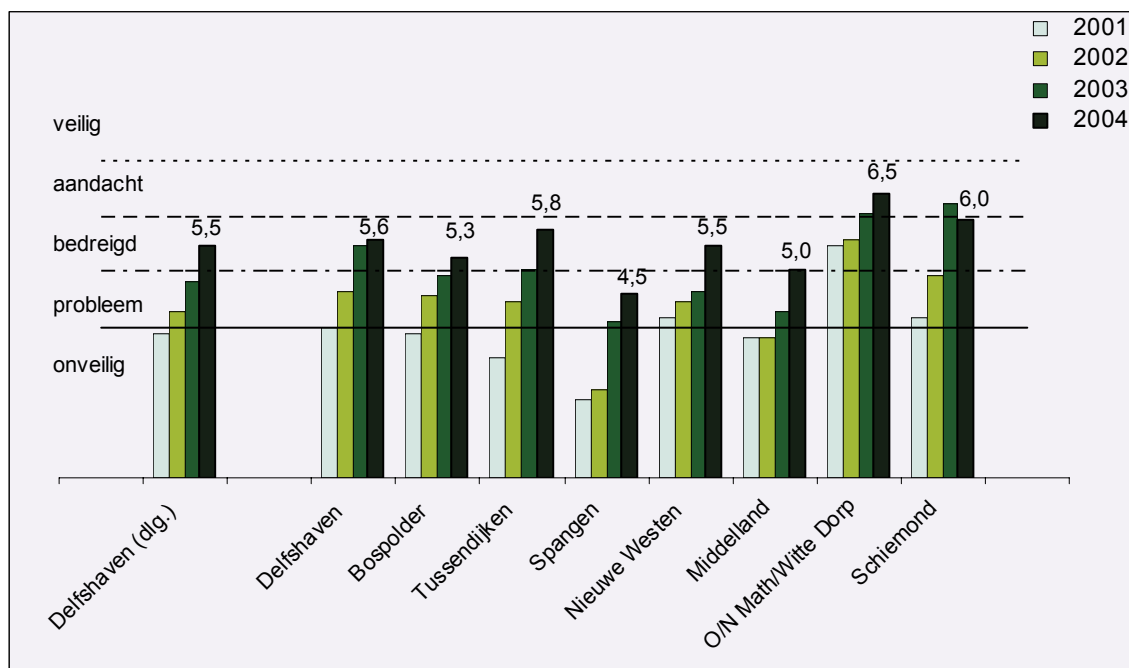
Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is gestegen van 52% naar 55%. Dit percentage is iets hoger dan het stedelijke gemiddelde (52%). Op wijkniveau schommelt dit percentage tussen 42% (Delfshaven) en 68% (Tussendijken).

Figuur 12 Categorie-indeling naar element voor de deelgemeente Delfshaven (2001-2004)

Bron: Programmabureau Veilig

Uit bovenstaande figuur blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, Delfshaven veilig scoort op vandalisme en verkeer. Het slechtst scoort Delfshaven op het gebied van drugsoverlast (probleem). De sterkste verbetering ten opzichte van 2003 is zichtbaar op het terrein van drugsoverlast en vandalisme. Geen enkel element laat een verslechtering zien.

Figuur 13 Trendontwikkeling wijken binnen Delfshaven (2001-2004)

Bron: Programmabureau Veilig

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de indexscore voor bijna alle wijken in Delfshaven vanaf 2001 een continue stijging laten zien. Uitzondering is Schiedam waar, hoewel niet significant, sprake is van een verslechtering ten opzichte van 2003.

6.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN⁷

Diefstal

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↓	↓

Het element diefstal scoort in 2001 en 2002 probleem en in 2003 en 2004 bedreigd.

Het aantal aangiften van diefstal uit auto's en overige vermogensdelicten is ten opzichte van 2003 afgenomen.

Het percentage inwoners dat diefstal uit de auto als een buurtprobleem ervaart, is sterk afgenomen ten opzichte van 2003 en 2001 (van 37% in 2001 naar 31% in 2003 tot 26% in 2004). Ook fietsendiefstal en diefstal vanaf de auto worden door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren. Het slachtofferschap van diefstal uit de auto en diefstal vanaf de auto is ten opzichte van 2001 en 2003 eveneens sterk afgenomen.

In Schiedam, Nieuwe Westen en Delfshaven is het element diefstal ten opzichte van 2003 sterk verbeterd. In Middelland is sprake van een verslechtering.

Drugsoverlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓

⁷ ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

Het element drugsoverlast is verbeterd van onveilig (2001-2003) naar probleem (2004).

Het aantal meldingen van drugsoverlast is ten opzichte van zowel 2001 als 2003 afgenomen. Het percentage inwoners dat drugsoverlast als een buurtprobleem ervaart, is sterk afgenomen (van 36% in 2001 naar 26% in 2003 tot 21% in 2004).

In het Nieuwe Westen, Middelland, Oud/Nieuw Mathenesse/Witte Dorp is de situatie rond drugs-overlast ten opzichte van 2003 verbeterd; in de wijk Delfshaven is deze problematiek ten opzichte van 2003 verslechterd.

Geweld

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↔	↔
Aantal meldingen	↔	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element geweld is verbeterd van bedreigd (2001-2003) naar aandacht (2004).⁸

Het totaal aantal aangiften van geweld is ten opzichte van 2001 en 2003 weliswaar stabiel, maar voor straatroof is ten opzichte van 2001 en 2003 een duidelijke afname merkbaar. Het aantal meldingen van bedreiging en mishandeling is ten opzichte van 2001 afgenomen. Ten opzichte van 2003 neemt alleen het aantal meldingen van mishandeling nog verder af.

Het percentage inwoners dat tasjesroof als een buurtprobleem ervaart, neemt jaarlijks af (van 11% in 2001 naar 7% in 2003 tot 5% in 2004). Ook geweldsdelicten worden in 2004 minder als een buurtprobleem ervaren dan in 2003.

Het slachtofferschap van geweld is stabiel, alleen slachtofferschap voor bedreiging met geweld is ten opzichte van 2001 licht afgenomen.

In Middelland en Spangen is de geweldsproblematiek sterk verbeterd, in Schiedmond en Bospolder is de situatie verslechterd.

Inbraak

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↔	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element inbraak scoort sinds 2002 aandacht, in 2001 scoorde dit element nog probleem.

Het aantal aangiften van inbraak in bedrijfspanden is ten opzichte van 2003 afgenomen, van 183 naar 152 per 1.000 bedrijfspanden. Het aantal aangiften van inbraak in garages, schuren en tuinhuisen is ten opzichte van 2003 juist toegenomen.

Het percentage bewoners in Delfshaven dat inbraak als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaart, is vanaf 2001 (21%) jaarlijks afgenomen naar 12% in 2004. Het slachtofferschap van poging tot woninginbraak is ten opzichte van 2001 afgenomen van 7% naar 5%.

In Schiedmond en Middelland is de inbraakproblematiek ten opzichte van 2003 verslechterd. In de wijk Delfshaven is juist sprake van een verbetering.

Vandalisme

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element vandalisme is verbeterd van bedreigd (2001) naar aandacht (2002-2003) tot veilig (2004).

⁸ Deze categorieverbetering ligt rond de grenswaarde.

Het aantal meldingen van vernielingen en kleine buitenbranden is ten opzichte van 2003 stabiel. Ten opzichte van 2001 is er wel sprake van een afname.

Het bewonersoordeel met betrekking tot vandalisme is zowel ten opzichte van 2001 als 2003 sterk verbeterd. In 2001 gaf 22% van de inwoners aan vernieling van telefooncellen als een buurtprobleem te ervaren, in 2003 is dit 18% en in 2004 12%. Ook bekladding van muren en/of gebouwen wordt door steeds minder mensen als een buurtprobleem ervaren. Het slachtofferschap van vernieling is ten opzichte van 2001 afgenomen.

In Bospolder en Middelland is het element vandalisme ten opzichte van 2003 het sterkst verbeterd. Voor geen enkele wijk is sprake van een noemenswaardige verslechtering.

Overlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element overlast scoort sinds 2002 bedreigd, in 2001 scoorde dit element nog probleem.

Het aantal meldingen van overlast is zowel ten opzichte van 2001 als van 2003 afgenomen.

Het percentage inwoners dat overlast als buurtprobleem ervaart, is gedaald. Met name het oordeel over jongerenoverlast is verbeterd: van 23% in 2001 naar 17% in 2004.

In Nieuwe Westen, Bospolder, Tussendijken en Oud/Nieuw Mathenesse/Witte Dorp is de overlast afgenomen. In Schiedmond is de situatie verslechterd.

Schoon en heel

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001 ⁹
Productnormering ¹⁰	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element schoon en heel is verbeterd van onveilig (2001-2002), naar bedreigd (2003) naar aandacht (2004).

Vanaf 2002 heeft de score op de productnormering zich positief ontwikkeld. De score op de productnormering voor schoon is 3,8 (was 3,7 in 2003) en voor heel 3,6 (was ook 3,6 in 2003). Vervuiling op straat wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (afgenomen van 54% in 2003 naar 45% in 2004). Ook hondenpoep, vuil naast de container en vernield of kapot straatmeubilair zien steeds minder mensen als een buurtprobleem.

In het Nieuwe Westen is het element schoon en heel verslechterd ten opzichte van 2003. De wijken Delfshaven, Bospolder en Middelland laten juist een verbetering zien.

Verkeer

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer is na een verslechtering in 2002 (van veilig naar aandacht) verbeterd van aandacht (2003) naar veilig (2004).

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is afgenomen van 23 meldingen per 1.000 inwoners in 2003 naar 20 in 2004. Agressief verkeersgedrag wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (afgenomen van 33% in 2003 naar 28% in 2004).

In Bospolder, Tussendijken en Oud/Nieuw Mathenesse/Witte Dorp is het element verkeer verbeterd. Voor geen enkele wijk in de deelgemeente Delfshaven is sprake van een verslechtering.

⁹De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen betreft de vergelijking 2001.

¹⁰De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering

6.3 WIJKVEILIGHEIDSAANPAK

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die een mogelijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in Delfshaven in het afgelopen jaar. Alle maatregelen hebben tot doel de veiligheid te verbeteren. Hieronder staan de meest in het oog springende genoemd.

Toezicht en handhaving

In Spangen is in 2003 begonnen met een pilot Toezichtsmodel die bedoeld is om de inzet van alle toezichthoudende en handhavende diensten in een wijk zo effectief en efficiënt mogelijk te laten verlopen. Het toezichtsmodel is eind 2004 ook geïntroduceerd in Bospolder-Tussendijken en Middelland. Als onderdeel van het project Veilig Ondernemen zal het in 2005 ook in werking zijn in Delfshaven-Schiemonnd en het Nieuwe Westen.

Op het gebied van handhaving op schoon is door de persoonsgerichte acties (PGA-Schoon) en de inzet van meer milieucontroleurs het aantal bestuurlijke boetes fors opgelopen met als gevolg een zichtbaar resultaat op straat. Delfshaven zet boven de 2 stedelijk gefinancierde milieucontroleurs zelf 2 extra milieucontroleurs in en de stadsmarinier vulde dit aantal aan tot zes. Nadat in september 2004 bestuursdwang in alle wijken mogelijk werd, nam het aantal bestuurlijke aanschrijvingen enorm toe. Hierdoor zal het verkeerd aanbieden van huisafval afnemen waardoor straten schoner worden.

Er zijn in 2004 8 interdisciplinaire horeca-acties gehouden met verschillende diensten. Op initiatief van de deelgemeente Delfshaven is een opdracht verstrekt voor een onderzoek naar belwinkels. Door OOV-Stadhuys is een handhavingsplan opgesteld ten behoeve van de controle van wet- en regelgeving. In 2004 hebben de Blitz to Bloom-acties plaatsgevonden in het Nieuwe Westen en Middelland. Bij deze aanpak werken politie, deelgemeente, Roteb, Gemeentewerken en Stadtoezicht nauw samen. Iedere maand wordt een week intensief en geconcentreerd ingezet op een aantal straten in een buurt. Onderdelen van de actie zijn: aanpak fietswrakken, handhaving hondenpoep, parkeercontrole met takelwagenactie, extra veegactie en een stratevenement voor de jeugd.

Vanaf begin 2002 houdt de deelgemeente Delfshaven acties in het kader van Samenwerking op Maat (SOM). In 2004 waren 2 interventieteams werkzaam die gezamenlijk zo'n 1.000 woningen hebben bezocht. In 2005 wordt een derde team toegevoegd waarmee de capaciteit stijgt tot zo'n 2.000 woningbezoeken. Deelgemeente Delfshaven zoekt bij SOM naar een balans tussen zorg en repressie.

Beheer en onderhoud

In 2004 is 'Meten is weten is kunnen sturen' ingevoerd. In een uitgebreide jaaropdracht aan de Roteb en Topscore zijn resultaatverplichtingen opgenomen. In straten met hardnekkige vervuiling is goed gekeken naar de oorzaken. Technische mankementen en capaciteitsproblemen zijn snel opgelost, gedragsproblemen zijn beantwoord met persoonsgerichte acties en de inzet van meer milieucontroleurs.

Het aantal klachten in het Meldingen Systeem Buitenruimte is desondanks in 2004 aanzienlijk gestegen. Deze stijgingen zijn veroorzaakt door de afronding van de containerisatie en de toename van het aantal medewerkers dat actief is in de buitenruimte. Een belangrijke reden is dan ook dat bewoners merken dat klagen helpt.

Afname van de vervuiling is ook een gevolg van de afronding van de Campagne Schoon. Tijdens deze intensieve publiekscampagne zijn hele wijken onderworpen aan een grote schoonmaak. In alle wijken zijn door de Roteb en de deelgemeente kleine afvalbakjes en afvalzakjes uitgedeeld aan bewoners om mensen te stimuleren kleinere vuilniszakken te gebruiken na de komst van de containers.

In 2004 zijn voor alle sloop- en bouwlocaties beheerplannen opgesteld en uitgevoerd. De periode van leegstand van woningen is zoveel mogelijk ingekort en sloop vindt vrijwel overal versneld plaats. Braakliggende stukken grond krijgen in nauwe samenspraak met omwonenden een tijdelijke inrichting. De stadsmarinier heeft een belangrijke financiële bijdrage geleverd om deze tijdelijke herinrichting mogelijk te maken. Op deze wijze hebben in 2004 grote delen van Spangen, Bospolder en Middelland een ware metamorfose ondergaan. Uitzondering op de regel dat zo snel

mogelijk gesloopt wordt, vormt de toekomstige slooplocatie op de Beukelsdijk in Middelland die kunstenaar Florentijn Hofman egaal blauw heeft geschilderd.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

Op de Schiedamseweg en de Grote Visserijstraat wordt door particuliere beveiliging de winkels beveiligd. Voor de winkelstraten Nieuwe Binnenweg, Middellandstraat, Vierambachtsstraat, Mathenesserplein, Schiedamseweg en Historisch Delfshaven is bovendien eind 2004 gestart met een project Veilig ondernemen voor urgente bedrijfslocaties. Binnen dit project krijgen winkeliers onder meer het aanbod van een winkelscan, waarbij hun winkel wordt beoordeeld op veiligheid en er een aanbeveling volgt hoe de winkel zo veilig mogelijk in te richten.

In 2004 vond in 3 straten in Spangen de pilot van het stedelijke programma Mensen Maken de Stad (MMS) plaats. MMS tracht de sociale cohesie te bevorderen via een intensieve aanpak van straten. In Spangen heeft de pilot 3 straatagenda's opgeleverd waarin bewoners onderling afspraken met elkaar maken over leef-, woon-, en spelregels. In 2005 en 2006 zullen 40 straten meedoen met MMS.

De buurtouders lopen vrijwel iedere avond door de wijk Schiemonde en houden een oogje in het zeil. Het project buurtouders is ingebed in duidelijke afspraken met de politie om vormen van eigenrichting en calamiteiten tegen te gaan.

In alle wijken van de deelgemeente worden bewoners regelmatig op verschillende manieren betrokken bij de aanpak van de wijkveiligheid en de voortgang van de wijkveiligheidsactieprogramma's. Soms door middel van overleg, soms door voorlichtingsavonden en soms door schouwen. In 2004 is de inzet van al deze actieve bewoners gewaardeerd met een gezamenlijke boottocht.

Jeugd en veiligheid

De methodiek Veilig Op School (VOS) wordt toegepast op de voortgezet onderwijs scholen om via een scan die gericht is op de zogenaamde RISICO-factoren de school zelf veilig te krijgen. Bij de weerbaarheidstraining die gegeven wordt aan groep 8 (of 7) van basisscholen in Delfshaven (Marietje Kesselsproject) leren kinderen onder andere 'nee' te zeggen en om niet met vreemden mee te gaan. Op alle basisscholen in Delfshaven wordt aan de groepen 7 en 8 door buurtagenten les gegeven in normen en waarden, waarbij lesmateriaal 'Doe Effe Normaal' wordt toegepast (Schooladoptieplan).

In het Handhavingsoverleg Leerplichtverzuim van DSO in samenwerking met alle VO-scholen in Delfshaven, Openbaar Ministerie en Halt wordt spijbelgedrag aangepakt.

Binnen alle wijken in Delfshaven werd Groepsaankpak toegepast. Ingezet wordt op hinderlijk en / of overlastgevend gedrag van groepen jongeren. Ondertussen is er voor gekozen om in 2005 de Beke-methodiek toe te passen in Delfshaven.

In het kader van de sluitende aanpak in het jeugdbeleid krijgt het Jongeren Actie- en Coördinatiecentrum Delfshaven (JACD) een sterkere coördinatiefunctie in aansluiting op het gemeentelijke jeugdbeleid. De gemeentelijke behoefte aan een Deelgemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak (DOSA) is gemodelleerd naar het JACD.

Middels huiswerkbegeleiding speelt Stichting Delmatur een rol in het preventieve jeugdbeleid ten aanzien van leerlingen in met name het voortgezet onderwijs, die dreigen af te glijden ten gevolge van spijbelgedrag en andere problematiek.

De jeugdcoördinator van de politie is de poortwachter handhaving en neemt deel aan het poortwachtersoverleg. Hij is verantwoordelijk voor het functioneren van het Justitieel Casuïstiekoverleg met Justitie en Raad voor de kindbescherming. Het Kernpunt Delfshaven beoogd het sluitstuk van alle 'reguliere' voorzieningen voor alle jongeren in Delfshaven te zijn. Het gaat met name om overlastgevend en criminele jongeren, maar ook jongeren met ernstige problematiek, die niet in de ketens van een passend aanbod kunnen worden voorzien. Aanmelding geschiedt via het poortwachtersoverleg.

Sinds de zomer van 2004 is in Spangen The Mall aanwezig. Deze voorziening richt zich vooral op jongeren uit Spangen-west, die voorheen grotendeels geen gebruik maakten van voorzieningen, maar vooral op straat verbleven. Inmiddels hebben zo'n 160 jongeren een pasje waarvan per

avond 40-65 jongeren The Mall bezoeken om te sporten, te hangen of muziek (rap) te maken. De activiteiten helpen bij het investeren in de relatie met jongeren, waardoor ook eventuele hulpvragen aan bod kunnen komen.

Drugsoverlast

De druk van het Meldpunt Drugsoverlast heeft geleid tot drastische afname van het aantal dealpanden in de gehele deelgemeente. In 2004 hebben meer mensen de weg gevonden naar het Meldpunt Drugsoverlast terwijl het totaal aantal meldingen gelijk gebleven is. Dit geldt voor de gehele deelgemeente. Door de afname van het aantal dealpanden vinden interventies steeds sneller plaats. De Zomeraanpak is in Delfshaven inmiddels geïntegreerd in de gewone werkwijze van het Meldpunt. Het aantal overlastmeldingen is ook gedurende de zomer van 2004 laag gebleven.

Hieronder een greep uit de maatregelen.

Met name in Spangen is met de stadsmariniers samengewerkt aan een intensieve aanpak drugsoverlast waarbij zowel de aanbodkant als de vraagkant aandacht hebben gekregen. De aanbodkant, het dealen, is onder andere aangepakt middels gericht toezicht. De regie hierover berust bij het Handhavingsoverleg.

De PGA 700 Aanpak (aanpak van 700 meest overlastgevende personen in de gemeente Rotterdam) heeft in Spangen zeer intensief gedraaid. Een uitvoeringsteam van stadsmarinier PGA 700, GGD, politie, DeltaBouman en anderen heeft zich specifiek gericht op de aanpak van de 68 meest overlastgevende personen, waarvan 61 afkomstig uit Spangen. In september 2004 zaten er daarvan 45 ergens in behandeling of gevang. Tellingen in de wijk laten zien dat het aantal waargenomen overlastgevende personen gestaag afneemt.

Steeds meer huizen in Charlois dragen het stempel 'veilige woning'.

7 Charlois

7.1 SAMENVATTING

De deelgemeente Charlois kan op het gebied van veiligheid in 2004 worden getypeerd als een bedreigde deelgemeente, net als in 2003. De score op de Veiligheidsindex is wel verbeterd: van 5,1 in 2003 naar 5,5 in 2004. De wijk Zuidplein met het gelijknamige winkelcentrum wordt een stuk veiliger wanneer de aangiften van passanten buiten beschouwing worden gelaten. Hierbij is tevens sprake van een categoriewijziging, zodat de wijk Zuidplein een bedreigde wijk zou zijn. De score op de index verandert van 4,8 (probleem) naar 5,4.

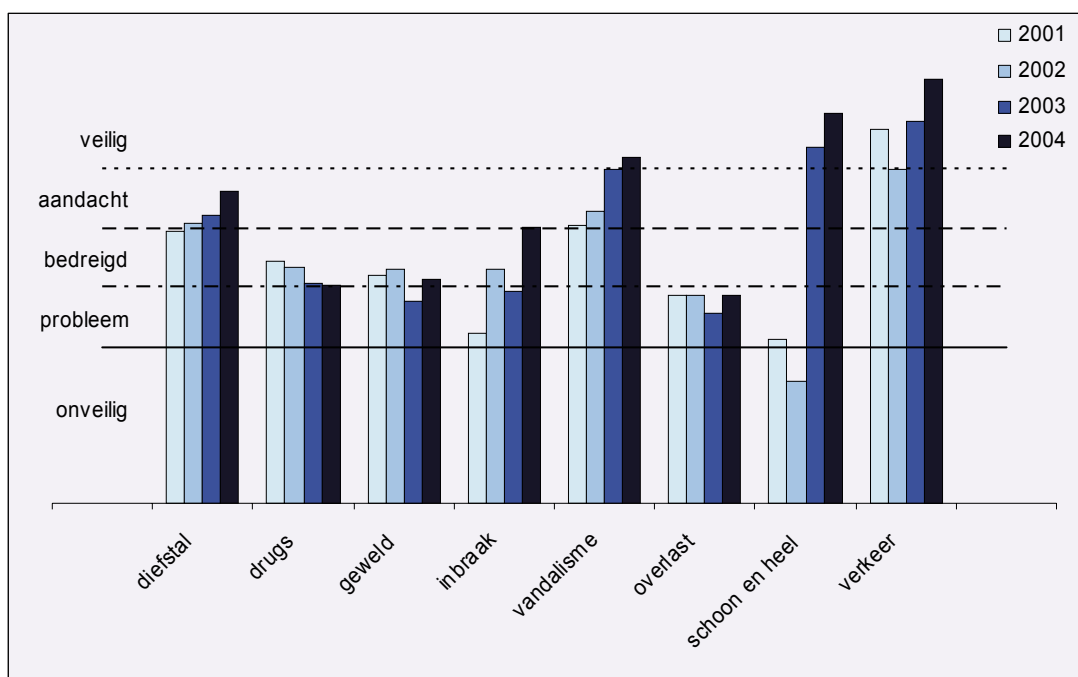
Over de hele linie is het bewonersoordeel verbeterd, dit geldt met name voor de elementen inbraak, geweld en diefstal. Maar ook over zaken als vervuiling op straat en hondenpoep is dit oordeel sterk verbeterd. Het slachtofferschap van diefstal is afgenomen, evenals het aantal aangiften van diefstal. Het aantal meldingen van bedreiging en vernieling is toegenomen. Dit geldt ook voor aangiften van inbraak bij bedrijven en instellingen.

Vernield of kapot straatmeubilair wordt in Charlois als grootste buurtprobleem ervaren (11% van de wijkbewoners), gevolgd door vervuiling op straat (10%) en overlast van groepen jongeren (9%). Vorig jaar werden vuil naast de container en gaten of verzakkingen in de bestrating nog gezien als grootste buurtproblemen.

De tevredenheid met de eigen buurt is in de deelgemeente toegenomen van 59% in 2003 naar 67% in 2004 maar blijft lager dan het stedelijke gemiddelde (75%). Op wijkniveau schommelt dit percentage tussen 59% (Pendrecht) en 89% (Wielewaal).

Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is gestegen van 48% naar 50%. Dit percentage is iets lager dan het stedelijke gemiddelde (52%). Op wijkniveau ligt dit percentage tussen 45% (Wielewaal) en 67% (Zuidplein).

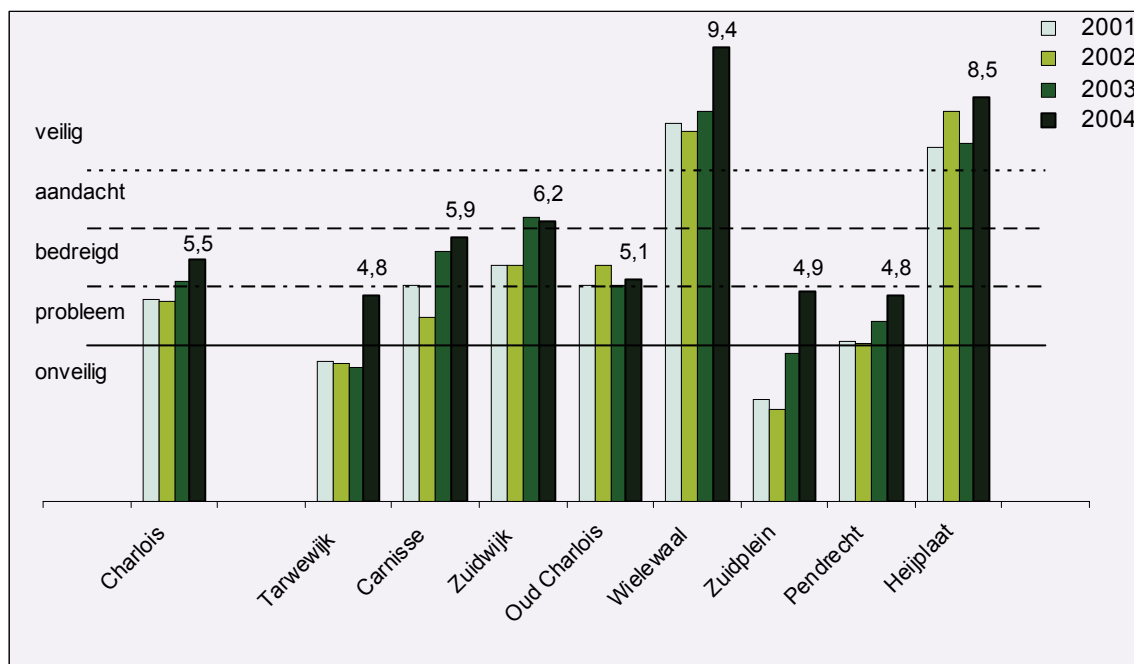
Figuur 14 Categorie-indeling naar element voor de deelgemeente Charlois (2001-2004)

Bron: Programmabureau Veilig

Uit figuur 14 blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, Charlois veilig scoort op vandalisme, schoon en heel en verkeer. Het slechtst scoort Charlois op het gebied van overlast (probleem). De sterkste verbetering is zichtbaar bij inbraak. Geen enkel element is verslechterd.

Figuur 15 Trendontwikkeling wijken binnen Charlois (2001-2004)

Bron: Programmabureau Veilig

Uit bovenstaande figuur blijkt dat voor de meeste wijken in Charlois de indexscore in 2004 ten opzichte van 2001 en 2003 is gestegen. In Carnisse, Zuidwijk en Oud Charlois is de indexscore ten opzichte van 2003 vrijwel stabiel gebleven.

7.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN¹¹

Diefstal

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↓	↓

Het element diefstal scoort sinds 2002 aandacht, in 2001 scoorde dit element nog bedreigd.

Alleen het aantal aangiften van autodiefstal en vermogensdelicten is ten opzichte van 2003 toegenomen. Het aantal aangiften van diefstal uit de auto, fietsendiefstal (inclusief brom- en snorfietsen), winkeldiefstal en zakkenrollerij is afgenomen.

Het percentage inwoners dat diefstal uit de auto als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen (van 26% in 2001 en 2003 naar 22% in 2004). Maar ook fietsendiefstal en diefstal vanaf de auto worden door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren. Het slachtofferschap van diefstal uit de auto en diefstal vanaf de auto is ten opzichte van 2001 en 2003 eveneens sterk afgenomen.

In de wijken Zuidplein en Tarwewijk is het element diefstal ten opzichte van 2003 sterk verbeterd. In Zuidwijk is sprake van een verslechtering.

¹¹ ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

Drugsoverlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↔
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element drugsoverlast scoort bedreigd in de periode 2001-2004.

Het aantal meldingen van drugsoverlast is ten opzichte van zowel 2001 als 2003 stabiel op 3 per 1.000 inwoners. Het aantal meldingen van drugsoverlast bij het Meldpunt Drugsoverlast is echter toegenomen, van 158 in 2003 naar 247 in 2004. Het percentage inwoners dat drugsoverlast als een buurtprobleem ervaart, neemt geleidelijk af (van 21% in 2001 naar 22% in 2003 tot 19% in 2004).

Met name in de wijk Wielewaal is de situatie rond drugsoverlast verbeterd, in Oud Charlois is het verslechterd.

Geweld

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↔	↑
Aantal meldingen	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↑	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element geweld is verbeterd van probleem (2003) naar bedreigd (2004).

Het aantal aangiften van geweld is ten opzichte van 2003 weliswaar stabiel, maar vergeleken met 2001 is sprake van een toename van openlijke geweldpleging tegen personen en straatroof.

Het aantal meldingen van mishandeling en bedreiging is ten opzichte van 2001 en 2003 toegenomen.

Het percentage bewoners dat geweldsdelicten als een buurtprobleem ervaart, is gedaald van 19% in 2003 naar 14% in 2004. Ook de overige vormen van geweld worden minder als een buurtprobleem ervaren. Het slachtofferschap van geweld is stabiel.

In Tarwewijk, Wielewaal en Zuidplein is de geweldsproblematiek sterk verbeterd, in Zuidwijk en Pendrecht is de situatie verslechterd.

Inbraak

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element inbraak is verbeterd van probleem (2003) naar aandacht (2004).

Het aantal aangiften van woninginbraak is ten opzichte van 2003 afgenomen, van 24 naar 22 per 1.000 adressen. Het aantal aangiften van inbraak in garages, schuren en tuinhuisen en in bedrijven en instellingen is vergeleken met 2003 juist toegenomen.

Het percentage bewoners in Charlois dat inbraak als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 25% in 2001 en 22% in 2003 tot 15% in 2004. Het slachtofferschap van poging tot woninginbraak is ten opzichte van 2001 afgenomen van 7% naar 4%.

In Pendrecht en Tarwewijk is ten opzichte van 2003 de inbraakproblematiek verbeterd. In de wijk Oud Charlois is juist sprake van een verslechtering.

Vandalisme

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element vandalisme scoort sinds 2003 veilig, in 2001 en 2002 scoorde dit element nog aandacht.

Het aantal meldingen van vernielingen is ten opzichte van 2003 toegenomen, voor kleine buitenbranden is het aantal meldingen stabiel. Het bewonersoordeel met betrekking tot vandalisme is zowel ten opzichte van 2001 als 2003 verbeterd. In 2001 gaf 24% van de inwoners aan beklad- ding van muren en/of gebouwen als een buurtprobleem te ervaren, in 2003 is dit 19% en in 2004 14%. Ook vernieling van telefooncellen wordt door steeds minder mensen als een buurtprobleem ervaren.

Het percentage slachtoffers van vernieling is ten opzichte van 2001 afgenomen van 7% naar 5%, ten opzichte van 2003 is het percentage stabiel.

In de wijken Heijplaat, Wielewaal en Zuidplein is het element vandalisme ten opzichte van 2003 het sterkst verbeterd. In Pendrecht is sprake van een verslechtering.

Overlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element overlast scoort probleem in 2004, net zoals in voorgaande jaren.

Het aantal meldingen van burengerucht is ten opzichte van 2001 en 2003 afgenomen.

Het percentage inwoners dat overlast als buurtprobleem ervaart, is gedaald. Met name het oor- deel over lastig gevallen worden op straat is verbeterd (afgenomen van 12% in 2003 naar 9% in 2004).

In Heijplaat en Pendrecht is de overlastproblematiek verminderd. In de wijk Carnisse is de situatie juist verslechterd.

Schoon en Heel

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001 ¹²
Productnormering ¹³	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element schoon en heel scoort sinds 2003 veilig, in 2002 scoorde dit element nog onveilig. De score op de productnormering voor schoon is 4,1 (was 4,2 in 2003) en voor heel 3,8 (was 3,6 in 2003). Vervuiling op straat wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (afgenomen van 56% in 2003 naar 48% in 2004). Ook hondenpoep en vernield of kapot straatmeubilair zien steeds minder mensen als een buurtprobleem.

Met name in Tarwewijk en Carnisse is het element schoon en heel verbeterd ten opzichte van 2003. De wijk Heijplaat laat juist een verslechtering zien.

Verkeer

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer scoort veilig in alle jaren.

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is geleidelijk afgenomen van 21 meldingen per 1.000 inwoners in 2001 naar 15 in 2004. Agressief verkeersgedrag en aanrijdingen worden door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (respectievelijk 24% en 12% in 2004).

Het slachtofferschap van aanrijdingen waarbij de bestuurder doorreed is stabiel gebleven.

¹² De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen geldt 2001.

¹³ De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

In Tarwewijk en Oud Charlois is het element verkeer verbeterd. In geen enkele wijk is een verslechtering zichtbaar.

7.3 WIJKVEILIGHEIDSAANPAK

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die een mogelijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in de deelgemeente Charlois in het afgelopen jaar. Alle maatregelen hebben tot doel de veiligheid te verbeteren. Hieronder staan de meest in het oog springende genoemd.

Toezicht en handhaving

Hoewel er vanwege een tariefsverhoging bij de dienst Stadstoezicht sprake is van minder toezicht op straat zijn de huidige toezichthouders vervangen door handhavers met een bredere bevoegdheid. Deze brede handhavers kunnen optreden tegen zowel parkeerovertredingen als kleine ergernissen. In Charlois zijn 6 extra milieucontroleurs aangesteld in 2004. De handhaving op het gebied van verkeerd aanbieden van huishoudelijke afvalstoffen verloopt naar tevredenheid.

Het rond het Zuidplein gerealiseerde toezichtsmodel werpt zijn vruchten af. De tevredenheid van bewoners en bezoekers is hierdoor aanzienlijk toegenomen. De handhavingsacties van de dienst Stadstoezicht waarin de milieucontroleurs, brede handhavers en parkeercontroleurs samenwerken met politie en Roteb zijn een succes. Deze acties zijn inmiddels in de jaarprogramma's van de partners opgenomen en krijgen in alle wijken een vervolg.

De inzet in het kader van ATB (Aanpak Tarwewijk/Bloemhof) via het Districtelijk Grootschalig Bijzonder Optreden (DGBO) is eveneens succesvol gebleken. Het aantal overlastgevende samenscholingen is teruggedrongen en drugshandel is minder zichtbaar voor omwonenden. De overlastveroorzakers zijn in beeld gebracht en een aantal hiervan is aangemeld voor een traject voor scholing/werkgelegenheid. In het ATB-traject zijn in de Tarwewijk en Bloemhof 28 overlastgevende panden gesloten middels het plaatsen van stalen deuren, 36 hennepkwekerijen ontmanteld en hebben er 37 acties preventief fouilleren plaatsgevonden.

Verder zijn er in de Tarwewijk diverse controle-acties rondom agressief gedrag in het verkeer gehouden waarbij speciale aandacht is geschonken aan onder meer alcoholgebruik, snelheidsovertredingen en brommers en scooters. Ook zijn er verschillende controles op horeca-gelegenheden en seksinrichtingen uitgevoerd door de politie.

Beheer en onderhoud

In de deelgemeente is een meldpunt aanwezig voor graffiti dat door de deelgemeente zelf gefinancierd wordt.

Acties in het kader van Resultaat op Straat, de aanpak waarbij Gemeentewerken, Roteb en Stadstoezicht gezamenlijk optrekken om de verloederende in de onveilige wijken tegen te gaan, hebben in 2004 in een aantal wijken plaatsgevonden.

Op het gebied van hondenpoep hebben in de deelgemeente het afgelopen jaar tweemaal in de week rond de speeltuinen en scholen extra opruimacties plaatsgevonden. In de Tarwewijk zijn ondergrondse containers geplaatst.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

De toename van het aantal belhuizen en (malafide) uitzendbureaus baart zorgen. Hoewel in het begin van het jaar ook het aantal illegale logementen toenam, is door inzet van het interventieteam inmiddels een aantal van deze logementen gesloten.

In nauwe samenwerking met de woningcorporatie is in Zuidwijk in een aantal gebieden het Politiekeurmerk Veilig Wonen aangebracht. Ook in Pendrecht is een groot aantal woningen beveiligd conform het keurmerk. Met de woningcorporatie zijn bovendien afspraken gemaakt om nog eens 1.100 woningen gefaseerd te beveiligen.

Naast de in de wijken Carnisse, Oud-Charlois, Tarwewijk, Pendrecht en Zuidwijk aanwezige lokale zorgnetwerken is voor de Tarwewijk een Zorg Informatiepunt (ZIP) gestart. Het ZIP wordt be-

mand door een zorgmakelaar die mede de door de interventieteams aangetroffen sociaal-individuele problematiek oppakt.

Per februari 2004 is in Charlois een tweede voltijds interventieteam actief voor alle klachten over overlast en illegale kamerverhuur in de wijken Carnisse, Oud-Charlois, Tarwewijk en de buurt Bloemhof-Noord. Dit resulteerde onder meer in 106 aanschrijvingen bestuursdwang wegens een illegaal logement door Woningtoezicht. De activiteiten van het andere team zijn uitgebreid naar de wijken Zuidwijk en Heijplaat. Samen met de woningcorporatie De Nieuwe Unie is in een viertal complexen de structurele overlast beëindigd.

Door middel van het plaatsen van stalen deuren en het aanschrijven van eigenaren worden (aanstaande) sloop-, renovatie- en nieuwbouwcomplexen goed beheerd. Ook worden de woningen aan de Dordtselaan en de Katendrechtse Lagedijk zolang mogelijk bewoond gehouden. Waar mogelijk zijn leegstaande woningen tijdelijk in gebruik gegeven. Daarnaast is de slooplocatie op de Brielselaan versneld aangepakt/tijdelijk herbestemd.

Inmiddels zijn voor alle winkelgebieden (Plein 1953, Slinge, Zuidwijk, Carnisse, Oud-Charlois en Zuidplein) projecten in het kader van Veilig Ondernemen gestart. In Carnisse en Oud-Charlois is sinds oktober 2004 het burenbelsysteem operationeel. Het winkelcentrum Zuidplein heeft een tweede ster van het Keurmerk Veilig Ondernemen verworven.

Jeugd en veiligheid

In de Tarwewijk en Pendrecht zijn voor jongeren zogenaamde huiskamerprojecten geopend. Daarnaast is in Pendrecht ambulant jongerenwerk ingezet, naast het lopende Busproject. Het Transfer Informatie Punt van de deelgemeente vervult een regierol bij de aanpak van risicojongeren in de hele deelgemeente en sluit aan bij het stedelijke model Sluitende Aanpak.

In Charlois Zuid is de methode Beke gehanteerd bij het inventariseren en aanpakken van overlastgevende, risico en criminele jeugdgroepen. De methode begint zijn vruchten af te werpen: een criminele jeugdgroep wordt inmiddels rechnermatig aangepakt. In overleg met de politie wordt nagegaan of eenzelfde aanpak in Charlois Noord zal plaatsvinden.

De politie geeft voorlichting over het voorkomen en beheersen van geweld op scholen (Schooladoptieplan). Daarnaast doen de scholen van het voortgezet onderwijs binnen Charlois mee aan het stedelijke programma Veilig Op School (VOS). Door middel van een scan worden RISICO-factoren van de school in kaart gebracht en wordt een plan van aanpak opgesteld.

Drugsoverlast

De aanwezigheid van de Methadonbus en de ambulante zorg van het Leger des Heils hebben een aanzuigende werking op overlastgevende personen gehad. Inmiddels is deze overlast teruggedrongen in samenwerking met de deelgemeente, GGD en DeltaBouman door goede (toezicht) afspraken in en om deze voorzieningen.

In 2003 is de deelgemeente begonnen overlastgevende panden die niet of nauwelijks beheerd worden af te sluiten met een stalen deur. In 2003 zijn op deze wijze dertig woningen afgedicht. In 2004 zijn een kleine honderd woningen afgesloten wegens aanhoudende overlast en 274 eigenaren wegens overlast aangeschreven. Het aantal panden van waaruit structurele en ernstige (drugs)overlast optreedt, is hiermee teruggebracht tot circa 10. Ook is in de Tarwewijk de straat-handel en prostitutie succesvol bestreden.

Aan het Meldpunt Drugsoverlast is extra bekendheid gegeven door middel van een postercampagne 'bellen voor je buurt'.

Geweld

Een flink deel van de geweldplegers in Charlois is bekend bij de geëigende instanties. Inmiddels wordt een plan dat voorziet in een vindplaats en dadergerichte aanpak uitgewerkt voor de wijk Pendrecht. Voor de Tarwewijk worden eveneens plannen daartoe ontwikkeld.

Veilig buiten spelen in Feijenoord.

8 Feijenoord

8.1 SAMENVATTING

In 2004 behoort de deelgemeente Feijenoord op het gebied van veiligheid tot de categorie bedreigd. De score op de Veiligheidsindex is 5,5 waar dit in 2003 5,2 was.

Het bewonersoordeel is met name voor diefstal, inbraak en schoon en heel verbeterd.

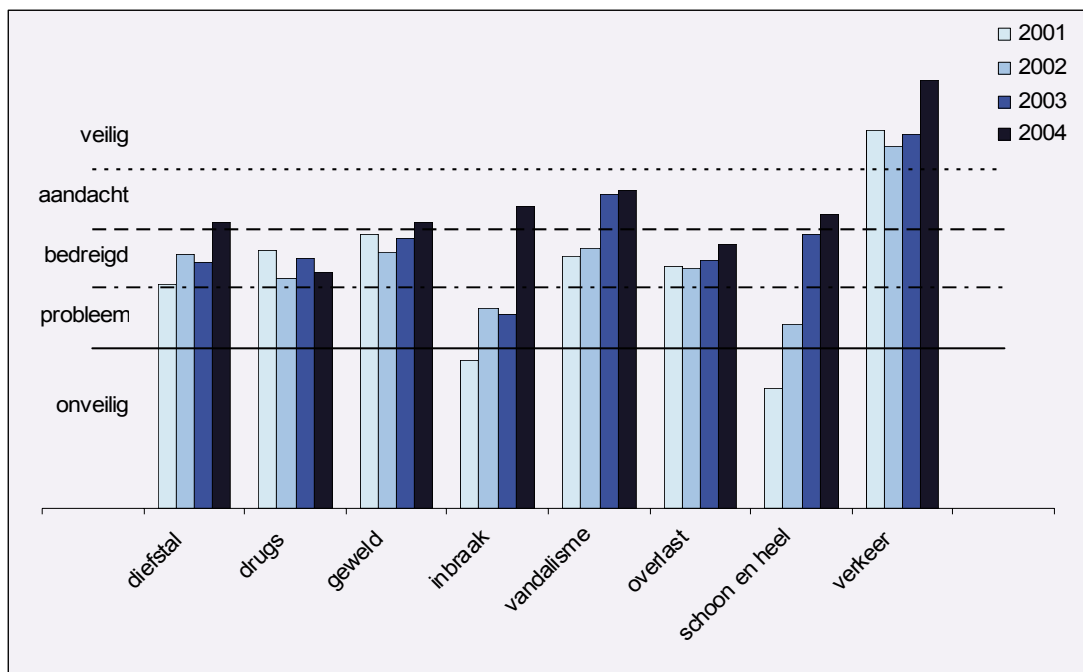
Het aantal aangiften van diefstal van fietsen (inclusief brom-, snorfietsen), diefstal uit auto's, winkeldiefstal en woninginbraak is afgenomen. Het aantal meldingen van overige overlast is daarentegen toegenomen.

Overlast van groepen jongeren wordt in Feijenoord als het grootste buurtprobleem gezien, 9% van de bewoners geeft dit aan. Daarna komen vernield en kapot straatmeubilair (8%) en vervuiling op straat (7%). Vorig jaar werd vuil naast de container nog aangegeven als het grootste buurtprobleem.

De tevredenheid met de eigen buurt is ongeveer stabiel op 65%. Dit is lager dan het stedelijke gemiddelde (75%). Op wijkniveau ligt dit percentage tussen 52% (Afrikaanderwijk) en 87% (Noordereiland).

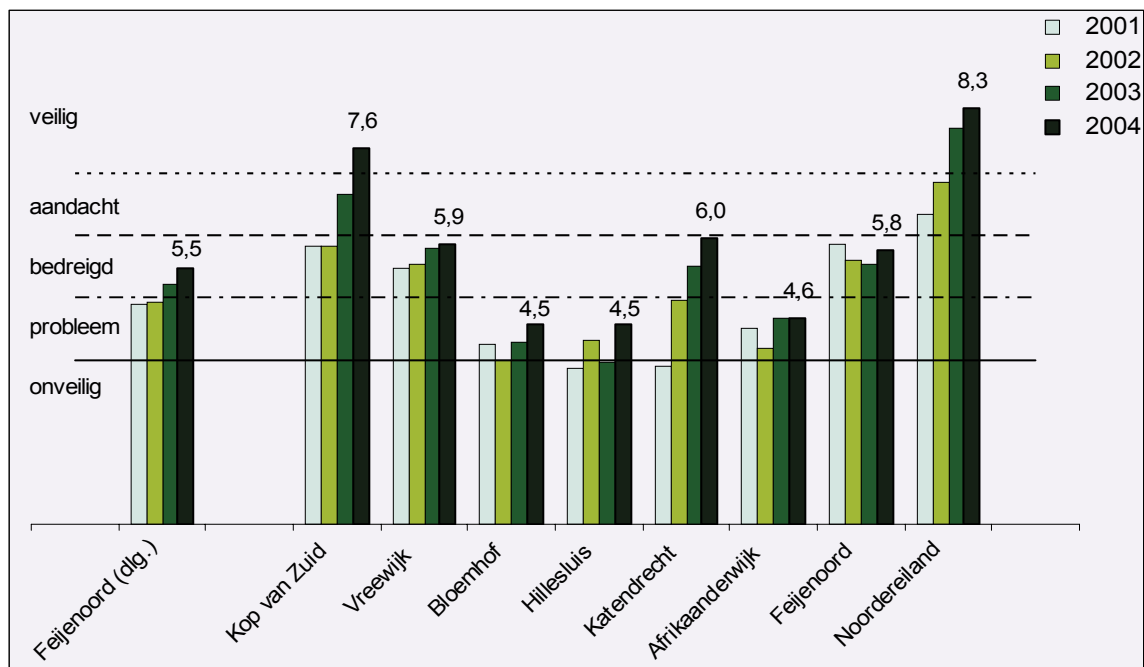
Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is ongeveer stabiel op 47%. Dit percentage is lager dan het stedelijke gemiddelde (52%). Op wijkniveau schommelt dit percentage tussen 37% (Afrikaanderwijk) en 55% (Bloemhof).

Figuur 16 Categorie-indeling naar element voor de deelgemeente Feijenoord (2001-2004)

Bron: Programmabureau Veilig

Uit bovenstaande figuur blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, Feijenoord veilig scoort op het gebied van verkeer. De elementen diefstal, geweld, inbraak, vandalisme en schoon en heel scoren aandacht en de elementen drugs en overlast bedreigd. De grootste verbetering is zichtbaar op het gebied van inbraak en verkeer.

Figuur 17 Trendontwikkeling wijken binnen Feijenoord (2001-2004)

Bron: Programmabureau Veilig

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de indexscore voor het Noordereiland het hoogst is. In Bloemhof en Hillesluis zijn de indexscores het laagst. De indexscores voor Kop van Zuid, Hillesluis en Katendrecht zijn ten opzichte van 2001 en 2003 verbeterd. Noordereiland is alleen ten opzichte van 2001 significant verbeterd.

8.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN¹⁴

Diefstal

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↓	↓

Het element diefstal is een categorie gestegen, van bedreigd in 2003 naar aandacht in 2004.

Het aantal aangiften van winkeldiefstal, alsmede het aantal aangiften van diefstal uit de auto en fietsendiefstal (inclusief brom-, snorfietsen) is afgenomen ten opzichte van 2003.

Het percentage bewoners dat vindt dat diefstal uit de auto vaak voorkomt als buurtprobleem is sterk afgenomen: van 37% in 2003 naar 26% in 2004. Het slachtofferschap van diefstal vanaf de auto en diefstal uit de auto is ook sterk gedaald ten opzichte van 2003 (diefstal vanaf de auto van 47% in 2003 naar 39% in 2004).

Met name Katendrecht, Hillesluis en Bloemhof laten een positieve ontwikkeling zien, in de wijk Feijenoord is een negatieve ontwikkeling zichtbaar.

¹⁴ ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

Drugsoverlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element drugsoverlast scoort bedreigd in alle jaren.

Het aantal meldingen van drugsoverlast is stabiel gebleven ten opzichte van 2003. Drugsoverlast wordt als buurtprobleem door minder mensen als vaak voorkomend aangegeven (afgenomen van 20% in 2003 naar 18% in 2004).

In Afrikaanderwijk, Bloemhof en Katendrecht is de drugsproblematiek toegenomen, in Kop van Zuid en Noordereiland is de problematiek afgenomen.

Geweld

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↑
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element geweld behoort in de periode 2001-2003 tot de categorie bedreigd. In 2004 is de score verbeterd naar de categorie aandacht.

Het aantal aangiften van straatroof is afgenomen van 4 per 1.000 inwoners in 2003 naar 3 in 2004. De afname van het aantal meldingen van geweld wordt verklaard door de afname van mishandeling van 21 per 1.000 inwoners in 2003 naar 20 in 2004.

Geweld wordt in 2004 door een kleiner deel van de bewoners als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaren dan in 2001.

De geweldsproblematiek is in Kop van Zuid, Hillesluis en de wijk Feijenoord afgenomen en in Vreewijk en Bloemhof toegenomen.

Inbraak

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element inbraak is verbeterd van onveilig in 2001, naar probleem in 2002 en 2003 tot aandacht in 2004. De afname van het aantal aangiften is vooral te vinden bij woninginbraak (van 23 per 1.000 adressen in 2003 naar 16 in 2004). Ook het aantal inbraken in bedrijven en instellingen is afgenomen.

Inbraak wordt minder vaak gezien als een vaak voorkomend buurtprobleem (afname van 25% in 2003 naar 16% in 2004).

Alle wijken, met uitzondering van Afrikaanderwijk en Noordereiland, laten een sterke afname van de inbraakproblematiek zien.

Vandalisme

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element vandalisme is verbeterd van bedreigd in 2001 en 2002, naar aandacht in 2003 en 2004.

Het aantal meldingen van vandalisme is stabiel ten opzichte van 2003. Het bewonersoordeel over vandalisme is sterk verbeterd.

Het element vandalisme is verbeterd in Hillesluis en Afrikaanderwijk. In met name Bloemhof is een verslechtering zichtbaar.

Overlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↔
Percentage buurtproblemen	↔	↔

Het element overlast scoort bedreigd sinds 2001.

Het aantal meldingen van overlast is stabiel ten opzichte van 2003. Het bewonersoordeel met betrekking tot overlast is stabiel met uitzondering van overlast door groepen jongeren. Dit wordt door een kleiner deel van de inwoners als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaren (afname van 26% in 2003 tot 20% in 2004).

Vreewijk en Katendrecht ontwikkelen zich positief op het gebied van overlast.

Schoon en heel

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001 ¹⁵
Productnormering ¹⁶	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element schoon en heel stijgt in de periode 2001-2004 ieder jaar een categorie van onveilig in 2001 naar aandacht in 2004.

De score op de productnormering voor schoon is verbeterd van 3,8 in 2003 naar 3,9 in 2004. De score voor heel is stabiel op 3,6. Het percentage inwoners dat vervuiling en hondenpoep op straat als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen.

Het element schoon en heel is in Hillesluis, Katendrecht en Noordereiland verbeterd en in Vreewijk verslechterd.

Verkeer

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↑	↔
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer scoort veilig in de periode 2001-2004.

In 2004 zijn minder meldingen gedaan van verkeersongevallen. Het bewonersoordeel over agressief verkeersgedrag wordt minder vaak als een buurtprobleem ervaren.

Bloemhof, Kop van Zuid en Afrikaanderwijk ontwikkelen zich positief op het gebied van verkeer.

8.3 WIJKVEILIGHEIDSAANPAK

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die een mogelijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in de deelgemeente Feijenoord in het afgelopen jaar. Alle maatregelen hebben tot doel de veiligheid te verbeteren. Hieronder staan de meest in het oog springende genoemd.

Toezicht en handhaving

Het toezichtsmodel, zoals dat op de Boulevard Zuid gebruikt wordt, functioneert naar tevredenheid van alle betrokken partijen. De samenwerking tussen politie, Stadstoezicht, deelgemeente, particuliere beveiliging, Roteb, RET, stadsmarinier en de boulevardmanager leidt tot een effectie-

¹⁵ De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen betreft de vergelijking 2001.

¹⁶ De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

vere inzet van toezicht en handhaving. Uit onderzoek onder passanten en ondernemers komt naar voren dat zij zich daadwerkelijk veiliger zijn gaan voelen. Ook geven de ondernemers aan dat de kans om slachtoffer te worden is afgenomen in het afgelopen jaar. De inzet in het kader van Aanpak Tarwewijk/Bloemhof (ATB) middels Districtelijk Grootchalig Bijzonder Optreden (DGBO) is eveneens succesvol gebleken. Overlast rond en vanuit drugsbanden evenals overlastgevendende straat Handel is in het gebied Bloemhof- Noord beëindigd. Het aantal overlastgevendende samentellingen is teruggedrongen en drugshandel is minder zichtbaar voor omwonenden. De overlastveroorzakers zijn in beeld gebracht en een aantal van hen is aangemeld voor een traject voor scholing/werkgelegenheid. In het ATB-traject zijn in de Tarwewijk en Bloemhof 28 overlastgevendende panden gesloten door middel van het plaatsen van stalen deuren. Ook de GBA-bestandenaanpak werkt. Het aantal inschrijvingen bij de dienst Burgerzaken is met 70% gedaald. De GBA-aanpak in Feijenoord wordt binnenkort uitgebreid, dit mede naar aanleiding van de bevindingen van het interventieteam op de Beijerlandse laan.

De politie heeft in samenwerking met de dienst Stadtoezicht een aantal acties gehouden ter voorkoming van zakkenrollerij en auto-inbraak. Zo zijn op de Kop van Zuid met name bezoekers geattendeerd op hun eigen verantwoordelijkheid om auto-inbraak te voorkomen. Daarnaast zijn ook repressieve acties ondernomen.

Enkele malen heeft in het afgelopen jaar de zogenaamde Blauwe Verrassing plaatsgevonden. Dat is een dag, waarop politie, milieudienst, RET en leerplichtambtenaren gezamenlijk de wijk ingaan. Op zo'n dag worden bekeuringen uitgeschreven, bijvoorbeeld voor overtredingen in het verkeer, op grond van de Algemeen Plaatselijke Verordening en voor zwartrijden in het openbaar vervoer. Verder wordt extra gelet op het voorkomen van inbraak en diefstal uit auto's, zakkenrollen en bedelen. Op scholen zijn controles gehouden op het bezit van drugs en wapens in kluisjes en tassen en is gecontroleerd op spijbelen. Duizenden flyers zijn uitgedeeld met preventie-adviezen en uitleg over de actie die vooral bedoeld was ter vergroting van het veiligheidsgevoel van de Rotterdammers.

Beheer en onderhoud

In de wijken Hillesluis, Bloemhof en Afrikaanderwijk zijn in 2004 een zestal Acties Betere Buurt gehouden. In korte tijd (5 dagen) vindt een integrale en op buurtniveau zichtbare, actieve en repressieve aanpak van drugsproblematiek, overlast en schoon en heel plaats. De actie houdt het gericht surveilleren van de politie op basis van gebiedsgerichte informatie van alle partijen in. Verder omvat de actie het uitvoeren van verkeerscontroles, bezoeken aan scholen uit het voortgezet onderwijs, bezoeken van probleemjongeren thuis en het voeren van gesprekken met ondernemers. Daarnaast maakt de aanpak van deal- en gebruikersbanden, overlastlocaties en spijbelgedrag deel uit van de actie Betere Buurt, evenals het innen van openstaande boetes, het laten uitzitten van gevangenisstraf en extra surveillance op de tram en bij geldautomaten. Extra aandacht is er ook voor belwinkels, coffeeshops en overlastgevendende horeca in het gebied. In het kader van de actie worden alle wijken uitgerust met een eigen veegploeg, bestaande uit een veegauto en een veegmachine. Deze veegploegen opereren naast de TaskForce, die wordt ingezet voor een intensieve aanpak van de buitenruimte in de onveilige gebieden en de hotspots. Verder zorgt Gemeentewerken voor de kleine herstelwerkzaamheden in de buitenruimte, het plaatsen van borden en dergelijke. De dienst Stadtoezicht houdt de milieucontrole (zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk), verwijdt fietswrakken, handelt versneld meldingen af en voert parkeercontroles uit. De resultaten van deze gezamenlijke inzet komen tot uiting in de verbeterde scores op het gebied van schoon en heel.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

In de wijk Katendrecht is een herstart gemaakt met het Huuroverlastteam, een soort interventieteam gericht op voornamelijk coöperatief woningbezit. Het team bestaat uit medewerkers van SoZaWe, politie, woningcorporatie 'De Nieuwe Unie' en de deelgemeente. Gezien de bestaande overlast vanuit woningen en onrechtmatige bewoning in Katendrecht is het Huuroverlastteam een cruciaal instrument binnen de wijkveiligheidsaanpak.

Per 1 oktober 2004 is het interventieteam Feijenoord voltijds van start gegaan. Dit betekent dat het interventieteam flexibel en breed ingezet kan worden in met name de hotspotgebieden binnen de deelgemeente. In deze hotspots worden woningen huis voor huis gecontroleerd. Waar nodig wordt ingegrepen. Concreet gaat het om het opsporen en aanpakken van illegale kamerverhuur, controleren en beëindigen van overlast vanuit (drugs)panden, bewoners zonodig toeleiden naar werk of doorverwijzen naar de hulpverlening, inschakelen van een zorgnetwerk en het aanpakken van bijstandsfraude. Daarnaast signaleert het interventieteam misstanden en problemen die de leefbaarheid en het woongenot in straten en buurten aantasten bij diensten en instellingen die daar iets aan kunnen doen. In de Riederbuurt-Noord loopt het interventieteam op schema: bijna alle 500 panden zijn inmiddels bezocht. Daarbij zijn 12 hennepkwekerijen aangetroffen, 34 illegalen, 1 bordeel, 13 maal illegale kamerverhuur en 16 maal onjuiste of onvolledige inschrijvingen bij Burgerzaken. In 5 gevallen zijn stalen deuren geplaatst, 1 stalen deur is in januari 2005 weer verwijderd. In Bloemhof-Noord zijn door het interventieteam vorig jaar 125 panden bezocht. 12 woningen zijn aangemeld bij Woningtoezicht vanwege illegale kamerverhuur of achterstallig onderhoud, 11 uitkeringen zijn beëindigd en 2 uitkeringen stopgezet. Op de Strevelsweg zijn 147 woningen en bedrijven bezocht waarvan 11 panden zijn doorgegeven aan Woningtoezicht, 2 overlastgevend panden ontruimd, 3 uitkeringen stopgezet en 3 personen doorgeleid naar het zorgnetwerk.

In het afgelopen jaar zijn er 2 bijeenkomsten voor professionals gehouden met als thema inbraakpreventie en sociale cohesie. Verder is een groot aantal algemene en thematische bewonersavonden georganiseerd, evenals overleggen met maatschappelijke instellingen en belangenorganisaties. In de wijken Afrikaanderwijk, Bloemhof en Hillesluis heeft de deelgemeente wijkpanels georganiseerd: klankbordgroepen van bewoners en direct betrokkenen in de wijk op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. De wijkpanels hebben als doel de deelgemeente, diensten en politie te voorzien van kritische signalen bij de uitvoering van de wijkactieprogramma's.

In het winkelgebied Boulevard Zuid wordt een intensieve inzet gepleegd door de stadsmarinier, ondernemers, eigenaren, OBR en de deelgemeente. Zo is er een ondernemersvereniging opgezet en ligt er een integrale visie om de acties voor Boulevard Zuid vorm te geven. In mei 2003 is gestart met het toezichts- en handhavingsmodel. Op het Slagheklein is een zogenaamd 'blue-point' gevestigd, een ontmoetings- en werkplek voor alle handhavers en toezichthouders en tevens een centraal punt voor publiek en ondernemers. Sinds 2 jaar vindt extra beveiliging plaats in het Entrepot door een particulier beveiligingsbureau.

Aan het einde van 2004 is er ook een programma Veilig Ondernemen in de hotspot Strevelsweg in uitvoering.

Woningcorporaties, politie en deelgemeente bevorderen het invoeren van het Politiekeurmerk Veilig Wonen. In dit kader worden inbraakgevoelige woonblokken voorzien van goed hang- en sluitwerk. Ook worden er, op basis van een analyse van de inbraakcijfers en -gegevens, preventieve maatregelen getroffen in de buitenruimte die niet perse hoeven te voldoen aan het Keurmerk, zoals extra verlichting, afsluiting van achterpaden, snoeien van groen e.d.

Jeugd en veiligheid

In alle wijken is in de loop van 2004 een jongerenmakelaar nieuwe stijl aangesteld. Deze jongerenmakelaars zijn gericht op het verbeteren van hulpverlening aan jongeren door een grotere inzet van ambulant jongerenwerk. Zo kan worden ingespeeld op vragen en (verborgen) ambities van jongeren. Doel hiervan is het voorkomen van problemen en overlast rond jongerengroepen op specifieke locaties en het effectiever omgaan met ideeën en initiatieven van jongeren zelf. Voorts zijn jeugdoverleggen gestart in alle wijken (voorportaal van het Dosa-overleg) en is de DOSA operationeel.

In de deelgemeente wordt extra ingezet op het ASO-project. Doel hiervan is om de verkeersonveiligheid en geluidsoverlast door scooters terug te dringen. De politie leidt en coördineert de acties,

dienst Stadstoezicht signaleert en geeft informatie door aan het Meldpunt Overlast. Het Meldpunt Overlast registreert meldingen door buurtbewoners en instellingen en geeft informatie door aan de politie.

Na interventie van de politie, in samenwerking met het jongerenwerk is de overlast van jongeren op het Oleanderplein sterk teruggedrongen. De klachten van omwonenden zijn gestopt na de tussenkomst.

Tot slot doen kan gemeld worden dat alle scholen van het voortgezet onderwijs binnen Feijenoord meedoen aan het stedelijke programma Veilig op School (VOS). Door middel van een scan worden RISICO-factoren van de school in kaart gebracht en wordt een plan van aanpak opgesteld.

Drugsoverlast

De samenwerking tussen politie en deelgemeente met betrekking tot de aanpak van drugspanden is de afgelopen periode geïntensiveerd. Ook de woningcorporatie is hierin een belangrijke partner, evenals het Meldpunt Overlast en de deelgemeentelijke pandenregistratie. Over 2004 heeft het Meldpunt in totaal 452 klachten ontvangen. Het merendeel van de meldingen betrof drugsoverlast, jongerenoverlast en klachten over schoon en heel. Door strikte handhaving, door middel van regelmatige bezoek aan de coffeeshops en door dossiervorming wordt de omgevingsoverlast van coffeeshops teruggedrongen. In 2004 zijn 85 overlastgevende panden (waarvan 17 particulier en 68 corporatiebezit) in behandeling genomen. De overlast vanuit alle panden is beëindigd. In Bloemhof en Hillesluis zijn 15 panden afgesloten door middel van een stalen deur. Eén pand is op last van de burgemeester gesloten. Er zijn in 2004 8 integrale horeca-acties gehouden waarbij in totaal 80 locaties zijn bezocht. 9 horecalocaties zijn op last van de burgemeester gesloten.

Geweld

Het aantal straatroven is afgenomen door meer inzet van blauw op straat.

In de deelgemeente is een aantal gebieden aangewezen tot veiligheidsrisicogebied waarbinnen preventief fouilleren is toegestaan. Het gaat om de Dordtselaan, Bloemhof-Noord en de wijk Hillesluis. In de wijken Bloemhof, Afrikaanderwijk en Vreewijk is een verdiepingsanalyse gemaakt van het aantal geweldsdelicten. Op basis van de uitkomsten wordt in 2005 gewerkt aan een integraal pakket van maatregelen, waarbij de thema's straatroof en huiselijk geweld centraal staan.

Deelgemeente Noord houdt jongeren bezig.

9.1 SAMENVATTING

Evenals in 2003 kan de deelgemeente Noord op het gebied van veiligheid in 2004 worden getypeerd als een bedreigde deelgemeente. De score op de Veiligheidsindex is in 2004 ten opzichte van 2003 redelijk stabiel met 5,9.

Over diefstal uit de auto, lastig gevallen worden op straat, vervuiling op straat, inbraak en hondenpoep zijn de bewoners duidelijk positiever. Over verkeer zijn de inwoners minder positief dan vorig jaar. Het slachtofferschap van diefstal is ten opzichte van 2003 afgenomen.

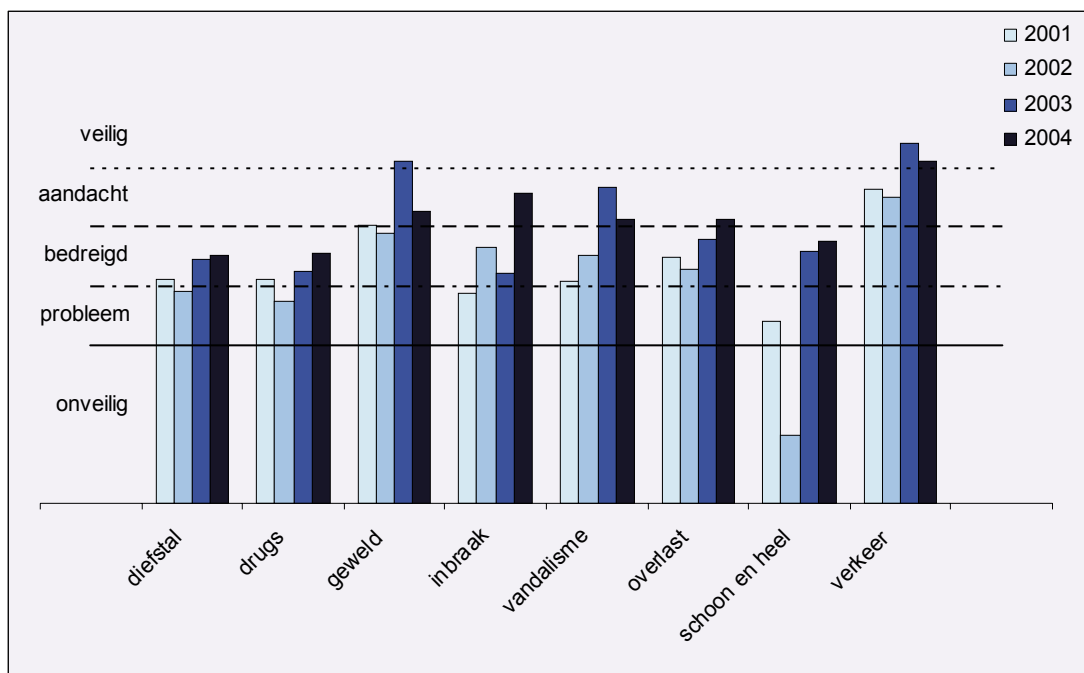
Het aantal aangiften van diefstal en straatroof is afgenomen. Bij inbraak in garages, schuren en tuinhuisen is juist een toename van het aantal aangiften waarneembaar. Het aantal meldingen van drugsoverlast, mishandeling, overlast en verkeersongevallen is afgenomen.

Vervuiling op straat wordt in Noord als grootste buurtprobleem ervaren (9% van de wijkbewoners), gevolgd door hondenpoep en parkeeroverlast (beide 8%). Vorig jaar werd overlast van groepen jongeren nog gezien als een van de grootste buurtproblemen.

De tevredenheid met de eigen buurt is in de deelgemeente toegenomen van 75% in 2003 naar 77% in 2004 en is hoger dan het stedelijke gemiddelde (75%). Op wijkniveau ligt dit percentage tussen 67% (Agniesebuurt) en 86% (Blijdorp).

Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is toegenomen van 51% naar 53%. Dit percentage is vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde (52%). Op wijkniveau ligt dit percentage tussen 47% (Agniesebuurt) en 59% (Provenierswijk).

Figuur 18 Categorie-indeling naar element voor de deelgemeente Noord (2001-2004)

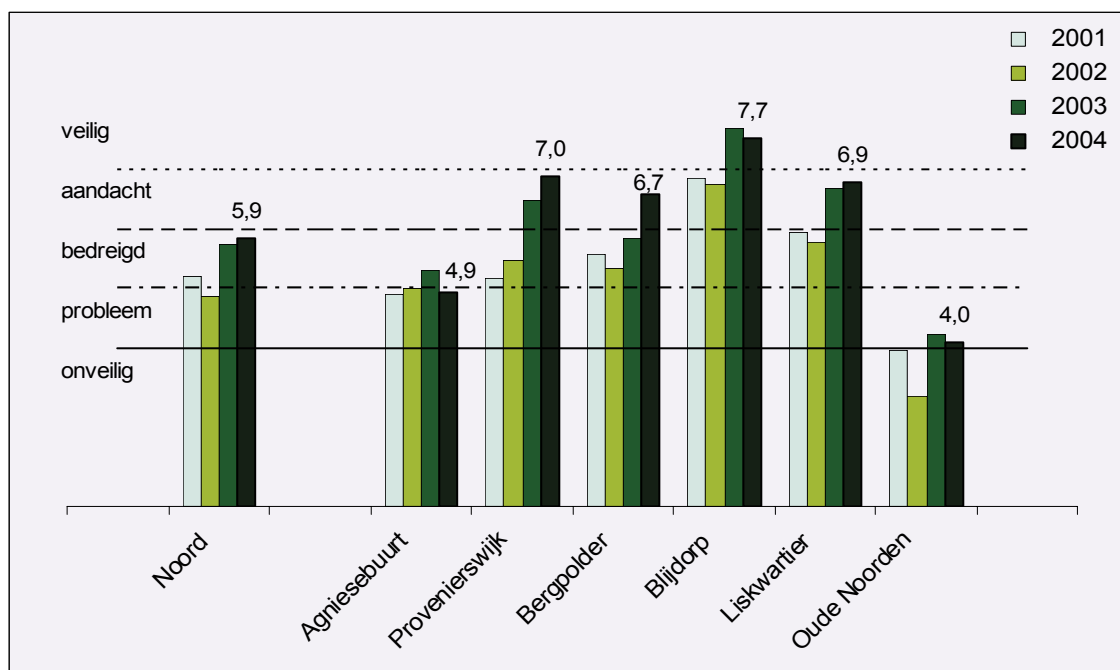

Bron: Programmabureau Veilig

Uit bovenstaande figuur blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, de deelgemeente Noord alleen veilig scoort op verkeer. Het slechtst scoort Noord op het gebied van diefstal, drugsoverlast en schoon en heel (bedreigd). De sterkste verbetering is zichtbaar op het terrein van inbraak (van bedreigd naar aandacht). Geweld en vandalisme laten een verslechtering

zien ten opzichte van 2003. Bij geweld leidt dit tot een categoriever slechtering van veilig naar aandacht.

Figuur 19 Trendontwikkeling wijken binnen Noord (2001-2004)

Bron: Programmabureau Veilig

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de indexscores voor de deelgemeente Noord en de wijken Bergpolder en Provenierswijk voor het tweede achtereenvolgende jaar een (lichte) verbetering laten zien. In de Agniese buurt is, hoewel niet significant, sprake van een verslechtering ten opzichte van 2003.

9.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN¹⁷

Diefstal

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↓	↓

Het element diefstal scoort bedreigd in de periode 2001-2004, uitgezonderd 2002 toen scoorde het element namelijk probleem.

Alleen het aantal aangiften van winkeldiefstal is ten opzichte van 2003 toegenomen, van 183 naar 192 per 1.000 bedrijfsvestigingen. Het aantal aangiften van diefstal uit auto's, fietsendiefstal (inclusief brom- en snorfietsen) en zakkenrollerij is afgenomen.

Het percentage inwoners dat diefstal als een buurtprobleem ervaart, is stabiel ten opzichte van 2003 en verbeterd ten opzichte van 2001. Alleen diefstal uit de auto laat een verbetering zien van het bewonersoordeel. Het slachtofferschap van diefstal is ten opzichte van 2001 en 2003 afgenomen. Alleen voor autodiefstal en overige diefstal is het slachtofferschap redelijk stabiel.

In Bergpolder is het element diefstal ten opzichte van 2001 verbeterd. In het Oude Noorden is sprake van een verslechtering.

¹⁷ ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

Drugsoverlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element drugsoverlast scoort bedreigd in de periode 2001-2004, uitgezonderd 2002. Toen scoorde het element namelijk probleem.

Het aantal meldingen van drugsoverlast is ten opzichte van zowel 2001 als 2003 afgenomen. Het percentage inwoners dat drugsoverlast als een buurtprobleem ervaart, is eveneens afgenomen (van 19% in 2001 naar 15% in 2003 tot 13% in 2004).

In Bergpolder en Blijdorp is de situatie rond drugsoverlast ten opzichte van 2003 verbeterd en in Agniesebuurt verslechterd.

Geweld

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↔
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element geweld is verslechterd van veilig (2003) naar aandacht (2004).

Voor het aantal aangiften van straatroof is een duidelijke afname waarneembaar van 5 in 2003 naar 3 per 1.000 inwoners in 2004. Het totaal aantal meldingen van bedreiging is ten opzichte van 2003 iets toegenomen. Ten opzichte van 2001 en 2003 is het aantal meldingen van mishandeling sterk afgenomen.

Het bewonersoordeel over geweld is ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2003. Het percentage slachtoffers van geweld is ten opzichte van 2001 en 2003 stabiel gebleven.

In de Provenierswijk is de geweldsproblematiek ten opzichte van 2003 verbeterd. In het Oude Noorden en Blijdorp is de situatie in 2004 juist verslechterd.

Inbraak

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↑	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element inbraak is een categorie gestegen, van bedreigd (2003) naar aandacht (2004).

Het aantal aangiften van inbraak in bedrijfspanden is ten opzichte van 2003 afgenomen van 216 naar 192 per 1.000 bedrijfspanden. Ook het aantal aangiften van woninginbraak is afgenomen terwijl het aantal aangiften van inbraak in garages, schuren en tuinhuisen juist is toegenomen ten opzichte van 2003.

Het percentage bewoners in Noord dat inbraak als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 22% in 2001 naar 19% in 2003 tot 13% in 2004. Het slachtofferschap van poging tot woninginbraak is ten opzichte van 2001 en 2003 niet noemenswaardig veranderd.

In Agniesebuurt en Provenierswijk is de inbraakproblematiek ten opzichte van 2003 verslechterd. Met name in Blijdorp en Oude Noorden is sprake van een sterke verbetering.

Vandalisme

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element vandalisme scoort in 2003 en 2004 aandacht, in 2001 en 2002 scoorde het element nog bedreigd.

Het aantal meldingen van vernielingen en kleine buitenbranden is ten opzichte van 2003 stabiel. Ten opzichte van 2001 is er wel sprake van een duidelijke afname.

Het bewonersoordeel met betrekking tot vandalisme is ten opzichte van 2001 verbeterd maar blijft ten opzichte van 2003 stabiel. In 2004 gaf 16% van de inwoners aan vernieling van telefooncellen als een buurtprobleem te ervaren. Bekladding van muren en/of gebouwen werd door 22% van de bevolking als een buurtprobleem ervaren. Het percentage slachtoffers van vernieling is ten opzichte van 2001 afgenomen van 11% naar 9%.

In Agniesebuurt en Blijdorp is het element vandalisme ten opzichte van 2003 het sterkst verslechterd. In Provenierswijk en Bergpolder is sprake van een verbetering.

Overlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓

Het element overlast is een categorie gestegen, van bedreigd (2001-2003) naar aandacht (2004). Het aantal meldingen van overlast is zowel ten opzichte van 2001 als van 2003 afgenomen.

Het percentage inwoners dat lastig gevallen worden op straat als vaak voorkomend buurtprobleem ervaart, is ten opzichte van 2003 afgenomen van 8% naar 6%. Het oordeel over dronken mensen op straat en jongerenoverlast is stabiel.

In Liskwartier en Oude Noorden is het element overlast verbeterd. In Blijdorp is sprake van een lichte verslechtering.

Schoon en heel

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001 ¹⁸
Productnormering ¹⁹	↔	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↓

Het element schoon en heel scoort in 2003 en 2004 bedreigd, in 2002 scoorde het element nog onveilig.

De score op de productnormering voor schoon is 3,7 en voor heel 3,5. Vervuiling en hondenpoep worden door steeds minder mensen als een buurtprobleem ervaren. Over vuil naast de container, wildplassen, beschadigingen in het wegdek en vernield of kapot straatmeubilair is het oordeel ten opzichte van 2003 redelijk stabiel gebleven.

In Bergpolder en Provenierswijk is het element schoon en heel ten opzichte van 2003 verbeterd.

Verkeer

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↔
Percentage slachtofferschap	↑	↔

Het element verkeer scoort in 2003 en 2004 veilig, in 2001 en 2002 scoorde het element nog aandacht.

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is afgenomen van 34 per 1.000 inwoners in 2001 naar 23 in 2003 tot 22 in 2004. Aanrijdingen en agressief verkeersgedrag worden in 2004 door een groter deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren dan in 2003.

Het percentage slachtoffers van aanrijdingen waarbij de bestuurder doorreed is gelijk gebleven op 2%.

¹⁸ De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen geldt 2001.

¹⁹ De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

In Bergpolder is het element verkeer ten opzichte van 2003 verbeterd. In Oude Noorden en Agniesebuurt is sprake van een verslechtering.

9.3 WIJKVEILIGHEIDSAANPAK

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die een mogelijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in Noord in het afgelopen jaar. Alle maatregelen hebben tot doel de veiligheid te verbeteren. Hieronder staan de meest in het oog springende genoemd.

Toezicht en handhaving

In 2004 zijn de noodzakelijke voorbereidingen getroffen voor het in werking treden van het registratiesysteem overlastgevende panden. Voor de deelgemeente Noord is een handhavingsadviseur voor horeca en coffeeshops aangewezen. Ook de coördinatie van bestuurlijke handhaving drugspanen en belwinkels behoort tot het takenpakket van deze handhavingsadviseur.

Er is speciale aandacht voor coffeeshops in Oude Noorden (en Agniesebuurt), waar regelmatig controles door de politie plaatsvinden op vergunningen, sociale hygiëne en de leeftijd van de bezoekers. Een coffeeshop kan meerdere malen per maand gecontroleerd worden, ook wanneer bij eerdere controles geen onregelmatigheden zijn geconstateerd. Bij de acties van preventief fouilleren zijn regelmatig coffeeshops bezocht om de bezoekers te fouilleren. Door de acties is overlast van coffeeshops grotendeels teruggedrongen. Enkele gebieden zijn in 2004 aangewezen als risicoveiligheidsgebied waarbinnen preventief fouilleren kan plaatsvinden.

Op het gebied van de bijstandswet (onterecht genoten uitkeringen) wordt zeer intensief gehandhaafd. Zo vinden momenteel huisbezoeken plaats bij nieuwe aanvragen.

De uitwisseling van informatie met de verschillende partners verloopt goed, bijvoorbeeld over de aanpak van fietsen(wrakken) op straat. Zo kan maatwerk worden geleverd. Concrete prestatieafspraken zijn de kern van de nieuwe werkwijze in 2004.

De samenwerking tussen politie en Stadstoezicht verloopt steeds beter. In 2005 wordt de 'nightrider' aanpak bij inbraakbestrijding in woningen en auto's verder uitgewerkt.

In 2004 zijn 30 beluizen bezocht en doorgelicht, deze aanpak wordt in 2005 voortgezet. Daarnaast vindt ook inzet plaats van de Regionale Ondersteuningsgroep (ROG, voorheen flying squad). In 2005 wordt de ROG ingezet bij preventief fouilleren en de aanpak van overlastgevende drugspanen.

De aanpak van huuroverlast in Oude Noorden is anderhalf jaar geleden gestart: alle huurovereenkomsten van corporaties zijn vergeleken met het GBA-bestand en er is veel gerechercheerd. In totaal zijn 200 gevallen van witte woonfraude aangepakt.

De noordzijde van het Centraal Station bevindt zich in de deelgemeente Noord. Door het handhavingsarrangement Centraal Station is de situatie op het station en de directe omgeving aanzienlijk verbeterd. Verder is de inzet gericht op een deel van de buitenruimte in westelijke en oostelijke richting aan beide zijden van de spoorlijn. Verwacht wordt dat deze inzet in gunstige zin doorwerkt in Provenierswijk.

Beheer en onderhoud

In het algemeen kan worden gesteld dat in de deelgemeente door Roteb en gemeentewerken boven het afgesproken niveau 3 van de productnormering wordt gepresteerd op schoon en heel. Er is extra aandacht voor plekken die nog onder dit niveau scoren.

In 2004 zijn 4 straatacties gehouden met specifieke aandacht voor de groenvoorziening en dergelijke in achtergebleven straten. Het opknappen van een straat gebeurt zowel fysiek als sociaal. In totaal zijn op deze manier 24 straten aangepakt, ook in 2005 staan 24 straten gepland. Alle openbare overlastgevende binnenterreinen in Oude Noorden zijn middels het plaatsen van hekken 's avonds afgesloten.

In maart 2004 startte 'Resultaat op Straat' (ROS) in het Oude Noorden, de gezamenlijke actie van Gemeentewerken, Roteb en Stadstoezicht, met extra inzet op onderhoud, schoonmaak en handhaving. Ook naast ROS is het hele jaar door veel aandacht besteed aan 'schoon en heel' en aan handhaving. De wijk is naar aanleiding van deze acties zichtbaar schoner geworden, maar er blijven kwetsbare plekken, dus de aandacht mag niet verslappen.

De Wijkinspecteur van de stadsmarinier heeft een database opgezet met foto's, inclusief locaties en data waarop tags en graffiti zijn geconstateerd. Hiermee kan, zodra een dader wordt gepakt, een traject starten om de schade te verhalen. Eigenaren worden aangespoord aangifte te doen wanneer hun eigendom is beklad. Hierover zijn contacten met de woningcorporaties.

De politie heeft 1 dader van het aanbrengen van graffiti op heterdaad betrapt.

De aanpak van graffiti behoeft lange adem. Speciale aandacht gaat uit naar 2 namen, waarvan de tags in grote hoeveelheid in vooral het Oude Noorden worden aangetroffen.

Zo heeft de stadsmarinier zelf regelmatig opdracht verstrekt tot het verwijderen van graffiti en heeft hij een keer in samenwerking met een corporatie een hele straat laten schoonmaken en van een preventieve coating laten voorzien.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

Betaald parkeren is uitgebreid in de deelgemeente, waardoor het straatbeeld overzichtelijker is geworden. Het aantal uitgereikte parkeerbonnen is toegenomen.

Centraal Station en omgeving ondervinden hinder van de aanleg van de RandstadRail en tramPlus en de verbouwing van het Centraal Station. Deze grootschalige infrastructurele projecten hebben hun weerslag op de wijken. Er is sprake van veel bouwoverlast. Tot nu toe is de situatie beheersbaar. Er is een constructief overleg met de politie en er is voldoende medewerking van de aannemers.

Het interventieteam is vanaf 1 november 2004 officieel van start gegaan.

De eerder genoemde straatacties bevorderen de burgerparticipatie, versterken de communicatie met en tussen bewoners en verbeteren de publiek-private samenwerking. Door de gebiedscoördinatoren is een aantal bewonersbijeenkomsten georganiseerd die door zo'n 300 tot 400 bewoners zijn bezocht.

De deelgemeente organiseerde ook ondernemersavonden. Vaste onderdelen op de agenda zijn veiligheid, participatie en communicatie. Tevens zijn ondernemers betrokken bij het instellen van zogenaamde OK-punten in de wijken. Deze punten fungeren ondermeer als eerste opvangpost voor slachtoffers van straatgeweld.

Jeugd en veiligheid

Naar aanleiding van de Beke-methodiek zijn 7 problematische jeugdgroepen aangepakt. Op 2 na, is er een goed resultaat behaald. Maatregelen zijn getroffen op het niveau van het individu, op het niveau van de groep en zonodig domeingericht. De grote groepen zijn geheel uit het straatbeeld verdwenen en de groepsdreiging is versnipperd.

De deelgemeente werkt al enkele jaren met de methodiek Communities that Care. In het Oude Noorden zijn risicofactoren onderzocht en naar aanleiding daarvan is een preventieprogramma opgesteld.

De DOSA-regisseur is gestart en de jongerencentra zijn verbeterd (zie targets voor 2003).

Daarnaast is het project VIG (Vroegtijdig Interventie Gezinnen) gestart. Dit is een intensieve aanpak voor gezinnen die het moeilijk hebben.

Verder doen de scholen van het voortgezet onderwijs binnen deelgemeente Noord mee aan het stedelijke programma Veilig op School (VOS). Door middel van een scan worden RISICO factoren van de school in kaart gebracht en wordt een plan van aanpak opgesteld.

Drugsoverlast

Extra aandacht was er in 2004 voor horecapanden waarin ook gehandeld wordt in softdrugs, ook in 2005 loopt deze aandacht door.

Van de meest overlastgevendende en zorgmijddende verslaafden staan er 43 op de PGA-lijst.

Geweld

In het kader van de aanpak Huiselijk Geweld zijn 10 dadertrajecten uitgevoerd. Het geweldsteam bij de politie is paraat en kan snel operationeel worden ingezet.

Zo schoon, het lijkt wel altijd lente in Kralingen-Crooswijk.

10.1 SAMENVATTING

De deelgemeente Kralingen-Crooswijk is op het gebied van veiligheid op de index gestegen van de categorie bedreigd in de periode 2001-2003 naar aandacht in 2004. De score op de Veiligheidsindex is 6,1 in 2004 tegen 5,4 in 2003.

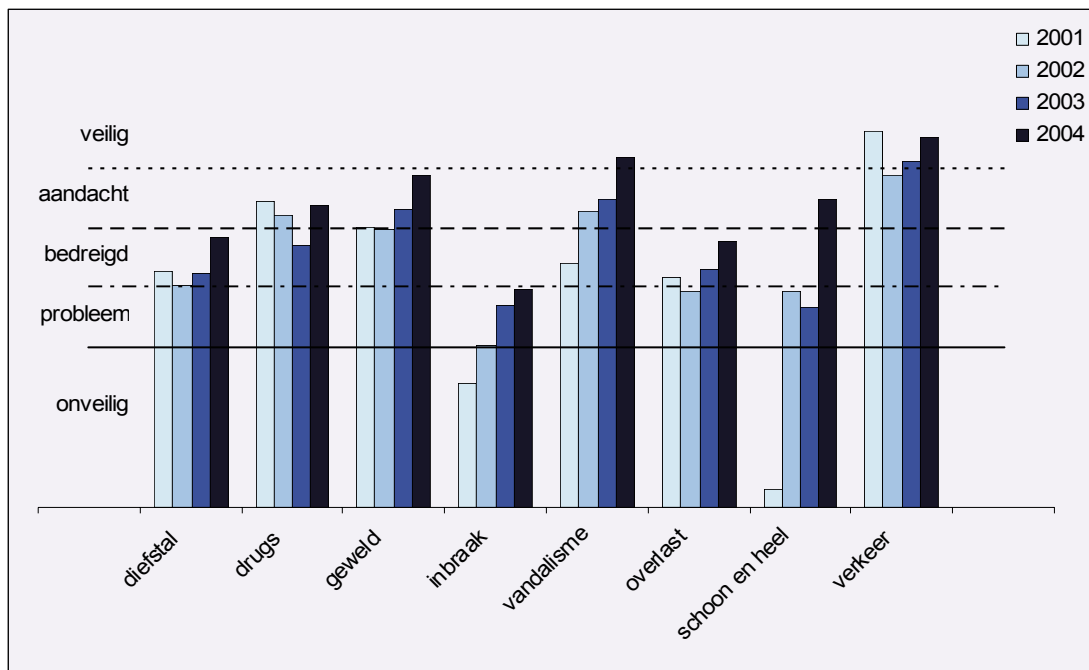
Het aantal aangiften van inbraak in garages, schuren en tuinhuisen is sterk afgenomen, evenals het aantal aangiften van woninginbraak en meldingen van burengerucht. Het bewonersoordeel is op bijna alle gebieden verbeterd. Met name drugsoverlast, woninginbraak en diefstal worden door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren.

Als grootste buurtprobleem op het gebied van veiligheid noemt de bevolking: overlast van groepen jongeren (11% van de bevolking), vernield of kapot straatmeubilair (9%) en vervuiling op straat (8%). Vorig jaar werd vuil naast de container als meest voorkomend buurtprobleem aangegeven.

De tevredenheid met de eigen buurt is in de deelgemeente Kralingen-Crooswijk toegenomen van 72% in 2003 naar 75% in 2004. De tevredenheid met de eigen buurt is ongeveer vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde. Op wijkniveau ligt dit percentage tussen 64% (Nieuw Crooswijk) en 88% (Kralingen Oost/Kralingse Bos).

Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie, is toegenomen van 43% in 2003 naar 50% in 2004. Dit percentage is nog wel lager dan het stedelijke gemiddelde (52%). Op wijkniveau schommelt dit percentage tussen 44% (Nieuw Crooswijk) en 55% (Struisenburg).

Figuur 20 Categorie-indeling naar element voor de deelgemeente Kralingen-Crooswijk (2001-2004)

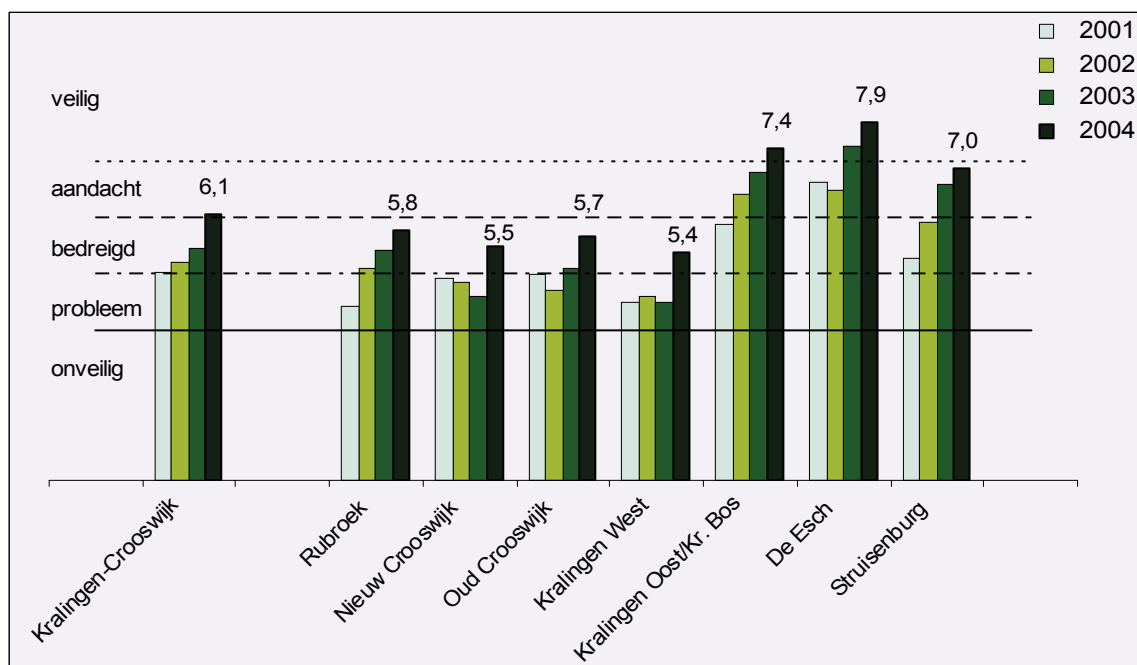

Bron: Programmabureau Veilig

Uit bovenstaande figuur blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, Kralingen-Crooswijk veilig scoort op het gebied van vandalisme en verkeer. Het slechtst scoort de deelgemeente op het gebied van inbraak (probleem) en overlast (bedreigd). De sterkste verbetering is

zichtbaar op het terrein van schoon en heel, bij geen enkel element is een verslechtering zichtbaar.

Figuur 21 Trendontwikkeling wijken binnen Kralingen-Crooswijk (2001-2004)

Bron: Programmabureau Veilig

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de indexscore voor Nieuw Crooswijk het sterkst verbeterd is, gevolgd door Kralingen West en Oud Crooswijk. Nieuw Crooswijk en Kralingen West zijn gestegen van de categorie probleem naar bedreigd. Ook de wijk Kralingen Oost/Kralingse Bos stijgt een categorie: van aandacht naar veilig. Alle wijken scoren in 2004 beter dan in 2001.

10.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN²⁰

Diefstal

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↓	↓

Het element diefstal scoort bedreigd in 2004, net zoals in voorgaande jaren.

Met name het aantal aangiften van diefstal uit de auto is gedaald (van 44 per 1.000 inwoners in 2003 naar 37 in 2004).

Het bewonersoordeel is op alle gebieden verbeterd. Met name het percentage inwoners dat diefstal uit de auto als een buurtprobleem ervaart, is sterk afgenomen (van 37% in 2003 naar 27% in 2004). Ook het slachtofferschap van diefstal uit de auto is afgenomen.

In Kralingen West en Nieuw Crooswijk is een verbetering van het element diefstal waar te nemen.

Drugsoverlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↔
Percentage buurtproblemen	↓	↔

²⁰ ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

Het element drugsoverlast laat een verbetering zien en stijgt van bedreigd (2003) naar aandacht (2004).

Het percentage inwoners dat drugsoverlast als een buurtprobleem ervaart, is na een toename in 2002 en 2003, in 2004 afgenomen (van 12% in 2001 naar 17% in 2003 tot 11% in 2004).

In Kralingen Oost en Rubroek is de drugsproblematiek afgenomen, terwijl in Nieuw Crooswijk juist een toename is waar te nemen.

Geweld

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↔
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element geweld scoort aandacht in 2004.

Het aantal aangiften van straatroof is afgenomen (van 4 per 1.000 inwoners in 2003 naar 3 in 2004).

Tasjesroof wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (afgenomen van 11% in 2003 naar 7% in 2004). Ook de overige vormen van geweld worden minder als een buurtprobleem ervaren.

In Kralingen West is de geweldsproblematiek afgenomen, in Rubroek is sprake van een toename.

Inbraak

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element inbraak is nog steeds een probleem in 2004 maar wel een categorie verbeterd ten opzichte van 2001 (onveilig).

Het aantal aangiften van inbraak in garages, schuren en tuinhuisen is afgenomen (van 22 per 1.000 adressen in 2003 naar 16 in 2004). Het aantal aangiften van woninginbraak is ook afgenomen (van 24 per 1.000 adressen in 2003 naar 19 in 2004).

Het percentage inwoners dat woninginbraak vaak vindt voorkomen, is afgenomen van 23% in 2003 naar 17% in 2004.

In Nieuw Crooswijk en Struisenburg is het element inbraak verbeterd, in Oud Crooswijk is het element verslechterd.

Vandalisme

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

De elementscore voor vandalisme is verbeterd van bedreigd in 2001 naar aandacht in 2003 tot veilig in 2004. Het percentage inwoners dat vernieling als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 20% in 2001 naar 16% in 2003 en 13% in 2004. Dit is lager dan het stedelijke gemiddelde (21% in 2004). Het slachtofferschap van vernieling is afgenomen van 10% in 2001 naar 7% in 2003 en 6% in 2004.

In Kralingen West is het element vandalisme verbeterd, in Struisenburg is een verslechtering zichtbaar.

Overlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element overlast scoort bedreigd in 2004, net als in 2003 en 2001.

Het aantal meldingen van burengerucht is sterk afgenomen (van 30 meldingen per 1.000 inwoners in 2003 naar 24 in 2004). Alle vormen van overlast worden in 2004 minder als een buurtprobleem ervaren dan in 2003 en 2001.

In Struisenburg is de overlastproblematiek afgenomen.

Schoon en heel

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001 ²¹
Productnormering ²²	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓

De elementscore van schoon en heel is verbeterd van onveilig in 2001 naar probleem in 2003 tot aandacht in 2004.

Met name de score op de productnormering schoon is sterk verbeterd (van 3,6 in 2003 naar 3,9 in 2004). De score op de productnormering heel is verbeterd van 3,4 in 2003 naar 3,5 in 2004. Hondenpoep wordt door steeds minder mensen als een buurtprobleem ervaren (53% in 2003 tegen 45% in 2004). Dit is ongeveer vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde. Ook vervuiling op straat, wildplassen en vernield of kapot straatmeubilair worden minder als een buurtprobleem ervaren.

In Oud Crooswijk en Kralingen West is het element schoon en heel sterk verbeterd.

Verkeer

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↔
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer valt in de periode 2001-2004 in de categorie veilig, met uitzondering van 2002 (aandacht).

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is afgenomen van 28 per 1.000 inwoners in 2003 naar 27 in 2004. Het percentage inwoners dat agressief verkeersgedrag als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 25% in 2003 naar 21% in 2004.

In Nieuw Crooswijk is de verkeersproblematiek afgenomen, in Oud Crooswijk en Rubroek is deze problematiek toegenomen.

10.3 WIJKVEILIGHEIDSAANPAK

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die mogelijk een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in Kralingen-Crooswijk in het afgelopen jaar. Alle maatregelen hebben tot doel de veiligheid te verbeteren. Hieronder staan de meest in het oog springende genoemd.

²¹ De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen en de elementcategorie geldt 2001.

²² De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

Toezicht en handhaving

Door de consequente aanpak van veelplegers is het aantal delicten (met name diefstal en woninginbraak) gedaald. Veelplegers en notoire overlastgevers worden aangepakt met behulp van het adoptie-systeem. Wijkagenten 'adopter' een veelpleger en werken hierbij twee kanten op. Aan de ene kant proberen ze de veelpleger te helpen bij het zoeken naar de juiste vorm van zorg, aan de andere kant wordt een veelpleger nauwlettend in de gaten gehouden en voor elke misstap, hoe gering ook, opgepakt.

In Crooswijk en Kralingen-West hebben, net als in andere deelgemeenten, scootercontroles plaatsgevonden. Ook zijn er in alle wijken vaker snelheidscontroles gehouden. In september is het zwartrijden, overlast en alcoholmisbruik in de metro aangepakt door teams van RET, Stadstoezicht en politie.

Beheer en onderhoud

De deelgemeente heeft dirty-spots aangewezen op basis van signalen van bewoners, diensten en productnormeringsscores. De Roteb heeft op deze locaties meer inzet gepleegd en de milieucontroleurs houden hier meer toezicht.

De hondenuitlaatzones zijn opnieuw gescand en ingedeeld. Verder wordt doorgegaan met de aanleg van ondergrondse containers die de verspreiding van afval en vuil moeten tegengaan.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

Het buurtbemiddelingsproject in Crooswijk en De Esch loopt goed.

Het Politiekeurmerk Veilig Wonen is ingezet om woninginbraak te voorkomen. Tevens is gestart met het Verlichtingsplan, waarbij wijk voor wijk de verlichting wordt aangepast (gele lampen zijn vervangen door witte) hetgeen helderder licht geeft.

Een deel van de prestatieafspraken, gemaakt in het kader van Veilig Ondernemen, is al uitgevoerd. Zo hebben er winkelscans plaatsgevonden, is het personeel getraind op communicatie en is aandacht besteed aan de aangiftebereidheid, verlichting en bankjes.

Voorlichting wordt ingezet om bewoners ertoe aan te zetten aangifte te doen als dat nodig is.

Geweld

Om overvallen en straatroof tegen te gaan is er bij de politie een speciaal geweldsteam opgericht.

Drugsoverlast

In 2004 is het meldpunt drugsoverlast van start gegaan. Ook is er een goed functionerend pandenoverleg waar verschillende partijen aan deelnemen. Een groot aantal hennepkwekerijen is opgerold. Vanuit de politie is voortdurend aandacht voor drugsrunners.

Jeugd

De deelraad heeft het actieprogramma Integrale Jongerenaanpak vastgesteld. Gestart is met de integrale aanpak van 3 jongerengroepen volgens de Beke-methodiek. Het gaat hier om een criminele groep (Lusthofstraat), een overlastgevende groep (Paradijslaan) en een hinderlijke groep (Jaffahof). De meersporenaanpak is zowel groepsgericht, situatie/domeingericht als persoonsgericht.

Tijdens de ontwikkeling van de Deelgemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak (DOSA) is gebleken dat een aantal zaken waaronder een registratiesysteem opgepakt moet worden. Daarnaast vraagt de uitbouw van de organisatiestructuur rond de aanpak van probleemjeugd alle aandacht. Het DOSA-overleg is in april 2004 van start gegaan, alsmede het registratiesysteem.

De scholen van het voortgezet onderwijs binnen Kralingen-Crooswijk doen mee aan het stedelijke programma Veilig op School (VOS). Door middel van een scan worden RISICO-factoren van de school in kaart gebracht en wordt een plan van aanpak opgesteld.

Een kunstzinnig beschilderde muur in IJsselmonde nodigt minder uit tot graffiti.

11.1 SAMENVATTING

De deelgemeente IJsselmonde kan in 2004 worden getypeerd als een aandachtsdeelgemeente op het gebied van veiligheid, net als in 2003. De score op de Veiligheidsindex is verbeterd van 6,6 in 2003 naar 7,1 in 2004.

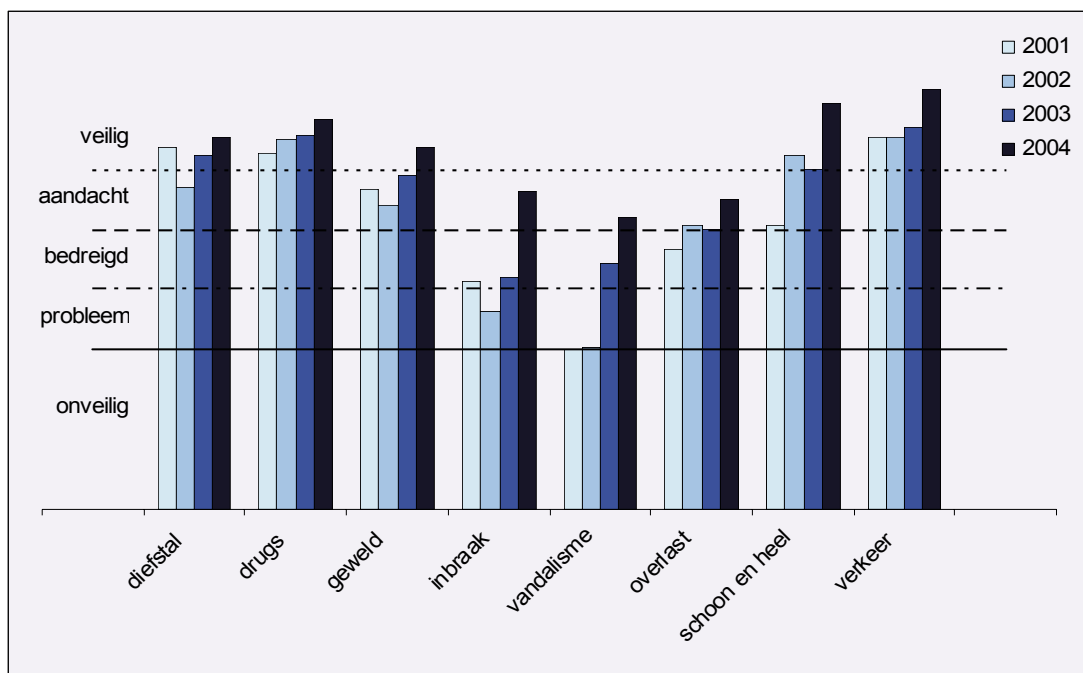
Het bewonersoordeel is op alle gebieden verbeterd, dit geldt met name voor vandalisme, schoon en heel en inbraken. Het aantal meldingen van verkeersongevallen is afgenomen. Het aantal meldingen van vernieling is daarentegen toegenomen. Op het gebied van inbraak is een algehele verbetering zichtbaar. Het bewonersoordeel is positiever, het slachtofferschap is afgenomen en ook het aantal aangiften van woninginbraak is afgenomen.

Als grootste buurtprobleem op het gebied van veiligheid noemt de bevolking: vernield of kapot straatmeubilair (14% van de bevolking), overlast van groepen jongeren (9%) en parkeeroverlast (6%). Vorig jaar werd vuil naast de container nog gezien als grootste buurtprobleem.

De tevredenheid met de eigen buurt is in de deelgemeente afgenomen van 78% in 2003 naar 75% in 2004. De tevredenheid met de eigen buurt is ongeveer vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde. Op wijkniveau schommelt dit percentage tussen 66% (Beverwaard) en 85% (Oud IJsselmonde).

Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is toegenomen van 45% in 2003 naar 50% in 2004. Dit percentage is nog wel lager dan het stedelijke gemiddelde (52%). Op wijkniveau ligt dit percentage tussen 46% (Beverwaard) en 55% (Lombardijen).

Figuur 22 Categorie-indeling naar element voor de deelgemeente IJsselmonde (2001-2004)

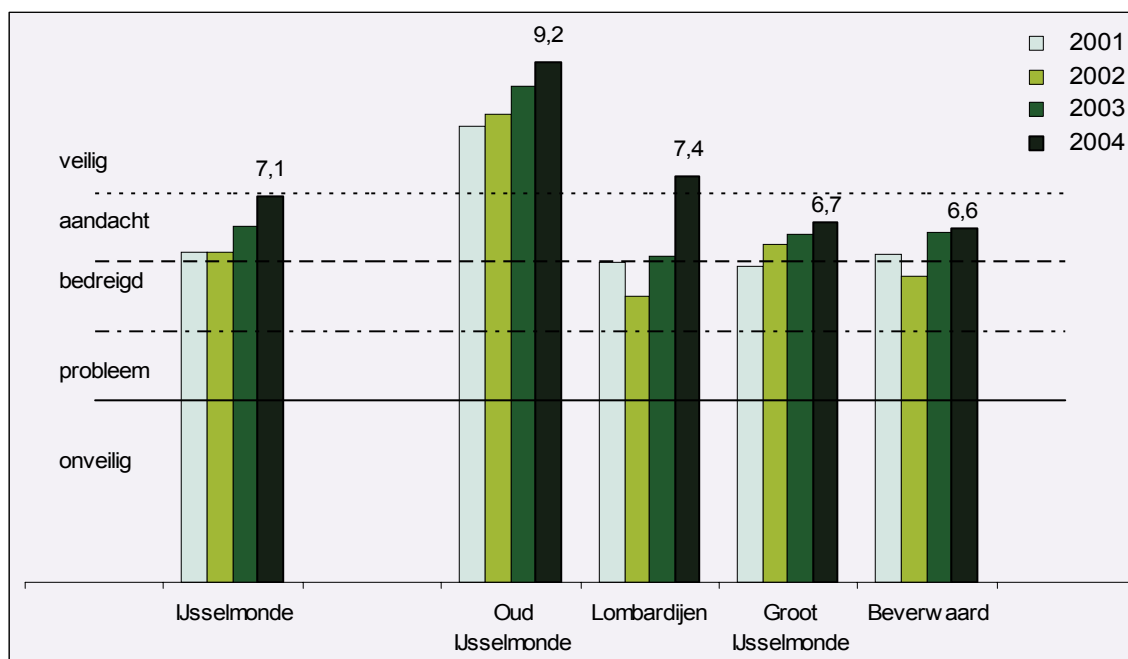

Bron: Programmabureau Veilig

Uit bovenstaande figuur blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, IJsselmonde veilig scoort op de gebieden diefstal, drugs, geweld, schoon en heel en verkeer. Het slechtst scoort IJsselmonde op het gebied van vandalisme, overlast en inbraak (aandacht). De

sterkste verbetering is zichtbaar op het terrein van inbraak. Geen enkel element laat een verslechtering zien.

Figuur 23 Trendontwikkeling wijken binnen IJsselmonde (2001-2004)

Bron: Programmabureau Veilig

De indexscore is in Oud IJsselmonde het hoogst (9,2) en in Beverwaard het laagst (6,6). Met name in Lombardijen is een sterke positieve ontwikkeling van de indexscore zichtbaar ten opzichte van 2003 (van 6,1 naar 7,4). Ten opzichte van 2001 laten alle wijken in IJsselmonde een verbetering zien.

11.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN²³

Diefstal

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↔	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element diefstal scoort veilig in 2004, net zoals in 2001 en 2003.

Het aantal aangiften van winkeldiefstal is afgenomen ten opzichte van 2003.

Met name het percentage inwoners dat diefstal uit de auto als een buurtprobleem ervaart, is sterk afgenomen (van 21% in 2001 naar 19% in 2003 en 14% in 2004). Ook fietsendiefstal en diefstal vanaf de auto worden door een kleiner deel van de inwoners als buurtprobleem ervaren dan in 2003.

Drugsoverlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↔
Percentage buurtproblemen	↔	↔

²³ ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

De indexscore voor het element drugsoverlast is stabiel binnen de categorie veilig. Het aantal meldingen van drugsoverlast is ten opzichte van 2001 en 2003 ongeveer stabiel. Het percentage inwoners dat drugsoverlast als een buurtprobleem ervaart, is stabiel op 7%. In Lombardijen is het percentage inwoners dat drugsoverlast als een buurtprobleem ervaart, afgenomen van 10% in 2003 naar 6% in 2004. In Lombardijen is de drugsproblematiek afgenomen.

Geweld

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↔	↑
Aantal meldingen	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

De elementscore voor geweld is verbeterd van aandacht (2001-2003) naar veilig (2004). Het aantal aangiften van openlijke geweldpleging was in 2002 en 2003 al licht toegenomen, maar in 2004 is een sterkere toename zichtbaar (van 0,3 per 1.000 inwoners in 2001, naar 0,5 in 2003, en 1,0 in 2004). Ook het aantal meldingen van bedreiging is toegenomen. Het percentage inwoners dat tasjesroof als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 9% in 2003 naar 5% in 2004. Het element geweld laat een verbetering zien in Lombardijen.

Inbraak

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element inbraak is op de index gestegen van bedreigd naar aandacht. Het aantal aangiften van woninginbraak is afgenomen (van 20 per 1.000 adressen in 2003 naar 17 in 2004). Het aantal aangiften van inbraak in bedrijfspanden daarentegen is toegenomen (van 222 per 1.000 bedrijfspanden in 2003 naar 260 in 2004). Het percentage inwoners dat woninginbraak als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 20% in 2003 naar 16% in 2004. Ook het slachtofferschap van woninginbraak is afgenomen. Het element inbraak is verbeterd in Beverwaard, in Oud IJsselmonde is een verslechtering zichtbaar.

Vandalisme

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↔
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

De elementscore voor vandalisme is verbeterd van probleem (2001-2002) naar bedreigd (2003) tot aandacht (2004). Het aantal meldingen van vandalisme is toegenomen in 2004 ten opzichte van 2003. Het bewonersoordeel met betrekking tot vandalisme is zowel ten opzichte van 2003 als 2001 sterk verbeterd. In 2001 gaf 53% van de inwoners aan vernieling van telefoocellen, bus- of tramhokjes als een buurtprobleem te ervaren, in 2003 is dit 43% en in 2004 33%. Ook bekladding van muren en/of gebouwen wordt door een kleiner deel van de bevolking als een buurtprobleem ervaren. Het element vandalisme is sterk verbeterd in Lombardijen.

Overlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↔
Percentage buurtproblemen	↔	↓

De indexscore voor het element overlast is verbeterd van bedreigd (2001) naar aandacht (2002-2004).

Het percentage inwoners dat overlast van groepen jongeren als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 22% in 2003 naar 17% in 2004. Ook hebben minder mensen aangegeven dat het lastig gevallen worden op straat een buurtprobleem is.

In Lombardijen en Groot IJsselmonde is het element overlast verbeterd ten opzichte van 2003.

Schoon en heel

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001 ²⁴
Productnormering ²⁵	↔	↔
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element schoon en heel is verbeterd van aandacht (2001) naar veilig (2002-2004).

De score op de productnormering voor schoon is 4,1 en voor heel 3,5. Vervuiling op straat wordt door een veel kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren dan in 2003 (afgenomen van 40% in 2003 naar 31% in 2004). Ook hondenpoep op straat, vuil naast de container en vernield of kapot straatmeubilair vinden steeds minder mensen een probleem.

Met name in Lombardijen, maar ook in de andere wijken van IJsselmonde, is het element schoon en heel verbeterd.

Verkeer

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer scoort veilig in de periode 2001-2004.

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is afgenomen (van 18 per 1.000 inwoners in 2003 naar 16 in 2004). Agressief verkeersgedrag wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren dan in 2003 (afgenomen van 26% in 2003 naar 21% in 2004).

In Oud IJsselmonde is de verkeersproblematiek afgenomen.

11.3 WIJKVEILIGHEIDSAANPAK

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die mogelijk een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in IJsselmonde in het afgelopen jaar. Alle maatregelen hebben tot doel de veiligheid te verbeteren. Hieronder staan de meest in het oog springende genoemd.

Toezicht en handhaving

Ongeveer 3 keer per jaar vindt de 'blauwe verrassing' plaats. Dan kleurt de politie de wijk 'blauw'. Iedereen met een uniform moet op die dagen in uniform verschijnen en zich zo veel mogelijk op straat vertonen om fysieke aanwezigheid te tonen en handhavend op te treden.

²⁴ De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen en de elementcategorie geldt 2001.

²⁵ De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

IJsselmonde besteedt extra aandacht aan autodiefstal. In 5 gebieden wordt extra toezicht gehouden, worden flyers uitgedeeld en zijn borden geplaatst met waarschuwingen. Ook wordt aandacht besteed aan het parkeren met twee wielen op de stoep en incidenteel wordt extra toezicht gehouden op plaatsen waar klachten zijn.

Tenslotte kent de deelgemeente IJsselmonde de ASO-aanpak (Aanpak Scooter Overlast).

Ondernemers worden gestimuleerd om melding te maken van incidenten door speciale meldformulieren die aan de buurtagent kunnen worden afgegeven. In Lombardijen is een thema-avond over aangifte doen gehouden. Door een officier van justitie en de politie is aandacht besteed aan wat er gebeurt nadat aangifte is gedaan. Ook in kranten en posters wordt aandacht gevraagd voor het doen van aangifte.

Beheer en onderhoud

Graffiti en vernielingen worden zo snel mogelijk verwijderd of gerepareerd. De deelgemeente is bezig een integraal traject hiervoor op de zetten.

In het project 'Buurtgerichte aanpak' zijn op twee momenten in Lombardijen door verschillende diensten (politie, Stadstoezicht, Gemeentewerken, Roteb, woningbouwcorporatie) samen tal van problemen aangepakt, zoals verkeerd aangeboden huisvuil, parkeren met twee wielen op de stoep of smerige portieken.

Op een aantal drukke wegen zijn verkeersdrempels geplaatst en worden klaar-overs ingezet om kinderen veilig te laten oversteken.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

Om fietsendiefstal tegen te gaan zijn extra bewaakte fietsenstallingen geplaatst bij het voetbalstadion.

Woninginbraken worden tegengegaan door de inbraakpreventiekaravaan, een initiatief van de deelgemeente. Hierbij worden, na voorafgaande schriftelijke mededeling door zowel de burgemeester als de deelgemeente, door medewerkers van de deelgemeente, politie, Stadstoezicht en een preventieadviseur huisbezoeken afgelegd. Hierbij is een folder overhandigd en heeft de bewoner de mogelijkheid om direct vragen te stellen over beveiliging. In totaal zijn er vorig jaar 2.500 huisbezoeken afgelegd. Bewoners die niet thuis zijn krijgen een folder met tips voor fysieke beveiliging en gedragsalternatieven thuisgestuurd.

Naast de inbraakpreventiekaravaan is op initiatief van een buurtagent een buurtpreventieproject gestart in Reijeroord om de sociale controle te versterken. Bewoners 'surveilleren' in de buurt op bepaalde risicovolle tijdstippen en plaatsen. Deze bewoners worden ondersteund door de politie. Zij mogen uiteraard alleen signaleren en schakelen de politie in bij verdachte situaties. Eenzelfde project is opgestart in het volkstuintencomplex aan de Akkeroord.

De samenwerkingsafspraken tussen winkeliers, gemeente, politie en deelgemeente en de verschillende maatregelen die zijn voortgevloeid uit het veiligheidsbeleid rond de Spinozaweg, hebben tot directe resultaten geleid. Een onderzoek onder zowel winkeliers als bezoekers geeft een positief veiligheidsbeeld te zien. Hiernaast geeft een ruime meerderheid van de ondervraagden een voldoende voor schoon en heel in het winkelgebied.

De winkelcentra Keizerswaard, Prinsenplein en Beverwaard zijn aangewezen als gebied voor de APV. In Keizerswaard en Prinsenplein is op grond van de APV het te koop aanbieden van voertuigen bij de beide winkelcentra en het tussenliggende woongebied verboden.

In 3 winkelgebieden in Groot IJsselmonde is gestart met het uitvoeren van veiligheidsscans van de winkels en zijn trainingen voor ondernemers gegeven.

Tijdens bewonersbijeenkomsten die in alle wijken hebben plaatsgevonden is aandacht besteed aan het nut van het doen van aangifte. Ook is een training gegeven in hoe om te gaan met overlast, waarbij gedragsalternatieven worden aangeboden.

In themapagina's in kranten is aandacht besteed aan bijvoorbeeld de Veiligheidsindex en de WVAP's. Ook op de site van de deelgemeente wordt aandacht besteed aan veiligheid. Sinds kort heeft de deelgemeente zelfs een speciale site over veiligheid in IJsselmonde:

www.veiligijsselmonde.nl.

Jeugd en veiligheid

Het bestrijden van jeugdoverlast is een hoofdaandachtspunt in de deelgemeente. Overlastgevend jeugdgroepen worden 'gepeld' en er is een start gemaakt met de Deelgemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak (DOSA). Er zijn hangplekken ingericht voor jongeren op plaatsen waar ze geen overlast kunnen veroorzaken.

Daarnaast kent de deelgemeente het schooladoptieplan 'Doe effe normaal'. Dit lesprogramma over handhaving is gericht op het basisonderwijs. Politie en diverse andere partners geven hierbij lessen over handhaving.

Voor het voortgezet onderwijs zijn er de lesprogramma's 'Goedemorgen chauffeur', waarbij de lessen worden gegeven door medewerkers van de RET en politie, en 'Keihard onderuit' waarbij de politie lesgeeft over brommeroverlast. Daarnaast wordt in het voortgezet onderwijs voorlichting gegeven over de APV voor het winkelcentrum Keizerswaard. In het project 'Vertel mij verhalen over veiligheid' spreken ouderen in de klas over veiligheid. Dit project is erop gericht meer begrip te kweken tussen ouderen en jongeren. Tenslotte wordt in het project 'Veilig op school' aandacht besteed aan veiligheidsscans, incidentregistratie en aanpassingen aan de directe omgeving van een school.

Drugsoverlast

IJsselmonde is een deelgemeente zonder drugspannen en coffeeshops. Alleen hennepkwekerijen komen in de deelgemeente voor. Die worden op reguliere wijze aangepakt.

In het kader van het convenant handhaving vrijplaatsen hebben 2 bijzondere acties plaatsgevonden in woonwagencentrum de Kievit. Hierbij zijn diverse hennepkwekerijen ontmanteld.

Geweld

Op het gebied van geweld zet de deelgemeente met name in op voorlichting aan bewoners (bijvoorbeeld 'meld misdaad anoniem' en 'meld geweld'). Daarnaast is speciale aandacht besteed aan de aanpak van donkere plekken. Er is extra verlichting geplaatst en er is extra gesnoeid.

Ook op het gebied van geweld achter de voordeur is de deelgemeente IJsselmonde zeer actief. In 2004 zijn 2 empowerment-groepen opgestart. Slachtoffers van geweld achter de voordeur krijgen hierin hulp aangeboden. In groepsverband zijn trainingen opgezet om slachtoffers weerbaarder te maken.

Hoogvliet zorgt ervoor dat jongeren een eigen plek krijgen.

12 Hoogvliet

12.1 SAMENVATTING

Net zoals in 2003 kan de deelgemeente Hoogvliet in 2004 worden getypeerd als een veilige deelgemeente. De score op de Veiligheidsindex is 7,2, in 2003 was dit 7,3.

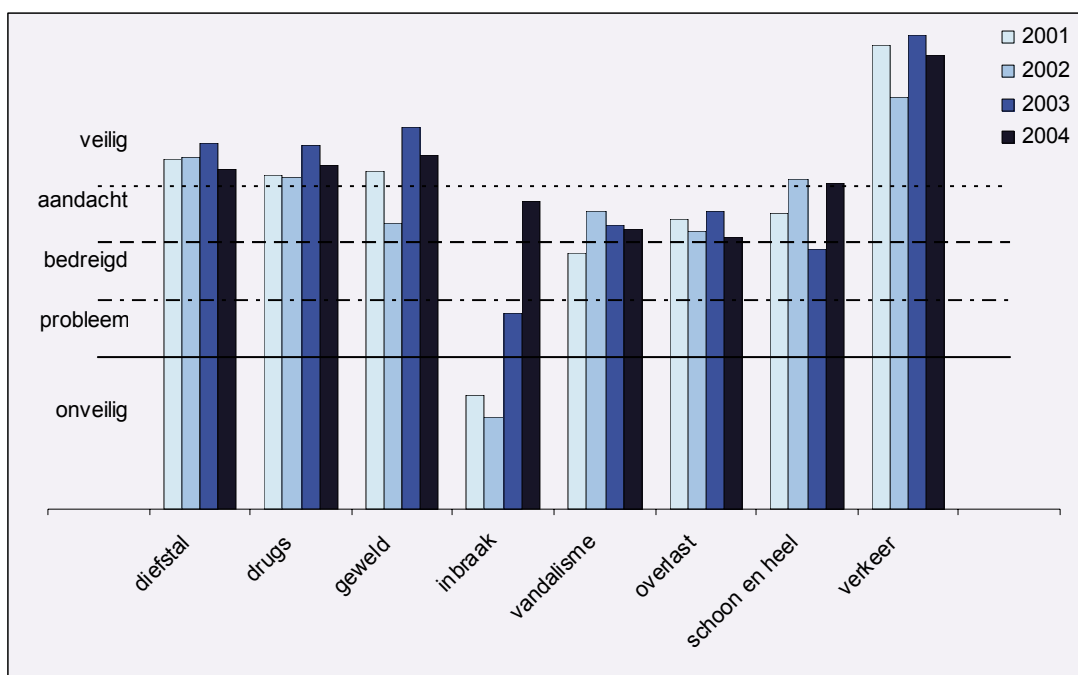
Het bewonersoordeel heeft zich op veel gebieden in negatieve zin ontwikkeld, dit geldt met name voor fietsendiefstal, drugsoverlast, geweldsdelicten, overlast, vervuiling op straat, vuil naast de container en wildplassen. Het aantal aangiften van inbraak is fors afgenomen, waarbij vooral het aantal inbraken in woningen en bij bedrijven en instellingen is teruggelopen. Ook het aantal aangiften van diefstal is sterk gedaald, waarbij vooral de daling van het aantal winkeldiefstallen opvalt. Het aantal meldingen van vernieling, overlast en verkeersongevallen is eveneens afgenomen.

Vernield/kapot straatmeubilair wordt in Hoogvliet als grootste buurtprobleem ervaren (18% van de bevolking), gevolgd door overlast van groepen jongeren en parkeeroverlast (beide 7%). In 2003 werd vuil naast de container als grootste buurtprobleem genoemd.

De tevredenheid met de eigen buurt is in de deelgemeente Hoogvliet afgenomen van 82% in 2003 naar 76% in 2004 en is nu vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde. Het verschil tussen beide wijken is gering: 75% van de inwoners in Hoogvliet Noord en 76% van de inwoners in Hoogvliet Zuid is tevreden met de eigen buurt.

Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is toegenomen van 47% in 2003 naar 50% in 2004. Dit percentage is nog wel lager dan het stedelijke gemiddelde (52%). Op wijkniveau ligt dit percentage op 55% voor Hoogvliet Noord en 47% voor Hoogvliet Zuid.

Figuur 24 Categorie-indeling naar element voor de deelgemeente Hoogvliet (2001-2004)

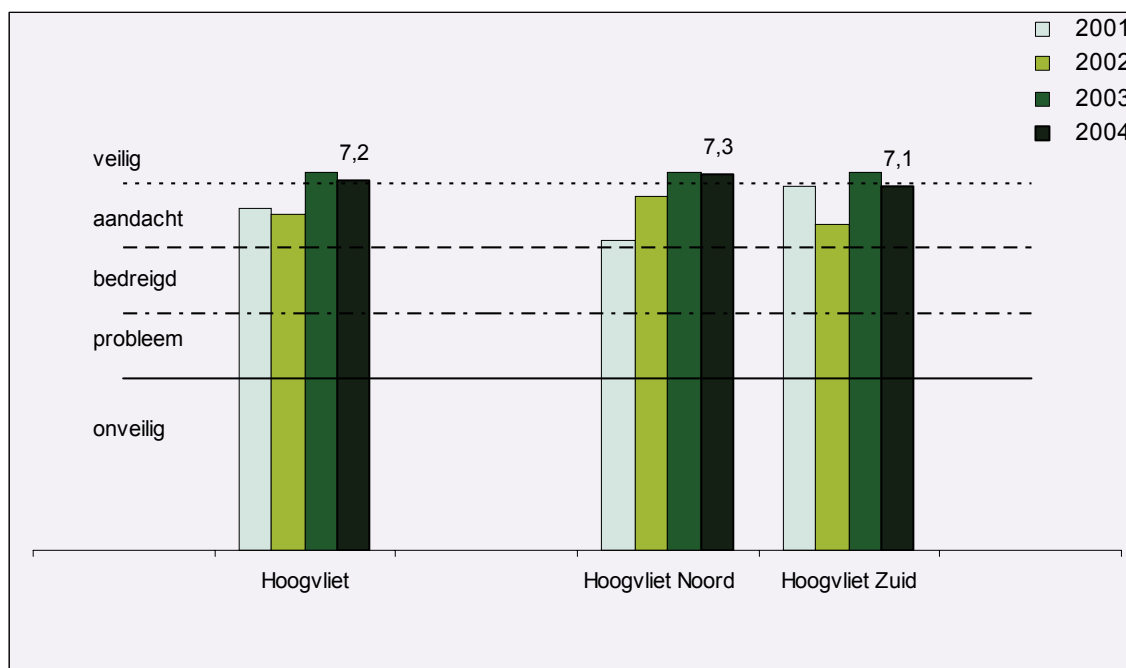

Bron: Programmabureau Veilig

Uit bovenstaande figuur blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, Hoogvliet veilig scoort op de gebieden diefstal, drugs, geweld, schoon en heel en verkeer. Het slechtst

scoort Hoogvliet op het gebied van overlast (aandacht). De sterkste verbetering is zichtbaar op het terrein van inbraak (van probleem naar aandacht). Ook bij het element schoon en heel is een categorieverbetering zichtbaar. Geen enkel element laat een verslechtering zien.

Figuur 25 Trendontwikkeling wijken binnen Hoogvliet (2001-2004)

Bron: Programmabureau Veilig

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de indexscore voor Hoogvliet Noord het hoogst is (7,3) en voor Hoogvliet Zuid het laagst (7,1), maar dat beide wijken heel dicht bij elkaar liggen. Ten opzichte van 2003 is de score gelijk gebleven.²⁶ Bij Hoogvliet Noord is ten opzichte van 2001 een stijging waarneembaar van de indexscore.

12.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN²⁷

Diefstal

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↑	↔
Percentage slachtofferschap	↔	↑

Het element diefstal scoort in 2004 veilig, evenals in voorgaande jaren.

Het aantal aangiften van winkeldiefstal is afgenomen ten opzichte van 2003. Ook het percentage inwoners dat diefstal uit de auto als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 17% in 2003 naar 14% in 2004. Fietsendiefstal wordt in 2004 door een groter percentage inwoners als een buurtprobleem ervaren dan in 2003 (toegenomen van 16% naar 24%). Steeds minder inwoners geven aan slachtoffer te zijn geworden van diefstal vanaf auto's (was 31% in 2003 en is nu 26%).

²⁶ Door een kleine wijziging in de indexscore in Hoogvliet Zuid komt deze wijk nu in de categorie aandacht.

²⁷ ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

Drugsoverlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↔
Percentage buurtproblemen	↑	↑

Het element drugsoverlast scoort in 2004 veilig en zit al sinds 2001 in deze categorie.

Het aantal meldingen van drugsoverlast is constant gebleven op 1 per 1.000 inwoners. Daarentegen ervaren meer mensen drugsoverlast als een buurtprobleem (11% in 2004 tegen 7% in 2003).

Geweld

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↔
Aantal meldingen	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↑	↔
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element geweld valt in 2001, 2003 en 2004 in de categorie veilig. In 2002 scoorde het element aandacht.

Het aantal aangiften van geweld is ten opzichte van 2003 afgenomen. Deze afname wordt vooral veroorzaakt door een daling van het aantal aangiften van straatroof (van 2 naar 1 per 1.000 inwoners). Het aantal meldingen van mishandeling is toegenomen van 11 naar 12 per 1.000 inwoners. In vergelijking met 2003 worden geweldsdelicten door een groter percentage inwoners als een buurtprobleem ervaren (stijging van 4% naar 8%). Het gemiddelde komt hiermee uit boven het stedelijke gemiddelde. Het percentage inwoners dat aangeeft het afgelopen jaar slachtoffer geworden te zijn van een geweldsdelict is bij de afzonderlijke delicten gelijk gebleven. Alleen bij bedreiging met geweld is een stijging waarneembaar.

Inbraak

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element inbraak is in positieve zin fors gestegen, van de categorie onveilig in 2001 en 2002, naar de categorie probleem in 2003 en naar de categorie aandacht in 2004. Zowel objectief als subjectief is een positieve ontwikkeling waarneembaar. Het aantal aangiften van inbraak bij bedrijven/ instellingen is gedaald van 256 naar 153 per 1.000 bedrijfsvestigingen. Ook het aantal aangiften van woninginbraken is gedaald, van 21 naar 14 per 1.000 adressen. In 2003 vond 23% van de inwoners inbraak in woningen een probleem, in 2004 is dat 16%. Het percentage dat aangeeft slachtoffer te zijn geworden van een (poging tot) woninginbraak is met 3% onveranderd gebleven.

Vandalisme

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↑	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element vandalisme blijft, net als in 2002 en 2003, in de categorie aandacht. In 2001 bevond dit element zich nog in de categorie bedreigd.

Het aantal meldingen van vandalisme is ten opzichte van 2003 afgenomen van 7 naar 6 per 1.000 inwoners. Een stijging is te zien bij het percentage inwoners dat vernieling van telefooncellen, bus- en tramhokjes als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaart (30% in 2003 naar 34% in 2004). Het stedelijke gemiddelde ligt op 21% en laat juist een daling zien. Van de inwoners in Hoogvliet geeft 7% aan slachtoffer te zijn geworden van vandalisme.

Overlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↔
Percentage buurtproblemen	↑	↔

Het element overlast blijft in de categorie aandacht.

Het aantal meldingen van overlast is gedaald van 40 naar 37 per 1.000 inwoners. Buurtbewoners ondervinden meer overlast van groepen jongeren (19%) en van dronken mensen op straat (7%) dan in 2003 (percentages in 2003 waren respectievelijk 16% en 3%). Ook geven meer bewoners aan dat het lastigvallen van mensen op straat een vaak voorkomend buurtprobleem is (5% in 2004 ten opzichte van 3% in 2003).

Schoon en heel

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001 ²⁸
Productnormering ²⁹	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↑	↔

Het element schoon en heel heeft een ontwikkeling doorgemaakt van bedreigd (in 2003) naar veilig (in 2004). De score op de productnormering heel is toegenomen van 3,2 in 2003 naar 3,5 in 2004; voor schoon is een toename van 3,9 naar 4,0 in 2004 waarneembaar. Bewoners van Hoogvliet zien buurtproblemen op het gebied van schoon en heel vaker als probleem dan in 2003. De grootste verslechtingen zijn terug te vinden in de volgende problemen. 38% van de inwoners ervaart vervuiling op straat als een vaak voorkomend buurtprobleem; in 2003 was dit 33%. Vuil naast de container wordt door 31% van de bewoners als buurtprobleem ervaren (in 2003 was dit 24%) en wildplassen door 12% (was 6%).

Verkeer

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↑	↑
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer blijft in de categorie veilig. Het aantal meldingen van verkeersongevallen is afgenomen ten opzichte van 2003 en ligt op 11 per 1.000 inwoners. Verkeer wordt als een groter buurtprobleem ervaren door de bewoners, waarbij zowel aanrijdingen (stijging van 4% naar 7%) als agressief verkeersgedrag (stijging van 18% naar 22%) een toename laten zien. Het gemiddelde van de deelgemeente van agressief verkeersgedrag is gelijk aan het stedelijke gemiddelde. Van de bewoners van Hoogvliet geeft 1% aan slachtoffer te zijn geworden van een aanrijding met doorrijden.

12.3 WIJKVEILIGHEIDSAANPAK

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die een mogelijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in Hoogvliet in het afgelopen jaar. Alle maatregelen hebben tot doel de veiligheid te verbeteren. Hieronder staan de meest in het oog springende genoemd.

²⁸ De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen en de elementcategorie betreft de vergelijking 2001.

²⁹ De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

Toezicht en handhaving

De deelgemeente zet gericht toezicht (onder meer van Stadstoezicht) in en de politie handhaaft op risicolocaties, onder andere rond metrostations. Daarnaast wordt geprobeerd een bewaakte fietsenstalling te realiseren om zodoende het aantal fietsendiefstallen terug te dringen.

Om diefstal van auto's tegen te gaan, legt de politie flyers neer in auto's die niet goed op slot staan. Een soortgelijke aanpak wordt toegepast op de weekmarkt bij bezoekers van wie de tas openstaat.

Op het gebied van verkeer houdt de politie maandelijks verkeersacties gericht op bepaalde doelgroepen. Zo zijn er alcoholacties, acties gericht op het door rood licht rijden en te hard rijden en verlichtingsacties van fietsen en brommers. Daarnaast geeft de politie verkeerseducatie op scholen.

Getracht wordt de aangiftebereidheid onder ondernemers te vergroten. Ook de inwoners van de deelgemeente wordt er in informatieavonden op gewezen dat het belangrijk is aangifte te doen. De aangifte via internet gaat steeds beter.

Beheer en onderhoud

Na een geslaagde pilot op het gebied van graffiti-verwijdering, is de deelgemeente Hoogvliet zo goed als vrij van graffiti. Wanneer graffiti wordt opgemerkt en gemeld, wordt direct actie ondernomen. Hierna komt er nauwelijks nieuwe graffiti bij.

In het leefbaarheidsoverleg worden op uitvoeringsniveau de problemen op het gebied van schoon en heel besproken. Die worden dan gericht aangepakt door samenwerkende diensten en instellingen.

Gemeentewerken hanteert nog steeds de straat-voor-straat-aanpak, waarbij elke straat wordt schoongemaakt en eventueel kapot straatmeubilair wordt hersteld of vervangen. Deze methode blijkt goed te werken.

Daarnaast wordt er bijna continu voorlichting gegeven over het opruimen van de eigen rommel. Ook woningcorporaties dragen hun steentje bij door zo goed mogelijk te proberen de omgeving schoon te houden. In enkele probleemgebieden is vorig jaar een speciale schoonmaakdag gehouden, de zogeheten groene milieudag.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

Om woninginbraken tegen te gaan wordt op risicolocaties gericht toezicht gehouden. Naar aanleiding van een aangifte worden huisbezoeken gehouden. De preventiecoördinator bekijkt projectmatig of individueel de woningen en geeft aan wat er moet gebeuren om aan het Politiekeurmerk Veilig Wonen te voldoen. Ook maakt hij afspraken met woningcorporaties om woningcomplexen te laten voldoen aan dit politiekeurmerk. De woningcorporaties in Hoogvliet werken hier ten volle aan mee. Een probleem is echter, dat een deel van het woningbestand op de nominatie staat om gesloopt te worden. Hierdoor is de animo onder bewoners om mee te doen aan de actie gering. Sommige woningen zijn echter pas in 2010 of 2015 aan de beurt om gesloopt te worden. Bij nieuwbouwwoningen wordt standaard voldaan aan het Politiekeurmerk Veilig Wonen. Om leegstand tegen te gaan, worden woningen tijdelijk verhuurd aan bijvoorbeeld werknemers uit het buitenland. Daarnaast wordt aan bewoners gevraagd die uit een pand gaan dat op de nominatie staat om gesloopt te worden, de gordijnen te laten hangen, zodat de buurt een bewoonde indruk blijft houden.

Om de sociale cohesie in een buurt te vergroten worden projecten ingezet als Opzoomeren, Mensen maken de stad en Together Strong.

In het kader van het project Veilig Ondernemen is een toezichthouder aangesteld als vaste contactpersoon. Daarnaast vinden er zogenaamde winkelscans plaats waarbij de winkel op alle veiligheidsaspecten wordt bekeken.

Jeugd en veiligheid

Het project 'Mijn Veilige School' is vorig jaar van start gegaan. Dit project loopt nog steeds op 8 basisscholen in Hoogvliet. De kinderen van deze scholen benoemen zelf de veiligheidsproblemen in en rond hun school en zoeken daar zelf oplossingen voor, daarbij ondersteund door ICT. Zo kunnen ze via een eigen internetsite contact leggen met andere scholen en ervaringen uitwisselen.

len. De resultaten van dit project worden in de loop van 2005 verwacht, maar de eerste indrukken zijn zeer positief.

De Taskforce Jongeren is een coördinerend overleg, waarin diverse instellingen en diensten zijn betrokken bij de aanpak van jongerenoverlast, evenals de Jongerenraad Hoogvliet. Hierdoor worden jongeren actief betrokken bij de aanpak van overlast.

De inrichting van Jongeren Opvangplekken, in overleg en afstemming met de jongeren zelf, is een succesvolle manier om overlast in een buurt te verminderen. Door buurtsportwerkers en de buurtagent worden daartoe contacten gelegd met de betreffende groep jongeren. Dit heeft geresulteerd in de aanpassing van een bestaande jongerenopvangplek, geheel naar wens en inzicht van de betrokken jongeren. Na realisering van deze plek is de overlast in de omgeving sterk afgenomen. De deelgemeente en de politie zien dan ook veel heil in het samen met de jongeren oplossen van de problemen rondom jeugdoverlast.

Na uitvoering van het ASO-project is de scooteroverlast door de jeugd een stuk minder geworden. Een ander goed werkend project is het project Bajesverkenning. Dit project houdt in dat risicojongeren worden meegenomen naar het politiebureau en vervolgens een dag lang opgesloten in de gevangenis. Hier worden ze behandeld als gewone arrestanten. Na afloop moeten ze een opstel schrijven over wat ze hebben meegemaakt en dit aan de rest van de klas voorlezen. Voor bepaalde jongeren lijkt dit een succesvolle aanpak.

De deelgemeente voert samen met de politie preventieve acties uit op scholen voor het voortgezet onderwijs. Gecontroleerd wordt op de aanwezigheid van wapens en drugs. Ook wordt op scholen voorlichting gegeven over drugs en drugsgebruik.

De scholen van het voortgezet onderwijs binnen deze deelgemeente doen mee aan het stedelijke programma Veilig op School (VOS). Door middel van een scan worden RISICO-factoren van de school in kaart gebracht en wordt er een plan van aanpak opgesteld.

Het Hoogvlietse model Sluitende Aanpak (HSA) sluit aan bij het stedelijke model Sluitende Aanpak, dat vanaf 2004 in de deelgemeente actief is (de zogenoemde DOSA).

Drugsoverlast

De deelgemeente zet in op het ontmantelen van hennepkwekerijen en het in kaart brengen van drugspannen. De woningcorporatie gaat over tot uitzetting van de bewoners wanneer er sprake is van drugsgerelateerde activiteiten. Door meteen op te treden wordt voorkomen dat dit soort activiteiten zich uitbreidt. Drugsoverlast is in de deelgemeente geen groot probleem.

Geweld

Met betrekking tot geweld achter de voordeur hanteert de deelgemeente de standaardaanpak. Dit houdt in dat de dader ook opgepakt kan worden zonder dat er daadwerkelijk aangifte gedaan wordt door het slachtoffer.

Slachtoffers van geweld krijgen nazorg. Op de mogelijkheid hiervan wordt op voorlichtingsavonden gewezen. Veelplegers van geweld worden continu in de gaten gehouden waarbij de wijkagent een belangrijke rol speelt. Daarnaast onderzoekt de politie elke vuurwapentip.

Het project 'Beware – Watch Out' loopt nog steeds en lijkt goed te werken. Om het aantal overvallen te verminderen wordt geprobeerd in samenwerking met de wijkpolitie daders in beeld te krijgen. Op deze daders wordt dan de persoonsgerichte aanpak toegepast.

Prettig winkelen in Prins Alexander.

13 Prins Alexander

13.1 SAMENVATTING

Net zoals in 2003 kan de deelgemeente Prins Alexander op het gebied van veiligheid in 2004 worden getypeerd als een veilige deelgemeente. De score op de Veiligheidsindex is 8,4 tegen 8,2 in 2003. In Oosterflank bevindt zich het grote winkelgebied Alexandrium. Wanneer in deze wijk het aantal aangiften van passanten buiten beschouwing wordt gelaten, verandert de indexscore van de wijk Oosterflank van 8,0 naar 8,1.

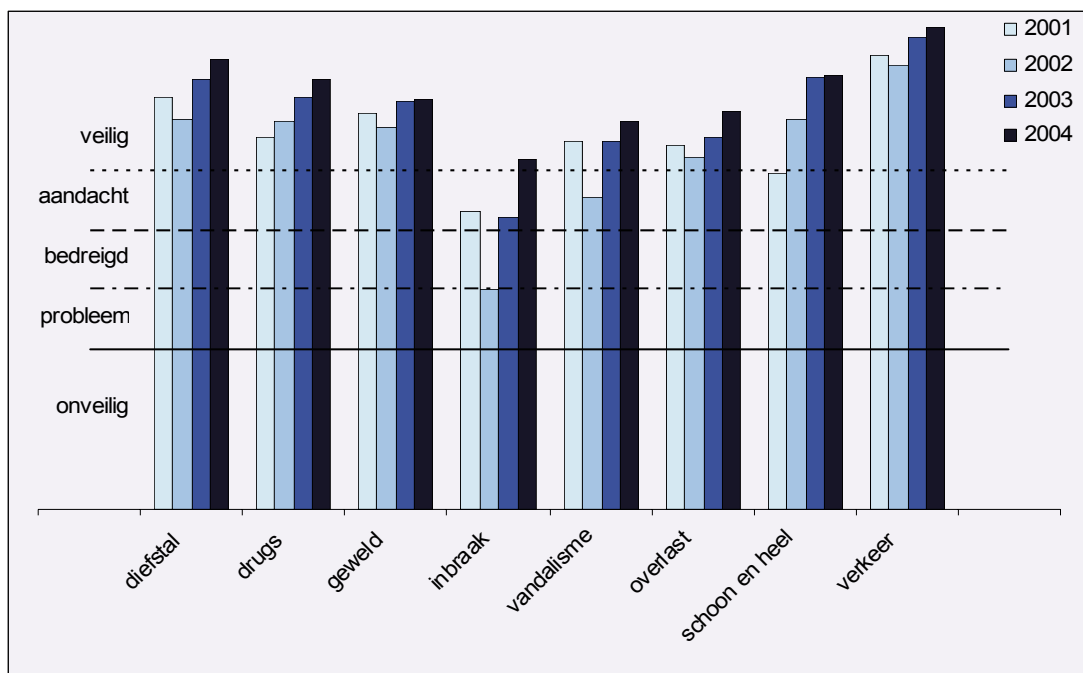
Het bewonersoordeel is verbeterd op het gebied van diefstal, woninginbraak, bekladding en overlast van groepen jongeren. Het aantal aangiften van woninginbraak, zakkenrollerij en overige vermogensdelicten is afgenomen.

Als grootste buurtprobleem op het gebied van veiligheid noemt de bevolking: vernield of kapot straatmeubilair (16% van de bevolking), overlast van groepen jongeren (10%) en vuil naast de container (6%). Vorig jaar was vervuiling op straat een van de grootste buurtproblemen. Vernield of kapot straatmeubilair behoorde toen niet tot de top 3.

De tevredenheid met de eigen buurt is in de deelgemeente Prins Alexander afgenomen van 89% in 2003 naar 84% in 2004. Dit percentage is hoger dan het stedelijke gemiddelde (75%). Op wijk-niveau schommelt dit percentage tussen 77% (Oosterflank) en 92% ('s Gravenland).

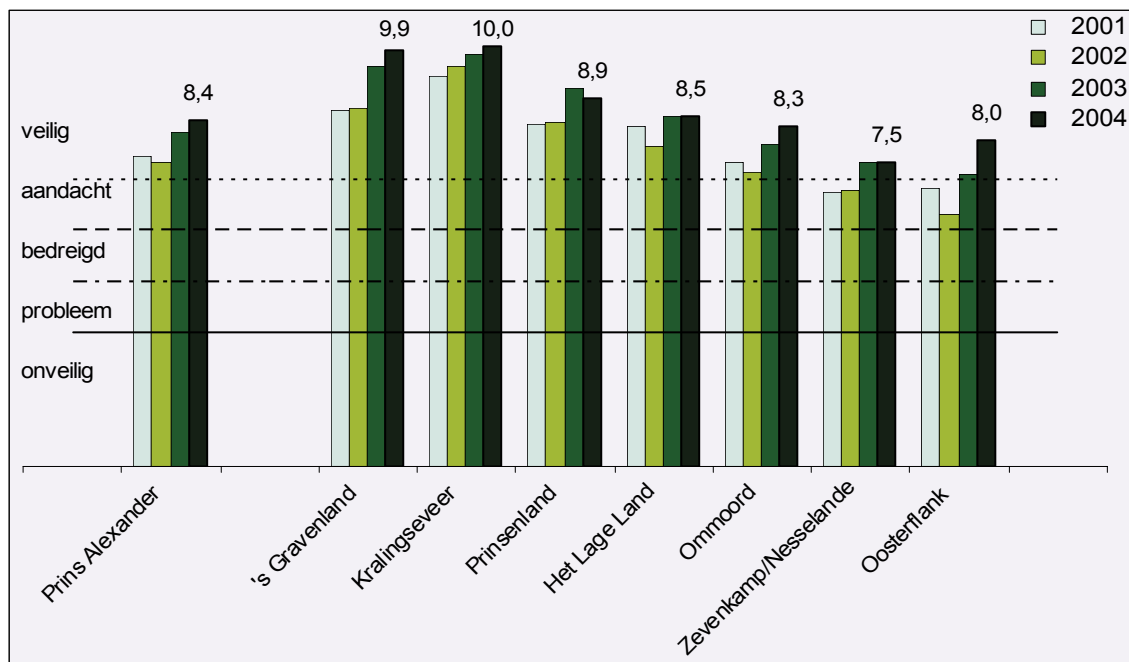
Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is ongeveer stabiel op 52%. Dit is gelijk aan het stedelijke gemiddelde. Op wijkniveau ligt dit percentage tussen 47% (Ommoord) en 59% (Oosterflank).

Figuur 26 Categorie-indeling naar element voor de deelgemeente Prins Alexander (2001-2004)

Bron: Programmabureau Veilig

Uit bovenstaande figuur blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, Prins Alexander veilig scoort op alle elementen. De elementscore voor verkeer is het hoogst, de elementscore voor inbraak het laagst. De sterkste verbetering is zichtbaar op het terrein van inbraak, bij geen enkel element is een verslechtering zichtbaar.

Figuur 27 Trendontwikkeling wijken binnen Prins Alexander (2001-2004)

Bron: Programmabureau Veilig

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de indexscore voor Kralingseveer het hoogst is, gevolgd door 's Gravenland en Prinsenland. Het laagst scoort de wijk Zevenkamp/Nesselande. De grootste verbetering is zichtbaar in Oosterflank. Alle wijken scoren in 2004 beter dan in 2001. Ten opzichte van 2003 laat geen enkele wijk een verslechtering zien.

13.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN³⁰

Diefstal

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↔	↔
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element diefstal scoort veilig in 2004, net zoals in voorgaande jaren.

Het aantal aangiften van diefstal uit de auto en diefstal vanaf de auto is toegenomen, terwijl het aantal aangiften van winkeldiefstal en overige vermogensdelicten is afgenomen.

Het bewonersoordeel is op alle gebieden verbeterd, met name op het gebied van fietsendiefstal.

Het percentage inwoners dat fietsendiefstal als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 17% in 2003 naar 13% in 2004.

In Oosterflank is het element diefstal verbeterd ten opzichte van 2003.

Drugsoverlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↔
Percentage buurtproblemen	↔	↔

De elementscore voor drugsoverlast is stabiel gebleven binnen de categorie veilig.

³⁰ ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

Het percentage inwoners dat drugsoverlast als een buurtprobleem ervaart, is ongeveer stabiel op 4%. Het stedelijke gemiddelde is 13%.

De drugsproblematiek in Ommoord is afgenomen.

Geweld

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↔	↑
Aantal meldingen	↔	↔
Percentage buurtproblemen	↔	↔
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element geweld scoort in de periode 2001-2004 veilig.

Het aantal aangiften van bedreiging is ten opzichte van 2003 licht toegenomen. Gewelddelicten worden door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (afgenomen van 5% in 2001 naar 2% in 2004).

De geweldsproblematiek in Ommoord is afgenomen en in Prinsenland toegenomen.

Inbraak

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element inbraak is verbeterd van aandacht (2001 en 2003) naar veilig (2004).

Het aantal aangiften van woninginbraak is afgenomen (van 20 per 1.000 adressen in 2003 naar 11 in 2004), evenals het aantal aangiften van inbraak in bedrijfspanden. Het percentage inwoners dat vindt dat woninginbraak vaak voorkomt, is afgenomen van 22% in 2003 naar 17% in 2004.

In Het Lage Land en Oosterflank is het element inbraak verbeterd.

Vandalisme

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↔
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

De elementscore voor vandalisme is stabiel gebleven.

Het aantal meldingen van kleine buitenbranden is ten opzichte van 2001 afgenomen.

Het percentage inwoners dat bekladding als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 26% in 2001 naar 22% in 2003 en 17% in 2004. Dit is lager dan het stedelijke gemiddelde (21% in 2004).

In Oosterflank en Prinsenland is het element vandalisme verbeterd, in 's Gravenland is sprake van een verslechtering.

Overlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↔

Het element overlast scoort veilig.

Het aantal meldingen van overige overlast is in alle voorgaande jaren toegenomen (van 12 per 1.000 inwoners in 2001 naar 13 in 2003 en 14 in 2004). Het percentage inwoners dat overlast van groepen jongeren als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 20% in 2001, naar 17% in 2003 en 13% in 2004.

In Prinsenland en Ommoord is de overlastproblematiek afgenomen.

Schoon en heel

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001 ³¹
Productnormering ³²	↔	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↓

De elementscore voor schoon en heel is veilig.

De score op de productnormering schoon is ten opzichte van 2003 stabiel op 4,1 en de score voor heel is stabiel op 3,7. Vervuiling op straat wordt door steeds minder inwoners van Prins Alexander als een buurtprobleem ervaren. Gaten of verzakkingen in de bestrating wordt daarentegen door steeds meer inwoners als een buurtprobleem ervaren (toegenomen van 31% in 2003 naar 36% in 2004).

In Kralingseveer is een sterke verbetering van het element schoon en heel zichtbaar.

Verkeer

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↔
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer scoort veilig in de periode 2001-2004.

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is toegenomen (van 9 per 1.000 inwoners in 2003 naar 10 in 2004). Het percentage inwoners dat agressief verkeersgedrag als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 18% in 2003 naar 14% in 2004.

In Oosterflank is het element verkeer verbeterd ten opzichte van 2003.

13.3 WIJKVEILIGHEIDSAANPAK

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die een mogelijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in Prins Alexander in het afgelopen jaar. Alle maatregelen hebben tot doel de veiligheid te verbeteren. Hieronder staan de meest in het oog springende genoemd.

Toezicht en handhaving

Het afgelopen jaar is in de deelgemeente een start gemaakt met tal van projecten op het gebied van toezicht en handhaving, waaronder extra controles op metrostations. Hierdoor neemt de overlast in het winkelcentrum Alexandrium duidelijk af.

Op het gebied van verkeer heeft er een uitbreiding plaatsgevonden van het betaald parkeren in de wijk Oosterflank. In deze wijk parkeren veel mensen hun auto die in het winkelcentrum Alexandrium hun boodschappen gaan doen. Daarnaast heeft de deelgemeente op bepaalde wegen 30-kilometer zones ingesteld.

Op bewonersavonden en via de lokale media worden mensen opgeroepen in voorkomende gevallen aangifte te doen.

Beheer en onderhoud

De Roteb heeft het afgelopen jaar vaker geveegd op probleemlocaties en met Stadstoezicht worden probleemveroorzakers opgespoord. Daarnaast werken de Roteb en de deelgemeente goed samen bij het snel en adequaat oplossen van knelpunten in de buitenruimte. De Roteb kan door een flexibele opstelling tijdelijk extra inzet plegen op probleemlocaties. Dit heeft effect op de aan-

³¹ De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen en de elementcategorie geldt 2001.

³² De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

pak van deze locaties en daarmee gevolgen voor de kwaliteit van de buitenruimte in het algemeen.

De deelgemeente geeft voorlichting aan bewoners over hoe zij huisvuil aan moeten bieden en de integrale samenwerking met en tussen diensten blijkt stimulerend te werken.

Er heeft een intensivering plaatsgevonden van het overleg tussen politie en stadstoezicht. Op scholen worden projecten ingezet die erop gericht zijn de eigen rommel op te ruimen.

In de nieuwbouwwijk Nesselande is de opruimplicht voor hondenpoep van start gegaan.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

De politie heeft samen met de deelgemeente en woningcorporaties gerichte acties ondernomen om het aantal woninginbraken terug te dringen. Op sommige plaatsen zijn de bewoners ook zelf de straat op gegaan om te surveilleren en samen met de politie is vervolgens doorgesproken hoe tot een verantwoorde aanpak te komen.

De deelgemeente heeft samen met woningcorporaties voor verlichting in achterpaden gezorgd, waardoor het aantal donkere plekken gereduceerd is. Op bewonersavonden wordt het Politie-keurmerk Veilig Wonen gestimuleerd en binnen de deelgemeente is de Service Dienst Werk actief die betrekkelijk goedkoop de nodige beveiligingen aan de woning kan maken. Bij nieuwbouw- en renovatieprojecten wordt gestimuleerd om aan het politiekeurmerk te voldoen.

In Prins Alexander spreekt de methodiek van BV Straatspel de bewoners niet zo aan. Wel wordt op andere manieren de sociale cohesie in de wijk gestimuleerd. Zo zijn er het hele jaar door bijvoorbeeld tal van Opzoomeracties in de afzonderlijke wijken, wordt er geïnvesteerd in buurtbemiddeling en wordt geprobeerd het contact tussen de generaties te bevorderen.

In het winkelgebied Alexandrium is het Convenant Keurmerk Veilig Ondernemen inmiddels ondertekend. Getracht wordt hiermee de aangiftebereidheid onder de ondernemers, die erg laag is, te vergroten. Ook in de winkelcentra Hesseplaats en Binnenhof lopen Veilig Ondernemen-projecten.

Jeugd en veiligheid

Eind 2004 is de DOSA-aanpak (Deelgemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak) van start gegaan. Het is nog te vroeg om hier conclusies aan te verbinden, maar deelgemeente en politie zijn positief.

Het project Vet Veilig heeft vorig jaar ook weer gedraaid. Dit project is erop gericht een afgestemd aanbod van jeugdvoorzieningen (12-16 jaar) te creëren en het contact tussen generaties te bevorderen. In de deelgemeente worden jongeren vaak al als probleem gezien, voordat er echt sprake is van overlast.

De politie houdt regelmatig scootercontroles en voor heel de deelgemeente is een aanvang gemaakt met het correctief jongerenwerk. Deze vorm van streetwork is ingesteld om jeugdigen in de buitenruimte aan te spreken op hun gedrag en zo meer 'ruimte' voor de jeugd te bewerkstelligen. Verder werken deelgemeente, politie en jeugdwerk bij jeugdoverlast intensief samen om zo de overlast snel weer terug te dringen.

In de deelgemeente bevinden zich relatief veel scholen voor voortgezet onderwijs. Leerlingen van deze scholen zorgen in de pauzes, tussenuren en na schooltijd voor overlast in het winkelgebied Alexandrium. De politie gaat op deze scholen met de besturen om de tafel zitten om gezamenlijk dit probleem aan te pakken. Op verschillende scholen zijn hierover al afspraken gemaakt.

De scholen van het voortgezet onderwijs binnen deze deelgemeente doen mee aan het stedelijke programma Veilig op School (VOS). Door middel van een scan worden RISICO-factoren van de school in kaart gebracht en wordt er een plan van aanpak opgesteld.

Drugsoverlast

Drugsoverlast is binnen de deelgemeente geen groot probleem.

Geweld

Geweld blijft een aandachtspunt van de politie binnen de deelgemeente, met name waar het gaat om mishandeling en bedreiging. Ook huiselijk geweld krijgt de volle aandacht, de politie volgt hier toe het protocol 'geweld achter de voordeur'.

De persoonsgerichte aanpak (PGA) wordt ook in de deelgemeente Prins Alexander toegepast.

Genieten in het schone Overschie.

14 Overschie

14.1 SAMENVATTING

De deelgemeente Overschie valt op het gebied van veiligheid in de categorie veilig. De score op de Veiligheidsindex stijgt van 7,9 in 2003 naar 8,6 in 2004.

Voor vrijwel alle elementen is het bewonersoordeel verbeterd. De grootste verbetering zit in het oordeel over vervuiling op straat. In 2004 ervaart 24% van de bewoners dit als een vaak voorkomend buurtprobleem en in 2003 was dit nog 37%. Het slachtofferschap van geweld en verkeer blijft stabiel ten opzichte van 2001 en 2003. Het slachtofferschap van alle elementen, met uitzondering van woninginbraak en vandalisme, is ten opzichte van 2003 afgenomen.

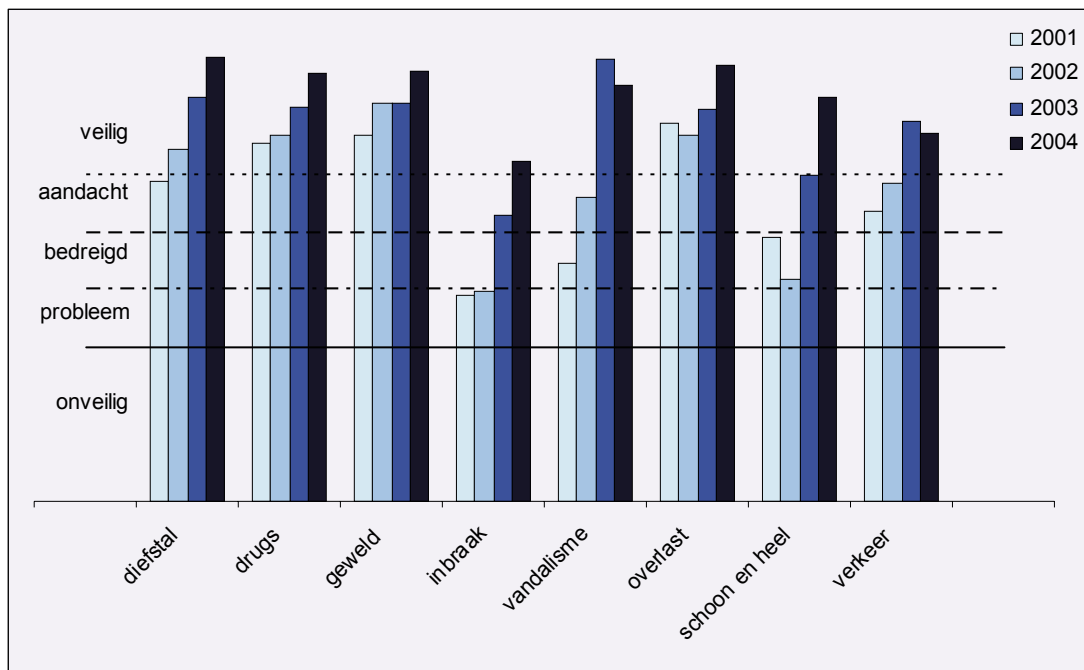
Het aantal aangiften van diefstal en inbraak is afgenomen. Het aantal meldingen van vernielingen, burengerucht en verkeersongevallen is (licht) toegenomen. Voor overige overlast is het aantal meldingen afgenomen ten opzichte van 2003.

Vernield straatmeubilair wordt in Overschie als grootste buurtprobleem ervaren (14% van de bewoners), gevolgd door geluidsoverlast van verkeer (10%) en hondenpoep (9%). Vorig jaar werd vuil naast de container nog ervaren als een van de grootste buurtproblemen.

De tevredenheid met de eigen buurt is in de deelgemeente toegenomen van 84% in 2003 naar 89% in 2004 en is hoger dan het stedelijke gemiddelde (75%). Op wijkniveau ligt dit percentage op 87% (Kleinpolder) en 91% (Overschie e.o.).

Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is ongeveer stabiel op 58%. Dit percentage is hoger dan het stedelijke gemiddelde (52%). Op wijkniveau is dit percentage 62% (Kleinpolder) en 54% (Overschie e.o.).

Figuur 28 Categorie-indeling naar element voor de deelgemeente Overschie (2001-2004)

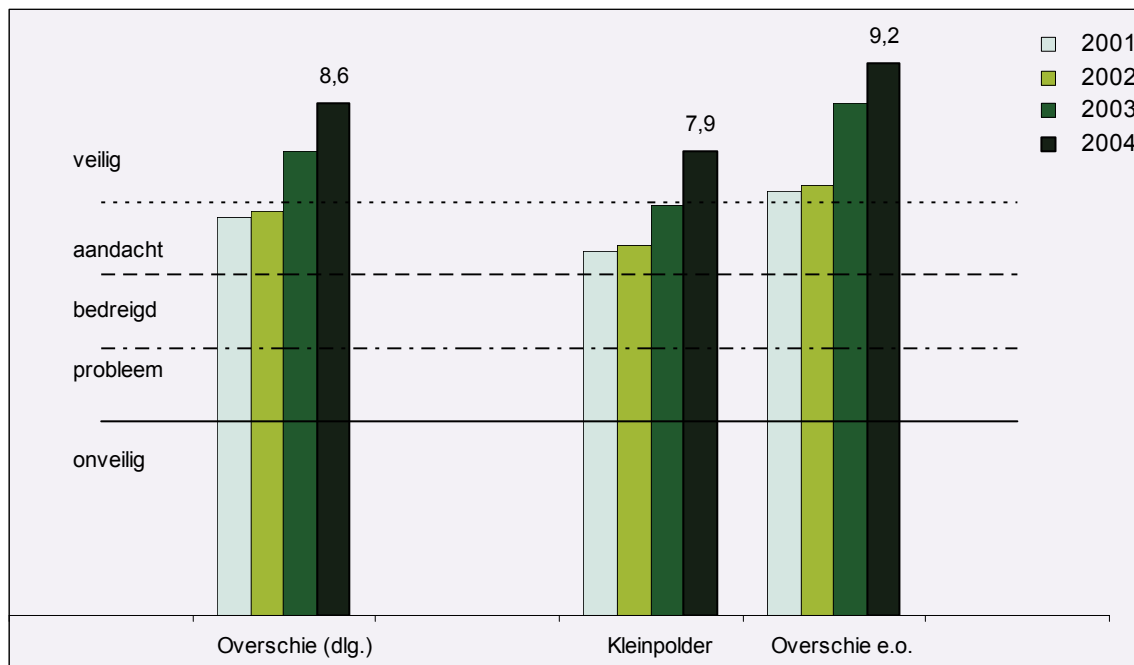

Bron: Programmabureau Veilig

Uit bovenstaande figuur blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, Overschie op alle elementen veilig scoort. De sterkste verbetering is zichtbaar op het terrein van in-

braak en schoon en heel (van aandacht naar veilig). Vandalisme laat binnen de categorie veilig een lichte verslechtering zien ten opzichte van 2003.

Figuur 29 Trendontwikkeling wijken binnen Overschie (2001-2004)

Bron: Programmabureau Veilig

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de indexscore voor de deelgemeente Overschie en de wijken Kleinpolder en Overschie e.o. voor het derde achtereenvolgende jaar een verbetering laat zien. Voor Kleinpolder leidt dit tot een categorieverbetering van aandacht in 2003 naar veilig in 2004.

14.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN³³

Diefstal

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↓	↓

Het element diefstal scoort sinds 2002 veilig, in 2001 scoorde dit element nog aandacht.

Het aantal aangiften van winkeldiefstal is ten opzichte van 2001 toegenomen van 22 naar 44 per 1.000 bedrijfsvestigingen. In 2003 was het aantal aangiften 50 per 1.000 bedrijfsvestigingen. Het aantal aangiften van zakkenrollerij en diefstal uit auto's is stabiel, het aantal aangiften van de overige vormen van diefstal is afgenomen.

Het percentage inwoners dat diefstal uit de auto als een buurtprobleem ervaart, is ten opzichte van 2001 sterk verbeterd (van 27% naar 11%). Ook het slachtofferschap van diefstal vanaf de auto is sterk afgenomen ten opzichte van 2001 (van 35% naar 22%).

³³ ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

Drugsoverlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element drugsoverlast scoort veilig in de periode 2001-2004.

Het absolute aantal meldingen van drugsoverlast in de deelgemeente bedraagt 17 tegen 14 in 2003 en 9 in 2001. Het percentage inwoners dat drugsoverlast als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen (van 6% in 2001 naar 5% in 2003 tot 2% in 2004).

Geweld

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↔	↔
Aantal meldingen	↔	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↔
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element geweld scoort veilig in de periode 2001-2004.

Het aantal meldingen van mishandeling is ten opzichte van 2001 toegenomen 9 naar 10 per 1.000 inwoners. Het bewonersoordeel over bedreiging blijft ten opzichte van 2003 stabiel, over tasjes-roof en bedreiging is het oordeel verbeterd.

Inbraak

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element inbraak stijgt van de categorie probleem (2001-2002), naar aandacht (2003) tot veilig (2004).

Het aantal aangiften van woninginbraak neemt weliswaar af maar het aantal aangiften van inbraak in bedrijfspanden neemt jaarlijks toe. In 2001 was het aantal aangiften 104, in 2003 157 en in 2004 180 per 1.000 bedrijfsvestigingen.

Het percentage bewoners in Overschie dat inbraak als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaart, is met 13% zowel ten opzichte van 2001 (26%) als 2003 (20%) afgenomen. Het slachtoffer-schap van (poging tot) woninginbraak is ten opzichte van 2001 afgenomen maar blijft ten opzichte van 2003 stabiel.

Vandalisme

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element vandalisme scoort veilig in 2003 en 2004, in 2002 scoorde dit element nog aandacht en in 2001 bedreigd.

Het aantal meldingen van vernielingen is ten opzichte van 2003 gestegen van 4 naar 5 meldingen per 1.000 inwoners. Het aantal meldingen van kleine buitenbranden is ten opzichte van 2001 sterk afgenomen, maar blijft ten opzichte van 2003 stabiel.

Het bewonersoordeel over bekladding van muren en/of gebouwen is ten opzichte van 2003 iets verslechterd. Over vernieling is het oordeel stabiel. Het percentage slachtoffers van vernieling is ten opzichte van 2001 sterk afgenomen, van 10% naar 4%.

Overlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element overlast scoort veilig in de periode 2001-2004.

Het aantal meldingen van burengerucht neemt ten opzichte van 2001 af maar ten opzichte van 2003 is sprake van een toename. In 2004 bedraagt het aantal meldingen 18 per 1.000 inwoners.

Het percentage inwoners dat overlast van groepen jongeren als vaak voorkomend buurtprobleem ervaart, is ten opzichte van 2003 afgenomen van 16% naar 10%. Het oordeel over dronken mensen op straat en lastig gevallen worden is stabiel.

Schoon en heel

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001 ³⁴
Productnormering ³⁵	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element schoon en heel is verbeterd van de categorie bedreigd (2001-2002), naar aandacht (2003) tot veilig (2004).

De score op de productnormering voor schoon is 4,2 en voor heel 3,6 en is beide verbeterd ten opzichte van 2003. Vervuiling op straat wordt ten opzichte van 2003 door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (gedaald van 37% naar 24%). Ook over vuil naast de container is het bewonersoordeel sterk verbeterd (van 43% naar 32%). Over hondenpoep en gaten of verzakkingen in het wegdek is het oordeel stabiel.

Verkeer

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer is verbeterd van aandacht (2001-2002) naar veilig (2003-2004).

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is ten opzichte van 2001 sterk afgenomen van 60 naar 43 per 1.000 inwoners. Agressief rijgedrag wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren: het percentage neemt af van 20% in 2003 naar 17% in 2004. Het oordeel over aanrijdingen is stabiel.

Het percentage slachtoffers van aanrijdingen met doorrijden van de bestuurder is ook stabiel gebleven.

14.3 WIJKVEILIGHEIDSAANPAK

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die een mogelijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen op het gebied van veiligheid en leefbaarheid in Overschie in het afgelopen jaar. Alle maatregelen hebben tot doel de veiligheid te verbeteren. Hieronder staan de meest in het oog springende genoemd.

Toezicht en handhaving

Overschie neemt deel aan het regionale project aanpak scooteroverlast (ASO-project) en alcoholcontroles. In het kader van het ASO-project zijn er in 2004 10 controles uitgevoerd.

³⁴ De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen geldt 2001.

³⁵ De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

De deelgemeente ondervindt veel hinder van sluipverkeer dat de files op de snelweg en rondom het verkeersknooppunt Kleinpolderplein probeert te omzeilen. Onder andere daarom zijn er zones ingesteld waar de maximumsnelheid is verlaagd naar respectievelijk 80 en 60 km/u. Bovendien zijn er in 2004 wegversmallingen en verkeersdrempels geplaatst.

Alle scholen beschikken over een verzuimprotocol.

Door Stadstoezicht is ingezet op het toezicht houden op vuil naast de container, het verkeerd aanbieden van huishoudelijk en bedrijfsafval, hondenpoep, (brom)fietswrakken en aanhang- en winkelwagens. Bij constatering van overtredingen wordt dit gemeld aan de milieucontroleurs.

In opdracht van de deelgemeente is er door de Stichting SDW/ Ipon extra aandacht geschonken aan inbraakpreventie door te communiceren over de mogelijkheid een gratis preventie-advies te krijgen, en eventueel het huis te laten beveiligen tot op het niveau van het Politiekeurmerk Veilig Wonen. Elke woninginbraak leidt in Overschie tot een buurtonderzoek. Van de veelplegers en daders is 90% bij de politie bekend.

Het Wijkteam Overschie kijkt af van andere wijkteams omdat het naast de reguliere politiewerkzaamheden ook recherchewerkzaamheden verricht.

Beheer en onderhoud

In 2004 is een aantal nieuwe fietspaden aangelegd en is een aantal bestaande fietspaden veiliger gemaakt. Tevens zijn er bosjes langs de fietspaden gesnoeid om het zicht te verbeteren.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

De politie heeft in 2004 bemiddeld bij een aantal burenruzies. In de wijk Zestienhoven II zijn veel (sociale) investeringen gedaan. Zo zijn er trainingen conflicthantering georganiseerd en hebben van de 120 woningen 117 het certificaat Politiekeurmerk Veilig Wonen uitgereikt gekregen.

Het BV Straatspel is in 2004 gespeeld en over de Jongerenontmoetingsplaats is een aantal bewonersavonden georganiseerd.

De ondergrondse containerisatie die in 2004 is gestart, wordt voortgezet in 2005. In 2005 blijven 4 toezichthouders en 2 milieucontroleurs van Stadstoezicht actief.

De overlast van hondenpoep is een probleem; Stadstoezicht zet in op dit probleem. Door de veengrond verzakken de wegen in Overschie eerder, hierdoor is extra inzet van de wijkonderhoudsploegen nodig. De extra middelen van het centraal bestuur om de verzakkingen te verhelpen zijn in 2004 komen te vervallen.

In de deelgemeente zijn afgelopen jaar 60 aanhangwagens weggehaald. De bevoegdheden van de deelgemeente zijn overgedragen aan de dienst Stadstoezicht.

Jeugd en veiligheid

De politie kent de bekende hangplekken en deze zijn nauwelijks meer bezet. De groep 'Abtswegjeugd' wordt gekenmerkt als overlastgevend vooral rond het winkelgebied. Op de meldingen wordt repressief gereageerd door de politie. Eind 2004 is de Deelgemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak risico- en probleemjongeren (DOSA) van start gegaan.

De scholen van het voortgezet onderwijs binnen Overschie doen mee aan het stedelijke programma Veilig op School (VOS). Door middel van een scan worden RISICO-factoren van de school in kaart gebracht en wordt een plan van aanpak opgesteld.

Drugsoverlast

In de omgeving van Kleinpolder blijven hardnekkige geruchten over drugsrunners circuleren. Als de politie op meldingen reageert, is er tot nu toe niets te vinden. In 2004 zijn 4 hennepkwekerijen ontmanteld.

Het dumpen van afval van hennepkwekerijen komt ook in 2004 voor, vermoedelijk is dit afkomstig uit andere delen van de stad.

Geweld

De deelgemeente draaide mee in de gemeentelijke pilot tegen geweld achter de voordeur. Met een melding van huiselijk geweld bij de politie wordt altijd iets gedaan. In alle gevallen wordt de dader meegenomen naar het politiebureau, het doen van een aangifte is hiervoor niet noodzakelijk.

Een dader van straatroof bekende 15 zaken in met name de Noordrand van Rotterdam. In

verband met de berovingen in de seniorenflat Abtshove zijn 2 daders opgepakt. Zij waren eveneens verantwoordelijk voor 7 overvallen op een tankstation in 2004.

De speelplaatsen in Hillegersberg-Schiebroek liggen er k(l)eurig bij.

15 Hillegersberg-Schiebroek

15.1 SAMENVATTING

In 2004 behoort de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek op het gebied van veiligheid tot de categorie veilig. De score op de Veiligheidsindex is verbeterd van een 8,3 in 2003 naar een 8,8 in 2004.

Het bewonersoordeel is op alle gebieden verbeterd, dit geldt met name voor vervuiling op straat en bekladding. Opvallend is de stijging van het aandeel bewoners dat aanrijdingen aangeeft als vaak voorkomend buurtprobleem.

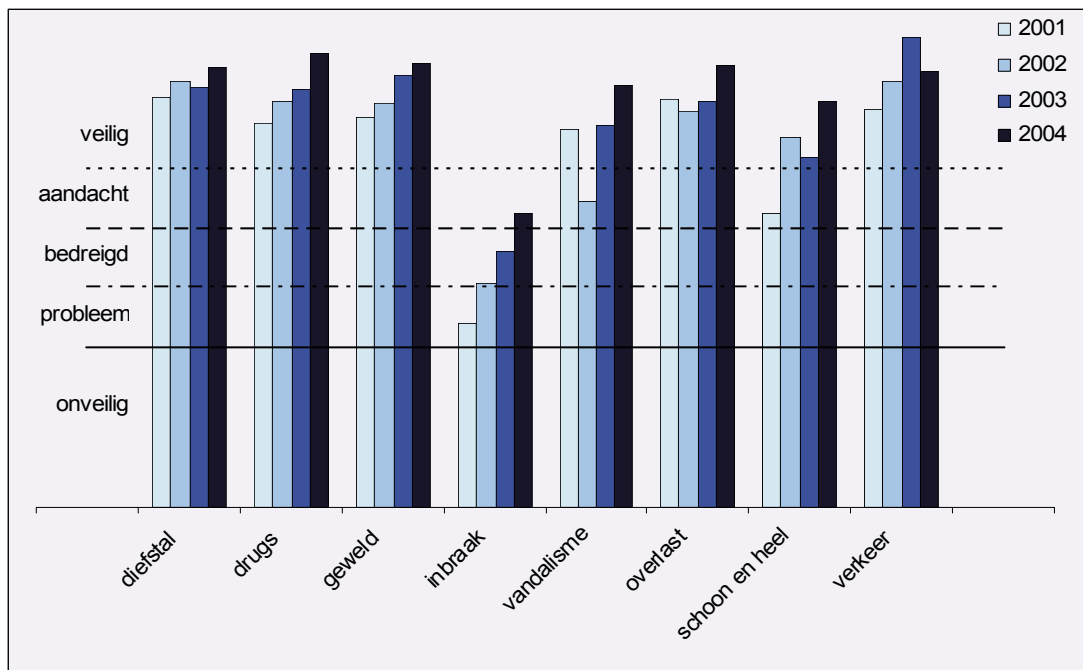
Het aantal aangiften van inbraak is afgenomen evenals het aantal meldingen van overlast en verkeersongevallen. Het aantal aangiften van diefstal daarentegen is toegenomen, net zoals het aantal meldingen van vernieling.

Vernield en kapot straatmeubilair wordt in Hillegersberg-Schiebroek als het grootste buurtprobleem gezien, 16% van de respondenten geeft dit aan. Daarna komen hondenpoep (9%), overlast van groepen jongeren en parkeeroverlast (beide 7%). Vorig jaar werd vuil naast de container als meest voorkomend buurtprobleem aangegeven.

De tevredenheid met de eigen buurt is met 86% stabiel en hoger dan het stedelijke gemiddelde (75%). Op wijkniveau schommelt dit percentage tussen 84% (Hillegersberg Zuid) en 91% (Terbregge).

Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is toegenomen van 51% in 2003 naar 53% in 2004. Dit percentage is nu vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde (52%). Op wijkniveau ligt dit percentage tussen 44% (Terbregge) en 56% (Schiebroek).

Figuur 30 Categorie-indeling naar element voor de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek (2001-2004)

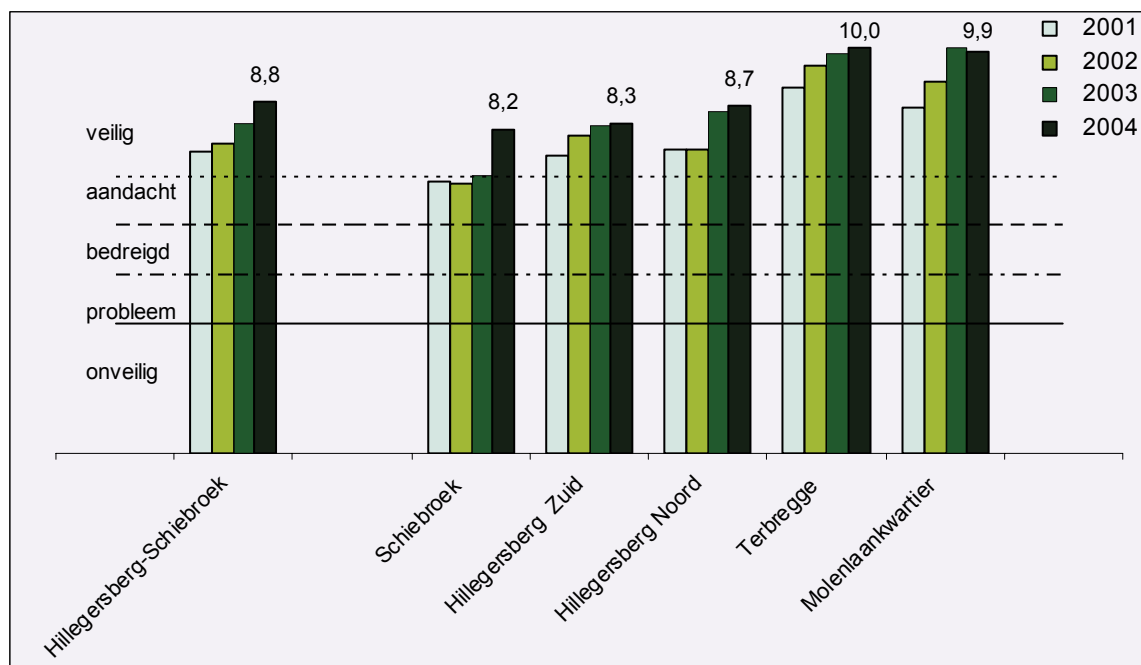

Bron: Programmabureau Veilig

Uit bovenstaande figuur blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, Hillegersberg-Schiebroek veilig scoort op alle elementen, met uitzondering van inbraak. Hierop scoort

de deelgemeente aandacht. De grootste verbetering is zichtbaar op het terrein van schoon en heel, de enige verslechtering is zichtbaar bij het element verkeer.

Figuur 31 Trendontwikkeling wijken binnen Hillegersberg-Schiebroek (2001-2004)

Bron: Programmabureau Veilig

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de indexscore voor Hillegersberg Zuid, Hillegersberg Noord en Terbregge vanaf 2001 een continue stijging laat zien. In Schiebroek is de indexscore ten opzichte van 2003 sterk verbeterd. In het Molenlaankwartier is de index licht afgenomen, dit verschil is echter niet significant.

15.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN³⁶

Diefstal

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↑	↑

Diefstal valt net als in de voorgaande jaren in de categorie veilig.

Het aantal aangiften van diefstal uit auto's is toegenomen ten opzichte van 2003, het aantal aangiften van winkeldiefstal en diefstal fietsen (inclusief brom- en snorfietsen) is afgenomen.

Het percentage bewoners dat vindt dat fietsendiefstal vaak voorkomt als buurtprobleem is afgenomen, van 16% in 2003 naar 14% in 2004.

Toegenomen ten opzichte van 2003 is het slachtofferschap van diefstal vanaf de auto (van 22% naar 33%) en diefstal uit de auto (van 5% naar 7%). Fietsendiefstal is afgenomen van 5% in 2003 naar 3% in 2004.

Met name in Schiebroek is het element diefstal verbeterd. In Hillegersberg Noord is een verslechtering zichtbaar.

³⁶ ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

Drugsoverlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↔
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element drugsoverlast valt in 2004 net als in de voorgaande jaren in de categorie veilig.

Het aantal meldingen van drugsoverlast is stabiel gebleven ten opzichte van 2003. Drugsoverlast wordt als buurtprobleem door minder mensen als vaak voorkomend aangegeven (afgenomen van 4% in 2003 naar 2% in 2004).

Met name in Schiebroek is de drugsproblematiek afgenomen. In geen enkele wijk is een toename zichtbaar.

Geweld

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↑	↑
Aantal meldingen	↓	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element geweld valt in 2004 net als in de voorgaande jaren in de categorie veilig.

Het aantal aangiften van zedenmisdrijven is ten opzichte van 2003 toegenomen. Het aantal meldingen van mishandeling is ten opzichte van 2003 afgenomen. Gewelddelicten wordt door een kleiner deel van de bewoners als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaren (van 4% in 2003 naar 2% in 2004).

In Hillegersberg Noord is de geweldsproblematiek afgenomen, in Hillegersberg Zuid is sprake van een verslechtering.

Inbraak

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element inbraak is verbeterd van probleem in 2001 naar bedreigd in 2002 en 2003 tot aandacht in 2004.

De afname van het aantal aangiften van inbraak (van 22 per 1.000 adressen in 2003 naar 19 in 2004) wordt verklaard door minder inbraken in woningen (van 18 per 1.000 adressen in 2003 naar 15 in 2004). Het aantal aangiften van inbraken in bedrijven en instellingen daarentegen is toegenomen. Ook wordt inbraak minder vaak als een buurtprobleem gezien (afname van 23% in 2003 naar 19% in 2004).

Het element inbraak is met name verbeterd in Schiebroek. In Hillegersberg Noord en Molenlaan-kwartier is een verslechtering zichtbaar.

Vandalisme

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Vandalisme valt in de periode 2001-2004 in de categorie veilig, met uitzondering van 2002 (aandacht).

Het aantal meldingen van vandalisme is ten opzichte van 2003 toegenomen van 5 per 1.000 inwoners in 2003 naar 6 in 2004. Als vaak voorkomend buurtprobleem is vandalisme verbeterd. Het percentage inwoners dat bekladding als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 16% in 2003 naar 9% in 2004. Vernieling wordt ook door een kleiner deel van de inwoners als een buurt-

probleem ervaren (afgenomen van 30% in 2003 naar 24% in 2004). Het slachtofferschap van vandalisme is stabiel gebleven op 5%.

In Schiebroek is een verbetering zichtbaar van het element vandalisme. In Molenlaankwartier en Terbregge is een verslechtering zichtbaar.

Overlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↔
Percentage buurtproblemen	↔	↔

Het element overlast bevindt zich net als in de voorgaande jaren in de categorie veilig.

Het aantal meldingen van overlast is afgenomen ten opzichte van 2003. Het aantal meldingen van burengerucht is afgenomen van 18 per 1.000 inwoners in 2003 naar 15 in 2004, het aantal meldingen van overlast van 14 naar 11 in 2004.

Met name in Hillegersberg Noord is de overlastproblematiek afgenomen. In geen enkele wijk is een toename waar te nemen.

Schoon en heel

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001 ³⁷
Productnormering ³⁸	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↓

Het element schoon en heel stijgt van de categorie aandacht in 2001 naar de categorie veilig in de daaropvolgende jaren.

De score op de productnormering is voor schoon 4,2 en voor heel 3,5. ten opzichte van 2003 zijn beide scores met één tiende verbeterd.

Vervuiling op straat wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (afgenomen van 28% in 2003 naar 21% in 2004). Ook hondenpoep op straat wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren. Gaten of verzakkingen in de bestrating worden door een groter deel van de inwoners als buurtprobleem ervaren.

Het element schoon en heel is met name in Schiebroek verbeterd. In Molenlaankwartier is een verslechtering zichtbaar.

Verkeer

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↑	↔
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer bevindt zich in 2004 net als in de voorgaande jaren in de categorie veilig.

In 2004 zijn minder meldingen gedaan met betrekking tot verkeer. Aanrijdingen worden door de inwoners vaker aangegeven als een veel voorkomend buurtprobleem.

Met name in Molenlaankwartier en Hillegersberg Noord is een verslechtering van het element verkeer zichtbaar. In geen enkele wijk is de verkeersproblematiek afgenomen.

15.3 WIJKVEILIGHEIDSAANPAK

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die een mogelijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en

³⁷ De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen betreft de vergelijking 2001.

³⁸ De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

leefbaarheid in Hillegersberg-Schiebroek in het afgelopen jaar. Alle maatregelen hebben tot doel de veiligheid te verbeteren. Hieronder staan de meest in het oog springende genoemd.

Toezicht en handhaving

Woninginbraak is in de deelgemeente door de politie als prioriteit benoemd. Sinds 2003 wijst de deelgemeente in overleg met de wijkteams van de politie, op basis van inbraakcijfers, de locaties aan voor de preventieve straatacties. Tijdens deze acties wordt in de aangewezen straten huis-aan-huis informatie verstrekt over inbraakpreventie. Bij de acties worden ook steeds de buurtagenten betrokken. In 2004 zijn in de Dorpskern, het Molenlaankwartier en Schiebroek-Zuid preventieve straatacties gehouden. Daarnaast heeft de deelgemeente actief meegewerkt aan de beveiliging van achterpaden door bewoners, om woninginbraak tegen te gaan. Tevens zijn bij een aantal instellingen in de deelgemeente (waaronder het politiebureau en de bibliotheken) folders over inbraakpreventie neergelegd.

Met betrekking tot parkeer- en verkeersoverlast heeft de politie een aantal handhavingsacties op de doorgaande wegen in Hillegersberg-Schiebroek gehouden. Daarnaast hebben tal van alcoholcontroles plaatsgevonden onder meer op de Straatweg en omgeving. De politie treedt op verschillende locaties (onder andere Peppelweg en bij evenementen op het Sparta-terrein) doorlopend op tegen fout parkeren en het overtreden van de snelheidslimiet. De resultaten van deze politieacties worden door politie en deelgemeente regelmatig gepubliceerd. Tevens wordt permanent opgetreden tegen het te koop aanbieden van personenauto's op de doorgaande wegen in de deelgemeente en worden langdurig geparkeerde aanhangwagens verwijderd.

In vrijwel alle wijken van de deelgemeente heeft de politie een spreekuur ingesteld waar de bewoners terecht kunnen met vragen en klachten. Daarnaast geeft de politie, in samenwerking met de deelgemeente, maandelijks op de deelgemeentepagina in de Postiljon een overzicht van de behaalde resultaten en een terugkoppeling op zaken die eerder het nieuws haalden. Op deze wijze wordt inzichtelijk gemaakt wat met klachten en meldingen wordt gedaan.

In onder andere het Kleiwegkwartier is een drank- en bedelverbod van kracht dat strikt wordt gehandhaafd. Bij extra inzet in de deelgemeente Noord wordt op de grens van de deelgemeente met Hillegersberg-Schiebroek strenger gecontroleerd om uitwaaiing te voorkomen.

In een van de buurten van Schiebroek-Zuid is medio oktober 2004 gestart met een gebiedsgerichte aanpak gericht op extra toezicht en handhaving en de aanpak van jeugdoverlast. Twee stadsmariniers en een interventieteam zijn hier samen met de deelgemeente en andere partners bezig de leefbaarheid in deze buurt op een normaal peil te brengen. Toezichthouders van de dienst Stadstoezicht surveilleren dagelijks in de wijk. Zo nodig is extra politie-inzet direct aanwezig. Een interventieteam heeft tientallen gezinnen bezocht van jongeren die zich misdragen. Bij dit bezoek is aangegeven dat overlast niet wordt getolereerd. Ook is opvoedingsondersteuning en gezinsondersteuning aangeboden. Daarnaast vindt een persoonsgerichte aanpak plaats. Bijna 50 jongeren zijn al in een traject geplaatst of worden gevolgd. Ook zijn er 2 extra jongerenwerkers aangesteld. Verder worden 5 hinderlijke en 1 criminele groep die in de deelgemeente zijn vastgesteld in 2005 aangepakt. Rondom het thema Mensen maken de Stad wordt ingezet op versterking van de sociale cohesie om de betrokkenheid van de bewoners bij de buurt te vergroten.

Aanvullend aan deze inzet is de buurt ook in fysieke zin aangepakt. Zo zijn in een aantal portieken securitystrips aangebracht om inbraken tegen te gaan. Daarnaast zijn breedstralers op de kruising Donkersingel/Wilgenplaslaan geplaatst om de overlast tegen te gaan en de veiligheidsbeleving te verbeteren. Door de dienst Sport en Recreatie zijn sportpassen uitgegeven om de jeugd te stimuleren meer te gaan bewegen waardoor zij tevens van de straat zijn.

Beheer en onderhoud

Vanaf 2004 is door de Roteb in alle wijken een Buurt Service Team (BST) ingezet. De 3-maandelijkse beoordeling via de rapportage van het Meldingensysteem Buitenruimte en de schouw verlopen goed.

In het kader van de regelmatig door de politie in samenwerking met deelgemeente, Roteb en Gemeentewerken georganiseerde Buurt van de Dag vindt ook extra inzet op schoon en heel plaats.

Met de Roteb is overeengekomen dat over het beheer rond herstructureringslocaties afspraken worden gemaakt in zogeheten 'tijdelijke beheerplannen'.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

De deelgemeente heeft in 2004 fors geïnvesteerd om parkeer- en verkeersoverlast tegen te gaan. Daarnaast is in 2004 opdracht verstrekt voor het maken van een nieuw Verkeerscirculatieplan voor het Kleiwegkwartier. Dit krijgt in 2005 vorm. Sinds oktober 2004 wordt ook gewerkt aan de vervanging van de Irenebrug en de herinrichting van de Terbregseweg. Naar verwacht wordt dit in het voorjaar van 2005 afgerond.

De wijkaanpak krijgt een extra impuls via het programma 'Lokaal maatwerk 2005-2010'. Daarin zijn sociale, economische en fysieke investeringen opgenomen, zoals buitenruimteplannen bij ontwikkellocaties, maatregelen ter bevordering van de sociale cohesie, etc.

Begin dit jaar is het project buurtbemiddeling in Schiebroek officieel van start gegaan. Hierbij gaat het erom bewoners te trainen om bij conflicten in de buurt gesprekken met medebewoners aan te gaan.

De ontvangst van nieuwkomers in de wijk heeft een half jaar stil gelegen maar is weer opgepakt. Ook het servicepunt vrijwilligers, het servicepunt sport en de werkwinkel lopen goed.

Er is kunst gekomen op de kopgevels van wooncomplexen in Schiebroek-Zuid. En de pilot Opzoomeren voor een aantal straten in Schiebroek-Zuid is in 2004 afgerond en geëvalueerd.

In 2005 zullen veel activiteiten plaats gaan vinden in het kader van Veilig Ondernemen. Het betreft onder andere het houden van toezichtacties op de Bergse Dorpsstraat, het opknappen van de buitenruimte op en rond de Peppelweg en het vervolg geven aan de herstructurering van de Peppelweg.

In elk winkelgebied is door de Roteb een graffiti-verwijderactie gehouden. Als vervolg hierop worden in 2005 afspraken met winkeliers gemaakt over het bijhouden hiervan.

Jeugd en veiligheid

In de deelgemeente worden jongeren zoveel mogelijk betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van projecten en activiteiten voor henzelf. De activiteiten sluiten zo beter aan op de doelgroep en bieden de jongeren daarnaast de kans zich vaardigheden eigen te maken rond het organiseren van activiteiten. Met name in Terbregge loopt deze jeugdparticipatie goed.

Alle speelplekken zijn onderzocht op veiligheidseisen. Speelplaatsen die niet aan de eisen voldoen zijn aangepakt. Daarnaast zijn de speelplaats aan de Krabbestraat/Blecourtstraat en de speelplaats op de hoek Donkersingel/Van Bijkershoekweg heringericht. In Terbregge is een extra speelveld ter beschikking gesteld voor de Speeltuinvereniging aldaar. Voor de omgeving van het kruispunt Donkersingel-Wilgenplaslaan geldt een samenscholingsverbod. Hier mogen niet meer dan 3 à 4 personen bij elkaar staan. De politie let strikt op de handhaving van dit verbod.

In de schoolvakanties wordt voor de jongeren een aantal sportactiviteiten georganiseerd. Bovendien wordt 1 avond in de week met de jongeren uit Schiebroek-Zuid gesport in de gymzaal aan de Donkersingel en met de jongeren uit Terbregge in een sportzaal in het Molenlaankwartier. Deze avonden worden goed bezocht.

Verder zijn in de zomervakantie van 2004 deelgemeentebreed allerlei activiteiten voor diverse leeftijdsgroepen georganiseerd.

De buitenruimte van de ontmoetingsruimte in het wijkcentrum aan de Teldersweg is opgeknapt en er is extra verlichting rond het gebouw aangebracht.

Opvoedingsondersteuning voor ouders van kinderen tot 12 jaar is uitgebreid. Dit jaar wordt gewerkt aan uitbreiding tot 18 jaar.

Ook is de Deelgemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak (DOSA) van start gegaan.

In de deelgemeente bevinden zich relatief veel scholen voor voortgezet onderwijs die meedoen aan het stedelijke programma Veilig op School (VOS). Door middel van een scan worden RISICO factoren van de school in kaart gebracht en wordt een plan van aanpak opgesteld. Gebleken is dat een aantal leerlingen zorgt voor overlast in het openbaar vervoer en in de buurt. Deelgemeente en politie hebben samen met de scholen afspraken gemaakt om deze overlast tegen te gaan. Afsproken is dat de buurtagent regelmatig in uniform de school binnenloopt. Een aantal scholen heeft pauzetijden en eindtijden op elkaar afgestemd, zodat scholen niet tegelijk uitgaan of pauze hebben. Sommige scholen hebben ook afspraken gemaakt met omwonenden, deze kunnen de

school bellen als leerlingen tijdens pauzes in de buurt rondhangen. Daarnaast is met een aantal scholen afgesproken dat, mocht het tot ongeregelde heden komen in de tram, het RET-personeel samen met de buurtagent op de school het fotobestand mag doorkijken om de verantwoordelijke leerlingen aan te wijzen.

Voorts heeft de politie in het afgelopen jaar een aantal grote handhavingsacties in het kader van scooteroverlast gehouden in de deelgemeente.

Naast bovenstaande acties heeft de deelgemeente een versterkte aanpak in Schiebroek-Zuid ingezet. Deze wijk heeft te maken met een twintigtal jongeren uit gezinnen die voor ernstige overlast zorgen in de buurt. Zo is er een interventieteam ingezet en lopen er extra toezichthouders in de wijk. Ook is er een jongerenwerker aangenomen. Alle jongeren krijgen een persoonsgerichte aanpak en zullen worden toegeleid naar werk en scholing. Indien criminele feiten worden begaan worden jongeren zo snel mogelijk bij de justitieketen aangebracht.

Drugsoverlast

Drugsoverlast vormt geen groot probleem in de deelgemeente. Hennepkwekerijen worden door de politie met regelmaat ontmanteld.

Nieuwe ontwikkelingen

Buiten de maatregelen in het kader van de wijkveiligheidsactieprogramma's is er in de loop van 2004 een aantal maatregelen genomen als gevolg van nieuwe ontwikkelingen. Hieronder enkele voorbeelden:

- ▶ Naar aanleiding van incidenten tussen jongeren en begeleiders zijn in de tweede helft van 2004 trainingen georganiseerd voor professionals en vrijwilligers die met jongeren werken. Het gaat om trainingen in het opstellen van regels en manieren om deze regels effectief te handhaven.
- ▶ Naar aanleiding van het regelmatig vernielen van de ruiten vanabri's zijn de glazen ruiten vervangen door ruiten van kunststof.

In de eerste helft van 2005 worden bij alle speelplekken in de deelgemeente spelregelborden geplaatst. Dit maakt het makkelijker voor bewoners en politie om kinderen en jongeren aan te spreken op overlastgevend gedrag.

Van inbraakpreventie tot lesgeven aan scholieren, de politie in Pernis is van alle markten thuis.

16 Pernis

16.1 SAMENVATTING

In 2004 valt Pernis op het gebied van veiligheid in de categorie veilig. De score op de Veiligheidsindex stijgt van 8,7 in 2003 naar 9,2 in 2004.

Het bewonersoordeel met betrekking tot schoon en heel, vandalisme en woninginbraak is verbeterd, maar bewoners oordelen minder positief over drugsoverlast, overlast van groepen jongeren en diefstal. Het slachtofferschap van vernieling is afgenomen.

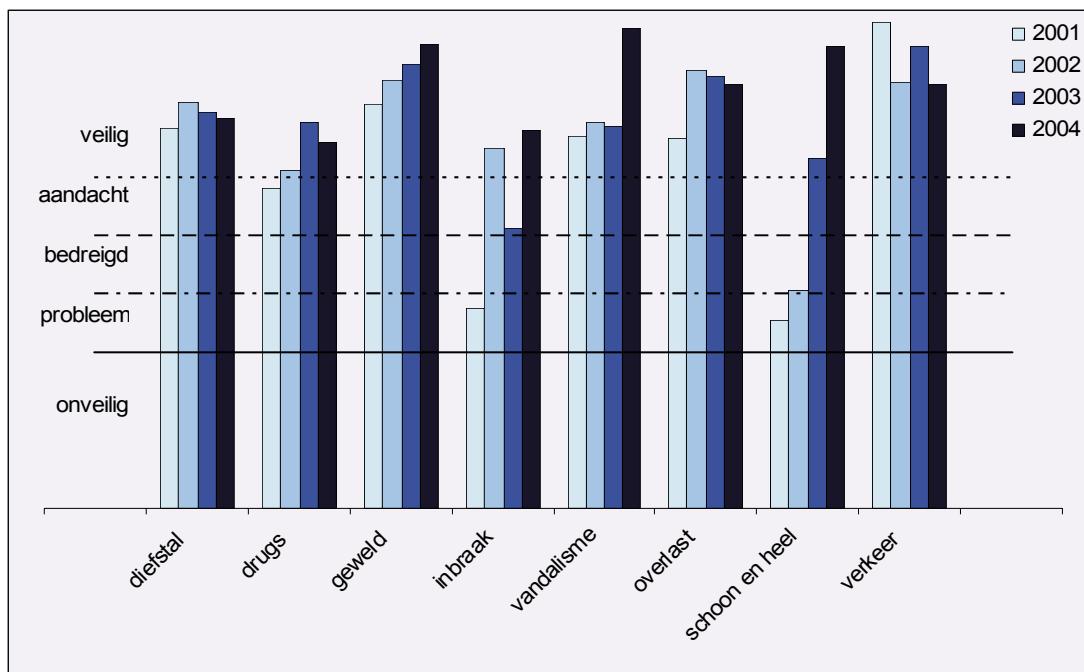
Ook het aantal aangiften van woninginbraak is gedaald, evenals het aantal aangiften van inbraak in garages, schuren en tuinhuisen. Het aantal meldingen van vernieling daarentegen is toegenomen, net zoals het aantal meldingen van bedreiging.

Als grootste buurtprobleem op het gebied van veiligheid noemt de bevolking: vernield of kapot straatmeubilair (21% van de bevolking), hondenpoep (14%) en overlast van groepen jongeren (10%). Vorig jaar werd vuil naast de container nog gezien als een van de grootste buurtproblemen.

De tevredenheid met de eigen buurt is in Pernis stabiel op 87% en hoger dan het stedelijke gemiddelde (75%).

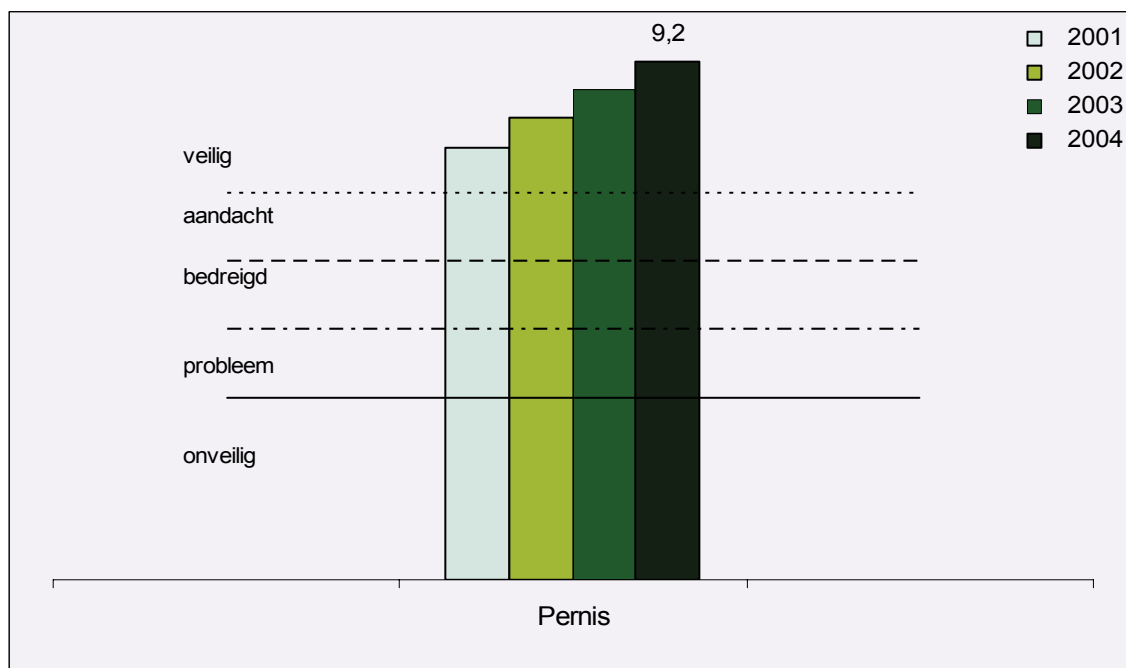
Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is toegenomen van 34% in 2003 naar 36% in 2004. Dit percentage is veel lager dan het stedelijke gemiddelde (52%).

Figuur 32 Categorie-indeling naar element voor Pernis (2001-2004)

Bron: Programmabureau Veilig

Uit bovenstaande figuur blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, Pernis veilig scoort op alle elementen. De sterkste verbetering is zichtbaar op het gebied van schoon en heel, de grootste verslechtering bij verkeer.

Figuur 33 Trendontwikkeling Pernis (2001-2004)

Bron: Programmabureau Veilig

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de indexscore van Pernis vanaf 2001 een continue stijging laat zien. Deze stijging is in alle jaren ongeveer even groot.

16.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN³⁹

Diefstal

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↑	↔
Percentage slachtofferschap	↔	↔

De indexscore van het element diefstal is stabiel gebleven binnen de categorie veilig. Het aantal aangiften van diefstal van fietsen (inclusief brom- en snorfietsen) en diefstal uit de auto is toegenomen, het aantal aangiften van overige vermogensdelicten afgenomen. Het bewonersoordeel over verschillende vormen van diefstal is verslechterd ten opzichte van 2003. Met name diefstal uit de auto wordt door een groter percentage inwoners als een buurtprobleem ervaren (toegenomen van 12% in 2003 naar 18% in 2004).

Drugsoverlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↔
Percentage buurtproblemen	↑	↓

Het element drugsoverlast is verbeterd van aandacht in 2001 naar veilig in de periode 2002-2004. Het percentage inwoners dat drugsoverlast als een buurtprobleem ervaart, is gedaald van 13% in 2001 naar 7% in 2003, maar is in 2004 gestegen tot 10%.

³⁹ ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

Geweld

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↑	↑
Aantal meldingen	↑	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↔
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element geweld scoort veilig in de periode 2001-2004.

Het absolute aantal meldingen van bedreiging is toegenomen van 3 in 2003 naar 12 in 2004. Het percentage inwoners dat geweldsdelicten als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 7% in 2001 naar 3% in 2004.

Inbraak

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element inbraak is op de Veiligheidsindex verbeterd van probleem in 2001 naar aandacht in 2003 tot veilig in 2004.

Het aantal aangiften van woninginbraak is afgenomen (van 19 per 1.000 adressen in 2003 naar 8 in 2004). Het absolute aantal aangiften van inbraak in garages, schuren en tuinhuisen is gedaald van 8 in 2003 naar 2 in 2004. Steeds minder mensen ervaren woninginbraak als een buurtprobleem. Het percentage is gedaald van 37% in 2001 naar 29% in 2003 en 20% in 2004. Stedelijk is het 15%.

Vandalisme

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↓	↓

Het element vandalisme scoort veilig op de Veiligheidsindex.

Het aantal meldingen van vandalisme is toegenomen van 4 per 1.000 inwoners in 2003 naar 7 in 2004. Het percentage van de bevolking dat vernieling als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 44% in 2001 naar 31% in 2003 en 24% in 2004. Ook bekladding wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren. Het slachtofferschap van vernieling is afgenomen van 7% in 2003 naar 3% in 2004.

Overlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓

Het element overlast scoort veilig.

Het aantal meldingen van overige overlast is toegenomen, terwijl het aantal meldingen van bu-rengerucht is afgenomen. Het percentage inwoners dat aangeeft overlast van groepen jongeren als een buurtprobleem te ervaren, is na een afname in 2002, licht toegenomen in 2003 en 2004 (van 23% in 2001 naar 12% in 2003 en 16% in 2004).

Schoon en heel

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001 ⁴⁰
Productnormering ⁴¹	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓

De indexscore van het element schoon en heel is verbeterd van probleem in 2001 naar veilig in 2004.

De score op de productnormering voor schoon stijgt van 4,2 in 2003 naar 4,3 in 2004. De score voor heel verbetert van 3,4 in 2003 naar 3,6 in 2004.

Het percentage inwoners dat hondenpoep op straat als een buurtprobleem ervaart, is gedaald van 63% in 2003 naar 47% in 2004. Ook de overige vormen van schoon en heel, met uitzondering van wildplassen, worden door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren.

Verkeer

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↓
Percentage buurtproblemen	↑	↑
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer scoort veilig in de periode 2001-2004.

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is toegenomen (van 39 per 1.000 inwoners in 2003 naar 44 in 2004). Agressief verkeersgedrag wordt door een groter deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (toegenomen van 9% in 2001 naar 13% in 2003 naar en 17% in 2004). Stedelijk is dit percentage 22%.

16.3 VEILIGHEIDSAANPAK

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de veiligheidsaanpak van de wijkraad genoemd, die een mogelijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen op het gebied van veiligheid en leefbaarheid in Pernis in het afgelopen jaar. Alle maatregelen hebben tot doel de veiligheid te verbeteren. Hieronder staan de meest in het oog springende genoemd.

Toezicht en handhaving

Na de ingebruikname van het Metrostation Pernis is een toename geconstateerd van het aantal fietsdiefstallen (relatief het hoogste aantal in het politiedistrict). Het terugdringen hiervan gebeurt in overleg met dS+V en Stadtoezicht. Resultaten worden in de loop van het eerste kwartaal van 2005 verwacht. Binnenkort worden in dit kader fietstrommels geplaatst. Een aantal daders van fietsdiefstallen is in 2004 al opgepakt.

In het kader van de persoonsgerichte aanpak van de meest overlastgevende verslaafden (PGA700) wordt een aantal overlastgevende inwoners van Pernis gemonitord. De wijktafel (overleg met bewoners) – geïnitieerd door de wijkraad – zal met ingang van 2005 eenmaal per kwartaal plaatsvinden. De doelstelling is in eerste instantie een adequate aanpak van Schoon, Heel en Veilig maar ook voor andere zaken kan het overleg gebruikt worden.

Door overtreding van het vrachtverbod is er, met name bij nieuwbouwwoningen, vaak overlast van vrachtverkeer. Vooral de oudere woningen, die nauwelijks geheid zijn, ondervinden hiervan schade evenals de wegen. Ook net opgeleverde straten vertonen verzakkingen. Er is inmiddels afgesproken dat er speciale bouwwegen worden aangewezen. Pernis participeert in een Verkeersoverleg en in 2004 is een aantal snelheidsacties gehouden.

In Pernis is een toename te constateren van het aantal aangiften van vernielingen aan auto's (gemiddeld een per week). Met gericht toezicht op de risicolocaties, buurtonderzoeken, de aanpak

⁴⁰ De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen geldt 2001.

⁴¹ De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

van veelplegers en flyeracties (in niet afgesloten auto's) gaat de politie dit tegen. De aangifte-, meldingsbereidheid en sociale controle zijn in vergelijking met de rest van Rotterdam bovengemiddeld en inmiddels ook vaste items in de streekkrant. De toezichthouders van Stadstoezicht zijn in hetzelfde pand gehuisvest als de politie en worden ook vaak aangesproken door burgers.

Beheer en onderhoud

In 2004 is het hondenpoepbeleid verder aangezet. Tijdens commissievergaderingen spraken bewoners hun bezwaar uit over het plan om het nieuwe deel van het park hondenvrij te maken. De weerstand van de bewoners leidde tot een handtekeningactie. Eind maart 2005 worden de losloopgebieden heroverwogen en waarschijnlijk wordt een ander deel van het park aangewezen. De algemene samenwerking met Gemeentewerken en Roteb loopt goed. Met deze diensten is een werkafpraak gemaakt dat er maandelijks met de schouw voor productnormering 1 bewoner zal meegaan samen met de wijkraad en de diensten.

Kort na plaatsing van de ondergrondse containers is er sprake geweest van technische problemen. Zo liep het mechanisme vaak vast en waren de ophaalwagens herhaaldelijk kapot. Eind 2004 was er dan ook sprake van een wisselend beeld in deze manier van vuilophaal.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

Door gericht toezicht op de risicolocaties en buurtonderzoeken hebben in 2004 in vergelijking met 2003 aanzienlijk minder inbraken plaatsgevonden. Waar mogelijk worden preventiecoördinatoren van de woningcorporaties ingezet. Bovendien is de certificering Politiekeurmerk Veilig Wonen voor alle nieuwbouwwoningen afgerond.

Omdat de bewoners in 2004 tweemaal de kans hebben gekregen subsidie aan te vragen voor inbraakpreventie zijn er behoorlijk veel aanvragen ingediend en toegewezen. In 2005 is een herhaling hiervan dan ook niet nodig.

Op de slooplocaties staat eind 2004 nagenoeg alles leeg. De vele bouwlocaties in Pernis zorgen voor overlast. Met Woonbron is een goede samenwerking en vindt regelmatig afstemming plaats.

In het gehele politiedistrict vinden acties plaats op het gebied van graffiti-bestrijding. Hiervoor worden stedelijke middelen ingezet zoals bij de pilot in Hoogvliet.

In het kader van De Wijkraad komt naar je toe zijn in de loop van 2004 4 over het algemeen goed bezochte bewonersavonden georganiseerd. Ook in 2005 worden dergelijke bewonersavonden gehouden. Op deze avonden komt veel naar voren. Op deze manier wordt de kloof tussen bewoners en wijkraadbestuur geslecht. In 2004 is het idee ontwikkeld om alle nieuwe bewoners een welkomstpakket aan te bieden.

Tweemaal is een Opzoemer Mee actie gehouden. Extra aandachtspunt voor de wijkraad is de band tussen oude en nieuwe bewoners. Pernis krijgt steeds meer nieuwe bewoners. Na afronding van het nieuwbouwproject telt Pernis zo'n 5.000 inwoners, nu zijn er dat nog 4.600.

Jeugd en veiligheid

In 2004 is veel inzet gepleegd om jeugdoverlast tegen te gaan. Zo waren er problemen na plaatsing van de jongerencontainer aan de waterkant. Veel recreanten en bewoners rondom het toegangspad dienden klachten in bij de wijkraad over jongeren die overlast veroorzaakten, zoals rijden met scooters over het voetpad, beledigen van passanten en achterlaten van zwerfvuil. Om deze reden wordt de container op termijn mogelijk verplaatst. In de dorpskern is de jongerenoverlast in ieder geval afgenomen.

Vooral in het park en rond het bejaardencentrum is sprake van scooteroverlast. Het stedelijke ASO-project is in 2004 viermaal uitgevoerd en vanuit het wijkteam van de politie opgezet. Deze acties hebben tot een aantal processen-verbaal geleid.

De PGA-aanpak Jeugd maakt deel uit van de totale persoonsgerichte aanpak. Jeugdigen zijn gemonitord en worden waar mogelijk aangepakt. Rond de locatie Pastoriedijk en omgeving is met name zomers en in de weekenden veel jeugd- en horecaoverlast. Een strikte handhaving van de sluitingstijden en een aanwijzingsbesluit in het kader van APV's moet hieraan een einde maken. Ook Pernis heeft een operationele Deelgemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak (DOSA).

Drugsoverlast

In Pernis is een alcoholverbod van toepassing. Wat drankoverlast betreft is er sprake van een golfbeweging. Met name in de zomermaanden en in de weekeinden en jaarlijks op Koninginnedag en Oudejaarsnacht is er sprake van overlast. Zo worden vernielingen aangebracht aan bushokjes en fietsen. Veel van die overlast vindt plaats rond de sluitingstijd van de cafés. Een strenge handhavingsactie met name op de Pastoriedijk moet hierin verandering brengen.

In 2004 zijn 2 hennepkwekerijen ontmanteld. Voor zover bekend zijn er geen drugspanden in Pernis en is er verder ook geen drugsoverlast.

Geweld

Veelplegers van geweld zijn ingebracht in bestaande trajecten en jeugdigen zijn opgenomen in de DOSA-structuur. Er wordt gericht gesurveilleerd met name tijdens manifestaties en evenementen. Elke vuurwapentip wordt onderzocht en de aanpak van huiselijk geweld heeft de volle aandacht. Dit betekent dat er ook zonder aangifte ambtshalve vervolging wordt ingezet. Het streven is om 10 dossiers per jaar af te handelen.

Bemiddelingsacties zijn gekoppeld aan de buurtbemiddeling in Hoogvliet. Zo wordt in een vroegtijdig stadium al de buurtopbouwwerker ingeschakeld door de wijkraad als buurtbemiddelaar in overleg met corporaties.

Hoek van Holland maakt korte metten met vuil op straat.

17 Hoek van Holland

17.1 SAMENVATTING

In 2004 valt Hoek van Holland op het gebied van veiligheid in de categorie veilig. De score op de Veiligheidsindex is 9,6 tegen 9,5 in 2003.

Het bewonersoordeel over woninginbraak is verbeterd, maar de inwoners oordelen minder positief over vernield of kapot straatmeubilair, vervuiling en dronken mensen op straat. Het slachtofferchap van vernieling is sterk toegenomen.

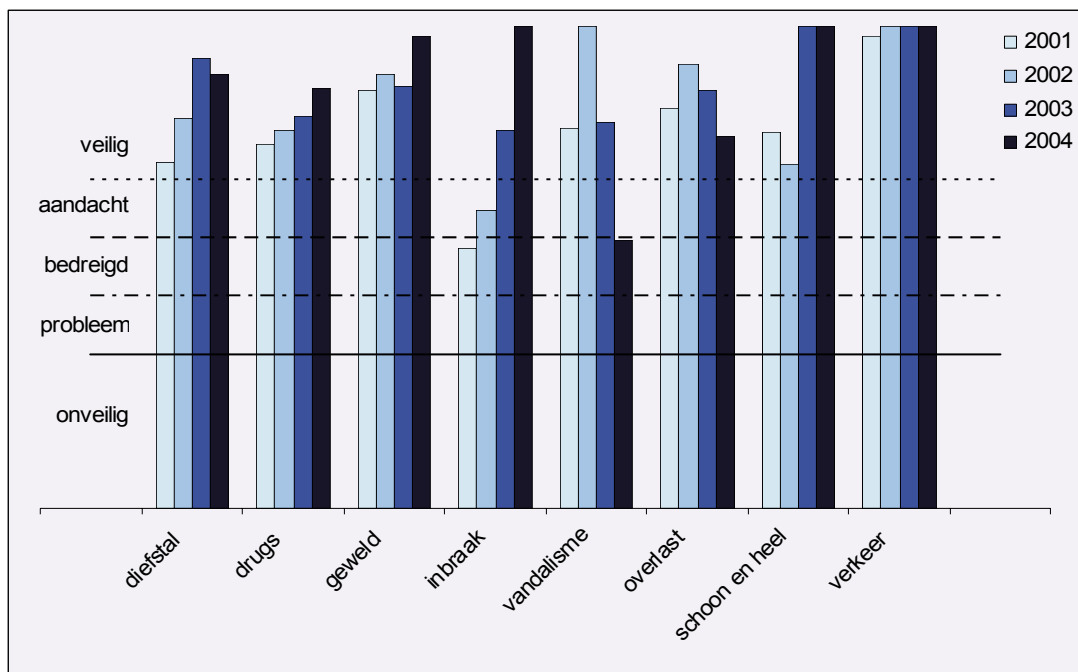
Het aantal aangiften van woninginbraak is afgenomen, evenals het aantal aangiften van inbraak in bedrijfspanden. Het aantal meldingen van vernieling daarentegen is toegenomen, net zoals het aantal meldingen van overige overlast en verkeersoverlast.

Als grootste buurtprobleem op het gebied van veiligheid noemt de bevolking: vernield of kapot straatmeubilair (16% van de bevolking), hondenpoep op straat (13%) en overlast van groepen jongeren (11%). Vorig jaar werd vuil naast de container nog gezien als grootste buurtprobleem.

De tevredenheid met de eigen buurt is in Hoek van Holland afgenomen van 91% in 2003 naar 89% in 2004. De tevredenheid met de eigen buurt is wel hoger dan het stedelijke gemiddelde (75%).

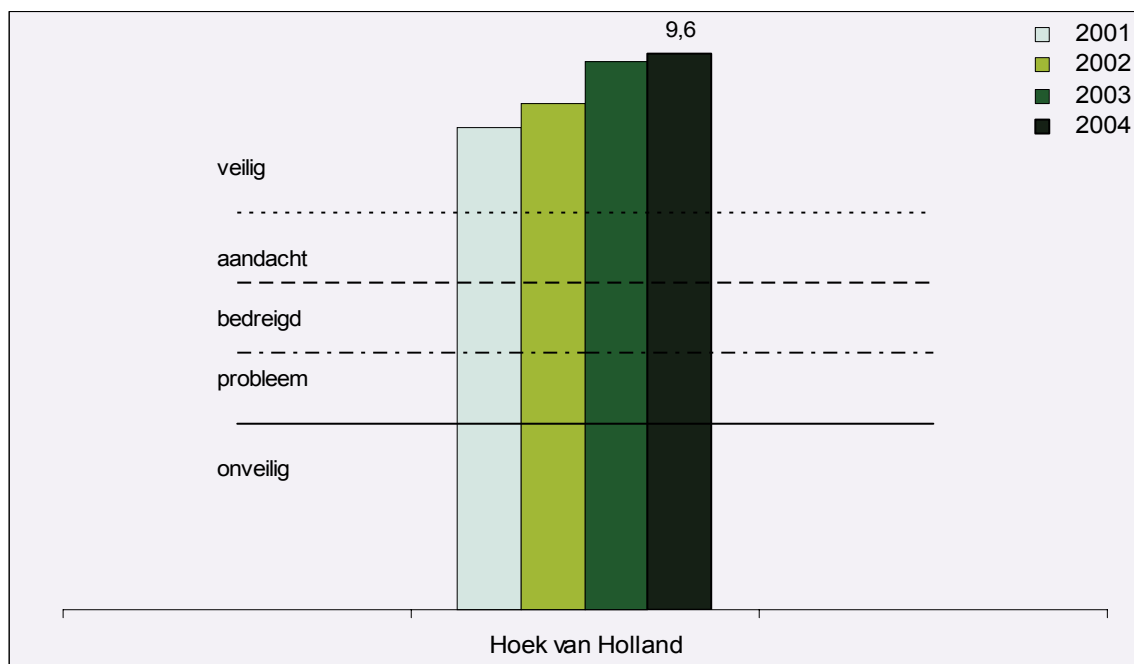
Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie, is afgenomen van 54% in 2003 naar 52% in 2004. Dit percentage is gelijk aan het stedelijke gemiddelde.

Figuur 34 Categorie-indeling naar element voor Hoek van Holland (2001-2004)

Bron: Programmabureau Veilig

Uit bovenstaande figuur blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, Hoek van Holland veilig scoort op alle elementen, met uitzondering van vandalisme. Hier scoort Hoek van Holland bedreigd. De sterkste verbetering is zichtbaar bij inbraak, de grootste verslechtering bij vandalisme.

Figuur 35 Trendontwikkeling Hoek van Holland (2001-2004)

Bron: Programmabureau Veilig

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de indexscore van Hoek van Holland vanaf 2001 continu stijgt. De stijging is in 2004 echter minder groot dan in voorgaande jaren.

17.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN⁴²

Diefstal

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↑	↔
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↑	↔

Het element diefstal is veilig in de periode 2001-2004.

Het aantal aangiften van diefstal van fietsen (inclusief brom- en snorfietsen) is licht toegenomen (van 12 per 1.000 inwoners in 2003 naar 13 in 2004). Het bewonersoordeel met betrekking tot de verschillende vormen van diefstal is sterk verbeterd ten opzichte van 2001, maar ongeveer stabiel gebleven ten opzichte van 2003. Het slachtofferschap van vernieling aan de auto is sterk toegenomen ten opzichte van 2003.

Drugsoverlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↔
Percentage buurtproblemen	↔	↔

De indexscore van het element drugsoverlast is stabiel gebleven binnen de categorie veilig. Het absolute aantal meldingen van drugsoverlast is gedaald van 8 in 2003 tot 3 in 2004.

⁴² ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

Geweld

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↔	↑
Aantal meldingen	↔	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↔
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element geweld valt in de gehele periode 2001-2004 in de categorie veilig.

Het absolute aantal aangiften van openlijke geweldpleging tegen personen is gestegen van 4 in 2003 naar 7 in 2004. Het percentage inwoners dat bedreiging als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 3% in 2003 naar 1% in 2004.

Inbraak

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↓	↓

Het element inbraak scoort bedreigd in 2001, aandacht in 2002 en veilig in 2003 en 2004.

Het aantal aangiften van woninginbraak is afgenomen (van 11 per 1.000 adressen in 2003 naar 4 in 2004) evenals het aantal aangiften van inbraak in bedrijfspanden (van 145 per 1.000 bedrijfspanden in 2003 naar 74 in 2004).

Het percentage inwoners dat woninginbraak als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 17% in 2003 naar 9% in 2004. Het stedelijke gemiddelde is afgenomen van 21% in 2003 naar 15% in 2004.

Vandalisme

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↑	↑

Het element vandalisme is verslechterd van veilig in 2003 naar bedreigd in 2004.

Het aantal meldingen van vandalisme is toegenomen van 5 per 1.000 inwoners in 2003 naar 6 in 2004. Het aantal meldingen van kleine buitenbranden daarentegen is gehalveerd.

Het slachtofferschap van vernieling is sterk toegenomen van 7% in 2003 naar 14% in 2004.

Overlast

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↔

Het element overlast scoort veilig in de periode 2001-2004.

Het aantal meldingen van overige overlast en burengerucht is toegenomen. Het percentage inwoners dat aangeeft dronken mensen op straat als een buurtprobleem te ervaren, is toegenomen van 7% in 2003 naar 14% in 2004.

Schoon en heel

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001 ⁴³
Productnormering ⁴⁴	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↑	↑

De indexscore van het element schoon en heel valt in de categorie veilig.

De score op de productnormering heel is verbeterd van 4,0 in 2003 naar 4,2 in 2004, de score voor schoon is stabiel op 4,4.

Het percentage inwoners dat vernield/kapot straatmeubilair als een buurtprobleem ervaart, is sterk toegenomen van 9% in 2003 naar 19% in 2004. Vervuiling op straat wordt ook door een groter deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (toegenomen van 17% in 2003 naar 23% in 2004).

Verkeer

	t.o.v. 2003	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↔
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element verkeer is stabiel gebleven binnen de categorie veilig.

Agressief verkeersgedrag wordt, vergeleken met 2003, door een groter deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (toegenomen van 8% in 2003 naar 10% in 2004). Stedelijk is dit percentage 22%.

17.3 WIJKVEILIGHEIDSAANPAK

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die mogelijk een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in Hoek van Holland in het afgelopen jaar. Alle maatregelen hebben tot doel de veiligheid te verbeteren. Hieronder staan de meest in het oog springende genoemd.

Toezicht en handhaving

Bijna doorlopend houdt de politie verkeerscontroles binnen de bebouwde kom. Dat werkt zowel repressief als preventief. In het kader van de ASO-aanpak (Aanpak Scooter Overlast) hebben 3 controles plaatsgevonden gericht op de naleving van gedragsregels en de technische staat van de voertuigen.

Fietsendiefstal is met name in de zomer een probleem in Hoek van Holland. Afgelopen zomer is een actie gehouden waarbij een code in de fietsen is aangebracht.

Beheer en onderhoud

Aan het verlichten van achterpaden is ook in 2004 onverminderd aandacht besteed. Ook hebben schouwen plaatsgevonden voor de productnormering schoon en heel, zowel in woonwijken als – voor het eerst – op het bedrijventerrein De Zekken.

Een speciaal plan is uitgewerkt voor het aanpakken van aanhangwagens voor recreatief gebruik die langdurig geparkeerd staan op de openbare weg.

Het hondenbeleid is succesvol. Steeds meer honden zijn aangelijnd en de hondenuitlaatterreinen worden druk bezocht. Tevens zijn 2 integrale beheerplannen buitenruimte opgesteld.

⁴³ De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen en de elementcategorie geldt 2001.

⁴⁴ De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

In Hoek van Holland is aandacht besteed aan het Politiekeurmerk Veilig Wonen. Op het gebied van Veilig Ondernemen is vooral op organisatorisch gebied vooruitgang geboekt. De aandacht is thans gericht op het plaatsen van een aanwezigheidscontrolesysteem waarbij gebruik wordt gemaakt van camera's.

De communicatielijnen tussen bestuurders, politie en bewoners zijn kort dankzij het dorpse karakter van Hoek van Holland.

In de deelgemeente hebben Opzoemer-acties plaatsgevonden en via de Hoekse krant worden bewoners op de hoogte gehouden van de activiteiten van de politie. Jaarlijks worden de bewoners opgeroepen aan de politie te melden wanneer zij met vakantie gaan waarna extra surveillance volgt. Hier wordt veel gebruik van gemaakt.

Binnen Veilig Ondernemen is extra inzet gepleegd op het gebied van de aangiftebereidheid onder ondernemers. Ook in de Hoekse krant is door de politie aandacht besteed aan aangiftebereidheid.

Jeugd en veiligheid

Deelgemeente en politie houden voortdurend contact met bewoners om problemen met hangjongeren tegen te gaan en te voorkomen. Voor jongeren is een eigen plek gecreëerd in de vorm van een JOP (jongeren ontmoetingsplaats), maar daar wordt nog weinig gebruik van gemaakt. Het zoeken naar een eigen onderkomen voor de jeugd gaat door. Daarnaast is de deelgemeente bezig met het opzetten van een Deelgemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak. De politie heeft een plan van aanpak voor de bestrijding van horecaoverlast opgezet.

De scholen van het voortgezet onderwijs binnen Hoek van Holland doen mee aan het stedelijk programma Veilig op School (VOS). Door middel van een scan worden RISICO-factoren van de school in kaart gebracht en wordt een plan van aanpak opgesteld.

Geweld

In het lesprogramma 'Way out' voor middelbare scholieren wordt behalve aan drugs ook aandacht besteed aan uitgaansgeweld. Huiselijk geweld krijgt extra aandacht van de politie.

Drugs

Hoek van Holland heeft geen drugspanden en er bestaat geen grote drugsoverlast. In 2004 zijn door de politie enkele illegale hennepkwekerijen opgerold. Deze hennepkwekerijen bevonden zich voornamelijk op industrieterreinen. Zowel in het schooladoptieplan als in het programma van 'Way out' wordt aandacht besteed aan drugs.

Veilig Ondernemen breidt zich uit over de stad.

18 Veilig Ondernemen

18.1 INLEIDING EN ACHTERGROND

Veilig Ondernemen is een belangrijke prioriteit in het Collegeprogramma. In de voorgaande Veiligheidsindex is voor het eerst aandacht besteed aan dit onderwerp. In deze index worden, waar mogelijk, de ontwikkelingen besproken in de 6 pilotgebieden en 4 mariniersgebieden⁴⁵ waar meer dan één meting is gehouden. Op deze manier kan gekeken worden of de doelstellingen die geformuleerd zijn op het gebied van Veilig Ondernemen gerealiseerd worden. Het gaat om de volgende doelstellingen:

- ▶ afname van onveiligheidsgevoelens;
- ▶ afname van criminaliteit;
- ▶ toename van aangiftebereidheid.

Omdat de metingen alleen gebiedgericht plaatsvinden, is het op basis van deze gegevens niet mogelijk uitspraken te doen op stedelijk niveau. Daarvoor is een stedelijke monitor opgezet, waarbij op deelgemeenteniveau en stedelijk niveau uitspraken gedaan kunnen worden.

Dit hoofdstuk is als volgt opgebouwd: in de volgende paragraaf wordt eerst ingegaan op de uitkomsten uit de stedelijke monitor. In paragraaf 3 worden de ontwikkelingen uit de pilot- en mariniersgebieden besproken. In paragraaf 4 worden de uitkomsten uit de stedelijke monitor afgezet tegen de uitkomsten uit de pilot- en mariniersgebieden. Vervolgens wordt in paragraaf 5 kort ingegaan op de aangiften van inbraak/diefstal bij bedrijven en instellingen en het aantal aangiften van winkeldiefstal. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een samenvatting.

18.2 STEDELIJKE MONITOR

De stedelijke monitor Veilig Ondernemen is in februari en maart 2005 onder 2.100 ondernemers afgenomen in alle deelgemeenten.⁴⁶ Omdat voor het eerst op stedelijk niveau gemonitord is, is het nog niet mogelijk ontwikkelingen te schetsen. Wel wordt in paragraaf 4 de stedelijke monitor afgezet tegen de uitkomsten uit de pilot- en mariniersgebieden.

Afname onveiligheidsgevoelens

Zoals in de inleiding reeds is aangegeven, is een van de doelstellingen van Veilig Ondernemen de afname van onveiligheidsgevoelens. Nagegaan is hoe veilig de ondernemers zich in de verschillende deelgemeenten voelen in hun vestiging en in de omgeving.

⁴⁵ Mariniersgebieden zijn die gebieden waarin een stadsmarinier actief is met Veilig Ondernemen.

⁴⁶ Een methodologische verantwoording is te vinden in bijlage 3.

Tabel 2 Percentage ondernemers dat zich in de vestiging of in de omgeving van de vestiging nooit onveilig voelt, uitgesplitst naar deelgemeente, maart 2005

Deelgemeente	% nooit onveilig in vestiging	% nooit onveilig in omgeving vestiging
Charlois	72	64
Delfshaven	82	66
Feijenoord	76	68
Hillegersberg-Schiebroek	80	82
Hoek van Holland	81	82
Hoogvliet	84	79
IJsselmonde	73	68
Kralingen-Crooswijk	75	60
Noord	78	65
Overschie	87	85
Pernis	89	85
Prins Alexander	82	76
Stadscentrum	83	69
Rotterdam	80	72

Bron: Stedelijke Monitor Veilig Ondernemen 2005, SGBO

Ondernemers voelen zich over het algemeen veiliger in hun vestiging dan in de omgeving. Wel bestaan hierin tussen de verschillende deelgemeenten grote verschillen. Vooral in het Stadscentrum voelt een groter deel van de ondernemers zich in de omgeving onveiliger dan in de vestiging. Wat betreft de onveiligheid in de vestiging blijken ondernemers in Overschie zich het veiligst te voelen: bijna 90% voelt zich nooit onveilig. Ondernemers in Charlois daarentegen voelen zich het minst veilig (72% voelt zich nooit onveilig).

Uitgesplitst naar leeftijd geven Rotterdamse ondernemers tot 30 jaar het meest aan zich nooit onveilig te voelen (77%). Bij ondernemers tussen de 50 en 65 jaar is dat 62%. In de groep van 30 tot 50 jaar voelt 74% zich nooit onveilig in de vestiging.

Ondernemers in Kralingen-Crooswijk geven het minst vaak aan zich nooit onveilig te voelen in de omgeving van hun bedrijf (60%). Ondernemers in Overschie en Pernis geven het meest aan zich nooit onveilig te voelen (85%). Verschillen naar leeftijd zijn hier niet gevonden.

De afname van de onveiligheidsgevoelens kan gedeeltelijk afgeleid worden uit de vraag die de ondernemers is voorgelegd met betrekking tot de ontwikkeling van de veiligheidssituatie in de omgeving. Uit tabel 3 blijkt dat ruim tweederde van de ondernemers geen verschil ziet tussen de veiligheidssituatie in 2005 en 2004. Ruim 10% is van mening dat de situatie verbeterd is en een even groot deel vindt de situatie verslechterd.

Tussen de deelgemeenten bestaan wel verschillen. Zo vindt 8% van de ondernemers in het Stadscentrum de veiligheidssituatie verslechterd en ligt dit percentage in IJsselmonde op 18%. In Delfshaven is 26% van de ondervraagde ondernemers van mening dat de veiligheidssituatie in het afgelopen jaar verbeterd is, in Hillegersberg-Schiebroek en Overschie is dit 6%.

Tabel 3 Ontwikkeling veiligheidssituatie in het afgelopen jaar naar deelgemeente, maart 2005

Deelgemeente	% veiligheid beter	% veiligheid gelijk	% veiligheid slechter
Charlois	18	62	15
Delfshaven	26	61	9
Feijenoord	9	69	17
Hillegersberg-Schiebroek	6	79	10
Hoek van Holland	8	80	10
Hoogvliet	14	69	14
IJsselmonde	15	63	18
Kralingen-Crooswijk	11	67	17
Noord	15	67	17
Overschie	6	76	13
Pernis	14	74	9
Prins Alexander	7	71	15
Stadscentrum	18	69	8
Rotterdam	13	69	13

Bron: Stedelijke Monitor Veilig Ondernemen 2005, SGBO

Tabel 4 Percentage ondernemers dat van mening is dat onderstaande voorvallen in de omgeving van de vestiging voorkomen, maart 2005

Voorval	vaak	soms	(bijna) nooit
Hondenpoep op straat	31	32	34
Vervuiling op straat	28	34	35
Parkeeroverlast	25	22	50
Gaten/verzakkingen in bestrating	20	32	44
Overlast van groepen jongeren	14	30	54
Bekladding van muren en/of gebouwen	11	30	57
Zwerfers/bedelaars	10	22	65
Wildplassen	9	20	66
Foutief gestalde fietsen	9	17	70
Vernielde of kapotte banken, vuilnisbakken en speeltoestellen	8	22	65
Geluidsoverlast	8	19	71
Drugsoverlast	8	18	70
Dronken mensen op straat	6	23	68
Lastig vallen van voorbijgangers	4	15	78
Vernielde straatverlichting	2	11	83

Bron: Stedelijke Monitor Veilig Ondernemen 2005, SGBO

Vervolgens is de ondernemers gevraagd of ze genoemde problemen als vaak voorkomend ervaren. Hondenpoep, vervuiling en parkeeroverlast worden het meest genoemd. Bij een uitsplitsing naar deelgemeenten is opvallend dat in het Stadscentrum zwerfers en bedelaars voor iets meer dan een kwart van de ondernemers een vaak voorkomend probleem vormen. Daarentegen vindt ruim eenderde van de ondernemers in het Stadscentrum dat dit probleem zich (bijna) nooit voordoet. Ook in de deelgemeenten Noord en Delfshaven zien ondernemers bedelaars en zwerfers als een probleem: minder dan de helft is van mening dat het probleem met bedelaars en zwerfers zich (bijna) nooit voordoet. In de deelgemeente Noord is ongeveer een vijfde van mening dat dit probleem zich vaak voordoet.

Het bekladden van muren en/of gebouwen wordt vooral in het Stadscentrum, Delfshaven en Noord als vaak voorkomend ervaren, respectievelijk 16%, 17% en 24%.

Overlast van groepen jongeren wordt door ongeveer een vijfde van de ondernemers in de deelgemeenten Feijenoord, Noord, IJsselmonde en Prins Alexander genoemd als vaak voorkomend probleem.

Vervuiling op straat is voor alle ondernemers een groot probleem. In Charlois, Stadscentrum, Noord, Feijenoord en Delfshaven is meer dan 30% van de ondernemers van mening dat dit probleem vaak voorkomt.

Ook hondenpoep wordt door veel ondernemers als een probleem ervaren, waarbij rond de 40% van de ondernemers in Delfshaven, Hillebersberg-Schiebroek, Feijenoord en Noord aangeven dit als een vaak voorkomend probleem te zien.

Gaten en verzakkingen in het wegdek wordt vooral door ondernemers in Hillebersberg-Schiebroek gezien als een probleem: ongeveer eenderde van de ondervraagde ondernemers ervaart dit als een vaak voorkomend probleem.

En parkeeroverlast scoort hoog in het Stadscentrum en Kralingen-Crooswijk (beide 31%) en Noord (35%).

Afname criminaliteit

De tweede doelstelling van Veilig Ondernemen betreft de afname van de criminaliteit. Aan de ondernemers is gevraagd of naar hun mening de kans om slachtoffer te worden van een misdrijf in de omgeving van de vestiging het afgelopen jaar is toegenomen, gelijk gebleven of afgenomen. Ongeveer driekwart van de ondernemers geeft aan dat de kans om slachtoffer te worden gelijk is gebleven, 16% vindt de kans toegenomen en 6% afgenomen. Hierbij zijn geen grote verschillen tussen de deelgemeenten. Ondernemers in Charlois en Feijenoord zijn het meest vaak van mening dat de kans op een misdrijf is toegenomen (beide 19%). In het Stadscentrum en Delfshaven zijn de meeste ondernemers te vinden die zeggen dat de kans op een misdrijf juist is afgenomen (respectievelijk 10% en 9%).

Een kwart van de ondervraagde ondernemers is het afgelopen jaar slachtoffer geworden van een misdrijf, het vaakst in Charlois en IJsselmonde (respectievelijk 35% en 36%).

Tabel 5 Percentage ondernemers dat aangeeft het afgelopen jaar slachtoffer geworden te zijn van een misdrijf, naar deelgemeente, maart 2005

Deelgemeente	slachtoffer geweest (%)
Charlois	35
Delfshaven	26
Feijenoord	23
Hilligersberg-Schiebroek	20
Hoek van Holland	22
Hoogvliet	30
IJsselmonde	36
Kralingen-Crooswijk	30
Noord	25
Overschie	24
Pernis	14
Prins Alexander	27
Stadscentrum	26
Rotterdam	26

Bron: Stedelijke Monitor Veilig Ondernemen 2005, SGB0

Van de ondernemers die slachtoffer zijn geworden van een misdrijf, blijkt het grootste deel te maken gehad te hebben met een (poging tot) inbraak (14%). Ook zijn veel ondernemers slachtoffer geworden van bedreigingen/intimidatie/agressie en winkeldiefstal (10%).

Toename aangiftebereidheid

De derde doelstelling van Veilig Ondernemen is een toename van de aangiftebereidheid. In tabel 6 wordt een aantal misdrijven afgezet tegen het percentage ondernemers dat ook daadwerkelijk aangifte heeft gedaan. Uit deze tabel blijkt dat in ongeveer de helft van de gevallen van winkeldiefstal de politie hiervan in kennis wordt gesteld. Bij diefstal van de auto wordt de politie altijd in kennis gesteld en bij een geslaagde inbraak doen de meeste ondernemers ook aangifte. Van be-

kladding van het bedrijfspand wordt het minst vaak aangifte gedaan evenals van bedreigingen/intimidatie/agressie, hoewel veel ondernemers hier slachtoffer van zijn geworden. Van alle ondernemers die slachtoffer zijn geworden, heeft 44% altijd aangifte gedaan. Redenen om geen aangifte te doen zijn: het doen van aangifte op het politiebureau neemt te veel tijd in beslag, politie maakt toch geen werk van aangifte en de ondernemer is vaak van mening dat het betreffende incident niet belangrijk genoeg is.

Tabel 6 Percentage ondernemers dat slachtoffer is geworden van een misdrijf en het percentage dat aangifte heeft gedaan van genoemd misdrijf, maart 2005

Aard van het misdrijf	slachtoffer (%)	aangiften (%)
Geslaagde inbraak	14	12
Poging tot inbraak	14	7
Winkeldiefstal	10	5
Bedreigingen / intimidatie / agressie	10	4
Vernielingen niet volgend uit (poging tot) inbraak	9	4
Bekladding / graffiti	9	2
Diefstal uit auto (bij de vestiging)	7	5
Diefstal van goederen uit magazijn o.i.d.	5	2
Diefstal van geld of waardepapieren / greep uit de kassa	4	3
Overig ¹	4	3
Beroving of roofoverval	3	2
Interne fraude of diefstal	3	2
Diefstal van auto (bij de vestiging)	2	2

¹ Het gaat bij 'overige misdrijven' om zaken als brandstichting, creditcardfraude, poging tot zelfmoord, e.d.

Bron: Stedelijke Monitor Veilig Ondernemen 2005, SGB0

Driekwart van de ondernemers geeft aan een volgende keer wel aangifte te zullen doen, wanneer zij slachtoffer zijn geworden van een misdrijf. De verschillen tussen de deelgemeenten zijn niet groot. In de deelgemeente Charlois zegt 80% van de ondernemers in de toekomst aangifte te zullen doen, in Hillegersberg-Schiebroek is dit 71%.

18.3 ONTWIKKELINGEN IN PILOT- EN MARINIERSGEBIEDEN

Binnen de verschillende deelgemeenten lopen tal van initiatieven en projecten gericht op de versterking van de veiligheid in winkelgebieden en op bedrijventerreinen. In verschillende winkelgebieden en bedrijventerreinen wordt extra aandacht besteed aan Veilig Ondernemen in de vorm van pilots. In bijlage 3 staat een overzicht van de onderzoeken die tot nu toe gehouden zijn. In deze paragraaf worden de 6 pilotgebieden en de 4 gebieden waar een stadsmarinier actief is nader geanalyseerd. Het gaat om de pilotgebieden:

- ▶ Noorderboulevard (Noord),
- ▶ winkelgebied Charlois (Charlois),
- ▶ winkelstraten Kralingen (Kralingen-Crooswijk),
- ▶ winkelcentrum Alexandrium (Prins Alexander),
- ▶ bedrijventerreinen Noordwest, Hoog Zestienhoven en Overschie (Overschie) en
- ▶ bedrijventerreinen De Haak en De Kulk (Hoek van Holland).

De 4 mariniersgebieden die in dit hoofdstuk meegenomen worden, zijn:

- ▶ Boulevard Zuid (Feijenoord),
- ▶ winkelcentrum Zuidplein (Charlois),
- ▶ winkelstraten West (Delfshaven) en
- ▶ het winkelgebied Stadscentrum (Stadscentrum).

De onderzoeken die in deze gebieden zijn gehouden hebben betrekking op ondernemers en passanten. Beide groepen zijn echter niet in alle gebieden ondervraagd. Alvorens de uitkomsten uit de diverse onderzoeken te bespreken, moet nog wel opgemerkt worden dat de respons in sommige gebieden lager is dan in andere gebieden. Bij de meeste resultaten die in deze paragraaf

besproken worden, geldt dat de respons onder de ondernemers minimaal 60% was. Er is echter één uitzondering en dat betreft het bedrijventerrein Noordwest, waar het responspercentage slechts op 39% (eerste meting) en 23% (laatste meting) ligt. De resultaten worden wel gepubliceerd, maar dienen met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd te worden. In het vervolg van deze paragraaf worden de ontwikkelingen uit de verschillende onderzoeken besproken, waarbij eerst aandacht besteed wordt aan de ondernemers en vervolgens aan de passanten.

18.3.1 Ondernemers

Van diverse gebieden zijn meerdere metingen beschikbaar en is het mogelijk een ontwikkeling te schetsen. Het gaat dan om de winkelgebieden Noorderboulevard, winkelgebied Charlois, winkelstraten Kralingen, Boulevard Zuid en de bedrijventerreinen Noordwest en De Haak en De Kulk. Wanneer er meer dan twee metingen beschikbaar zijn, wordt de eerste meting vergeleken met de meest recente.

Afname onveiligheidsgevoelens

De eerste doelstelling op het gebied van Veilig Ondernemen is de afname van onveiligheidsgevoelens bij ondernemers.

Tabel 7 Percentage ondernemers dat zich nooit onveilig voelt in de vestiging

%	Eerste meting	Laatste meting
Noorderboulevard	47	51
Winkelgebied Charlois	30	37
Winkelstraten Kralingen	34	52
Winkelcentrum Alexandrium		62
Boulevard Zuid	36	52
Winkelstraten West		52

Bronnen: onderzoeksverslagen BOOM en Ecoplanet

Uit tabel 7 komt naar voren dat in de meeste gebieden de helft van de ondernemers zich nooit onveilig voelt in de eigen vestiging. Het winkelgebied Charlois wijkt hier in negatieve zin van af, 37% voelt zich nooit onveilig in de winkel. De ondernemers in het winkelcentrum Alexandrium zijn positiever: 62% voelt zich nooit onveilig in de vestiging. In de gebieden waar minimaal twee metingen zijn gehouden, is er een afname van de onveiligheidsgevoelens te constateren.

Vervolgens wordt de onveiligheid in de omgeving in kaart gebracht. In de meeste gebieden, met uitzondering van Charlois, voelt ongeveer de helft van de ondernemers zich nooit onveilig in de omgeving van de vestiging. Het blijkt dat alleen ondernemers op de bedrijventerreinen De Haak en De Kulk zich minder veilig zijn gaan voelen in de omgeving. Toch is het percentage dat bij de laatste meting heeft aangegeven zich nooit onveilig te voelen nog altijd vrij hoog (59%).

Tabel 8 Percentage ondernemers dat zich nooit onveilig voelt in de omgeving

%	Eerste meting	Laatste meting
Noorderboulevard	44	53
Winkelgebied Charlois	31	37
Winkelstraten Kralingen	40	45
Winkelcentrum Alexandrium		66
Bedrijventerrein Noordwest ¹	8	48
Bedrijventerreinen De Haak en De Kulk	76	59
Boulevard Zuid	37	49
Winkelstraten West		47

¹ Door lage respons in dit gebied, moeten de cijfers met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Bronnen: onderzoeksverslagen BOOM en Ecoplanet

Afname criminaliteit

De tweede doelstelling van Veilig Ondernemen is een afname van de criminaliteit. Uit de onderzoeken blijkt dat een groot deel van de ondernemers in het afgelopen jaar slachtoffer is geworden van een delict (zie tabel 9). De meest genoemde vormen van criminaliteit zijn diefstal en bekladding van het bedrijfspand. De bedrijventerreinen hebben het minst te lijden onder criminaliteit. In de gebieden waar meer dan één meting is gehouden valt op dat het percentage ondernemers dat slachtoffer is geworden van een delict is afgenomen. Dat is vooral het geval op de bedrijventerreinen De Haak en De Kulk in Hoek van Holland. Hier is het percentage ondernemers dat aangeeft slachtoffer van criminaliteit te zijn geworden gedaald van 62% naar 30%.

Tabel 9 Percentage ondernemers dat in het jaar voorafgaand aan de bevraging slachtoffer is geworden van een delict

%	Eerste meting	Laatste meting
Noorderboulevard	91	80
Winkelgebied Charlois	75	71
Winkelstraten Kralingen	82	74
Winkelcentrum Alexandrium		71
Bedrijventerrein Noordwest ¹	69	51
Bedrijventerreinen De Haak en De Kulk	62	30
Boulevard Zuid	86	77
Winkelstraten West		73

¹ Door lage respons in dit gebied, moeten de cijfers met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Bronnen: onderzoeksverslagen BOOM en Ecoplanet

Toename aangiftebereidheid

De derde doelstelling van Veilig Ondernemen is de toename van de aangiftebereidheid. Een klein deel van de ondernemers doet altijd aangifte. Van vernieling of bekladding wordt weinig aangifte gedaan. Opvallend is de stijging van de aangiftebereidheid op de bedrijventerreinen De Haak en De Kulk van 11% naar 35%.

Tabel 10 Percentage ondernemers dat altijd aangifte heeft gedaan van een delict

%	Eerste meting	Laatste meting
Noorderboulevard	6	13
Winkelgebied Charlois	13	10
Winkelstraten Kralingen	8	10
Winkelcentrum Alexandrium		8
Bedrijventerrein Noordwest ¹	-	18
Bedrijventerreinen De Haak en De Kulk	11	35
Boulevard Zuid	10	11
Winkelstraten West		17

¹ Door lage respons in dit gebied, moeten de cijfers met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Bronnen: onderzoeksverslagen BOOM en Ecoplanet

18.3.2 Passanten

In het kader van Veilig Ondernemen wordt ook in winkelgebieden onderzoek verricht onder passanten, waarbij de nadruk ligt op de veiligheidsbeleving en het slachtofferschap. Ook voor passanten geldt dat de onveiligheidsgevoelens en het slachtofferschap af moeten nemen. De meeste onderzoeken hebben plaatsgevonden in dezelfde gebieden waarin ook ondernemers zijn onderzocht. In het winkelcentrum Zuidplein en het winkelgebied het Stadscentrum heeft het onderzoek zich uitsluitend op passanten gericht.

Afname onveiligheidsgevoelens

In alle onderzochte winkelgebieden voelt het merendeel van de passanten (tussen 67% en 88%) zich nooit onveilig (zie tabel 11). Op Boulevard Zuid is het aantal passanten dat zich veiliger voelt gestegen. In winkelcentrum Zuidplein en het Stadscentrum is het gevoel van onveiligheid bij de passanten ongeveer gelijk gebleven.

Tabel 11 Percentage passanten dat zich nooit onveilig voelt in het winkelgebied

%	Eerste meting	Laatste meting
Noorderboulevard		76
Winkelgebied Charlois	66	74
Winkelstraten Kralingen		80
Winkelcentrum Alexandrium		88
Boulevard Zuid	57	67
Winkelcentrum Zuidplein	69	70
Winkelgebied Stadscentrum	66	69

Bronnen: onderzoeksverslagen BOOM

Afname criminaliteit

Ook aan de passanten is gevraagd of zij wel eens slachtoffer geworden zijn van criminaliteit.

Tabel 12 Percentage passanten dat in het jaar voorafgaand aan de bevraging slachtoffer is geworden van een delict

%	Eerste meting	Laatste meting
Noorderboulevard		13
Winkelgebied Charlois	21	9
Winkelstraten Kralingen		7
Winkelcentrum Alexandrium		5
Boulevard Zuid	12	9
Winkelcentrum Zuidplein ¹	8	9
Winkelgebied Stadscentrum ¹	14	10

¹ In deze gebieden is gevraagd naar de afgelopen 6 maanden in plaats van naar het afgelopen jaar.

Bronnen: onderzoeksverslagen BOOM

In tabel 12 is te zien dat gemiddeld rond de 10% van de passanten slachtoffer is geworden van een of ander misdrijf. Uitschieters zijn te vinden in het winkelgebied Charlois waar 21% van de passanten bij de eerste meting aangeeft in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geworden te zijn en het winkelcentrum Alexandrium waar 5% aangeeft slachtoffer geworden te zijn. Bij de gebieden waar meer dan één meting gehouden is, is alleen in winkelgebied Charlois een duidelijke daling waarneembaar van het percentage slachtoffers in dat gebied.

18.4 VERGELIJKING PILOT- EN MARINIERSGEBIEDEN MET DE REST VAN DE DEELGEMEENTE

In deze paragraaf worden de gegevens uit de pilot- en de mariniersgebieden (alleen voor wat betreft de ondernemers) afgezet tegen de uitkomsten uit de stedelijke monitor. De pilotgebieden zijn destijds gekozen omdat onder andere zowel objectief als subjectief de mate van onveiligheid achter is gebleven en deze gebieden buiten de 8 meest onveilige wijken vallen. Het gaat om 8 deelgemeenten waarin zich de in dit hoofdstuk behandelde pilot- en mariniersgebieden bevinden.

Tabel 13 Percentage ondernemers dat zich in de vestiging nooit onveilig voelt, uitgesplitst naar deelgemeente en pilot-/mariniersgebied

Deelgemeente (pilotgebied)	totaal deelgemeente	pilot-/mariniersgebied
Charlois (winkelgebied Charlois)	72	37
Delfshaven (winkelstraten West)	82	52
Feijenoord (Boulevard Zuid)	76	52
Hoek van Holland (De Haak en De Kulk)	81	-
Kralingen-Crooswijk (winkelstraten Kralingen)	75	52
Noord (Noorderboulevard)	78	51
Overschie (Noordwest)	87	-
Prins Alexander (Alexandrium)	82	62

Bronnen: Stedelijke Monitor Veilig Ondernemen 2005, SGB0; onderzoeksverslagen BOOM en Ecoplanet

Opvallend in tabel 13 is dat de ondernemers in de pilot- en mariniersgebieden zich veel minder veilig voelen in hun bedrijf dan de overige ondernemers in de deelgemeente. Dat geldt ook voor de onveiligheidsgevoelens in de omgeving van de vestiging (zie tabel 14).

Tabel 14 Percentage ondernemers dat zich in de omgeving van de vestiging nooit onveilig voelt, uitgesplitst naar deelgemeente en pilot-/mariniersgebied

Deelgemeente (pilotgebied)	totaal deelgemeente	pilot-/mariniersgebied
Charlois (winkelgebied Charlois)	64	37
Delfshaven (winkelstraten West)	66	47
Feijenoord (Boulevard Zuid)	68	49
Hoek van Holland (De Haak en De Kulk)	82	59
Kralingen-Crooswijk (winkelstraten Kralingen)	60	45
Noord (Noorderboulevard)	65	53
Overschie (Noordwest)	85	46
Prins Alexander (Alexandrium)	76	66

Bronnen: Stedelijke Monitor Veilig Ondernemen 2005, SGB0; onderzoeksverslagen BOOM en Ecoplanet

Worden ondernemers in de pilot- en mariniersgebieden ook vaker slachtoffer van een misdrijf? In de volgende tabel staan de verschillen tussen de deelgemeenten en de betreffende pilot- dan wel mariniersgebieden weergegeven.

Tabel 15 Percentage ondernemers dat aangeeft het afgelopen jaar slachtoffer geworden te zijn van een misdrijf, uitgesplitst naar deelgemeente en pilot-/mariniersgebied

Deelgemeente (pilotgebied)	totaal deelgemeente	pilot-/mariniersgebied
Charlois (winkelgebied Charlois)	35	71
Delfshaven (winkelstraten West)	26	73
Feijenoord (Boulevard Zuid)	23	77
Hoek van Holland (De Haak en De Kulk)	22	30
Kralingen-Crooswijk (winkelstraten Kralingen)	30	74
Noord (Noorderboulevard)	25	80
Overschie (Noordwest)	24	51
Prins Alexander (Alexandrium)	27	71

Bronnen: Stedelijke Monitor Veilig Ondernemen 2005, SGB0; onderzoeksverslagen BOOM en Ecoplanet

Uit tabel 15 komt duidelijk naar voren dat ondernemers in de pilot- en mariniersgebieden vaker het slachtoffer zijn geworden van een misdrijf dan de ondernemers in de rest van de deelgemeente.

Tenslotte wordt de aangiftebereidheid in de pilot- en mariniersgebieden afgezet tegen de aangiftebereidheid in de rest van de deelgemeente (zie tabel 16).

Tabel 16 Percentage ondernemers dat altijd aangifte gedaan heeft, uitgesplitst naar deelgemeente en pilot-/mariniersgebied

Deelgemeente (pilotgebied)	totaal deelgemeente	pilot-/mariniersgebied
Charlois (winkelgebied Charlois)	52	10
Delfshaven (winkelstraten West)	56	17
Feijenoord (Boulevard Zuid)	68	11
Hoek van Holland (De Haak en De Kulk)	42	35
Kralingen-Crooswijk (winkelstraten Kralingen)	65	10
Noord (Noorderboulevard)	55	13
Overschie (Noordwest)	53	18
Prins Alexander (Alexandrium)	55	8

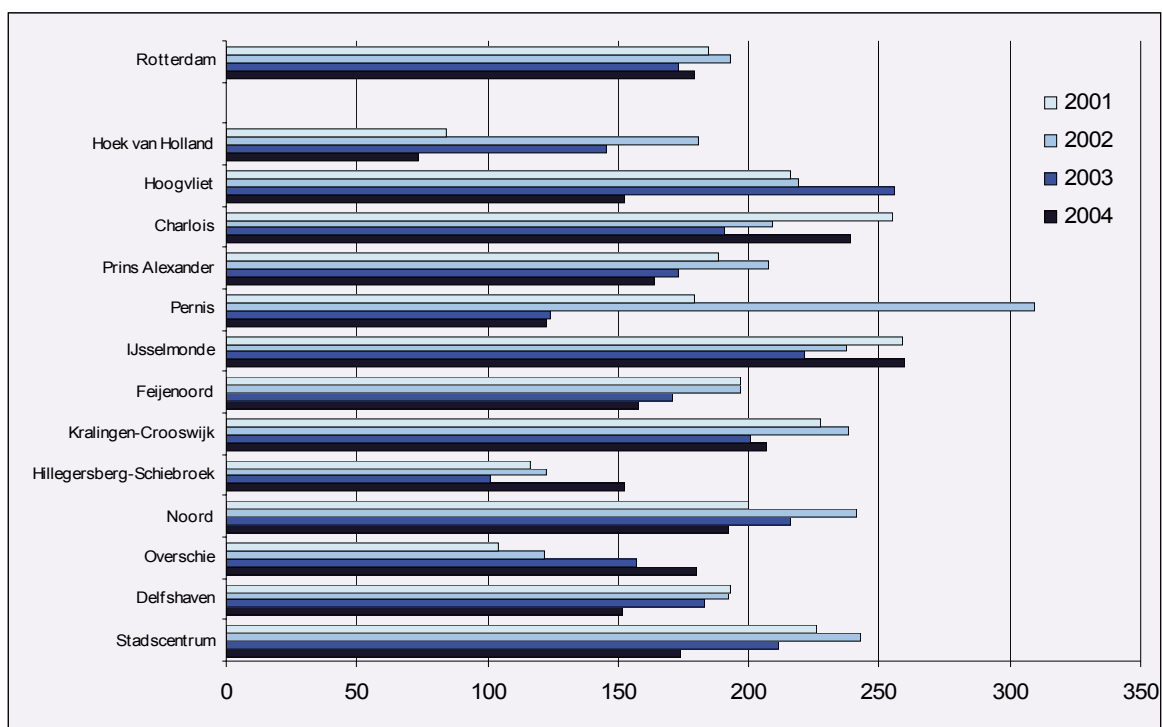
Bronnen: Stedelijke Monitor Veilig Ondernemen 2005, SGB0; onderzoeksverslagen BOOM en Ecoplanet

De ondernemers doen buiten de pilot- en mariniersgebieden vaker aangifte dan in deze gebieden. Het grootste verschil doet zich voor in de deelgemeente Feijenoord en Boulevard Zuid, waar respectievelijk 68% en 11% in geval van een misdrijf altijd aangifte heeft gedaan. Het kleinste verschil is te vinden in Hoek van Holland (42%) en de bedrijventerreinen De Haak en De Kulk (35%).

18.5 AANGIFTEN

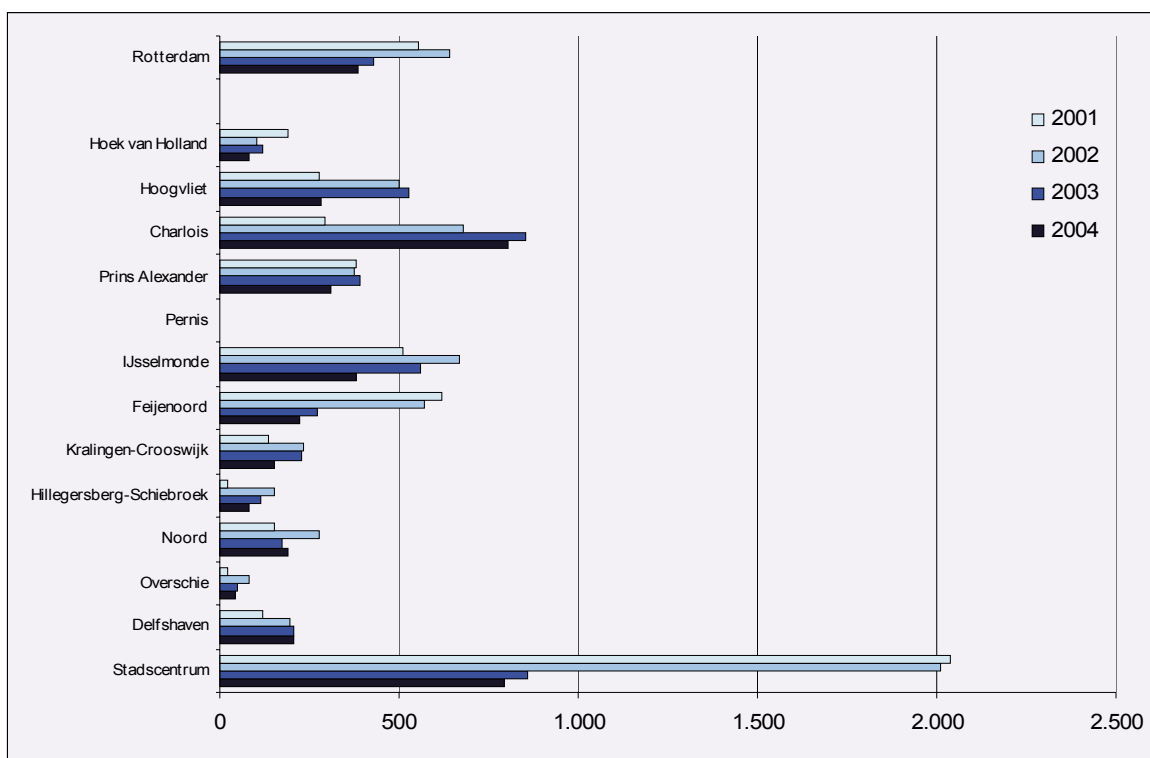
Het aantal aangiften van inbraak bij bedrijven en instellingen is in het afgelopen jaar toegenomen. Vooral in Hillegersberg-Schiebroek, Charlois en IJsselmonde is deze toename goed zichtbaar. In Hoogvliet en Hoek van Holland is juist een forse daling waarneembaar. Het aantal aangiften van winkeldiefstal is afgenomen. Tussen de deelgemeenten zijn op dit punt grote verschillen waarneembaar. In de meeste deelgemeenten daalt het aantal aangiften, met name in Hoogvliet, Prins Alexander, IJsselmonde en Kralingen-Crooswijk. In 2 deelgemeenten is een stijging van het aantal aangiften waarneembaar, een lichte stijging in Delfshaven en een grotere stijging in Noord (zie figuur 36 en 37).

Figuur 36 Aantal aangiften diefstal/inbraak bedrijven/instellingen per 1.000 bedrijven/instellingen

Bron: Xpol, Politie Rotterdam Rijnmond

Figuur 37 Aantal aangiften winkeldiefstal per 1.000 winkels

Bron: Xpol, Politie Rotterdam Rijnmond

18.6 SAMENVATTING EN CONCLUSIE

In dit hoofdstuk hebben de uitkomsten uit verschillende onderzoeken op het gebied van Veilig Ondernemen centraal gestaan. Allereerst waren dat de uitkomsten uit een nieuw opgezette stedelijke monitor. Ten tweede zijn er diverse onderzoeken geweest in afzonderlijke gebieden in de stad. Van al deze onderzoeken is in dit hoofdstuk een keuze gemaakt om de uitkomsten uit de onderzoeken uit de 6 pilotgebieden en 4 mariniersgebieden te presenteren. Gekeken is in hoeverre de 3 doelstellingen van Veilig Ondernemen (afname van onveiligheidsgevoelens, afname van criminaliteit en toename van aangiftebereidheid) gehaald zijn.

Uit de onderzoeksgegevens komt naar voren dat ondernemers zich in hun bedrijf over het algemeen veiliger voelen dan in de omgeving. Ondernemers in de pilot- en mariniersgebieden voelen zich onveiliger dan ondernemers in de rest van de deelgemeente. Wel is in de pilot- en mariniersgebieden een positieve ontwikkeling waar te nemen. Ondernemers voelen zich nu veiliger (zowel in de vestiging als in de omgeving van de vestiging) dan bij een eerdere meting.

Voorts is in Rotterdam een kwart van de ondervraagde ondernemers in het afgelopen jaar slachtoffer geworden van een misdrijf. In de pilot- en mariniersgebieden ligt dit percentage duidelijk hoger. Maar ook hier is een kentering waarneembaar.

De aangiftebereidheid onder ondernemers is laag, slechts 10% van de ondernemers in de pilot en mariniersgebieden doet altijd aangifte. Stedelijk is dit cijfer 44%. In sommige gebieden is een lichte stijging waarneembaar, in andere gebieden is dat nog niet het geval. Over het algemeen blijft de aangiftebereidheid laag.

Samenvattend kan de conclusie getrokken worden dat de ondernemers over het algemeen zich niet onveilig voelen en dat de ondernemers in die gebieden die nu extra aandacht krijgen, zich veiliger zijn gaan voelen, maar zich nog altijd een stuk onveiliger voelen dan ondernemers in de rest van de deelgemeente. Ook de criminaliteit is hoger in de pilot- en mariniersgebieden, maar ook hier is een positieve ontwikkeling te constateren. Punt van aandacht blijft wel de aangiftebereidheid, ondernemers in deze gebieden doen minder vaak aangifte dan ondernemers in de rest van de deelgemeente. Uit dit alles blijkt dat de pilotgebieden goed gekozen zijn, het was en is daar onveiliger dan elders; het gaat vooruit, maar het gaat langzaam.

Een belangrijk aandachtspunt in de verbetering van de sociale veiligheid in het openbaar vervoer is de bestrijding van het zwartrijden door extra kaartcontrole.

19

Veiligheid in het openbaar vervoer

Het beleid van de RET om de sociale veiligheid in het openbaar vervoer te verbeteren is in 2004 voortgezet en op een groot aantal terreinen is vooruitgang geboekt. In het jaarverslag van de RET wordt uitgebreid op de behaalde resultaten ingegaan. In dit hoofdstuk staat een samenvatting daarvan.

19.1 OBJECTIEVE VEILIGHEID

AgressieRegistratiesysteem

De RET monitort de invloeden van het beleid onder andere met gegevens uit het AgressieRegistratiesysteem (ArRET-systeem). In het ArRET-systeem worden naast de gemelde gewelds-, agressie- en overlastincidenten ook de relevante werkprocessen en waarnemingen van het cameratoezicht geregistreerd.

In 2004 zijn minder ArRET-incidenten geregistreerd dan in 2003, namelijk 8.876 (tegen 9.950 in 2003), volgens de volgende classificatie:

- ▶ 2.089 overtredingen of misdrijven op grond van het Wetboek van Strafrecht en APV's (A-incidenten),
- ▶ 5.549 overtredingen van de Wet Personenvervoer (B-incidenten),
- ▶ 1.238 overtredingen van het Besluit personenvervoer (C-incidenten).

Hierbij ging het vooral om betalingsproblemen (27%), overlast van drugsgebruikers/zwervers (27%) en meldingen van kattenkwaad en andere overlast (23%).

Zo'n 12% van de incidenten heeft te maken gehad met geweld, bedreiging en agressie. Diefstal vormt een relatief klein aandeel: 1%.

Tabel 17 Incidenten in het openbaar vervoer (tram, bus en metro)

	2002	2003	2004
Betalingsproblemen	1.121	2.186	2.364
Schoon en heel	1.209	1.983	958
Drugsgebruikers / zwervers	1.654	2.182	2.369
Diefstal	83	103	88
Kattenkwaad / andere vormen van overlast	2.012	2.325	2.025
Agressie	309	557	468
Bedreiging	152	256	252
Geweld / mishandeling	259	358	352
Totaal	6.789	9.950	8.876

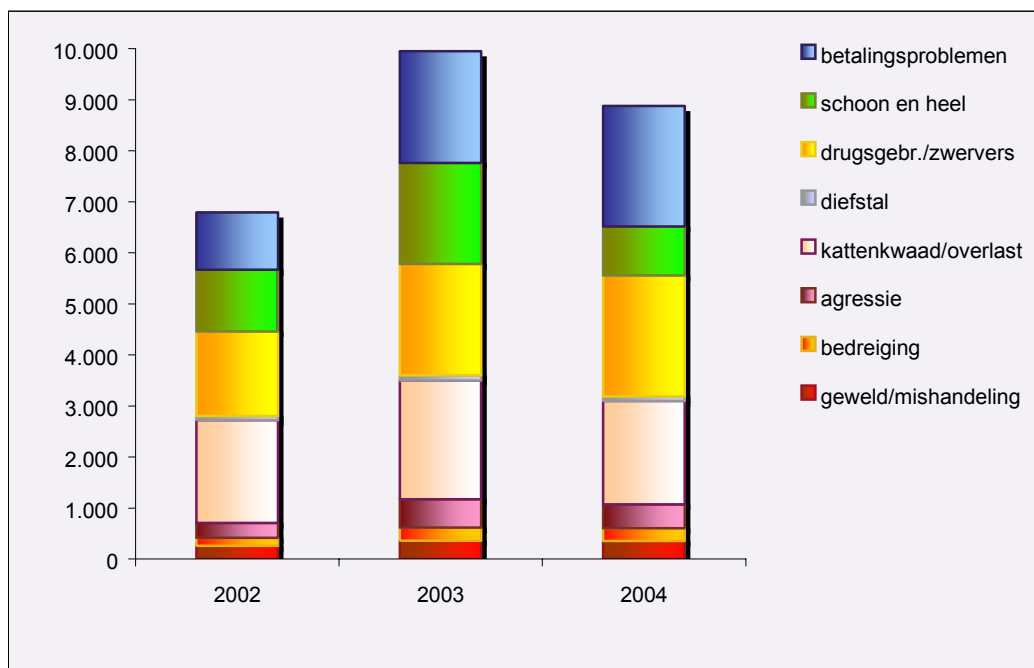
Bron: Jaarverslag 2004, RET

Het effect van het uitbreidend maatregelenpakket ter verbetering van de sociale veiligheid bij de RET op de ontwikkeling van ArRET-incidenten is duidelijk.

Maatregelen die een intensivering van toezicht en handhaving inhouden, zorgen voor een stijging van het aantal ArRET-incidenten. Over de periode 2002-2004 blijkt dat:

- ▶ de maatregelen van het gesloten instapregime (conducteurs op de tram, instapcontrole bij de metrostations) voor meer meldingen van betalingsproblemen zorgen;
- ▶ het cameratoezicht op de metrostations ook meer ArRET-incidenten tot gevolg heeft, vooral meer meldingen van drugsgebruikers en zwervers en 'kattenkwaad en overlast'.

Het aantal geregistreerde betalingsproblemen is sinds 2002 verdubbeld. Het aantal overlastmeldingen van drugsgebruikers en zwervers is sinds 2002 gestegen met 43%.

Figuur 38 Soort incidenten in het openbaar vervoer

Bron: Jaarverslag 2004, RET

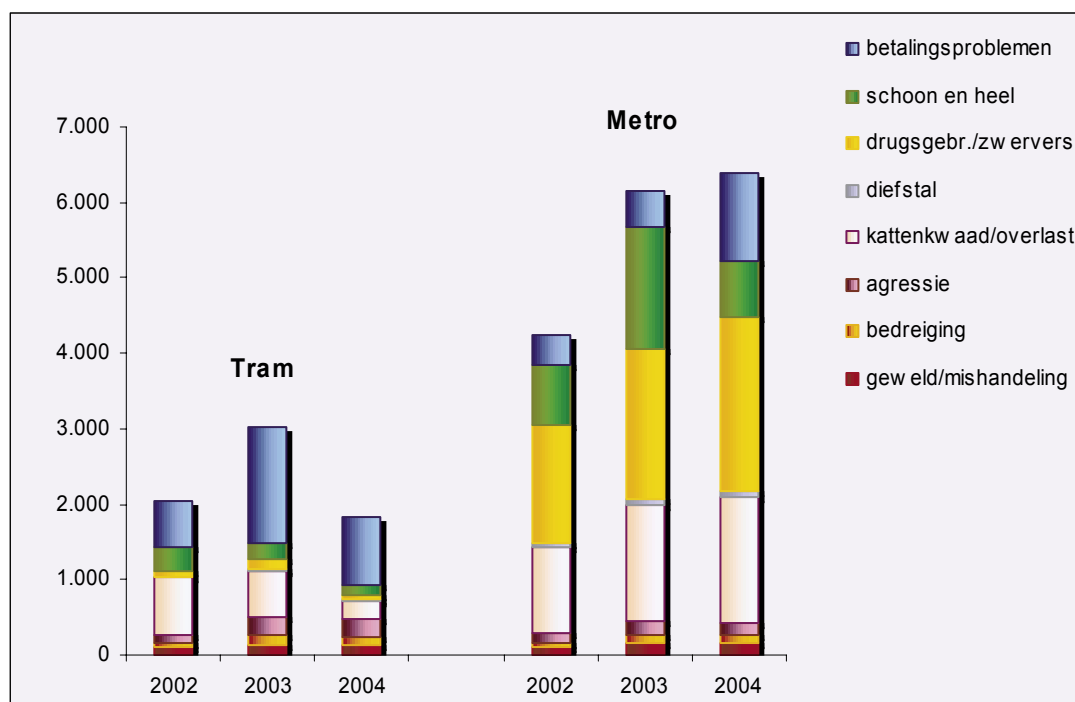
Verder hangt het aantal incidenten met agressie, bedreigingen en fysiek geweld nauw samen met extra controle-acties.

Vooraf bij de invoering van maatregelen stijgt het aantal incidenten sterk. Na verloop van tijd daalt het aantal incidenten weer naar een normaal niveau (boeggolfeffect). Het boeggolfeffect treedt vooral op bij de maatregelen van het gesloten instapregime:

- de conducteurs op de tram (geleidelijke invoering in 2003) en
- de instapcontrole bij de metro (vanaf medio 2003) voorafgaand aan de indienststelling van de tourniquets, die in 2005 gepland is.

Medio 2004 lijkt het boeggolfeffect bij de tram, na een forse stijging in 2003 veroorzaakt door de invoering van de conducteur, voorbij. Niet alleen is sprake van een forse daling van de betalingsproblemen (59%) maar ook van alle andere soorten incidenten. In totaal zijn er in 2004 op de tram 60% minder incidenten geregistreerd dan in 2003.

Figuur 39 Incidenten in RET-tram en metro

Bron: Jaarverslag 2004, RET

Het cameratoezicht op de metrostations zorgt vooral voor meer meldingen van drugsgebruikers, zwervers en 'kattenkwaad en andere vormen van overlast'. Sinds 2002 zijn er bijna anderhalf keer meer van dit soort incidenten geregistreerd. Vanaf medio 2003 is de instapcontrole op vijftien metrostations ingevoerd. Dit ter voorbereiding van de indienststelling van de tourniquets, die in 2005 gepland is. De instapcontrole bij de metro heeft in 2004 voor drie keer zo veel betalingsproblemen gezorgd als in 2002.

In 2004 werd 72% van de incidenten opgetekend bij de metro en op de metrostations, 21% bij de tram en 7% bij de bus.

Dit heeft deels te maken met de personeels- en reizigersverdeling over de verschillende vervoersmodaliteiten. De helft van de RET-reizigers is metrogebruiker, 30% gebruikt de tram en 20% de bus.

Maar de invloed van de maatregelen is belangrijker. Bij de metro zorgt het cameratoezicht voor heel wat geregistreerde incidenten. In 2004 was zo'n 60% van alle ArRET-meldingen een cameramelding: 5.361 van de 8.876 incidenten. Bij de tram heeft zo'n 50% van de geregistreerde incidenten te maken met betalingsproblemen. Dat is de invloed van de conducteur. Bij de bus was er al altijd een gesloten instapregime, dus daar is weinig veranderd.

Reductie zwartrijderspercentage

Een belangrijk aandachtspunt in de verbetering van de sociale veiligheid in het openbaar vervoer is de bestrijding van het zwartrijden. Het herinvoeren van de conducteur op de tram (gerealiseerd eind 2003), de verscherpte ingangscontroles (vanaf medio 2003) en de indienststelling van de tourniquets op de metro (in de loop van 2005) zijn maatregelen die het zwartrijden moeten tegengaan.

Het effect van het uitrollend maatregelenpakket is duidelijk. Het zwartrijderspercentage in de tram en metro is vanaf 2003 fors gedaald. In 2004 heeft zich de daling op onderdelen voortgezet. De cijfers van 2003 en 2004 op de tram zijn niet helemaal vergelijkbaar omdat de cijfers over 2003 door de verschillen in meetmethode positiever uitvallen dan die over 2004.

Tabel 18 Zwartrijderspercentage in Rotterdam

	2002	2003	2004
Bus	2,0%	1,8%	0,9%
Tram	15-20%	2,0% ¹	2,8%
Metro	10-15%	6,6% ² en 7,5%	7,2%

¹ tramlijnen 1, 7 en 8, op een werkdag² alle metrolijnen op een werkdag**Bron:** Jaarverslag 2004, RET ; 'Meten is weten!', februari 2005

In 2004 zijn voor het eerst ook landelijk de zwartrijderspercentages van het stads- en streekvervoer gemeten met de landelijke uniforme methode. In vergelijking met de 3 andere grote steden haalt de RET in bijna alle vervoersmiddelen de laagste percentages zwartrijders.

Tabel 19 Zwartrijderspercentages volgens landelijke uniforme meting¹

	Rotterdam	Amsterdam	Den Haag	Utrecht
Bus	0,9%	1,0%	0,6%	1,4%
Tram	2,8%	9,8%	9,1%	nvt
Metro	7,2%	19,3%	nvt	nvt

¹ alle percentages zijn gemiddeld over alle lijnen en alle dagen (werk- en weekenddagen)**Bron:** Nulmeting Monitor Zwartrijden Stads- en Streekvervoer eindrapport, april 2004

19.2 BELEVING SOCIALE VEILIGHEID DOOR REIZIGERS

Toename veiligheid

Vanaf november 2003 kent het gehele tramnet een gesloten instapsysteem. Sindsdien zijn er geen onveilige tramlijnen meer. Dit blijkt uit verschillende onderzoeken.⁴⁷ Zowel de reizigers als het personeel voelen zich veel veiliger met een conducteur op de tram.

De metrolijnen zijn nog niet geheel veilig omdat de ingebruikname van tourniquets en de bijhorende inzet van metropersoneel pas in 2005 worden gerealiseerd.

Kwaliteitsmonitor

Reeds meer dan 15 jaar laat de RET jaarlijks een grootschalig onderzoek uitvoeren naar de mening van de reizigers over allerlei kwaliteitsaspecten. Sociale veiligheid is daar een onderdeel van. Normaal gesproken doen er zich geen grote wijzigingen voor in de waardering, een wijziging van 0,2 op een 10-puntsschaal is al fors. Het rapportcijfer voor de sociale veiligheid in de tram is sinds 2002 met 0,7 gestegen. Daar is de komst van de conducteur debet aan. Ook bij de metro is de waardering gestegen. Vooral de resultaten in 2003 waren uitstekend. Deze goede resultaten zijn in 2004 vastgehouden. De reizigers beoordelen in 2004 de sociale veiligheid in de voertuigen en bij de haltes en perrons over het algemeen even hoog als in 2003.

's Avonds voelt men zich in het algemeen minder veilig dan overdag. Ook voelt men zich in de metro en op de metroperrons minder veilig dan in de tram/bus en bij tram-/bushaltes.

⁴⁷ Research International (februari 2004 en maart 2005), 'RET Kwaliteitsmonitor'.
TripConsult Breda (augustus 2004), 'De Sociale Veiligheid van het RET personeel 2003'.
Kooten, van, Dr. Gerrit (februari 2004) en Kooten, van, Dr. Gerrit (september 2003),

Tabel 20 Rapportcijfer per aspect

	2002	2003	2004
Bij haltes en perrons overdag			
bus	6,8	6,9	6,8
tram	6,4	6,8	6,8
metro	6,4	6,7	6,6
Bij haltes en perrons 's avonds			
bus	5,7	5,6	5,7
tram	5,4	5,7	5,7
metro	5,1	5,4	5,4
In voertuigen overdag			
bus	6,9	7,1	7,0
tram	6,5	7,1	7,2
metro	6,4	6,6	6,6
In voertuigen 's avonds			
bus	6,2	6,4	6,3
tram	5,7	6,3	6,4
metro	5,2	5,5	5,4

Bron: Kwaliteitsmonitor 2005, RET

19.3 CONCRETE MAATREGELEN

Het doel van het veiligheidsbeleid van de RET is uiteraard het verbeteren van de sociale veiligheid in het openbaar vervoer voor reizigers en personeel. Om dit te bereiken heeft de RET een samenhangend pakket aan maatregelen ontwikkeld en geïmplementeerd.

De conducteur op de tram, cameratoezicht en tourniquets bij het metrostation zijn de maatregelen van het gesloten instapregime. In een gesloten instapregime betaalt de reiziger voor de reis en wordt erop toegezien dat de reiziger zich tijdens de reis aan de geldende regels van normaal beschaafd gedrag houdt. De RET werkt ook intensief samen met alle relevante partners op het gebied van veiligheid. Zo neemt de RET deel aan de wijkveiligheidsactieprogramma's en de hotspotaanpak.

De RET-problematiek overstijgt vaak het gebiedsgebonden niveau. Een aanpak op stedelijk en regionaal niveau blijkt noodzakelijk. Deze aanpak is georganiseerd via het Regionaal Handhavingsarrangement Openbaar Vervoer.

Het veiligheidsbeleid van de RET ten aanzien van overlastgevend is gebaseerd op een aai en draai aanpak: repressie wie dat nodig heeft, zorg wie dat verdient.

Ook 'schoon en heel' worden meegenomen in de veiligheidsaanpak van de RET.

Eind 2004 is het volgende te melden over de voortgang van de uitvoering van de maatregelen:

Conducteur op de tram

Op alle tramlijnen is een conducteur aanwezig sinds eind november 2003. Ook de nieuwe Carnis-selandelijn (lijn 25) die eind oktober 2004 is gaan rijden, is voorzien van een conducteur. In 2004 heeft onderzoek plaatsgevonden, waarbij besloten is het aantal conducteurs op de tram bij te stellen. Deze aanpassing is begin 2005 ingevoerd. Via onderzoek wordt een efficiënte inzet van conducteurs blijvend gemonitord.

Tourniquets op de metrostations

In 2004 is er hard gewerkt om de tourniquets op de metrostations te installeren. Ook is veel voorbereidend werk verzet voor de komst van de OV-chipkaart waarmee de tourniquets uiteindelijk bediend zullen worden. In 2005 zullen de tourniquets in dienst genomen worden. Er komt dan ook een nieuw inzetplan voor het toezichthoudend metropersoneel dat aangepast is aan het tourni-

quetsysteem. De extra toegangscontroles op een vijftiental metrostations, die medio 2003 van start gingen, zijn in 2004 het hele jaar uitgevoerd.

Regionaal Handhavingsarrangement Openbaar Vervoer

Het Regionaal Handhavingsarrangement Openbaar Vervoer is in 2001 opgesteld en in 2002 in werking gesteld. Dit arrangement schept de kaders waarbinnen afspraken worden gemaakt over de concrete inspanningen die de RET, politie en justitie leveren ter bestrijding van agressie, geweld en overlast. De buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) van de afdeling Toezicht & Veiligheid zijn sinds december 2001 uitgerust met handboeien.

In 2004 zijn de concrete inspanningen van de RET, politie en justitie in het kader van het Regionaal Handhavingsarrangement Openbaar Vervoer geëvalueerd. In deze evaluatie is vastgesteld dat alle partijen tevreden zijn over de huidige samenwerking en dat de gestelde kwaliteitseisen door alle partijen gehaald zijn.

Geweldsprotocol

Medewerkers van de RET staan in hun werk regelmatig bloot aan agressie en geweld. Om medewerkers adequaat bij te staan heeft de RET een geweldsprotocol opgesteld. Hierin is onder andere geregeld dat justitie in principe alle aangiften van medewerkers van de RET die zijn bedreigd of mishandeld in behandeling neemt. Zowel de RET-medewerkers als de medewerkers van Securicor, die ingehuurd worden als conducteur door de RET, maken in voorkomende gevallen gebruik van het geweldsprotocol.

RET betrokken bij wijkveiligheidsactieprogramma's

De RET-gebiedsmanagers zijn samen met andere partners direct betrokken bij de wijkgerichte aanpak ter verbetering van de sociale veiligheid. In dit kader hebben de 3 gebiedsmanagers in 2004 structureel overleg gehad met de portefeuillehouders sociale veiligheid van de deelgemeentebesturen en de accounthouders sociale veiligheid van de verschillende diensten. Er zijn afspraken gemaakt of bestendigd met het merendeel van de deelgemeenten. Alleen bij de deelgemeente Charlois waren de prestatieafspraken eind 2004 nog in conceptvorm.

Toezichtarrangementen

In een aantal door de gemeente Rotterdam aangewezen hotspotgebieden zijn toezichtarrangementen gerealiseerd. De RET participeerde in 2004 in het toezichtarrangement Centraal Station Rotterdam, Zuidplein, Boulevard Zuid, Spangen en Centrum.

Andere maatregelen

Andere maatregelen die de RET ter verbetering van de veiligheid in het openbaar vervoer in 2004 heeft uitgevoerd zijn:

- ▶ Het toeleiden van drugsgebruikers, die overlast veroorzaken in het openbaar vervoer, naar een zorgsysteem door de 2 RET-zorgmakelaars.⁴⁸ Deze maatregel loopt al vanaf 2002.
- ▶ Het ontwikkelen van een handleiding 'Eerst hulp bij drugs', (een handboekje met informatie en tips voor de toezichthouders van de RET); door deze zorgmakelaars in samenwerking met Delta Bouman.
- ▶ Extra graffitiwijdering naast het reguliere onderhoud door de rupsaanpak⁴⁹ op de metrostations en de clean-on-wheelsaanpak⁵⁰ in de voertuigen. De clean-on-wheelsmaatregel loopt al vanaf 2002. Sinds september 2004 zijn de 2 teams van Topscore zover met de rupsaanpak dat de graffiti op de metrostations van zowel de Calandlijn als de Erasmuslijn dagelijks verwijderd wordt.

⁴⁸ De RET neemt haar verantwoordelijkheid op het gebied van drugsgerelateerde overlast en is in 2000 gestart met het inhuren van zorgmakelaars vanuit DeltaBouman.

⁴⁹ Kern van de rupsaanpak is om een stationstraject graffiti-vrij te maken en om daarna dat stationstraject graffiti-vrij te houden en het stationstraject langzaam uit te breiden.

⁵⁰ Bij de clean-on-wheelsaanpak worden de voertuigen ook tijdens de diensten schoongemaakt.

19.4 SAMENVATTING EN CONCLUSIE

De RET heeft een samenhangend pakket aan maatregelen ter verbetering van de sociale veiligheid ontwikkeld en geïmplementeerd. De RET werkt ook intensief samen met alle relevante partners op het gebied van veiligheid, zowel op stedelijk als regionaal niveau. Concrete maatregelen ter verbetering van sociale veiligheid zijn de conducteurs op de tram, de tourniquets op de metrostations, het Geweldsprotocol, het afsluiten van het Regionaal Handhavingsarrangement en het werk van de zorgmakelaars en de gebiedsmanagers.

De RET monitort de invloeden van het beleid met gegevens uit onder andere het ArRET-systeem, de zwartrijdersmetingen en de Kwaliteitsmonitor.

Maatregelen die een intensivering van toezicht en handhaving inhouden, zorgen voor een stijging van het aantal ArRET-incidenten. Vooral bij de invoering van maatregelen stijgt het aantal incidenten sterk. Na verloop van tijd daalt het aantal incidenten weer naar een normaal niveau (boeggolfeffect).

Over de periode 2002-2004 blijkt dat:

- de maatregelen van het gesloten instapregime (conducteurs op de tram, instapcontrole bij de metrostations) voor meer meldingen van betalingsproblemen zorgen;
- het cameratoezicht op de metrostations ook meer ArRET-incidenten tot gevolg heeft, vooral meer meldingen van drugsgebruikers en zwervers en 'kattenkwaad en overlast'.

Het aantal geregistreerde betalingsproblemen is sinds 2002 verdubbeld. Het aantal overlastmeldingen van drugsgebruikers en zwervers is sinds 2002 gestegen met 43%.

In 2004 zijn er minder incidenten geregistreerd dan in 2003, namelijk 8.876 (tegen 9.950 in 2003). Het ging hierbij voornamelijk om betalingsproblemen (27%), overlast van drugsgebruikers/zwervers (27%) en meldingen van kattenkwaad en andere overlast (23%).

Medio 2004 lijkt het boeggolfeffect bij de tram, na een forse stijging in 2003 veroorzaakt door de invoering van de conducteur, voorbij. In totaal zijn er in 2004 op de tram 60% minder incidenten geregistreerd dan in 2003.

Het zwartrijderspercentage is in 2003 fors gedaald ten opzichte van 2002 door de maatregelen op de tram en metro. In 2004 heeft de daling zich op onderdelen voortgezet.

Het rapportcijfer over sociale veiligheid in de tram is sinds 2002 met 0,7 gestegen (Kwaliteitsmonitor RET). Daar is de komst van de conducteur debet aan. Vanaf november 2003 kent het gehele tramnet een gesloten instapsysteem. Ook bij de metro is de waardering gestegen. Vanaf medio 2003 is de instapcontrole op vijftien metrostations ingevoerd. Dit ter voorbereiding van de indienststelling van de tourniquets, die in 2005 gepland is.

Geconcludeerd kan worden dat de RET op een groot aantal terreinen vooruitgang heeft geboekt.

Divers Rotterdam.

20 Veiligheid nader bekeken

In de Veiligheidsindex zijn behalve feitelijke ook subjectieve gegevens opgenomen. Deze gegevens worden verkregen via een grootschalige bevolkingsenquête. In deze enquête wordt niet alleen gevraagd naar buurtproblemen en slachtofferschap (de onderdelen die zijn opgenomen in de Veiligheidsindex), maar komen ook andere onderwerpen aan bod. Voorbeelden hiervan zijn onveiligheidsgevoelens en vervelende voorvallen in de buurt. Deze onderwerpen zeggen ook iets over de veiligheid, waar in dit hoofdstuk dieper op in wordt gegaan.

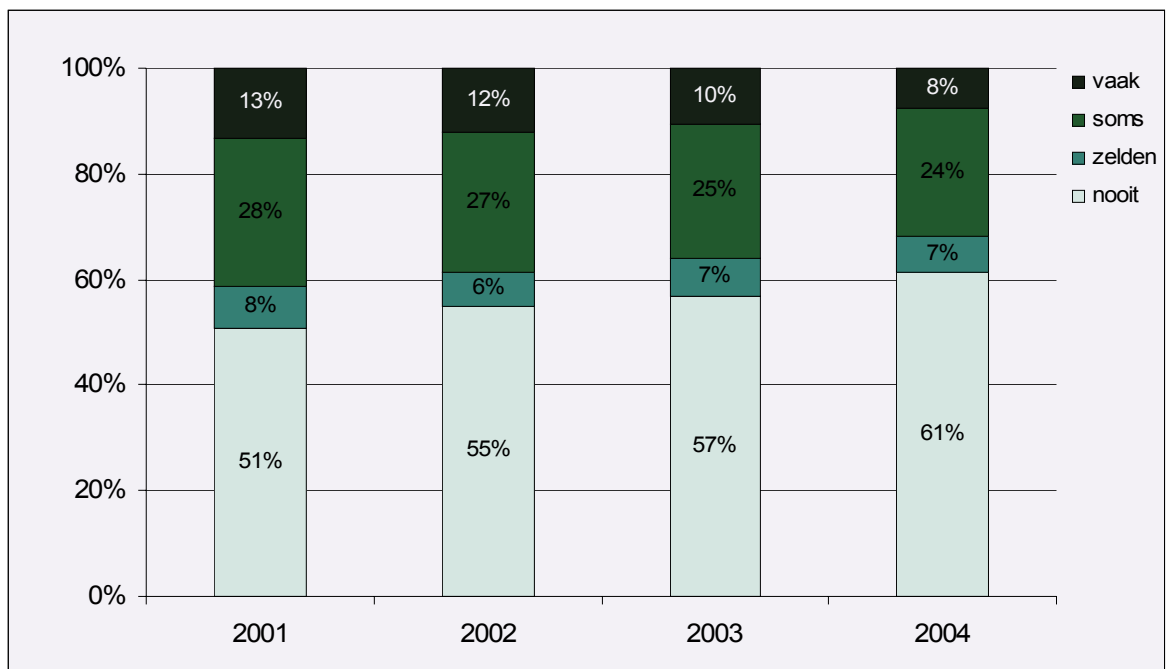
20.1 ONVEILIGHEIDSGEVOELEN

Onveiligheidsgevoelens zijn belangrijke indicatoren van de veiligheid in een wijk. In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de onveiligheidsgevoelens op stedelijk en deelgemeentelijk niveau. Ook wordt een uitsplitsing gemaakt naar bepaalde persoonskenmerken, om vast te kunnen stellen of onveiligheidsgevoelens bij bepaalde bevolkingsgroepen meer voorkomen dan bij andere bevolkingsgroepen.

Onveiligheidsgevoelens algemeen

Aan Rotterdammers is gevraagd of, en zo ja hoe vaak, men zich in het algemeen onveilig voelt.

Figuur 40 Percentage inwoners dat zich respectievelijk vaak, soms, zelden of nooit onveilig voelt (2001-2004)

Bron: Programmabureau Veilig

Het percentage inwoners dat zich vaak onveilig voelt, is in de periode 2001-2004 ieder jaar afgenomen (van 13% in 2001 naar 8% in 2004). Het percentage inwoners dat zich nooit onveilig voelt is in dezelfde periode constant toegenomen van 51% in 2001 naar 61% in 2004.

Het gaat hier om algemene onveiligheidsgevoelens. Onveiligheidsgevoelens kunnen echter ook op buurtniveau worden gemeten. Het gaat dan om de vraag of men zich in de eigen buurt onveilig voelt.

Figuur 41 Percentage inwoners dat zich altijd/vaak, regelmatig/soms, zelden of nooit onveilig voelt in de eigen buurt (2001, 2003 en 2004)⁵¹

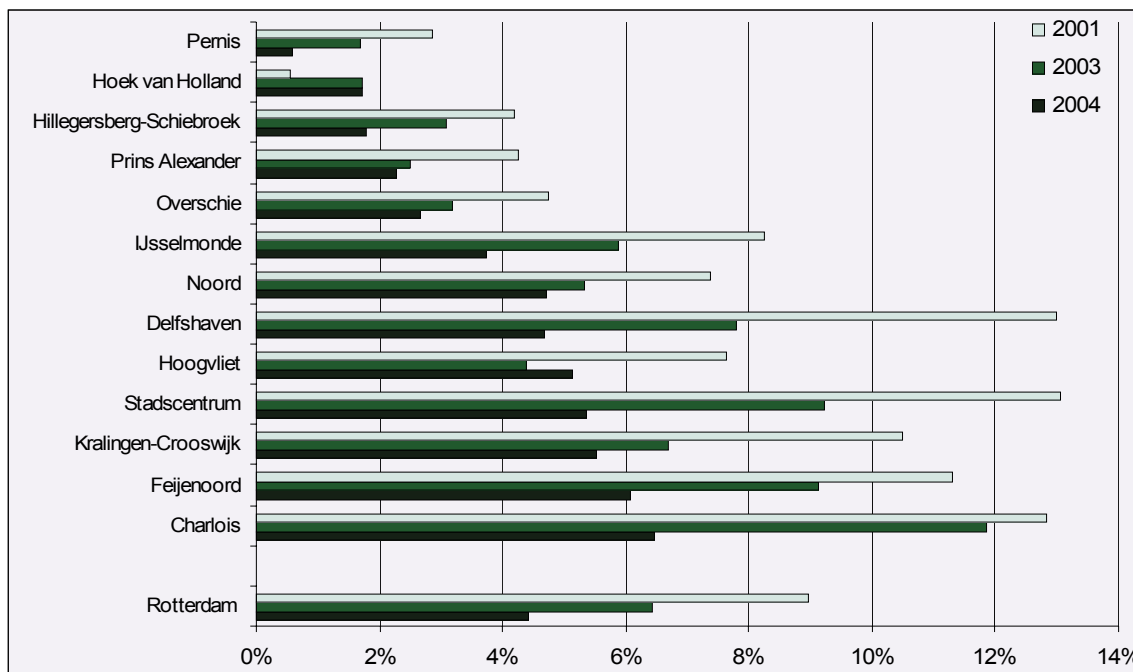
Bron: Programmabureau Veilig

Het percentage Rotterdammers dat aangeeft zich altijd of vaak onveilig te voelen in de eigen buurt, laat ook een continue afname zien (van 9% in 2001 naar 4% in 2004). Het percentage Rotterdammers dat zich zelden of nooit onveilig voelt in de eigen buurt, is toegenomen van 64% in 2001 naar 72% in 2004.

Net als de verschillen in feitelijke criminaliteit, bestaan er tussen de verschillende deelgemeenten grote verschillen in onveiligheidsgevoelens. Dit wordt zichtbaar in figuur 42.

⁵¹ Omdat de gegevens over 2002 ontbreken, worden de gegevens over 2001 vergeleken met de gegevens over 2003 en 2004.

Figuur 42 Percentage inwoners dat zich vaak onveilig voelt in de eigen buurt, uitgesplitst naar deelgemeente (2001, 2003 en 2004)

Bron: Programmabureau Veilig

In alle deelgemeenten zijn de inwoners zich in de periode 2001-2004 veiliger gaan voelen in de eigen buurt. Met name in Delfshaven, gevolgd door het Stadscentrum en Charlois is een sterke afname van de onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt zichtbaar. In Charlois, Feijenoord en Kralingen-Crooswijk voelen de inwoners zich het meest onveilig in de eigen buurt, in Pernis, Hoek van Holland en Hillegersberg-Schiebroek het minst.

Uit de gegevens blijkt dus dat de inwoners van Rotterdam zich in de periode 2001-2004 veiliger zijn gaan voelen, zowel in het algemeen als in de eigen buurt. Toch voelen veel mensen zich nog (wel eens) onveilig. Welke redenen geven ze hiervoor? Hierover zijn voor 2002, 2003 en 2004 gegevens beschikbaar. Deze worden in tabel 21 weergegeven.

Tabel 21 Percentage inwoners dat aangeeft zich onveilig te voelen als gevolg van een bepaalde reden (2002-2004) ⁵²

%	2002	2003	2004
groepen jongeren	44,3	41,8	41,9
drugsgebruikers	20,3	18,2	14,9
criminaliteit	15,3	17,8	14,8
slecht verlichte/ donkere plekken	10,4	12,0	10,4
allochtonen	8,4	8,5	8,1
stille of afgelegen plekken	8,1	7,0	6,7
onveiligheid van deze plekken van horen zeggen, via de media	6,8	8,0	6,7
zwervers/alcoholisten	9,0	8,0	7,4
normvervaging	3,1	3,4	3,2
slachtofferschap op deze of soortgelijke plekken van respondent of naasten	2,9	4,8	3,0
buren/omwonenden	2,7	3,1	2,3
gevaarlijke kruispunten/verkeerssituatie(s)	1,4	2,3	2,1
groenvoorziening/enge bosjes e.d.	2,0	1,6	1,7
vernieling	1,4	1,4	0,9
stalking	1,0	0,9	0,9
prostituees/prostituanten	1,0	0,7	0,6
graffiti	0,3	0,3	0,3

Bron: Programmabureau Veilig

Groepen jongeren worden in alle 3 de jaren het meest genoemd als reden voor onveiligheidsgevoelens, op grote afstand gevolgd door drugsgebruikers en criminaliteit. In 2004 geeft 42% van de inwoners (tegen 44% in 2002) aan zich wel eens onveilig te voelen door de aanwezigheid van groepen jongeren, 15% voelt zich onveilig door de aanwezigheid van drugsgebruikers (was 20% in 2002) en tevens 15% geeft criminaliteit aan als reden voor onveiligheidsgevoelens (was 15% in 2002).

Rotterdammers voelen zich met name 's avonds in de buurt van rondhangende groepen jongeren onveilig. In tabel 22 wordt weergegeven welk percentage Rotterdammers zich op bepaalde plaatsen onveilig voelt.

Tabel 22 Percentage inwoners dat aangeeft zich onveilig te voelen op bepaalde tijdstippen en plaatsen (2003 en 2004) ⁵³

%	2003	2004
openbaar vervoer overdag	34,7	30,1
openbaar vervoer 's avonds	72,6	69,8
uitgaansgelegenheden 's avonds	60,1	58,6
eigen huis overdag	6,6	5,1
eigen huis 's avonds	15,6	13,4
groepen jongeren overdag	58,9	57,3
groepen jongeren 's avonds	83,6	82,4
winkelgebied overdag	21,0	18,8
winkelgebied 's avonds	53,4	50,5
op straat in eigen buurt overdag	20,8	18,3
op straat in eigen buurt 's avonds	51,7	48,2

Bron: Programmabureau Veilig

⁵² Percentage bewoners dat aangegeven heeft zich wel eens onveilig te voelen.

⁵³ Zie voetnoot 52.

Rotterdamers voelen zich met name onveilig 's avonds in de buurt van groepen jongeren, maar ook het openbaar vervoer is een plek waar Rotterdamers zich 's avonds onveilig voelen. Slechts een klein percentage Rotterdamers voelt zich onveilig in het eigen huis.

Onveiligheidsgevoelens naar geslacht en leeftijd

Mannen geven in veel mindere mate aan zich vaak onveilig te voelen dan vrouwen (in 2004 6% van de mannen tegenover 9% van de vrouwen). Zowel voor mannen als voor vrouwen is het percentage respondenten dat zich wel eens onveilig voelt afgenomen ten opzichte van 2001. Wanneer echter wordt vergeleken met 2003 valt op dat met name vrouwen zich minder vaak onveilig zijn gaan voelen (14% in 2003 en 9% in 2004).

Hoe ouder de respondenten, hoe vaker ze aangeven zich vaak onveilig te voelen. Van de personen jonger dan 36 jaar geeft 6% aan zich vaak onveilig te voelen, van de personen tussen de 36 en 60 jaar is dit 7% en van de personen ouder dan 60 jaar 9%. Daarentegen springen bij de mensen die zich soms onveilig voelen juist de jongeren eruit. Ruim 28% van de personen jonger dan 36 jaar geeft aan zich soms onveilig te voelen, bij de ouderen is dit 19%.

Ditzelfde beeld valt waar te nemen wanneer wordt gekeken naar onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt.

Zowel voor mannen als voor vrouwen geldt: hoe ouder de respondent, hoe groter de kans dat hij/zij zich vaak onveilig voelt. Vrouwen ouder dan 60 jaar geven het meest aan zich vaak onveilig te voelen, mannen jonger dan 36 jaar het minst. Het percentage vrouwen ouder dan 60 jaar dat zich vaak onveilig voelt, is sterk afgenomen in de periode 2001-2004 (van 20% in 2001 naar 10% in 2004). Ook het percentage mannen ouder dan 60 jaar dat zich vaak onveilig voelt, is in deze periode gedaald.

Tabel 23 Percentage inwoners dat zich vaak of soms onveilig voelt, uitgesplitst naar geslacht en leeftijd (2001-2004)

%		2001	2002	2003	2004
Man	jonger dan 36 jaar	4,6	4,6	4,8	4,0
	tussen 36 en 60 jaar	8,6	6,9	6,0	4,8
	ouder dan 60 jaar	13,1	13,0	10,0	8,2
Vrouw	jonger dan 36 jaar	14,1	13,4	10,7	8,2
	tussen 36 en 60 jaar	17,0	14,9	14,3	9,1
	ouder dan 60 jaar	19,6	17,8	15,0	10,4

Bron: Programmabureau Veilig

Uit tabel 23 blijkt dat de afname van de onveiligheidsgevoelens met name voor rekening van de oudere mannen en vrouwen komt. Voor mannen en vrouwen jonger dan 36 jaar is de afname van de onveiligheidsgevoelens veel minder sterk dan voor de mannen en vrouwen ouder dan 60 jaar.

Wanneer wordt gekeken naar de reden die mannen en vrouwen aangeven voor hun onveiligheidsgevoelens, zijn er opvallende verschillen. Mannen voelen zich vaker onveilig dan vrouwen door de aanwezigheid van bepaalde bevolkingsgroepen (jongeren en allochtonen). Vrouwen daarentegen geven juist vaker aan zich onveilig te voelen door de omgeving (slecht verlichte plaatsen, stille of afgelegen plekken en eerder slachtofferschap) en door de media.

Onderverdeeld in leeftijdscategorie valt op dat juist jongeren (jonger dan 36 jaar) zich in 2004 vaker onveilig voelen door de aanwezigheid van groepen jongeren, terwijl personen in de middelste en hoogste leeftijdscategorie zich minder vaak onveilig voelen door de aanwezigheid van deze groepen.

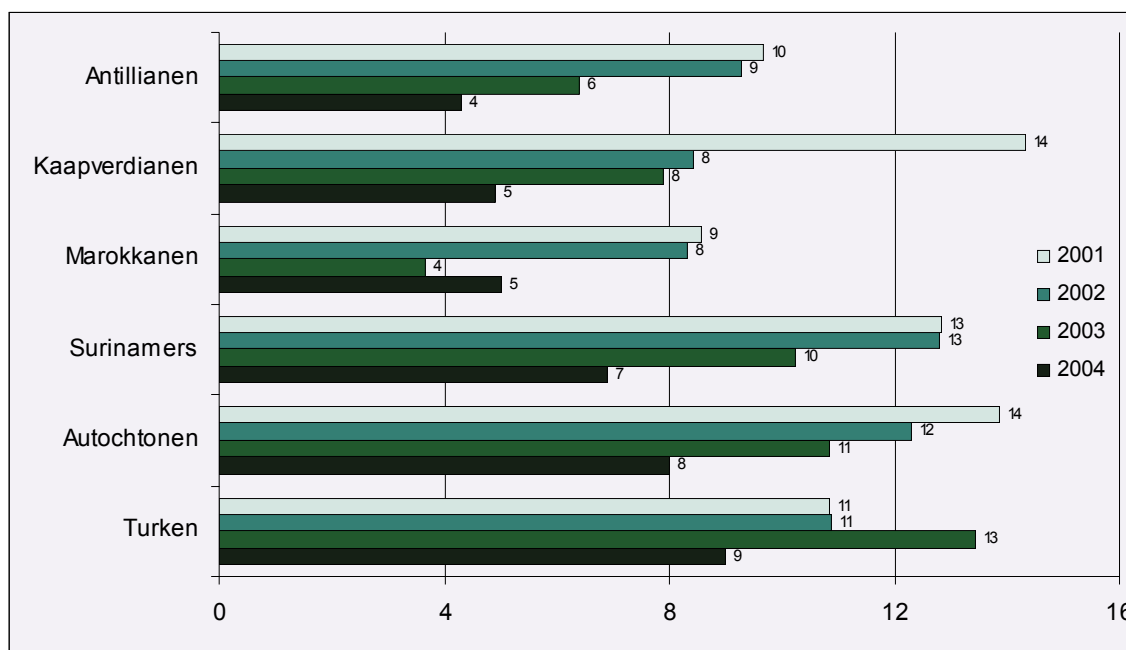
Ook voelen jongeren zich vaker dan ouderen onveilig door de aanwezigheid van zwervers, drugsgebruikers en slecht verlichte plekken. Ouderen voelen zich vaker onveilig door de aanwezigheid van allochtonen, de media en normvervaling.

Vrouwen en ouderen voelen zich op alle plaatsen met name 's avonds onveilig dan mannen en jongeren.

Onveiligheidsgevoelens en etniciteit

In onderstaande figuur worden onveiligheidsgevoelens weergegeven, uitgesplitst naar etniciteit. Naast autochtone Nederlanders worden de 5 grootste etnische groeperingen in Rotterdam (Surinamers, Turken, Marokkanen, Antillianen en Kaapverdianen) genoemd.

Figuur 43 Percentage inwoners dat aangeeft zich vaak in het algemeen onveilig te voelen, uitgesplitst naar etnische groepering (2001-2004)

Bron: Programmabureau Veilig

In 2004 geven Turken en autochtonen het meest aan dat ze zich vaak onveilig voelen (respectievelijk 9% en 8%). Antillianen voelen zich het minst vaak onveilig (4%). In het bijzonder Turken en Surinamers laten een sterke ontwikkeling zien in 2004 ten opzichte van 2003; zij zijn zich minder vaak onveilig gaan voelen. Marokkanen daarentegen zijn zich juist onveilig gaan voelen. Autochtone Nederlanders zijn zich sinds 2002 continu veiliger gaan voelen.

Ook de redenen waarom men zich onveilig voelt verschillen per etnische groepering. Autochtone Nederlanders voelen zich vaker onveilig dan allochtonen door de aanwezigheid van groepen jongeren, slecht verlichte plekken en groenvoorzieningen. Turken vallen op doordat zij zich veel vaker dan de andere etnische groeperingen onveilig voelen op slecht verlichte plekken. Ook voelen zij zich vaker onveilig door de aanwezigheid van bepaalde personen, zoals drugsgebruikers, alcoholisten en burens.

Er bestaan ook verschillen naar etniciteit in plaatsen waar men zich onveilig voelt. Marokkanen voelen zich overal het minst onveilig. Autochtone Nederlanders voelen zich overal het meest onveilig. Hier bestaat echter één uitzondering op: het eigen huis. Autochtonen geven het minst aan zich overdag onveilig te voelen in het eigen huis. Met name Marokkanen en Surinamers voelen zich overdag onveilig in hun eigen huis.

In het bijzonder Marokkaanse vrouwen blijken zich onveilig te voelen in hun eigen huis. Bij de mannen zijn het de Kaapverdianen die het vaakst aangeven zich in hun eigen huis overdag onveilig te voelen.

lig te voelen. Autochtone mannen en vrouwen geven het minst aan zich in hun eigen huis onveilig te voelen.

20.2 BUURTPROBLEMEN EN VERVELENDE VOORVALLEN

Buurtproblemen, vervelende voorvallen en gebeurtenissen waar mensen hinder van ondervinden, bepalen ook voor een deel het veiligheidsgevoel. De buurtproblemen die in de Veiligheidsindex zijn opgenomen laten we hier buiten beschouwing. Deze zijn in de voorgaande hoofdstukken uitvoerig behandeld.

Buurtproblemen

Lawaai van omwonenden, geluidsoverlast door horecagelegenheden en verkeer en parkeeroverlast zijn problemen die in een aantal gebieden in Rotterdam veel voorkomen. In deze paragraaf wordt aangegeven hoe vaak deze problemen voorkomen, welke bevolkingsgroepen er met name last van hebben en of ontwikkelingen in de tijd zijn waar te nemen.

Het percentage Rotterdammers dat lawaai van omwonenden als een buurtprobleem ervaart, ligt jaarlijks tussen de 10% en 11%. In 2004 is dit percentage echter afgenomen tot 9%. Er bestaan vrij grote verschillen tussen de deelgemeenten. Zo ervaren bewoners van Pernis en Hillegersberg-Schiebroek veel minder lawaai van omwonenden als een probleem (respectievelijk 3% en 4%) dan inwoners van Feijenoord (12%) en Hoogvliet (11%). Geluidsoverlast door horecagelegenheden en verkeer zijn problemen die, zoals valt te verwachten, voornamelijk in het Stadscentrum voorkomen. Parkeeroverlast wordt met name door de bewoners van de deelgemeente Noord (35%) en Feijenoord (34%) als een buurtprobleem gezien. In Hoek van Holland en Pernis (beide 18%) komt parkeeroverlast het minst vaak voor.

Tussen bevolkingsgroepen bestaan verschillen in de beleving van buurtproblemen. Vrouwen ervaren lawaai door omwonenden vaker als een buurtprobleem dan mannen (respectievelijk 10% en 9%). Mannen vinden daarentegen parkeeroverlast vaker een buurtprobleem. Geen verschillen zijn er tussen mannen en vrouwen als het gaat om geluidsoverlast door horecagelegenheden en verkeer.

Jongeren ervaren lawaai van omwonenden vaker als een buurtprobleem dan ouderen. Ditzelfde is het geval voor geluidsoverlast door horecagelegenheden en parkeeroverlast. Op het gebied van geluidsoverlast door verkeer valt op dat personen tussen de 36 en 60 jaar dit vaker als een buurtprobleem ervaren dan jongeren en ouderen.

Ook zijn er verschillen tussen de etnische groeperingen. Turken geven vaker dan de andere etnische groeperingen aan lawaai van omwonenden en horecagelegenheden als een buurtprobleem te ervaren. Autochtonen hebben meer overlast van verkeer en Turken en autochtonen ervaren meer parkeeroverlast dan de overige etnische groeperingen.

Als grootste buurtprobleem op het gebied van veiligheid noemen de Rotterdammers: vernield of kapot straatmeubilair (12% van de bevolking), overlast van groepen jongeren (9%) en vervuiling op straat (7%). Mannen geven vaker dan vrouwen verkeersgerelateerde problemen (te hard rijden, parkeeroverlast en agressief verkeersgedrag) aan als grootste buurtprobleem. Vrouwen geven vaker schoon en heel aan als grootste buurtprobleem (bijvoorbeeld hondenpoep op straat, vervuiling op straat en vuil naast de container).

Ook ouderen (ouder dan 60 jaar) zien de schoon en heel-problematiek vaak als grootste buurtprobleem, terwijl jongeren vaker overlast van groepen jongeren, drugsoverlast en parkeeroverlast als grootste buurtprobleem noemen.

Drugsgelateerde problemen

De veiligheidsenquête vraagt behalve naar buurtproblemen ook naar vervelende voorvallen in de buurt. In onderstaande tabel is van 4 voorvallen weergegeven welk percentage van de bevolking iets als overlastgevend ervaart.

Tabel 24 Percentage inwoners dat aangeeft dat bepaalde voorvallen altijd of vaak voorkomen in hun eigen buurt (2001-2004)

%	2001	2002	2003	2004
gebruik van drugs op straat	15,2	15,7	13,1	12,5
handel in drugs vanuit woningen, cafés of andere panden	12,2	12,4	11,4	10,2
handel in drugs op straat	12,5	13,0	11,0	10,1
straatprostitutie	2,0	2,3	1,6	1,4

Bron: Programmabureau Veilig

Zo'n 12% van de inwoners van Rotterdam geeft aan dat het gebruik van drugs op straat vaak in hun eigen buurt voorkomt. Dit percentage is ten opzichte van 2001 afgenomen (was 15%). Ook handel in drugs op straat, handel in drugs vanuit woningen, cafés of andere panden en straatprostitutie zijn voorvallen die volgens de inwoners van Rotterdam in 2004 minder voorkomen vergeleken met 2001.

In de 4 deelgemeenten waar de meeste drugsoverlast voorkomt, ziet dit beeld er als volgt uit.

Tabel 25 Percentage inwoners dat aangeeft dat bepaalde voorvallen altijd of vaak voorkomen in hun eigen buurt in Delfshaven, Stadscentrum, Feijenoord en Charlois (2001-2004)

%	2001	2002	2003	2004
Delfshaven				
gebruik van drugs op straat	35,1	32,1	24,3	21,4
handel in drugs op straat	31,2	29,4	21,1	17,3
handel in drugs vanuit woningen, cafés of andere panden	26,0	24,6	20,9	16,4
straatprostitutie	11,3	11,4	8,0	6,5
Stadscentrum				
gebruik van drugs op straat	38,8	40,2	36,5	30,7
handel in drugs op straat	30,5	30,8	27,6	23,8
handel in drugs vanuit woningen, cafés of andere panden	24,2	22,9	24,4	21,6
straatprostitutie	3,1	2,8	2,2	2,0
Feijenoord				
gebruik van drugs op straat	17,2	20,5	17,7	15,5
handel in drugs op straat	15,0	15,7	14,9	15,0
handel in drugs vanuit woningen, cafés of andere panden	16,6	17,5	16,0	14,8
straatprostitutie	1,1	2,5	1,8	2,3
Charlois				
gebruik van drugs op straat	17,1	19,8	18,6	15,8
handel in drugs op straat	14,0	15,7	16,9	13,0
handel in drugs vanuit woningen, cafés of andere panden	16,8	16,5	18,1	12,9
straatprostitutie	1,1	1,7	1,2	1,3

Bron: Programmabureau Veilig

In het Stadscentrum komen deze drugsgelateerde voorvallen het vaakst voor, gevolgd door Delfshaven. In alle deelgemeenten is het percentage inwoners dat aangeeft dat bepaalde voorvallen (altijd of vaak) voorkomen in hun buurt, afgenomen.

Vrouwen en ouderen ervaren minder vaak dan mannen en jongeren bepaalde voorvallen in hun eigen buurt als een probleem. Uitgesplitst naar etniciteit blijken met name Turken vaker dan de andere etnische groeperingen aan te geven dat deze voorvallen vaak in hun buurt voorkomen, Marokkanen minder vaak dan andere etnische groeperingen.

Hinder ondervinden van jongeren- en drugsgerelateerde overlast

In de veiligheidsenquête wordt ook gevraagd of mensen hinder ondervinden van bepaalde voorvallen als samenscholingen, vechtpartijen en op straat hinderlijk aangesproken worden. Bij de buurtproblemen gaat het om een inschatting van inwoners over het voorkomen, terwijl het bij deze indicatoren gaat om het feitelijk hinder ondervinden. Onderstaande tabel geeft een overzicht van voorvallen waar mensen hinder van kunnen ondervinden.

Tabel 26 Percentage inwoners dat altijd of vaak hinder ondervindt van bepaalde voorvallen (2001-2004)

%	2001	2002	2003	2004
samenscholing van jongeren op straat	16,0	15,2	11,9	11,3
ruziemakende en schreeuwende jongeren op straat	8,9	8,6	7,1	6,3
heen- en weergeloop van drugsverslaafden in uw straat	6,6	7,4	6,5	5,4
samenscholing van jongeren rond coffeeshop of café	6,6	6,4	4,7	4,6
samenscholing van drugsverslaafden op straat	5,6	6,4	5,5	4,1
ruziemakende en schreeuwende drugsverslaafden op straat	4,3	4,7	3,9	3,2
overlast van cafés, discotheken	1,7	1,7	2,1	1,9
overige overlast van panden waar harddrugs worden verkocht (dealpanden)	2,2	2,4	2,4	1,8
op straat hinderlijk worden aangesproken of aangeraakt door drugsverslaafden	2,8	3,4	2,7	1,8
overlast van coffeeshops	1,8	2,1	1,9	1,7
vechtpartij tussen drugshandelaren (dealers) of drugsverslaafden	2,0	2,3	1,8	1,6
gebruikte spuiten	2,4	2,8	2,0	1,6
op straat hinderlijk worden aangesproken of aangeraakt door jongeren	2,3	2,2	1,9	1,5
stankoverlast van panden waar harddrugs worden verkocht (dealpanden)	1,4	1,7	1,9	1,4
vechtpartij tussen jongeren en buurtbewoners	1,7	1,8	1,4	1,3

Bron: Programmabureau Veilig

Hinder van samenscholing van jongeren op straat komt het meest voor in 2004 (11%), gevolgd door ruziemakende en schreeuwende jongeren op straat (6%).

Mannen blijken vaker hinder van bovenstaande voorvallen te ondervinden dan vrouwen. Ouderen ervaren minder hinder van drugs- en jongerengerelateerde incidenten dan jongeren.

Tussen de verschillende etnische groeperingen zijn er ook verschillen. Kaapverdianen blijken de meeste hinder te ondervinden van drugsgerelateerde incidenten, terwijl Turken de meeste hinder ondervinden van jongerengerelateerde incidenten. Autochtonen ervaren de minste overlast van jongeren- en drugsgerelateerde incidenten.

20.3 SLACHTOFFERSCHAP NAAR ETNICITEIT

In tabel 27 is weergegeven welk percentage van de Rotterdamse etnische groeperingen het slachtoffer is geworden van verschillende delicten.

Tabel 27 Percentage inwoners dat in het afgelopen jaar slachtoffer is geworden van genoemd delict naar etniciteit (2004)

%	autochtonen	Turken	Marokkanen	Antillianen	Surinamers	Kaapverdianen
Tasjesroof met geweld	0,4	0,7	0,4	0,3	0,3	0,3
Bedreiging met geweld	4,6	2,5	0,8	1,9	3,0	1,6
Mishandeling	0,5	1,7	0,2	0,0	0,6	0,0
Poging tot inbraak	4,3	5,8	3,6	3,0	4,3	2,6
Woninginbraak	3,3	4,2	3,0	1,6	2,4	1,3
Tasjesroof zonder geweld	1,8	2,1	1,4	2,2	1,4	0,3
Overige vernieling	7,1	2,6	3,0	3,3	3,6	1,6
Autodiefstal	1,3	0,9	0,9	0,4	1,3	0,0
Diefstal uit de auto	13,3	23,1	10,9	12,3	10,5	16,2
Vernieling aan de auto	33,4	45,3	17,0	19,7	33,6	21,2
Fietsendiefstal	10,7	12,7	9,2	11,6	10,0	12,9
Aanrijding met doorrijden	1,9	1,5	0,6	1,4	1,0	0,7
Aanrijding zonder doorrijden	3,6	3,5	1,2	2,2	2,0	2,0

Bron: Programmabureau Veilig

Turken worden vaker dan autochtone Nederlanders het slachtoffer van mishandeling, poging tot inbraak, overige vernieling, diefstal uit de auto en vernieling aan de auto. Marokkanen en Kaapverdianen zijn minder vaak het slachtoffer geworden van vernieling (zowel aan de auto als in het algemeen). Marokkanen en Surinamers worden minder vaak dan autochtonen het slachtoffer van een aanrijding waarbij de bestuurder is doorgereden.

20.4 BEKENDHEID BUURTAGENTEN

De veiligheidsenquête vraagt sinds 2003 ook of mensen wel eens gehoord hebben van het begrip buurtagent. Bij het overgrote deel (89%) van de Rotterdammers is dat het geval. Bijna 60% van de ondervraagden vindt dat de buurtagent een bijdrage levert aan het verbeteren van de veiligheid in de buurt.

Mannen geven vaker aan dat ze hebben gehoord van de buurtagent, ze kennen hem ook een grotere rol toe in het verbeteren van de veiligheid dan vrouwen. Personen ouder dan 36 jaar hebben vaker dan jongeren gehoord van buurtagenten. Hoe ouder de persoon, hoe belangrijker hij of zij de buurtagent vindt bij het verbeteren van de veiligheid in de buurt.

Opvallend zijn de verschillen tussen de etnische groeperingen wanneer wordt gekeken naar de bekendheid van de buurtagent. In onderstaande tabel staat het percentage inwoners dat wel eens gehoord heeft van buurtagenten naast het percentage inwoners dat vindt dat de buurtagent een bijdrage levert aan de veiligheid.

Tabel 28 Percentage inwoners dat heeft gehoord van buurtagenten en percentage dat vindt dat de buurtagent een bijdrage levert aan de veiligheid in hun buurt (2004)

%	gehoord van buurtagenten	buurtagent levert bijdrage aan veiligheid
Autochtonen	93,3	60,3
Turken	74,9	53,7
Marokkanen	76,6	49,6
Antillianen	78,5	62,8
Surinamers	83,3	55,3
Kaapverdianen	69,1	62,9

Bron: Programmabureau Veilig

Autochtone Nederlanders zijn veruit het meest bekend met het verschijnsel buurtagent (93%). Kaapverdianen (69%) en Marokkanen (75%) hebben het minst vaak gehoord van buurtagenten. Van de mensen die wel eens hebben gehoord van buurtagenten, geven Antillianen het meest en Marokkanen het minst aan dat de buurtagent een bijdrage levert aan de verbetering van de veiligheid in hun buurt.

BIJLAGEN

Bijlage 1 Score Veiligheidsindex 2001-2004

Deelgemeente	Wijk	Positionering 2004	2001	2002	2003	2004
Stadscentrum		onveilig	2,1	2,3	3,0	3,6
	Oude Westen	onveilig	1,5	1,8	2,2	2,7
	Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt	probleem	1,8	1,5	2,7	4,0
	Stadsdriehoek/C.S. Kwartier	probleem	2,8	3,1	3,9	4,2
Delfshaven		bedreigd	3,8	4,2	4,8	5,5
	Spangen	probleem	2,5	2,7	4,0	4,5
	Middelland	bedreigd	3,7	3,7	4,2	5,0
	Bospolder	bedreigd	3,8	4,5	4,9	5,3
	Nieuwe Westen	bedreigd	4,1	4,4	4,6	5,5
	Delfshaven	bedreigd	3,9	4,6	5,5	5,6
	Tussendijken	bedreigd	3,3	4,4	5,0	5,8
	Schiemond	aandacht	4,1	4,9	6,3	6,0
	Oud /Nieuw Mathenesse/Witte Dorp	aandacht	5,5	5,6	6,1	6,5
Charlois		bedreigd	4,7	4,7	5,1	5,5
	Pendrecht	probleem	4,0	3,9	4,3	4,8
	Tarwewijk	probleem	3,6	3,5	3,5	4,8
	Zuidplein	probleem	2,9	2,7	3,7	4,9
	Oud Charlois	bedreigd	5,0	5,4	5,0	5,1
	Carnisse	bedreigd	5,0	4,4	5,6	5,9
	Zuidwijk	aandacht	5,4	5,4	6,3	6,2
	Heijplaat	veilig	7,5	8,2	7,6	8,5
	Wielewaal	veilig	8,0	7,9	8,2	9,4
Feijenoord		bedreigd	4,9	4,9	5,2	5,5
	Bloemhof	probleem	4,1	3,9	4,2	4,5
	Hillesluis	probleem	3,7	4,2	3,8	4,5
	Afrikaanderwijk	probleem	4,4	4,1	4,6	4,6
	Feijenoord	bedreigd	5,9	5,6	5,5	5,8
	Vreewijk	bedreigd	5,5	5,6	5,8	5,9
	Katendrecht	bedreigd	3,8	4,9	5,5	6,0
	Kop van Zuid entrepot	veilig	5,9	5,9	6,8	7,6
	Noordereiland	veilig	6,4	7,0	7,9	8,3
Noord		bedreigd	5,2	4,8	5,8	5,9
	Oude Noorden	probleem	3,8	3,0	4,1	4,0
	Agniesebuurt	probleem	4,9	5,0	5,3	4,9
	Bergpolder	aandacht	5,6	5,3	5,9	6,7
	Liskwartier	aandacht	6,0	5,8	6,7	6,9
	Provenierswijk	aandacht	5,1	5,5	6,6	7,0
	Blijdorp	veilig	7,0	6,9	7,9	7,7

Deelgemeente	Wijk	Positionering 2004	2001	2002	2003	2004
Kralingen-Crooswijk		aandacht	5,0	5,2	5,4	6,1
	Kralingen West	bedreigd	4,4	4,6	4,4	5,4
	Nieuw Crooswijk	bedreigd	4,9	4,8	4,5	5,5
	Oud Crooswijk	bedreigd	5,0	4,6	5,1	5,7
	Rubroek	bedreigd	4,3	5,1	5,4	5,8
	Struisenburg	aandacht	5,3	6,0	6,7	7,0
	Kralingen Oost/Kralingse Bos	veilig	5,9	6,5	6,9	7,4
	De Esch	veilig	6,7	6,6	7,4	7,9
IJsselmonde		aandacht	6,2	6,2	6,6	7,1
	Beverwaard	aandacht	6,2	5,8	6,5	6,6
	Groot IJsselmonde	aandacht	6,0	6,3	6,5	6,7
	Lombardijen	veilig	6,1	5,5	6,1	7,4
	Oud IJsselmonde	veilig	8,2	8,4	8,8	9,2
Hoogvliet		veilig	6,7	6,6	7,3	7,2
	Hoogvliet Zuid	aandacht	7,1	6,4	7,3	7,1
	Hoogvliet Noord	veilig	6,2	6,9	7,3	7,3
Prins Alexander		veilig	7,7	7,5	8,2	8,4
	Zevenkamp/Nesselande	veilig	6,9	6,9	7,5	7,5
	Oosterflank	veilig	7,0	6,4	7,3	8,0
	Ommoord	veilig	7,5	7,3	7,9	8,3
	Het Lage Land	veilig	8,3	7,8	8,5	8,5
	Prinsenland	veilig	8,3	8,4	9,1	8,9
	's Gravenland	veilig	8,6	8,7	9,6	9,9
	Kralingseveer	veilig	9,3	9,6	9,8	10,0
Overschie		veilig	6,9	7,0	7,9	8,6
	Kleinpolder	veilig	6,4	6,5	7,1	7,9
	Overschie e.o.	veilig	7,3	7,4	8,6	9,2
Hillegersberg-Schiebroek		veilig	7,7	7,9	8,3	8,8
	Schiebroek	veilig	7,0	7,0	7,2	8,2
	Hillegersberg Zuid	veilig	7,6	8,0	8,3	8,3
	Hillegersberg Noord	veilig	7,7	7,7	8,6	8,7
	Molenlaankwartier	veilig	8,7	9,2	10,0	9,9
	Terbregge	veilig	9,1	9,6	9,9	10,0
Pernis		veilig	7,9	8,3	8,7	9,2
Hoek van Holland		veilig	8,4	8,8	9,5	9,6
Rotterdam		aandacht	5,6	5,6	6,2	6,6

Bijlage 2 Methodologische verantwoording

2.1 DE VEILIGHEIDSINDEX

In deze bijlage gaan we nader in op de totstandkoming van de Veiligheidsindex en de opbouw ervan. De gemeente Rotterdam heeft in samenwerking met AEF deze Veiligheidsindex ontworpen. Hiermee wordt de voortgang van de veiligheidsaanpak continu gemeten en wordt nagegaan of Rotterdam met de aanpak op de goede weg is. De Veiligheidsindex geeft inzicht in de toestand van de stad. Het doel van de Veiligheidsindex is drieledig:

- ▶ Meten: het in kaart brengen van de veiligheidssituatie op een bepaald moment.
- ▶ Analyseren: het vergelijken van cijfers met voorgaande jaren.
- ▶ Sturen: het leveren van informatie waarmee – indien noodzakelijk – het beleid bijgestuurd kan worden.

Het unieke van de Rotterdamse Veiligheidsindex is dat een groot aantal gegevens – zowel feitelijke gegevens als bewonersoordelen – bijeengebracht worden in één cijfer dat de veiligheidssituatie weergeeft. Cijfers over het aantal aangiften en meldingen, ervaren buurtproblemen, maar ook omgevingskenmerken als de economische waarde van woningen en verhuisbewegingen vormen tezamen de Veiligheidsindex.

De eerste Veiligheidsindex is in juni 2002 verschenen. In deze meting werd de veiligheidssituatie over 2001 beschreven en de ontwikkelingen van de veiligheid in de periode 1999 tot en met 2001.

2.2 BRONNEN

In de index worden verschillende soorten gegevens met betrekking tot (on)veiligheid samengebracht. Het meten van veiligheid is niet eenvoudig. Het hanteren van bijvoorbeeld aangiften als indicator heeft als nadeel dat de aangiftebereidheid in sommige wijken zeer laag kan zijn. Het gebruik van registratiesystemen van bijvoorbeeld de politie als indicator geeft dus niet altijd een goed beeld. Anderzijds geldt dat het hanteren van alleen de bevolkingsenquête als indicator ook geen goed beeld geeft. De mening van mensen over veiligheid wordt namelijk sterk bepaald door incidenten en door de samenstelling van de bevolking. Om deze reden is de index samengesteld uit subjectieve gegevens, objectieve gegevens en contextgegevens.

Subjectieve gegevens

Subjectieve gegevens zijn gegevens die afkomstig zijn uit bevolkingsenquêtes. De vragen betreffen de eigen veiligheidsbeleving, wat men als ernstige problemen ervaart en of men zelf slachtoffer van een delict is geworden.

Om over de bevolking algemeen geldende uitspraken te kunnen doen, moet het bevolkingsonderzoek voldoende omvangrijk zijn en betrekking hebben op personen die op de relevant geachte kenmerken zoveel mogelijk overeenkomen met de totaalpopulatie waarover uitspraken worden gedaan. Daarvoor is een voldoende grote a-selecte steekproef nodig die het mogelijk maakt om generaliserende uitspraken te doen. Dit betekent dat de ondervraagde Rotterdammers in de bevolkingsenquête een afspiegeling moeten vormen van de algehele Rotterdamse bevolking. Voor de Veiligheidsindex wordt daarom gebruik gemaakt van twee onafhankelijke onderzoeksbureaus. Onderzoeksbureau Intomart voert een keer per twee jaar de landelijke Politie-monitor Bevolking uit en in de tussenliggende jaren wordt de gemeente Rotterdam bevraagd. Met name de autochtone

bevolking wordt in deze bevolkingsenquête bereikt. Daarnaast wordt een deel van de enquêtes afgenomen door onderzoeksbureau Mediad. Dit bureau heeft zich uitsluitend gericht op de 5 grootste groepen allochtonen die in Rotterdam woonachtig zijn, namelijk Turken, Marokkanen, Surinamers, Antillianen/Arubanen en Kaapverdianen.

Hoewel in beide enquêtes dezelfde vragen aan de orde komen die gebruikt worden voor de Veiligheidsindex, bestaan er enkele verschillen in de methodische aanpak van de onderzoeksbureaus. Hieronder gaan we er kort op in.

Het subjectieve deel van de Veiligheidsindex wordt voor een belangrijk deel gevuld met de antwoorden van de respondenten die in het kader van de Politiemonitor Bevolking zijn ondervraagd. Ten behoeve van de Politiemonitor Bevolking worden voornamelijk autochtone bewoners ondervraagd; ongeveer 10% van de respondenten is van allochtone herkomst. Dat is een forse ondervertegenwoordiging van de allochtone bevolking in Rotterdam. De steekproef voor deze bevolkingsenquête wordt primair getrokken uit het telefoonregister van KPN. Op deze wijze worden voornamelijk bewoners met een vaste telefoonaansluiting benaderd. Met name allochtone bevolkingsgroepen zijn echter veelal niet in het bezit van een vaste telefoonaansluiting en worden derhalve niet meegenomen in het onderzoek. Daarnaast worden de interviews alleen in het Nederlands afgenomen waardoor anderstaligen of mensen die de Nederlandse taal niet goed machtig zijn, niet aan de enquête kunnen meedoen. Deze steekproef is dus niet representatief voor de totale Rotterdamse bevolking. Om uitspraken te mogen generaliseren naar de gehele Rotterdamse populatie zijn aanvullende enquêtes uitgevoerd.

Extra aandacht wordt besteed aan een goede representatieve vertegenwoordiging van de 5 primaire allochtone bevolkingsgroepen in Rotterdam. Deze bevolkingsgroepen worden door het onderzoeksbureau Mediad benaderd. Voor het verkrijgen van een goede vertegenwoordiging uit deze bevolkingsgroepen is een steekproef uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) getrokken.⁵⁴ Om te voorkomen dat degenen die niet (goed) Nederlands spreken tot de non-responsgroep zouden horen, is er de mogelijkheid om de interviews (deels) in de eigen taal af te nemen. Daarnaast wordt de helft van de interviews telefonisch afgenomen en de andere helft face-to-face. Ook dit laatste zorgt voor een hogere respons onder deze lastig te benaderen groep.

Ondanks de genoemde verschillen in met name de steekproeftrekking zijn de uitkomsten van beide onderzoeken vergelijkbaar. Niet alleen sluiten de gebruikte vragenlijsten op elkaar aan, ook de werkwijze is nagenoeg gelijk. De onderzoeksgegevens uit de bevolkingsonderzoeken kunnen zonder problemen samengevoegd worden. Door beide enquêtes te combineren ontstaat derhalve een representatieve afspiegeling van de mening van de Rotterdamse inwoners over de veiligheid in hun stad waarover betrouwbare uitspraken gedaan kunnen worden.

Per wijk worden ongeveer 175 bewoners geënuquêteerd, een representatief aantal voor sociologisch onderzoek. Deze 175 zijn verdeeld volgens de bevolkingssamenstelling in de wijk. Dit jaar zijn 13.000 Rotterdammers ondervraagd ten behoeve van de Veiligheidsindex. Voor steekproefonderzoek is het belangrijk dat de steekproef waarover uitspraken worden gedaan representatief is voor de populatie waarnaar wordt gegeneraliseerd. Doordat per wijk een even grote steekproef (ongeveer 175 respondenten) is genomen, wijkt deze af van de werkelijke verdeling van de bevolking van de deelgemeenten en Rotterdam. Om dit te corrigeren is een weging toegepast voor verschillen in feitelijk inwonertal en steekproefomvang. Om uitspraken op (deel)gemeentelijk niveau te kunnen doen, zijn weegfactoren berekend waardoor bewoners van wijken met relatief weinig inwoners (zoals Wielewaal, Heijplaat, Zuidplein) minder zwaar meetellen dan bewoners van wijken met relatief veel bewoners (zoals Ommoord, Hoogvliet Zuid, Groot IJsselmonde).

54 In de Gemeentelijke Basisadministratie worden de gegevens geregistreerd die benodigd zijn voor de bepaling van etniciteit. We hanteren de volgende drie geboortelandcriteria: het geboorteland van de persoon zelf en dat van beide ouders. Tot de Turkse bevolkingsgroep worden bijvoorbeeld al diegenen gerekend die in Turkije zijn geboren plus degenen van wie een van de ouders in Turkije is geboren. Op deze wijze wordt ook de tweede generatie in de steekproef meegenomen.

Objectieve gegevens

In de Veiligheidsindex worden – naast de subjectieve gegevens – ook objectieve gegevens gebruikt. Deze gegevens bestaan uit registratiesystemen van de politie, brandweer, Roteb en andere instellingen, waarin incidenten, overtredingen en misdrijven worden geregistreerd. Het probleem van al deze systemen is, hoe goed ook van opzet en beheer, dat niet alle incidenten die feitelijk hebben plaatsgevonden er in terecht komen. Burgers die betrokken zijn geweest bij een incident maken hier lang niet altijd melding van. Elk registratiesysteem geeft dus maar een deel van de werkelijkheid weer.

Contextgegevens

Tenslotte maken we gebruik van contextgegevens. Dit zijn fysieke, sociale of economische kenmerken van wijken. Daarbij moet gedacht worden aan de samenstelling van de bevolking, de economische waarde van de woningen en het percentage uitkeringsgerechtigden in een wijk. In de index zijn contextgegevens opgenomen die een rol spelen bij de sociale (on)veiligheid.

2.3 SIGNIFICANTIE

Wanneer een verschil tussen de scores van twee metingen als meer dan toevallig moet worden bestempeld, wordt dit significant genoemd. Het is interessant om de ontwikkelingen van de indexscores in de tijd te volgen en te kijken wanneer een ontwikkeling significant is. Gezien de aard van de indexscore, is hier geen standaardformule op los te laten. Bovendien hebben we te maken met zowel subjectieve als objectieve gegevens. De objectieve gegevens bestaan uit tellingen, waarbij een verschil van 1 al een verschil is. Bij subjectieve gegevens gaat het om meningen van een deel van de bewoners, waarbij een verschil van 1 niet als verschil aangemerkt mag worden. Hoe meer bewoners ondervraagd zijn, hoe kleiner het gemeten verschil hoeft te zijn om daadwerkelijk als verschil te worden beschouwd. Om in dit onderzoek iets te kunnen zeggen over significantie, is gekozen voor de standaarddeviatie. Het verschil tussen de indexscores van 2003 en 2004 moet in een wijk groter dan één standaarddeviatie zijn om als stijging of daling te worden aangemerkt. Is het verschil kleiner, dan is er sprake van een stabiele situatie.

Een standaarddeviatie is een maat voor de afwijking van alle waarnemingen (=scores) ten opzichte van het rekenkundig gemiddelde: hoe kleiner deze standaarddeviatie is, des te dichter liggen de verschillende waarden rondom het gemiddelde.

Kijkend naar de scores van de index kan de volgende vergelijking worden getrokken. Wanneer de verschillen tussen de indexscores van 2003 en 2004 voor de wijken sterk afwijkend zijn, is de standaarddeviatie groot. Verschillen de ontwikkelingen van de indexscores van de diverse wijken niet sterk, dan is de standaarddeviatie klein. Het verschil tussen de scores op de index voor een wijk hoeft dan minder groot te zijn om significant genoemd te worden. Wanneer de gemiddelde ontwikkeling van de indexscores sterk is (bijvoorbeeld 0,5), en een wijk laat een minder sterke ontwikkeling zien (bijvoorbeeld 0,3), zijn er dus veel wijken die sterker verbeteren dan deze wijk. Het is dan voor de hand liggend dat de ontwikkeling van deze wijk niet significant genoemd wordt. Is de gemiddelde ontwikkeling van de indexscores niet sterk (bijvoorbeeld 0,1), en laat een wijk eenzelfde ontwikkeling zien van 0,3, dan is de ontwikkeling van deze wijk beter dan de ontwikkeling van veel andere wijken. In deze situatie moet de ontwikkeling van deze wijk wel significant worden genoemd.

In deze meting van de Veiligheidsindex moet het verschil tussen de indexscore van 2004 ten opzichte van de score van 2003 op wijkniveau groter zijn dan 0,41 om significant genoemd te worden. Op deelgemeentelijk niveau is het aantal ondervraagde respondenten groter, waardoor ook de betrouwbaarheidsmarge groter wordt. Een verschil groter dan 0,24 kan worden gezien als een significante ontwikkeling. Op stedelijk niveau is het op basis van bovenstaande berekening niet mogelijk aan te geven wanneer een ontwikkeling significant is. Omdat het aantal ondervraagde respondenten op stedelijk niveau zeer hoog is (meer dan 13.000), hoeft de ontwikkeling van de

stedelijke indexscore slechts beperkt te zijn om toch als een significante ontwikkeling te worden aangemerkt. De score mag lager zijn dan in de deelgemeente om stedelijk toch als significant te worden aangemerkt.

2.4 WINKELGEBIEDEN

Met name het centrum van de stad wordt bezocht door veel mensen die er niet woonachtig zijn, de zogenaamde passanten. Deze mensen kunnen net als de bewoners slachtoffer worden van een misdrijf en hiervan aangifte doen. Het aantal aangiften kan hiermee hoger uitvallen in wijken met veel passanten, waardoor de veiligheidsscore van de desbetreffende wijk negatief wordt beïnvloed. Daarom worden voor enkele wijken twee indexcijfers gepresenteerd. Allereerst het indexcijfer volgens de oorspronkelijke methode, waarin naast de enquêtegegevens de meldingen en aangiften van zowel bewoners als passanten zijn verwerkt. Daarnaast wordt ook een indexcijfer gepresenteerd dat behalve de enquêtegegevens en meldingen uitsluitend aangiften van bewoners bevat. Door deze twee indexcijfers (één cijfer inclusief de passanten en één cijfer exclusief de passanten) te vergelijken kan inzichtelijk gemaakt worden welke invloed de passanten hebben op de mate van onveiligheid in de wijk.

De wijken waarvoor dit gedaan wordt, zijn de centrumwijken Stadsdriehoek/C.S.Kwartier en Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt, Zuidplein (waar zich het gelijknamige winkelcentrum bevindt) en Oosterflank (waar het winkelcentrum Alexandrium gevestigd is).

2.5 WIJKEN

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft Nederlandse gemeenten opgedeeld in wijken en buurten. Voor de afbakening van buurten binnen woongebieden, zoals Rotterdam, is de aard van de bebouwing voor het CBS het belangrijkste onderscheidende criterium. Voor het samenstellen van buurtcijfers over verschillende onderwerpen houdt het CBS onder meer een administratief bestand bij waarin alle buurten in alle gemeenten gecodeerd zijn.

Volgens de CBS-indeling bestaat de gemeente Rotterdam uit 98 buurten. Deze buurten worden in deze rapportage over de Veiligheidsindex 'wijken' genoemd. Binnen deze wijken vallen ook haven- en industriegebieden en dunbevolkte gebieden als het Zuiderpark. Wanneer we die wijken buiten beschouwing laten blijven er 75 wijken over.

Om de wijken onderling en in de tijd vergelijkbaar te maken is het van belang een representatief aantal bewoners in een wijk te ondervragen. Om dit mogelijk te maken is ervoor gekozen om in de index alleen wijken mee te nemen die meer dan 1.000 inwoners hebben. Wijken met een lager aantal inwoners worden samengevoegd met een naastliggende wijk om zo een wijk te creëren die meer dan 1.000 inwoners heeft.

Tabel 29 Samengevoegde wijken

Samengevoegde wijken	Nieuwe naam
Stadsdriehoek en CS Kwartier*	Stadsdriehoek/C.S. Kwartier
Cool, Nieuwe Werk* en Dijkzigt*	Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt
Oud Mathenesse, Nieuw Mathenesse* en Witte Dorp*	Oud/Nieuw Mathenesse/Witte Dorp
Overschie, Zestienhoven*, Schieveen*, Noord- Kethel* en Landzicht*	Overschie e.o.
Kralingen Oost en Kralingse Bos*	Kralingen Oost/Kralingse Bos
Zevenkamp en Nesselande	Zevenkamp/Nesselande
Strand en Duin*, Dorp en Rijnpoort*	Hoek van Holland

* minder dan 1.000 inwoners

Deze aanpassing leidt uiteindelijk tot een index waarin 62 wijken worden vergeleken. Deze wijken vormen samen 11 deelgemeenten, een Wijkraad van Pernis en een Centrumraad.

2.6 OPBOUW VAN DE VEILIGHEIDSINDEX

Ten behoeve van de opbouw van de index worden de gegevens allereerst onderverdeeld in een aantal elementen, die tezamen de waarde van de index bepalen. De elementen van de Veiligheidsindex wegen niet alle even zwaar mee. Er zijn twee soorten elementen:

- ▶ (directe) veiligheidselementen
- ▶ contextvariabelen

(Directe) veiligheidselementen

De (directe) veiligheidselementen vormen de basis voor de index en geven een beeld van de feitelijke en beleefde (on)veiligheid. Deze elementen zijn gebaseerd op de objectieve en subjectieve gegevens. De elementen van de index zijn bepaald op basis van beleidsprioriteiten in de stad. Verder zijn er keuzes gemaakt in de delicten die zijn opgenomen. Zo zijn moordzaken niet meegenomen omdat ze gedurende slechts een korte periode invloed hebben op de veiligheidsbeleving van inwoners, zo blijkt uit analyses van de politie. Bovendien vinden ze in veel gevallen plaats in het criminele circuit. De beleidsprioriteit 'jeugd' komt niet in de Veiligheidsindex terug. De index is namelijk delictgeoriënteerd terwijl jeugd een dadergroep is. De analyses over de jeugd-criminaliteit in deelgemeenten en wijken die in het kader van de Jeugd en Veiligheidskaart worden gemaakt, komen hieraan tegemoet.

Contextvariabelen

Contextvariabelen zijn elementen die niet direct betrekking hebben op feitelijke of beleefde onveiligheid, maar wel een zekere samenhang daarmee vertonen. Daarbij gaat het om bijvoorbeeld de samenstelling van de bevolking en sociale samenhang in de buurt, maar ook om economische welvaart en algemene tevredenheid met de eigen buurt.

De index wordt in drie stappen opgebouwd: in de eerste stap wordt per veiligheidselement een score vastgesteld. In de tweede stap worden de scores voor de contextvariabelen bepaald. In stap drie worden alle elementen gewogen en wordt de score van de index bepaald.

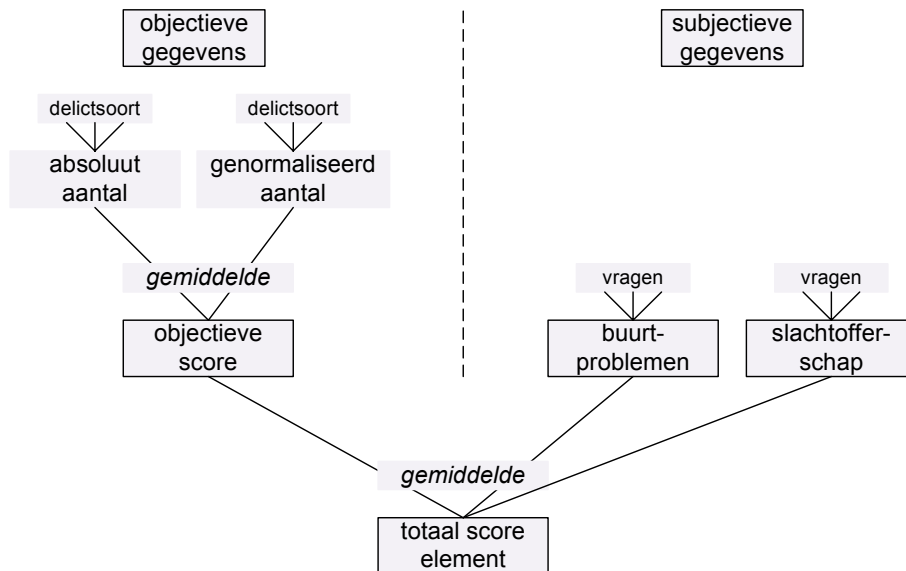
Eerste stap: (directe) veiligheidselementen

In de opbouw van de Veiligheidsindex worden 8 directe veiligheidselementen onderscheiden, te weten:

- ▶ diefstal
- ▶ drugsoverlast
- ▶ geweld
- ▶ inbraken
- ▶ vandalisme
- ▶ overlast
- ▶ schoon en heel
- ▶ verkeer

Elke wijk van Rotterdam krijgt een score op ieder veiligheidselement. In figuur 44 is schematisch weergegeven hoe de score per wijk voor elk van de veiligheidselementen tot stand komt. De score is samengesteld uit een zogenaamde objectieve score en twee scores die afkomstig zijn uit de bevolkingsenquêtes: buurtproblemen en slachtofferschap.

Elk element is samengesteld uit één of meerdere delictsoorten. De delictsoorten zijn gebaseerd op de indelingen van het Informatiemodel Nederlandse Politie (INP). In tabel 30 op de volgende pagina wordt voor elk element aangegeven welke onderdelen uit de verschillende bronnen aan het element zijn toegekend.

Figuur 44 Opbouw totaalscore per veiligheidselement**Tabel 30** Opbouw van de directe veiligheidselementen

Element	Registratiesystemen	Bevolkingsenquête
Diefstal	Aangiften	Buurtproblemen
	- Winkeldiefstal	- Diefstal uit auto
	- Zakkenrollerij	- Fietsendiefstal
Diefstal	- Diefstal van motorvoertuigen	- Diefstal/vernieling / beschadiging auto
	- Diefstal uit / vanaf motorvoertuigen	
	- Diefstal van fietsen (incl. brom- en snorfiets)	Slachtofferschap
	- Diefstal af / uit / van overige voertuigen	- Autodiefstal
	- Overige vermogensdelicten	- Fietsendiefstal
		- Diefstal uit auto
	Meldingen	- Diefstal vanaf / vernieling aan auto
Drugsoverlast	n.v.t.	- Overige vermogensdelicten
	Aangiften	Buurtproblemen
	n.v.t.	- Drugsoverlast
Drugsoverlast	Meldingen	Slachtofferschap
	- Drugsoverlast	n.v.t.
Geweld	Aangiften	Buurtproblemen
	- Zedenmisdrijven	- Geweldsmisdrijven
	- Openlijk geweld tegen personen	- Bedreiging
	- Straatroof	- Tasjesroof
	- Overval	
		Slachtofferschap
	Meldingen	- Bedreiging lichamelijk geweld
	- Bedreiging	- Mishandeling
	- Mishandeling	- Diefstal van tas/portemonnee met geweld
		- Diefstal van tas/portemonnee zonder geweld

Tabel 30 Opbouw van de directe veiligheidselementen (vervolg)

Element	Registratiesystemen	Bevolkingsenquête
Inbraken	Aangiften	Buurtproblemen
	- Diefstal / inbraak woningen - Diefstal/inbraak box, garage, schuur, tuinhuis - Diefstal / inbraak bedrijven en instellingen	- Inbraak in woningen Slachtofferschap - Poging tot inbraak - Inbraak in woning
	Meldingen n.v.t.	
Vandalisme	Aangiften	Buurtproblemen
	n.v.t.	- Bekladding van muren en/of gebouwen - Vernieling telefooncellen, bus- of tramhokjes
	Meldingen - Vernieling - Kleine buitenbranden	Slachtofferschap - Beschadiging / vernieling anders dan auto
Overlast	Aangiften	Buurtproblemen
	n.v.t.	- Overlast van groepen jongeren - Dronken mensen op straat - Lastig gevallen worden op straat
	Meldingen - Burengerucht (relatieproblemen) - Overige overlast	Slachtofferschap n.v.t.
Schoon en heel	Productnormering Gemeentewerken / Roteb	Buurtproblemen
	- Kengetal Schoon - Kengetal Heel	- Rommel op straat - Hondenpoep op straat - Vuil naast de container - Gaten of verzakkingen in bestrating - Wildplassen - Vernield of kapot straatmeubilair
		Slachtofferschap n.v.t.
Verkeer	Aangiften	Buurtproblemen
	n.v.t.	- Agressief verkeersgedrag - Aanrijdingen
	Meldingen - Verkeersongevallen	Slachtofferschap - Aanrijding met doorrijden - Aanrijding zonder doorrijden

Uitwerking (fictief!) voorbeeld indexscore

Tabel 31 Stap 1a Bepalen z-score' per wijk voor absolute aantallen aangiften zakkenrollerij (objectief)

Wijknaam	Aantal inwoners	Aantal aangiften 1999	Aantal aangiften 2002	z-score 2002	z-score' 2002
Wijk 1	2.000	15	14	0,45	0,22
Wijk 2	4.000	25	23	2,50	2,28
Wijk 3	5.000	10	12	-0,01	-0,24
Wijk 4	3.000	11	7	-1,16	-1,38
Wijk 5	4.000	14	10	-0,47	-0,70
Wijk 6	5.000	16	12	-0,01	-0,24
Wijk 7	2.000	8	12	-0,01	-0,24
Wijk 8	3.000	11	6	-1,38	-1,61
Wijk 9	5.000	8	11	-0,24	-0,47
Wijk 10	4.000	12	12	-0,01	0,24
Rekenkundig gemiddelde		13,14	12,05		
Standaard deviatie		4,76	4,37		
Genormaliseerd gemiddelde		2,76	2,53		
Verschuiving genorm. gem.			0,23-		

= aangiften 2002 wijk 10 – rekenkundig gemiddelde
standaard deviatie

= z-score 2002 wijk 10 – verschuiving genormaliseerd gemiddelde

Tabel 32 Stap 1b Bepalen van z-score voor directe veiligheidselement 'diefstal' per wijk

Wijknaam	z-score' aangiften en meldingen absoluut	z-score' aangiften en meldingen genormaliseerd	z-score' buurtprobleem	z-score' slachtoffer-schap	z-score Diefstal
Wijk 1	-0,33	1,36	0,15	0,25	0,30
Wijk 2	1,53	0,75	1,28	0,80	1,07
Wijk 3	-0,74	-0,86	-0,07	-0,63	-0,50
Wijk 4	-1,04	-0,33	-1,55	-0,88	-1,04
Wijk 5	0,14	-0,08	-0,22	0,07	-0,04
Wijk 6	0,00	-0,52	0,02	0,04	-0,07
Wijk 7	0,00	1,71	0,80	0,90	0,85
Wijk 8	-1,98	-1,05	-1,22	-1,17	-1,30
Wijk 9	-0,95	-0,95	-0,70	-0,66	-0,77
Wijk 10	-0,19	-0,26	-0,33	-0,19	-0,25
	-0,33	-0,22	-0,20	-0,20	-0,22

= 1/2 * (z-score' aang en meld absoluut + z-score' aang en meldingen genorm) + z-score' buurtprobleem + z-score' slachtofferschap

Objectieve score

De objectieve score is gebaseerd op de meldingen of aangiften van de delicten die betrekking hebben op het desbetreffende element.⁵⁵ Daarbij is onderscheid gemaakt tussen het absolute aantal meldingen of aangiften per wijk en het genormaliseerde aantal meldingen of aangiften per wijk. Het genormaliseerde aantal meldingen of aangiften is het absolute aantal gerelateerd aan een normatieve grootte, bijvoorbeeld aantal inwoners of adressen. Door onderscheid te maken tussen het absolute en het genormaliseerde aantal meldingen of aangiften wordt gecorrigeerd voor het verschil in omvang tussen de wijken.

Subjectieve score

De subjectieve score is opgebouwd uit twee onderdelen: de mate waarin men aangeeft slachtoffer te zijn geweest van delicten die betrekking hebben op het desbetreffende element en de mate waarin het element een probleem in de eigen buurt wordt gevonden.

Voor elk van de twee onderdelen, buurtproblemen en slachtofferschap, zijn uit de bevolkings-enquêtes één of meerdere vragen geselecteerd die van toepassing zijn op het betreffende veiligheidselement.⁵⁶

Om de objectieve en subjectieve gegevens met elkaar te kunnen vergelijken, worden deze gegevens gestandaardiseerd. Door middel van standaardisering kunnen verdelingen van verschillende variabelen met elkaar worden vergeleken. Voor iedere waarneming wordt de z-score berekend, door van die waarde het rekenkundig gemiddelde af te trekken en dit verschil te delen door de standaarddeviatie van die variabele. Aan de hand van deze z-score is het mogelijk om een vergelijking te maken tussen de verschillende gegevens en gegevens samen te nemen. Om de z-scores in de verschillende jaren vergelijkbaar te maken, wordt een aangepaste z-score per item berekend met als basisjaar 1999 (z-score').

Samenvattend:

Voor iedere wijk wordt de afwijking ten opzichte van het rekenkundige gemiddelde berekend (z-score). Vervolgens wordt deze gecorrigeerd voor de gestandaardiseerde ontwikkeling van het rekenkundige gemiddelde (effect-size) ten opzichte van het basisjaar 1999. Aldus ontstaat voor iedere wijk op ieder gegeven de z-score'.

De *objectieve z-score'* is het gemiddelde van de z-scores' die een wijk heeft gekregen op basis van de absolute aantallen en de z-score' die de wijk heeft gekregen op basis van de genormaliseerde aantallen.

De *z-score' voor buurtproblemen* per wijk is het gemiddelde van de z-scores' van de geselecteerde vragen. De *z-score' voor slachtofferschap* per wijk is het gemiddelde van de z-scores' van de geselecteerde vragen.

Totaalscore

De totaalscore per veiligheidselement is het gemiddelde van de objectieve z-score' en de z-score' voor buurtproblemen en de z-score' voor slachtofferschap. Elk van de drie weegt even zwaar. Doordat twee van de drie onderdelen afkomstig zijn uit bevolkings-enquêtes, speelt bij de totstandkoming van de ranglijst per veiligheidselement de mening van de bevolking de grootste rol.

⁵⁵ Afhankelijk van het element is gekozen voor meldingen of aangiften.

⁵⁶ Voor slachtofferschap van autodiefstal, diefstal uit auto, vernieling aan/diefstal vanaf auto en fietsdiefstal wordt een percentage berekend van het aantal keer slachtofferschap ten opzichte van het aantal auto's of fietsen in de buurt. Al deze gegevens zijn verkregen uit de bevolkings-enquêtes waarin gevraagd is naar het slachtofferschap en het bezit van het aantal auto's en fietsen. Bij respondenten die aangeven vaker dan 10 keer slachtoffer te zijn geweest, wordt in de berekening van het percentage slachtofferschap dit aantal op 10 gehouden. De reden hiervoor is dat deze uitschieters het percentage te veel vervuilen om een goed beeld te krijgen van een buurt.

Op deze wijze wordt per veiligheidselement een z-score berekend die aangeeft wat de veiligheidssituatie is.

Tabel 33 Stap 2 Bepalen van z-score voor omgevingskenmerk 'economische welvaart'

Wijknaam	z-score' % uitkeringen	z-score' economische waarde woningen	z-score economische welvaart
Wijk 1	-0,21	0,49	0,14
Wijk 2	1,28	1,46	1,37
Wijk 3	0,36	-0,29	0,04
Wijk 4	0,72	0,30	0,51
Wijk 5	1,27	0,85	1,06
Wijk 6	0,59	1,06	0,83
Wijk 7	-1,18	-1,33	-1,25
Wijk 8	-0,97	-0,98	-0,98
Wijk 9	-1,67	-1,68	-1,68
Wijk 10	-0,77	-0,24	-0,50

$$= \frac{\text{Z-score}' \% \text{ uitkeringen} + \text{Z-score}' \text{ econ.waarde woningen}}{2}$$

Tabel 34 Stap 3 Bepalen van totale z-score voor 1 wijk, 2002

Element	z-score element 2002	Gewicht
Diefstal	-0,55	2,0
Drugsoverlast	-0,74	1,75
Geweld	-0,55	2,0
Inbraken	0,43	1,0
Vandalisme	0,41	1,0
Overlast	-0,25	1,75
Schoon en Heel	0,25	1,5
Verkeer	-0,93	1,0
Soc.samenhang en samenstelling bevolking	0,34	1,0
Bebouwing	0,14	1,0
Economische welvaart	-1,00	1,0
Tevredenheid met de buurt	-1,24	1,25
Totale z-score wijk		-0,35 ⁵⁷

Tweede stap: Omgevingskenmerken

In de tweede stap worden de omgevingskenmerken toegevoegd. Tal van onderzoeken wijzen uit dat omgevingskenmerken op de achtergrond een belangrijke rol spelen bij veiligheid. Uit de veelheid van het beschikbare materiaal is uiteindelijk in de index verwerkt: woonduur, vertrek uit buurt, en etniciteit (indicatoren voor sociale stabiliteit), percentage huurwoningen en percentage portiek- en galerijwoningen (bebouwing), percentage uitkeringsgerechtigden van gemeentelijke instanties en economische waarde van woningen (sociaal-economische indicator).

Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de indicator tevredenheid met de eigen buurt.

⁵⁷ Nota Bene: door de opbouw van de index komt een lagere z-score overeen met een veiliger buurt. In het schalen van de z-score naar een indexscore wordt dit gecorrigeerd.

Ook voor de omgevingskenmerken is voor elke wijk een score per variabele bepaald analoog aan de wijze zoals beschreven in stap één.

Derde stap: Weging en bepalen score

Na het uitvoeren van de eerste twee stappen is er per wijk:

- een z-score' voor ieder van de directe veiligheidselementen
- een z-score' voor ieder van de omgevingskenmerken.

Per wijk wordt de score op de Veiligheidsindex bepaald aan de hand van deze scores. Niet elk van de elementen is echter even bepalend voor het meten van veiligheid. Bij de weging is daarom in hoge mate gelet op de samenhang van de verschillende elementen met de algemene onveiligheidsgevoelens uit de bevolkingsenquêtes. Door middel van een correlatieanalyse is vastgesteld wat de invloed is van de delicten binnen een element op het veiligheidsgevoel. De elementen die veel invloed hebben op het veiligheidsgevoel in de buurt wegen zwaarder dan de elementen die minder invloed hebben. In de index hebben de elementen een wegingsfactor meegekregen zoals weergegeven is in tabel 35.

Tabel 35 Stap 3 Bepalen van totale z-score voor 1 wijk

Elementen	Wegingsfactoren
<i>Directe veiligheidselementen</i>	
Diefstal	2,00
Drugsoverlast	1,75
Geweld	2,00
Inbraken	1,00
Vandalisme	1,00
Schoon en Heel	1,50
Verkeer	1,00
Overige overlast	1,75
<i>Omgevingskenmerken</i>	
Sociale samenhang en samenstelling bevolking	1,00
Bebouwing	1,00
Economische welvaart	1,00
<i>Tevredenheid met de eigen buurt</i>	1,25

De verschillende elementen en contextvariabelen worden samengevoegd tot één z-totaal-score per wijk. Vervolgens wordt deze z-totaal-score geschaald tot een indexscore. Uitgangspunt hierbij is dat de indexscore tussen 1 en 10 ligt (waarbij 10 goed is en 1 slecht). Verder geldt dat de score van 1999, als ijkjaar, een indexscore voor Rotterdam van 5,5 moet hebben.

Tot slot worden de wijken ingedeeld in categorieën: onveilig, probleem, bedreigd, aandacht en (redelijk) veilig volgens de onderstaande criteria:

Tabel 36 Categorie indeling Veiligheidsindex

Categorie	Bandbreedte index
Onveilige wijk	< 3,9
Probleemwijk	van 3,9 tot 5,0
Bedreigde wijk	van 5,0 tot 6,0
Aandachtswijk	van 6,0 tot 7,1
(Redelijk) veilige wijk	≥ 7,1

De eerste categorie (onveilig) en de laatste categorie (veilig) zijn uitloopcategorieën en omspannen dus een grotere bandbreedte. De score voor de deelgemeenten en voor de stad is het gewogen gemiddelde van de indexscores van de afzonderlijke wijken. Er is gewogen naar het aantal inwoners per wijk.

2.7 DOEL/BRUIKBAARHEID VAN DE VEILIGHEIDSINDEX

Met de Veiligheidsindex wordt de huidige stand van zaken beschreven op het gebied van de Rotterdamse veiligheid evenals de ontwikkelingen in de tijd. Op basis van de uitkomsten kan worden vastgesteld in hoeverre de gestelde doelen worden gehaald. Leidt de huidige koers naar het gestelde doel? De Veiligheidsindex biedt bovendien handvatten voor het bestuur waarmee het Rotterdamse beleid, indien noodzakelijk, kan worden bijgesteld.

In deze rapportage worden niet alleen de resultaten van de Veiligheidsindex gepresenteerd, ook wordt een aantal stedelijke en deelgemeentelijke maatregelen nader bekeken om zodoende de cijfermatige ontwikkelingen in een bredere en beleidsmatige context te plaatsen. Daarnaast worden in een later stadium wijkanalyses uitgebracht. Deze kunnen onder meer worden gebruikt voor het beoordelen van de effectiviteit van de ingezette maatregelen.

Bijlage 3 Methodiek Veilig Ondernemen

De gegevens met betrekking tot het hoofdstuk Veilig Ondernemen, zijn afkomstig uit een nieuw opgezette stedelijke monitor. Daarnaast zijn gegevens gebruikt uit de reeds langer lopende pilots. Van deze pilotgebieden konden bij de vorige Veiligheidsindex al ontwikkelingen geschetst worden. Voor een beeld over de gehele stad zijn nu gegevens beschikbaar van iets meer dan 2.100 ondernemers, verdeeld over de verschillende deelgemeenten en branches. Het onderzoek is door het Programmabureau Veilig samen met de Kamer van Koophandel uitbesteed aan het onderzoeksbureau SGB0 uit Den Haag. Het veldwerk is verricht door vDma uit Rotterdam.

Om de kwaliteit van het onderzoek te waarborgen zijn de representativiteit en betrouwbaarheid van de gegevens van groot belang. In verband hiermee heeft een netto respons van 64% plaatsgevonden. Om deze respons te behalen, heeft een combinatie van schriftelijk en telefonisch onderzoek plaatsgevonden. Om ervoor te zorgen dat de uitkomsten uit de eerder gehouden onderzoeken in de pilotgebieden vergelijkbaar zijn met de uitkomsten van de stedelijke monitor, komt de vragenlijst in grote mate overeen met de binnen de pilots gehanteerde vragenlijsten. Essentieel bij de vragen is dat deze betrekking hebben op de werknemers en de veiligheid op en rondom een concrete vestiging. Voor een onderneming met meerdere vestigingen in de gemeente Rotterdam geldt dus dat de antwoorden betrekking (moeten) hebben op de vestiging die door de steekproef is aangewezen. De steekproef is aangeleverd door de Kamer van Koophandel.

Allereerst hebben de ondernemers de vragenlijst toegestuurd gekregen met het verzoek deze binnen twee weken ingevuld te retourneren. Na deze termijn bleek 15% van de lijsten ingevuld teruggestuurd te zijn. Vervolgens zijn de ondernemers die tot de non-respons behoorden telefonisch benaderd. Daarbij is gevraagd naar goede ontvangst van de vragenlijst. Indien de vragenlijst niet was ontvangen of niet meer aanwezig bleek, is het aanbod gedaan de vragenlijst na te zenden en is de mogelijkheid geboden (direct) telefonisch deel te nemen aan het onderzoek. Deze telefonische ronde heeft uiteindelijk geresulteerd in een netto respons van 64%.

De verdeling van de respondenten op de achtergrondkenmerken geslacht, leeftijd en etnische herkomst komt in grote mate overeen met de werkelijke verdeling. Met uitzondering van Pernis, zijn voor alle deelgemeenten minimaal 150 ondernemers ondervraagd. In tabel 37 staat aangegeven hoeveel ondernemers per deelgemeente zijn ondervraagd.

Tabel 37 Aantal respondenten per deelgemeente

Deelgemeente	aantal respondenten
Charlois	170
Delfshaven	174
Feijenoord	174
Hillegersberg-Schiebroek	173
Hoek van Holland	170
Hoogvliet	173
IJsselmonde	154
Karlingen-Crooswijk	162
Noord	176
Overschie	165
Pernis	128
Prins Alexander	151
Stadscentrum	159
Rotterdam	2.129

Bron: Onderzoeksverantwoording vDma

Er zijn veel gebieden waar het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam (OBR), de stadsmarinier of winkeliersverenigingen bezig zijn met Veilig Ondernemen en waar ook onderzoeken gehouden zijn. De onderzoeken zijn gehouden onder ondernemers en passanten. In dit hoofdstuk is ervoor gekozen de 6 pilotgebieden mee te nemen en daarnaast nog 4 mariniersgebieden. Concreet gaat het om de volgende pilotgebieden:

- ▶ Noorderboulevard (Noord),
- ▶ winkelgebied Charlois (Charlois),
- ▶ winkelstraten Kralingen (Kralingen-Crooswijk),
- ▶ winkelcentrum Alexandrium (Prins Alexander),
- ▶ bedrijventerreinen Noordwest, Hoog Zestienhoven en Overschie (Overschie) en
- ▶ bedrijventerreinen De Haak en De Kulk (Hoek van Holland).

De 4 mariniersgebieden die in dit hoofdstuk meegenomen worden, zijn:

- ▶ Boulevard Zuid (Feijenoord),
- ▶ winkelcentrum Zuidplein (Charlois),
- ▶ winkelstraten West (Delfshaven) en
- ▶ het winkelgebied Stadscentrum (Stadscentrum).

In onderstaande tabel is aangegeven wanneer in welk gebied een onderzoek is uitgevoerd onder ondernemers of passanten.

Tabel 38 Overzicht onderzoeken pilot- en mariniersgebieden

	meting 1	meting 2	meting 3
<i>Passanten</i>			
Boulevard Zuid	november 2003	oktober 2004	
Winkelcentrum Zuidplein	september 2003	februari 2004	september 2004
Winkelstraten Kralingen	december 2003	januari 2005	
Stadscentrum	juni 2003	maart 2004	oktober 2004
Noorderboulevard	2004		
Winkelcentrum Alexandrium	2004		
Winkelgebied Charlois	december 2003	januari 2004	
<i>Ondernemers</i>			
Boulevard Zuid	november 2003	oktober 2004	
Winkelstraten Kralingen	december 2003	januari 2005	
Winkelcentrum Alexandrium	2004		
Winkelgebied Charlois	december 2003	januari 2004	
Noorderboulevard	2001	juni 2003	augustus 2004
Bedrijventerreinen De Haak en De Kulk	juni 2004	februari 2005	
Winkelstraten West	januari 2005		
Bedrijventerreinen Noordwest	januari 2004	januari 2005	

Bijlage 4 Definitielijst

Allochtonen:

Personen waarvoor geldt dat zij zelf buiten Nederland zijn geboren, of waarvan ten minste één ouder buiten Nederland is geboren, met uitzondering van personen die in het buitenland zijn geboren met twee in Nederland geboren ouders.

Autochtonen:

Autochtonen zijn personen die zelf in Nederland zijn geboren evenals beide ouders, plus personen die in het buitenland geboren zijn met twee in Nederland geboren ouders.

CBS-wijk en -buurt:

Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft elke stad in Nederland geografisch ingedeeld in CBS-wijken en CBS-buurtten. Veel gemeenten sluiten in hun statistieken aan op deze indelingen.

Diefstal:

Objectief: Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen, Diefstal van motorvoertuigen, Diefstal van brom-, snor-, fietsen, Zakkenrollerij, Diefstal af/uit/van overige voertuigen, Overige vermogensdelicten, Winkeldiefstal.

Subjectief: Fietsendiefstal, Autodiefstal, Diefstal uit motorvoertuigen, Vernielingen aan of diefstal vanaf de auto (spiegels, antennes, wioldoppen e.d.), Overige diefstal.

Drugsoverlast:

Objectief: Drugsoverlast.

Subjectief: Drugs- en/of drankoverlast.

Etnische minderheden:

Surinamers, Antillianen/Arubanen, Kaapverdianen, Turken, Marokkanen en Noord-mediterranen die volgens de definitie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vallen onder de werking van het landelijke Integratiebeleid.

Gemiddelde adresbezetting:

Het aantal inwoners gedeeld door het aantal woningen.

Genormaliseerd:

Vergelijkingscijfer per 1.000 inwoners, adressen, bedrijfsvestigingen of vestigingen van detailhandel.

Geweldsdelicten:

Objectief: Straatroof, Zedenmisdrijven, Openlijk geweld tegen personen, Overvallen, Bedreiging en mishandeling.

Subjectief: Mishandeling, Bedreiging, Tasjesroof zonder geweld, Tasjesroof met geweld, Geweldsdelicten.

Handhavingsarrangement:

In een handhavingsarrangement worden afspraken neergelegd die gemaakt zijn door de bij toezicht en handhaving betrokken organisaties zoals de politie en het Openbaar Ministerie.

Inbraken:

Objectief: Woninginbraak, Inbraak in garages, schuren en tuinhuisen, Inbraak in bedrijven en instellingen.

Subjectief: Woninginbraak, Poging tot woninginbraak.

Interventieteams:

Een interventieteam bestaat uit medewerkers van verschillende gemeentelijke diensten en politie en heeft als doel op te treden tegen misstanden op de woningmarkt en doorgeleiden van hulpvragen naar een professioneel zorgnetwerk.

Overige overlast (meldingen):

Aantal meldingen van overlast van zwervers, vuurwerk en dergelijke.

Overlast:

Objectief: Burengerucht en Overlast in het algemeen.

Subjectief: Overlast door jongeren, Dronken personen, Lastig gevallen worden op straat.

Politiemonitor:

Landelijk onderzoek op politiedistrictsniveau naar slachtofferschap van criminaliteit en veiligheidsbeleving onder burgers.

Schoon en heel

Subjectief: Vervuiling op straat, Hondenpoep op straat, Vuil naast de container, Wildplassen, Gaten of verzakkingen, Vernield straatmeubilair.

Slachtofferschap:

Percentage van de bevolking dat zegt het afgelopen jaar één of meerdere keren slachtoffer te zijn geweest.

Toezichtmodel:

Een toezichtmodel bestaat uit de afspraken die gemaakt zijn tussen diverse partijen zoals politie en Stadstoezicht ten aanzien van de handhaving. Het gaat hierbij om het toezicht en de controle op de naleving van wettelijke voorschriften en regelgeving die zo nodig afdwingbaar zijn met sancties.

Vandalisme:

Objectief: Vernieling, Meldingen van kleine buitenbranden.

Subjectief: Beschadiging muren en/of gebouwen, Vernieling (bijvoorbeeld van bus- of tramhokjes of telefooncellen), Overige beschadiging of vernieling.

Verkeer:

Objectief: Verkeersongevallen.

Subjectief: Aanrijdingen, Agressief verkeersgedrag en (doorrijden na een) aanrijding.

Woningen:

Het totaal voor bewoning geschikte woningen, dat zijn dus zowel de bewoonde als de onbewoonde woningen.

Zomeraanpak:

Het beteugelen van extra drugsoverlast in de zomer, preventief fouilleren en de persoonsgerichte aanpak van drugsverslaafden, criminele en overlastgevende jongeren.

